דבר

חדשות חוץ	6
כלכלה	8_7
עכשיו	12_11
מדע	13
כל דבר	16

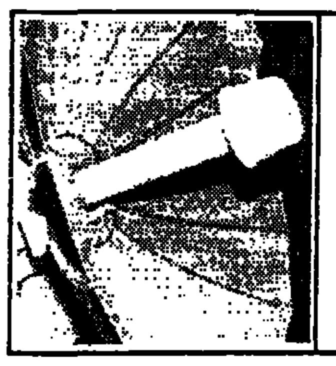

בעתיד הלא רחוק נוכל לקלוט שידורי לוויין גם תוך כדי הליכה ברחוב. אור שרון. (עמ' 13)

מעניין איזה כובע יחבוש המשיח. התפתחות כיסוי הראש לדורותיו בראשי פרקים. אלימלך ספיר. (עמ' 12)

לפגישות בין רבין ופרס למובארק ועמרו מוסא יש חשיבות רבה מעבר לדברים האמורים בהן. סומי בסוק. (עמ' 9)

דבר יום שלישי כ"ה באב תשנ"ד 2.8.94 גליון 21318 | 16 עמודים, המחיר 2.90 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 2.40 ש"ח

המו"מ עם ירדן בהילוך גבוה; בקרוב – קווי טלפון וכביש

פקידים ישראלים וירדנים נפגשים היום כדי לקבוע הסדרי תנועה, מכס וקשר בתחנות הגבול החדשות; ביום שישי תבקר משלחת ירדנית במלון "מוריה" בים המלח, שם יתקיימו, החל מיום ראשון הקרוב, שיחות עבודה במסגרת 3 ועדות

מאת סומי בסוק

המשא־ומתן בין ישראל וירדן, ליישום הצהרת וושינגטון, נכנס להילוך גבוה. בנחל רודד שבערבה ייסלל בקרוב כביש שיחבר את אילת לעקבה. רשתות הטלפון של שתי המדינות יחוברו בימים הקרובים. פקידים ישראלים וירדנים נפגשים היום כדי לקבוע הסדרי תנועה, מכס וקשר בתחנות הגבול החדשות בין שתי המדינות. ביום חמישי יתקיים מפגש של ועדת הגבול המשותפת ישראל־ירדן בעין עברונה. ביום שישי תבקר משלחת חלוץ ירדנית במלון "מוריה" בים המלח, שם יתקיימו, החל מיום ראשון הקרוב, ובמשך ארבעה ימים, שיחות עבודה בין שלוש משלחות ירדניות לשלוש משלחות ישראליות.

פקיד ישראלי בכיר אמר אתמול כי בקצב שבו מתקדמים היחסים בין שני הצדדים, ניתן יהיה לחתום על חוזה שלום ישראלי־ירדני כבר בעוד מספר חודשים, "אם כמובן הצד הסורי לא יטיל שוב את חיתתו על המלך חוסיין". הפקיד ציין כי היחסים בין ירדן לישראל מתקדמים במספר ערוצים מקבילים. לא כל הערוצים נחשפו עד כה בפני הציבור.

נראה כי כבר בזמן הקרוב יתחילו ישראל וירדן לסלול, בנחל רודד, כביש זמני שאורכו 2.5 ק"מ. הכביש יחבר את אילת ועקבה, ודרך כבישי הערבה של שתי המדינות. פקידים ישראלים וירדנים אמורים לקבוע היום את הסדרי התנועה, המכס והקשר בתחנות הגבול החדשות בין שתי המדינות, האחת על "כביש רודד" השנייה במקום שטרם אותר בינתיים, בצפון המדינה. לפי שעה, יוכלו לעבור בתחנות אלו רק תיירים.

לפי המתוכנן, אמורים להשתתף בחנוכת תחנת המעבר בערבה חוסיין מלך ירדן, ראש הממשלה יצחק רבין ומזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר. הנושא טרם נסגר, גם מכיוון שלישראל, ירדן והשגרירות האמריקאית בתל אביב, לא ידוע עדיין לוח הזמנים המדויק של כריסטופר במזרח־התיכון בשבוע הבא.

ביום חמישי יתקיים בעין עברונה סבב שיחות נוסף, שיהיה הפעם סגור לתקשורת, של ועדת הגבולות המשותפת הישראלית־ירדנית. למחרת תגיע לישראל, בראשונה, משלחת חלוץ ירדנית למלון "מוריה" בים המלח, שם ייפתחו ביום ראשון השיחות הישראליות־ירדניות בשלושה ערוצים: ביטחון, מים ואיכות סביבה, וגבולות. הסבב הראשון של שיחות אלו נערך לא מכבר בעין עברונה בערבה. ישראל עמדה על כך כי השיחות יועתקו לבתי מלון באיזור ים המלח, שכן תנאי העבודה בערבה היו קשים במיוחד.

השיחות במלון "מוריה" יימשכו ארבעה ימים. בראש המשלחת הישראלית יעמוד היועץ המשפטי של מערכת הביטחון, אליקים רובינשטיין, ובראש המשלחת הירדנית ד"ר פאיז טאראונה, שגריר ירדן בוושינגטון.

נראה כי לפני החגים ייערך סבב שיחות נוסף בשלוש הוועדות, הפעם במלון "דיד סי ספה" הירדני, בצידו המזרחי של ים המלח. גם שיחות אלו יימשכו ארבע ימים. בהמשך ייערכו השיחות, לסירוגין, בשתי המדינות.

האלוף הרצל בודינגר:

מגעים להחזרת רון ארד, על בסיס מידע חדש

מאת און לוי

ישראל מנהלת מגעים להחזרתו של הנווט השבוי רון ארד.

מפקד חיל האוויר, האלוף הרצל בודינגר, אישר אתמול כי ישראל מנהלת מגעים חשאיים עם גורמים שונים, על בסיס מידע חדש, להחזרתו של הנווט השבוי. לדברי בודינגר, "המידע שעלה מחקירתו של מוסטפא דיראני שהובא בידי חיילי צה"ל לישראל מסייע במגעים החשאיים המתנהלים להחזרתו של הנווט השבוי ארד".

האלוף בודינגר ציין כי חקירתו של מוסטפא דיראני, הנמשכת כבר למעלה מחודשיים, מתנהלת בחשאיות רבה. הוא סירב למסור פרטים אודותיה, אם כי רמז בדבריו שדיראני מוסר לחוקריו לא מעט מידע בנושא הנווט השבוי.

מפקד חיל־האוויר אמר עוד כי אין להתייחס לידיעות המתפרסמות בכלי התקשורת מלבנון ומופצות על־ידי בעלי אינטרסים שונים, לפיהן הנווט השבוי אינו בחיים. לדבריו, "לא צריך להתייחס לידיעות כי רון ארד אינו בחיים. מכל מה שידוע לנו עולה כי הנווט שלנו חי והוא מוחזק בידי קבוצה איראנית או כזו, המופעלת או מונחה בידי איראן".

האלוף בודינגר שב והדגיש את מחוייבותם של מדינת ישראל, חיל־האוויר וצה"ל להחזיר את הנווט, הנמצא בשבי כבר קרוב לשמונה שנים, לביתו. לדבריו, "שאלת רון ארד מעסיקה את כל מדינת ישראל. אין פגישה שהנושא אינו עולה בה לדיון ואנו מפעילים את כל מי שעשוי או מסוגל לסייע בידינו".

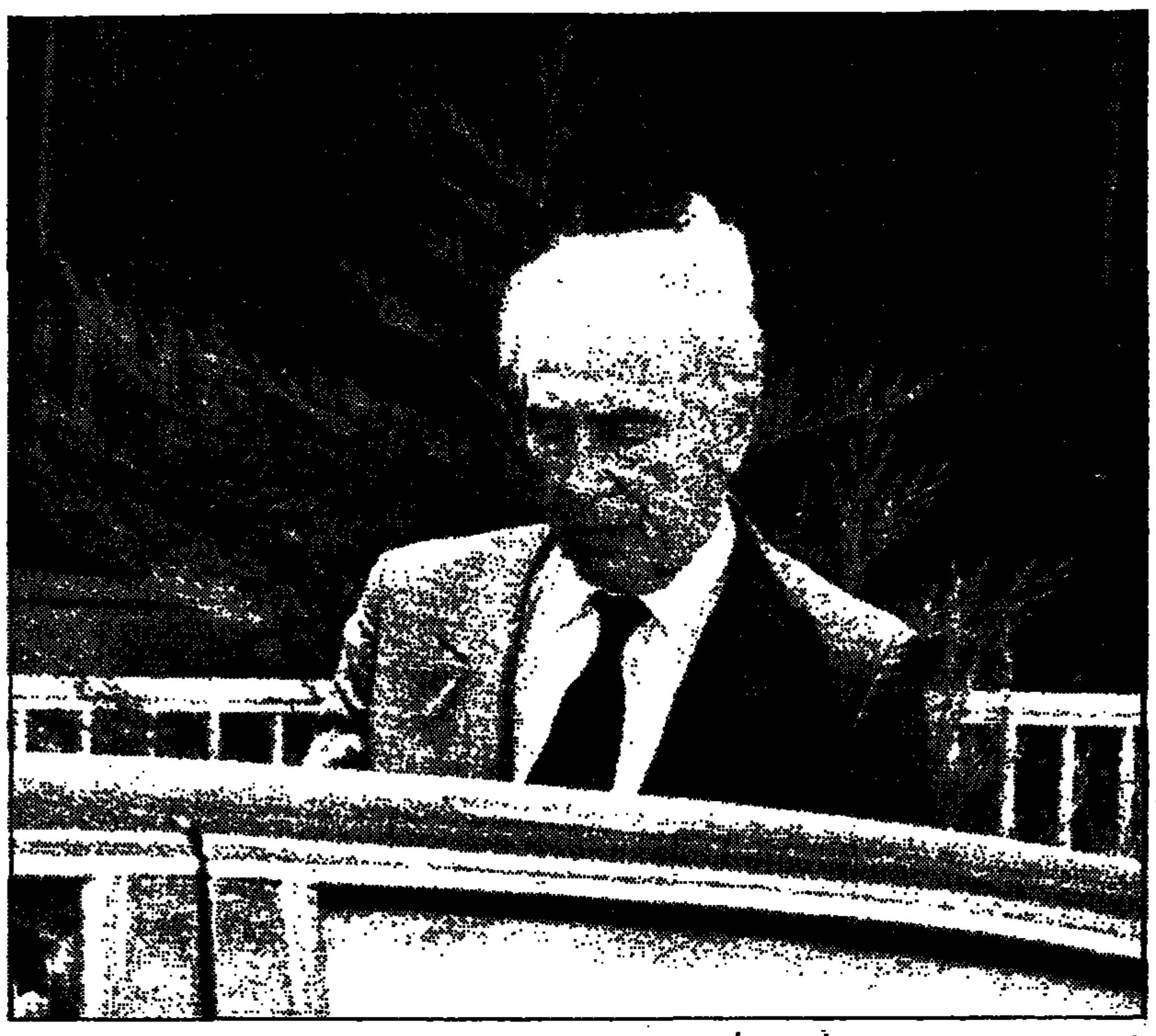

פרס בצאתו מהפגישה עם רבין (צילום: שטיין/הררי)

שני חיילי צה"ל נהרגו בהתהפכות משאית בחרמון

מאת און לוי ואורי שרון

גופותיהם של שני חיילי צה"ל, פליקס פבלוצקי ודימיטרי מלכין, נמצאו אתמול בשעות הבוקר באזור הערוצים בהר החרמון, לאחר שנעדרו עם משאיתם במשך יותר מ־20 שעות. המשטרה הצבאית פתחה בחקירת נסיבות התאונה.

שני החיילים, ששירתו באגף האפסנאות כנהג משאית מזון וספק מזון, יצאו אתמול בשעות הצהריים המוקדמות מבסיס המזון הפיקודי שבאיזור טירה, בנסיעה שגרתית לאספקת מזון לבסיסי צה"ל ברמת הגולן, ובכלל זה לבסיסי צה"ל שבהר החרמון. בשעות אחר־הצהריים החלו השניים עושים דרכם לעבר מוצבי צה"ל על הר החרמון. באחד מעיקולי הדרך התהפכה המשאית מסיבות שטרם הובררו והיא הידרדרה לאחד הערוצים העמוקים.

כשהתברר שהמשאית לא הגיעה ליעדה האחרון, החלו בבסיס המזון אליו השתייכו החיילים בסדרה של בירורים טלפוניים כדי לברר היכן "נתקעו" שני החיילים עם המשאית. מהבדיקה התברר כי השניים סיימו את חלוקת המזון בבסיסי רמת־הגולן, אולם לא הגיעו ליעדם בהר החרמון.

אתמול בשעות הבוקר נמצאה המשאית ובה גופותיהם של שני החיילים, כשהיא הפוכה באחד הערוצים העמוקים של ההר. צוותים רפואיים וצוותי חילוץ שהגיעו אל המשאית מצאו את שני החיילים ללא רוח חיים.

כמקובל במקרים כאלה, פתחה המשטרה הצבאית בחקירה לבירור נסיבות התאונה.

רב"ט פליקס פבלוצקי, 20, מטירת הכרמל, בן יחיד להוריו ריטה וסולומון, עלה עימם מקישינב לפני ארבע שנים. לצבא התגייס לפני שנה וחצי ושירת כנהג בבסיס תובלה ליד חיפה.

אמו סיפרה שיהיה נהג בצבא, אך פליקס אהב את מקצוע הצבאי. אמו סיפרה כי מפקדיו העבידוהו קשה, והורו לו לחלק אספקה ותחמושת במוצבי רמת הגולן.

פליקס היה בשבוע שעבר בחופשה "רגילה" בביתו, ושלשום חזר לבסיס. עוד באותו יום יצא עם חברו לחלק אספקה ברמת הגולן, ומשלא חזרו באותו יום, טילפנו מבסיסו לביתו באחת וחצי בלילה ושאלו אם חזר הביתה. "השבתי שלא, והתחלנו לדאוג שמשהו קרה", סיפרה האם. אתמול בבוקר התקשרה לקצין־העיר בחיפה וביקשה כי יחפשו את בנה. לדבריה, השיבו לה כי הצבא כבר החל בחיפושים. מאוחר יותר הודיעו לה כי טייסי מסוק גילו את המשאית בואדי ברמת הגולן בעומק של 40 מטרים.

ההרוג השני הוא רב"ט דימיטרי מלכין, בן 18 מחיפה.

השניים יובאו היום למנוחות בבית העלמין הצבאי בחיפה בשעה 17.

רבין ופרס שוחחו במשך שעה וחצי; קבעו חלוקת עבודה ביניהם בניהול המו"מ לשלום

מאת סומי בסוק

פגישת הפיוס בין ראש הממשלה יצחק רבין לשר החוץ שמעון פרס הסתיימה אתמול בשורה של הסכמות על תנאי, שספק אם יעמדו במבחן המציאות. שר החוץ פרס אמר אחרי הפגישה כי "נקבעו סדרי עבודה שיאפשרו לנו להמשיך ולפעול יחד בעתיד, לקידום תהליך השלום". ראש הממשלה ודובריו סירבו להתייחס לפרטי הפגישה.

הפגישה בין רבין לפרס נערכה בתיווכו ובהשתתפותו של עו"ד גיורא עיני, "איש הסתרים" של מפלגת העבודה. היא נמשכה כשעה וחצי. שני האישים נפגשו, בנפרד, עם עיני עוד ביום ראשון. עיני שב ונפגש עם ראש הממשלה אתמול, למשך כרבע שעה, לפני שפרס הצטרף לפגישה. בסיום הפגישה נמסר כי היא התנהלה ברוח טובה.

השיחה התמקדה בשני ערוצים: דרישתו של שר החוץ לקבל תפקיד מוביל בתהליך השלום עם המדינות השכנות והפלסטינים, בתוקף תפקידו ובתוקף מעמדו, ותלונות שר החוץ נגד היחס הפוגע שראש הממשלה הפגין כלפיו בשבוע שעבר, על רקע החתימה על הצהרת וושינגטון.

בפגישה התלונן שר החוץ כי במהלך השבועות האחרונים הוא ומשרדו נדחקו הוצאה מהתהליך המדיני. את השיחות עם הפלסטינים מנהלים קציני צבא, ואת השיחות עם ירדן ניהלו אנשים הכפופים לראש הממשלה ישירות. שר החוץ דרש גם הבטחות מוצקות כי יהיה חבר בכיר ופעיל בצוות המו"מ עם סוריה.

רבין, מצידו, חזר והזכיר כי עם כינון הממשלה סוכם בינו לשר החוץ כי הוא יהיה האחראי על המו"מ לשלום בכל הערוצים הדו־צדדיים וכי שר החוץ ומשרדו ינהלו את המו"מ בערוץ הרב־צדדי. לפי הבנה זו, הדגיש ראש הממשלה, הוא ימשיך לנהל את המגעים עם סוריה, אש"ף וירדן. פרס ימשיך להשתתף בפורום שרי החוץ הישראלי־ירדני־אמריקאי ויהיה שותף מלא לכל מהלכי השלום בעתיד – הבטחה מעורפלת משהו שתצטרך לעמוד בעתיד הקרוב במבחני היום־יום.

סוכם כי אם לאחד הצדדים יהיו בעתיד טענות, הן ייפתרו עם הצד השני בארבע עיניים, או אם יהיה צורך בכך, שוב בתיווכו של גיורא עיני. אגב, לעיני ניסיון רב, של 12 שנים, בתיווך בין שני האישים.

ביחס לטענות של שר החוץ נגד ראש הממשלה במישור האישי, טען רבין כי לא כל הפרסומים שהופיעו בעיתונות נגד פרס היו על דעתו. אתמול בערב, כשנשאל על־ידי עיתונאים אם המשבר בינו לפרס חוסל, השיב רבין "בוודאי" ומיהר להיכנס למכוניתו.

פירושו של דבר

שלום עכשיו, פיוס אחר־כך

מאת אמיר נוימן

הצומת שבו נפגשים ראש ממשלה ושר חוץ הוא צומת מועד לפורענות. ככל שמדובר בממשלות ישראל, התנגשו שם בן־גוריון ושרת, רבין ואבן, שמיר ופרס, שמיר ולוי ועכשיו רבין ופרס. צומת רבין־פרס הוא אולי הטעון מכולם, ובימים האחרונים התפרסמו שוב ושוב מאזני תאונות הדרכים שאירעו שם בשני העשורים החולפים.

ההתעכבות על גסות הרוח של ראש הממשלה והעגמומיות של שר החוץ עוררה ציפיות גדולות מדי לתיקון הגורם האנושי לתאונות אלה והסיטה את תשומת הלב לשולי הבעיה. השאלה, האם יוכל פרס למחול על עלבונו ולהתפייס עם רבין, היתה מלכתחילה שאלה משנית.

שני המדינאים הוותיקים מכירים איש את רעהו, פנים ואחור, ובקדנציה הנוכחית נצמדו זה לזה על כורחם והכרח ההיסטורי של תהליך השלום, כתאומי־סיאם. שניהם יסתייגו כנראה מן הדימוי שהודביק להם השבוע אחד מגור – "השמן והרזה" – אבל לא יוכלו להתכחש לו. אפילו הקרב על הקרדיט בנצח ישראל הוכרע זה מכבר, ושניהם, מותר להעריך במידה רבה של ביטחון, יודעים שהפוטו־פיניש ההיסטורי ימצא אותם על קו הגמר חזה בצד חזה. האם הם משלימים עם כך? זו כבר שאלה אחרת.

אך כיוון שמדובר בראש ממשלה ובשר חוץ, ההודעה המוסכמת שיצאה אתמול בתום הפגישה ביניהם התמקדה בלב הבעיה – סדרי העבודה בין ראש הממשלה ושר החוץ. אילו היו מתכוונים לפרש למה הם מתכוונים בכך, היו מדברים על הגדרת סמכויות, ואילו היו מתעכבים גם על הקשר של סדרים אלה, היו אומרים, שמדובר בסדרים הנוגעים לתהליך השלום עם ירדן, אך בעיקר עם סוריה.

(המשך בעמוד 2)

החפירות במודיעין הופסקו עד לפגישת רבין עם הרב בקשי־דורון

40 חרדים נעצרו לאחר שניסו להפריע למהלך החפירות; אוטובוסים נרגמו באבנים ושוטר נפצע משברי בקבוק בהפגנות במאה שערים

מאת סומי בסוק ועתי"ם

בהתייעצות שרים בראשות ראש הממשלה, יצחק רבין, שהתקיימה אתמול הוחלט להפסיק לפי שעה את החפירות הארכיאולוגיות בעיר מודיעין.

בהתייעצות שנערכה בלשכת ראש הממשלה השתתפו לבד מרבין גם שר המשפטים, דוד ליבאי, שר המשטרה, משה שחל, שר החינוך, אמנון רובינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, המנכ"ל אסף חפץ ומנכ"ל משרד הדתות זאב רוזנברג.

הדיון התמקד בבקשת הרב הראשי הספרדי, אליהו בקשי־דורון, להפסיק את עבודות החפירה הארכיאולוגיות באתר המתוכנן לבניית העיר מודיעין עד לפגישתו הקרובה עם ראש הממשלה. הוחלט להיענות לבקשה ולהפסיק את החפירות הבקשה עד "שתתקיים במועד קרוב ביותר", כפי שנמסר אמש מלשכת ראש הממשלה.

40 חרדים עוכבו אתמול לחקירה במשטרת לוד לאחר שניסו להפריע למהלך החפירות של רשות העתיקות באזור מודיעין.

לאתר החפירות הגיעו כ־60 חרדים אשר חסמו את דרכי הגישה לקברים. זמן קצר לאחר מכן הגיעו למקום כ־60 חרדים נוספים מאתרא קדישא מבני־ברק ומירושלים. אנשי רשות העתיקות הזעיקו את המשטרה אשר עיכבה, כאמור, לחקירה 40 מהמפגינים.

החרדים הגיעו למקום לאחר שרשות העתיקות החליטה לחפור בקבר מידה רחב יותר מכפי שנהגה לעשות בתקופה האחרונה באזור מודיעין.

ביום א' שעבר הגיע לאתר הרב הספרדי הראשי לישראל, הרב בקשי־דורון, ובהתערבותו נמנע חיכוך בין החרדים, הארכיאולוגים והשוטרים אשר איבטחו את האתר.

בעקבות הפגישה עם הרב הראשי, ובסיכום שנעשה עם שרי השיכון, המשטרה, והחינוך הוחלט להפסיק את החפירות למשך שבוע, כדי לאפשר עריכת של הידברות בין החרדים והארכיאולוגים.

דוברת רשות העתיקות, אפרת אורבך, מסרה אתמול, כי החפירות התחדשו במקום, אולם לא בקברים אלא במערות מגורים הנמצאות באזור. לדבריה, החרדים הפריעו למהלך התקין של החפירות ולפיכך הזעיקו אנשי הרשות את המשטרה אשר עצרה עשרות מהם. אחר־כך נמשכה עבודת החפירה.

בעדה החרדית הובע זעם על חוות הדעת שנתן היועץ המשפטי לממשלה, המעניקה סמכות לארכיאולוגים לחפור קברים ולבדוק אותם קודם שהם מעבירים את העצמות למשרד הדתות לקבורה.

ברחובות מאה שערים ובשכונות החרדיות הודבקו אתמול מודעות הקוראות לציבור החרדי להשתתף בהפגנה ענקית שאמורה להיערך הערב בכיכר ציון.

בהפגנות שהיו אתמול באזור מאה שערים נרגמו כמה אוטובוסים באבנים וחרדים פתחו את ברזי הכיבוי והתיזו מים לכל עבר. ליד משרד המשפטים התקיימה תפילת מחאה של כמה עשרות חרדים נגד המשך החפירות הארכיאולוגיות. "תחזור יפו לערבים. הם לא יפגעו בקברים", נאמר באחת הכרזות.

בשעות הערב ניסו מאות חרדים לחסום את רחוב מאה שערים לתנועה, אולם כוחות המשטרה הצליחו להדוף אותם לרחובות צדדיים. אחד השוטרים נפגע קל משברי בקבוק שהושלך לעברו.

ועדת שנהר ממליצה לשבור את המונופול הדתי על לימודי היהדות בבתי־הספר

רובינשטיין אימץ הדו"ח: "היהדות חשובה מדי מכדי שנפקירה בידי האורתודוכסים"

מאת יעל פישביין

"מתכוונים לשבור את המונופול הדתי על הוראת היהדות. הכשרת המורים ליהדות נעשית כיום באופן בלעדי כמעט במוסדות דתיים. המורים הדתיים המלמדים בבתי־ספר כלליים מעמיקים את הניכור מצד התלמידים כלפי לימודי היהדות. תוכניות הלימודים ביהדות אינן רלוונטיות לעולמם של תלמידים חילוניים והן מעוררות שנאה כלפי לימודי היהדות. הכנסת האורתודוכסיה הדתית לבתי־הספר הממלכתיים נעשתה בגלל מניעים פוליטיים ורק הגבירה את הפיחות בלימודי היהדות" – כך טוענת פרופסור עליזה שנהר, רקטור אוניברסיטת חיפה.

שנהר היא יו"ר הוועדה לבדיקת לימודי היהדות בחינוך הממלכתי, והיא הגישה אתמול את המלצות הוועדה לשר החינוך אמנון רובינשטיין.

שנהר הדגישה כי בוועדה לבדיקת לימודי היהדות היו מיוצגים כל מגזרי החינוך הממלכתי, לרבות נציגי המגזר הממלכתי־דתי, וכולם הסכימו פה אחד, שהמפתח לשינוי המצב הקיים הוא "החזרת האחריות לחינוך לחברה ולקהילה".

הביטוי המעשי של הסכמה זו בתחום לימודי היהדות בחינוך הכללי הוא, לדברי שנהר, "לא להכניס בעלי כיפה אורתודוכסית לכיתות חילוניות".

שנהר סיפרה כי במהלך עבודת הוועדה הגיעו אליה מכתבים של הורים חילוניים, שהתלוננו על כפיה דתית מצד מורים דתיים ליהדות ומצד בנות שירות לאומי דתיות העוסקות בהוראת יהדות בבתי־ספר חילוניים, ומכתבים אלו חיזקו בה את המסקנה שיש לפעול ל"הכשרת עתודות מורים והכנת תוכניות לימודים ההולמות את השקפת עולמו של הציבור החילוני".

השינוי מרחיק־הלכת הנדרש בתוכניות הלימודים ביהדות במגזר הכללי יושג, לדברי שנהר, על־ידי יצירת קשר בין תחומי יהדות שונים וכינוס לבין תחומי דעת כלליים, ועל־ידי הכשרת מורים ליהדות בעלי תפיסת עולם רחבה: "אין לנו צורך ליצור יהדות על־הסטורית אחת, אלא יהדות שיש בה הרבה גישות, הרבה ויכוחים. יש צורך בדיאלוג בין לימודי היהדות ללימודים הכלליים. היהדות תמיד הפריחה ויצאה נשכרת ממפגש עם תרבויות אחרות. אנחנו לא מחפשים גישור תרבותי רדוד, אלא יהדות עם צורך בזיקות גומלין".

שר החינוך אמנון רובינשטיין הודיע כי הוא מאמץ את המלצות ועדת שנהר: "אין ליהדות האורתודוכסית מונופול על היהדות במערכת החינוך. המחלוקות בנושאי יהדות יוכנסו לתוכניות הלימודים בלי תהליכי אינדוקטרינציה ותעמולה שאינם עומדים במבחן הציבור היהודי החופשי. היהדות חשובה לנו, המורשת של העם היהודי חשובה לנו, מכדי שנפקיר אותן בידי הציבור היהודי האורתודוכסי".

"אנחנו אומרים לא לקנאות, לא לריקנות", אמר רובינשטיין, שהודיע כי ינקוט מספר צעדים להעלאת מעמדם של מקצועות היהדות בחינוך הממלכתי־כללי. בין הצעדים: פניה לאוניברסיטאות לשנות את מערך ה"בונוסים" בקבלה לאוניברסיטאות, כך שתלמידים שילמדו ברמה מוגברת את מקצועות היהדות יוכלו לקבל "בונוס" שווה לזה הניתן ללומדים ברמה מוגברת אנגלית, מתמטיקה ומדעי הטבע. עוד מסר רובינשטיין כי תיבדק האפשרות להכרה בלימודי התנ"ך ברמה מוגברת כמקצוע כללי הנדרש לצורך קבלת תעודת בגרות.

כמו כן תוגבר התמיכה בבתי־ספר תל"י – תגבור לימודי יהדות – במערכת הממלכתית, יוקם מרכז אוניברסיטאי ללימודי יהדות ומשרד החינוך יזום חיזוק הקשר עם יהדות התפוצות להגדלת מספר המחנכים מהתפוצות שילמדו בישראל עברית, יהדות והכרת מדינת ישראל. רובינשטיין הוסיף כי משרד החינוך יעודד קידום תוכניות "משלבות" של לימודי יהדות עם מקצועות נוספים, כגון תוכניות המשלבות לימודי תלמוד ומשפט.

מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, חיזק את דברי שנהר וטען כי בחינוך הכללי צריכים ללמד מורים בעלי אוריינטציה חילונית. מבחנו של מורה מתאים הוא

(המשך בעמוד 2)

בעמ' 3

ערפאת רוצה לזרז את המו"מ על עתיד ירושלים ● אורי סביר: סימנים כי סוריה מוכנה להתקדם במו"מ ● אסד קורא לצבאו לתמוך במאמצי השלום "שישיבו לנו את הגולן"

ארזה

מרכז נופש מוצא עילית בשערי ירושלים

אגדה של מקום טובל בירק

חוויה בראש השנה ובחג סוכות

★★ מחירים עממיים ★★

110 חדרים – בכל חדר שטיח מקיר־אל־קיר וטלוויזיה
טלוויזיה בכבלים באולמות וקפיטריה

אורחי השבוע: ★ חגיגת יובל מושבת מוצא 300 משתתפים
★ קבוצת שראל ותיירים 100 משתתפים
★ גימלאים ואגודת מורשת 100 משתתפים

★★ הבמה מקומץ בחוגים ★★ כשר למהדרין

טל. 02-342291-2 – 177-022-0151

אני בעד דבר

★ ..."דבר" מסמל בעיני עיתונות אחרת, עיתונות שאכפת לה ממה שקורה בעם ובמדינה, שערכים אינם זרים לה ושחשבון הרווח וההפסד אינם בהכרח ה"שורה התחתונה". תנועה הדוגלת בערכים ושואפת לתקן לאורם, אינה רשאית לוותר על "דבר" (רפאל רופין).

★ לאור ריכוזיותה של המדיה בידיים מעטות, חשוב עתה יותר מתמיד לעודד עיתונים חופשיים יותר משיקולים של פופולריות ותלויים פחות בעריצותה של הפרסומת (יצחק אורפז).

אנשים מכל התחומים והשכבות מוסיפים להביע את תמיכתם ב"דבר" לנוכח סכנת סגירתו. להלן שמותיהם (רשימה 16):

רפאל רופין, סטיפן גראייק, אסתר הרליץ, יצחק אורפז, ד"ר דינה פורת, יעקב רבדבי, אריה לוין, יעקב נוה, שמואל סולר, דב ורזול שבים, אלכסנדר הרפז, צפורה גלעדי, דרורה ויצחק וולך, יוסי אשר.

(ראה עמוד 2)

1576

صحافة من الداخل

هكذا من الاصل

אני בעד דבר

● **רפאל רופין**, מכמורת:
אינני מכיר שום עיתון בעולם שאינו מושפע מהשקפת עולמו של בעליו. השקפת עולם ואמונה על הסבתאות מרכנטילית בלבד, מן ההכרה שתתחרו למכנה המשותף הנמוך הרחב ביותר של החברה. שם מצויים רוב הקוראים, ובמיוחד אותו רוב פתי, שפרסומאים עובדים עליו בעיניים: "אתה קובע כמה תרוויח". השקפת עולם זו מייצרת עיתונות המלעיטה אותנו בסנסציות מפוקפקות, בידיעות מסורסות (בדיקה רצינית מבדילה את התוצאות), ברכילויות זולות, מנפחת את הטפל, יוצא הדופן והמגעיל ואינה מותירה מקום לדיון רציני ובעמיק בבעיות החברה, המדינה והתרבות, שכן "זה עלול לשעמם את רוב הקוראים". "דבר" מסמל בעיני עיתונות אחרת. עיתונות שאכפת לה במה שקורה בעם ובמדינה, שערכים אינם זרים לה, ושהחשבון הרווח וההפסד אינם בהכרח ה"שורה התחתונה". תנועה הדוגלת בערכים ושואפת לחנך לאורם אינה רשאית לוותר על "דבר".

● **סטיבן גראייק**, ארגון עולמי של לוחמים יהודים, פרטיזנים ואסירי המחנות:
לקהילה להפסיד עיתון איכותי בעל מגוון דיעות. לא יימצא תחליף ל"דבר" והוא ייחסר מאד לרבבות אנשים.

● **אסתר הרליץ**, תל אביב:
זוהי אסונה בבוקר בלי "דבר"? הרי זה כמו לשתות קפה ולקרוא בו. אסור להפסיק.

יצחק אורפז

אסתר הרליץ

● **יצחק אורפז**, סופר ומשורר:
לאור ריכוזיותה של המדיה בידיים מעטות, חשוב עתה יותר מתמיד לעודד עיתונים היפקיים יותר ביחידים כל פופולריות ותלויים פחות בעריצותה של הפרסומת. על כן אני קורא לתת יד להמשך קיומו של "דבר" ולחיזוקו.

● **ד"ר דינה פורת**, אוניברסיטת תל אביב:
עיתון שליווה את ילדותם של רבים בארץ וייצג ומייצג את הערכים שחונכו עליהם בנעוריהם – לראות בסגירתו יהיה זה כמו לחזות בקבורת חלק מארץ ישראל היפה. אך לא רק מטעמי היסטוריה ונוסטלגיה אין לסגור: זה עיתון טוב ורציני, שסגירתו פירושה דלות יהודית גוברת, ומזה יש לנו די והותר.

● **יעקב רברבי**, הרצליה:
אסור לסגור עיתון כזה. יש להבדיל בין ניהול טוב ומסכני לבין רווחיות שאינה תנאי בל יעבור לכל דבר.

● **אריה לוין**, באר שבע:
בלי מאה וכרירות. האם תנועת העבודה, על הקיבוצים, ההתיישבות הוותיקה וכו', אינה מסוגלת לעזור עם מנויים לעיתון, שהוא אחד העיתונים ההגונים השפויים והאמינים במדינה? והאם אין חברי מפלגת העבודה, היושבים ליד הקערה, יכולים לעשות זאת? והיכן ועדי העובדים של המפעלים הגדולים שברובם נהנו מההסתדרות?

ד"ר דינה פורת

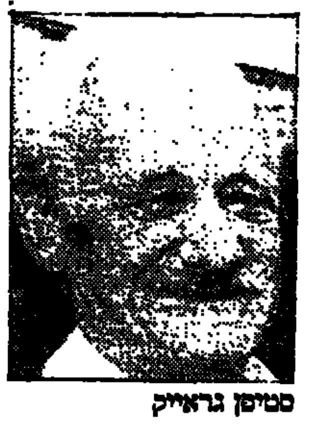
סטיבן גראייק

● **יעקב ינה**, חבר הוועד הפועל:
"דבר" עיתון לוחם ומקדם את חיסול העוני. אני בעד "דבר" כאיש השכונות. בלעדיו זה כמו חזית בלי צבא בשכונות. "דבר" לוחם למען קידומן, בעיקר שכונות המצוקה. אני מתנדב להחתים להגדלת תפוצתו בכל השכונות בארץ ואני מאמין ש"דבר", שנולד למען ציבור הפועלים, יכול להמשיך ולקדם את תנועת העבודה להיות המובילה במדינה למען העזרה ההדדית.

● **שמואל סלור**, לשעבר דובר ההסתדרות:
כיהנתי כדובר ההסתדרות כ־30 שנה ועמדתי מקרוב על חשיבותו של "דבר" לעצם היותה של ההסתדרות ערכית ותנועה חברתית שאין לה זכות קיום בלי מכשיר זה בקשר יומיומי עם ביליון חצי חבריה. אחד ממזכ"ליה נתפס פעם בצעדו לרעיון של סגירת "דבר" בשל קשיים כלכליים. ברוח הברית טובה יעצתי לו: חלילה לך לעשות זאת שהרי בהיסטוריה של תנועת הפועלים בישראל ייזכר שברל כצנלסון ייסד את "דבר" ואתה, כמזכ"ל, סגרת אותו.

● **דב ורחל שביט**, חיפה:
הידיעה על אפשרות סגירת "דבר" גרמה למשפחתי עוגמת נפש ותדהמה. אנו פונים לאלפי קוראי "דבר" לצאת במחאה ובהסברה נגד הסגירה.

● **אלכסנדר הרפז**, יקיר רעננה, יקיר ההסתדרות, יקיר התרבות:
אני מנוי על "דבר" מיום עלייתי ב־1937. אסור לוותר עליו.

● **צפורה גלעדי**, פתח תקווה:
אני מנויה על "דבר" 60 שנה. קראתי אותו עוד לפני עלייתי מפולין. אני מאמינה ומשוכנעת שהוא נכס תרבותי ודמוקרטי. אסור שייסגר, יש לעשות מאמץ בכל התחומים להצילו.

● **דבורה ויצחק וולף**, גבעת נשר:
אנו קוראי "דבר" דור שני. הוא עיתון המשפחה מיום היווסדו. קשה לנו לחשוב שבוקר אחד לא יימצא בפתח הבית. יש לגרום לתנועה ציבורית נגד סגירת העיתון (וההסתדרות). יש להחזיר את המילים "עיתון עובדי ישראל" לראש הכותרת, כמו שהיה.

● **יוסי אשר**, מרכז מגמת אמנות פלסטית ב"תלמה ילין" וחבר המועצה הציבורית לתרבות ואמנות:
"דבר" הוא כמו ג'בל אל־שייך של העיתונות. נודף ממנו ריח של כבוד ולא של מסחר. אסור לתת לו למות.

דבר DAVAR دافار

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון עובדי ישראל
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: ד"ר יורם פרי
עורך אחראי: דניאל בלוך

המו"ל: "דבר בע"מ"	סניפים:
נדפס ב"דפוס דבר בע"מ"	בית "דבר" רחוב שוקין 45 ת"א
המערכת והמנהלה תל־אביב	טלפון: 5286141, מיקוד: 65233
רחוב שוקין 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233	ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	טלפון: 02-256873
פקסימיליה: 03-294783	חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	טלפון: 04-620111
5286156, 5281860, 5298032	רחובות: רחוב הרצל 168
פקסימיליה מודעות: 03-298032	טלפון: 08-451381, 08-453798
טלפון לפניות הציבור 07.30-22.00, 03-5286141	הפצה "נד" 03-377056

אחד משישת מטוסי אף 16 החדשים בבסיס חיל האוויר (צילום: דרייב)

מפקד חיל־האוויר, בטקס קבלת 6 מטוסי אף־16 מעודפי הצבא האמריקאי:

ישראל ביקשה מהקהילה הבינ"ל לסייע בעצירת התעצמותה הגרעינית של איראן

מאת און לוי

"ישראל פנתה אל הקהילה הבין־לאומית בבקשה לסייע בעצירת התפתחותה הצבאית ובעיקר הגרעינית של איראן. מדינה זו קושרת קשרים עם מדינות שונות בעולם, ובמיוחד עם צפון קוריאה, במטרה להתעצם צבאית וגרעינית. התעצמות זו מטרידה את ישראל, אך העולם כולו צריך להתאחד במטרה לעצור אותה" – אמר אתמול מפקד חיל האוויר, האלוף הרצל בודינגר, בטקס קבלתם של שישה מטוסי אף־16 מעודפי הצבא האמריקאי.

בטקס, שנערך בבסיס חיל־האוויר במרכז הארץ, השתתפו סגן שר הביטחון מרדכי גור, נציג חיל־האוויר האמריקאי הקולונל גלנטל, קצינים בכירים בחיל־האוויר וטייסי וחיילי הטייסת שתקלוט את מטוסי האף־16 מדגמי A ו־B. סך־הכל אמורה ישראל לקלוט כ־50 מטוסים, שיגיעו לארץ במהלך החודשים הקרובים בקצב של אחד לשבוע או שבועיים.

המטוסים שנקלטו אתמול הגיעו מבסיס חיל־האוויר באריזונה, משם הוטסו לגרמניה, ומשם בטיסה ישירה, שנמשכה כארבע וחצי שעות, לבסיס חיל־האוויר במרכז הארץ. עם הגיעם אירעה באחד המטוסים תקלה טכנית, וטייסו התקשה לפתוח את חופת הטייס.

לדברי מפקד חיל־האוויר, המטוסים שהגיעו לישראל הם במצב טכני תקין ואמורים להיכנס לשימוש חיל־האוויר כבר בשבועות הקרובים, לאחר שיעברו מספר בדיקות בסיסיות. לדבריו, "לפני שהמטוסים יצאו מארה"ב הייתה לנו אפשרות – ולכן גם הדריתי לחיל־האוויר האמריקאי ולמפקד חיל־האוויר האמריקאי – לבדוק את המטוסים ולבחור את היותר מתאימים לנו. המטוסים שהגיעו לפה ואלה שיגיעו אחריהם הם מטוסים במצב תחזוקתי מצויין. עוד זמן קצר, לאחר ביקורת קבלה, הם יתחילו לטוס. לא צריך להשקיע בהם דבר".

בטקס אמר מפקד חיל־האוויר כי "המטוסים האלה מצטרפים לעשרות מטוסים אחרים: אף־15, אפאצ'י וסיקורסקי, שכבר התקבלו מעודפי זרועות חיל־האוויר, הצי והצבא האמריקאי, במסגרת שאיפה לשמור על הפער האיכותי של צבא ההגנה לישראל, ביחס לצבאות יתר המדינות במזרח־התיכון".

"סדר הכוחות של חיל־האוויר יהיה מורכב רובו ממטוסים חדישים, שהם מהטובים מסוגם בעולם, וחיל־האוויר ישמור על מקומו ככוח האווירי החזק ביותר באיזור. מטוסי הקרב שקיבלנו מחזקים את כושרו של חיל־האוויר וצבא ההגנה לישראל, לשמור ולגבות את מהלכי השלום. אבל אם יקרה הגרוע וניזדרש למלחמה, נדע להשתמש גם בהם, להגנת שמי המדינה, להשגת עליונות אווירית ולתקיפת כל אויב שינסה לקום עלינו".

הקולונל גלנטל, נציג חיל־האוויר האמריקאי, אמר כי שישה מטוסים אלה הינם עדות ליחסים בין שתי המדינות וכי ארה"ב תמשיך לחזק את חיל־האוויר הישראלי.

ישראל תשלח סיוע אזרחי לכוח השלום בהאיטי

מאת מוטי בסוק

בהתייעצות שהתקיימה אתמול במשרד החוץ, בהשתתפות גורמי ביטחון, הוחלט להמליץ לממשלה להיענות עקרונית לפניה האמריקאית ולשלוח להאיטי, כחלק מהמאמץ הבין־לאומי, סיוע הומניטארי ו/או אזרחי. הסיוע יישלח רק לאחר שבהאיטי יוחזר וישרור משטר דמוקרטי.

הסיוע להאיטי יהיה במסגרת כוח המשימה של האו"ם לשמירת השלום באי. הוא יהיה בצוותים או בציוד רפואי. התיאומים בנושא, בין ממשלות ארה"ב וישראל, יעשו דרך שגרירות ישראל בוושינגטון. על דעת כל המשתתפים בהתייעצות, הוחלט כי ישראל לא תשלח בשום מקרה חיילים להאיטי.

סגן שר החוץ, ד"ר יוסי ביילין, שישב בראש הפורום, שנפגש אתמול במשרד החוץ, אמר כי כל עוד אין שלום במזרח התיכון, ישראל לא תוכל לשלוח חיילים לכוחות שלום במקומות אחרים בעולם. כיום, 66 מדינות בעולם משתתפות בכוחות שלום. "הפניה האמריקאית לישראל, להשתתף בכוח, מחמיאה", אמר.

לדברי ביילין, ישראל תומכת בהחלטת האו"ם לאפשר לארה"ב להחזיר את הדמוקרטיה להאיטי. סמנכ"ל משרד החוץ לארגונים בין־לאומיים, ד"ר יוחנןביין, אמר כי עם הנורמליזציה ביחסי ישראל עם האו"ם, ישראל תצטרך להיות מעורבת בעתיד בכוחות שלום בין־לאומיים.

צ'אנס

עלה - Q; לב - A; יהלום - K; תלתן - 7

מזג האוויר

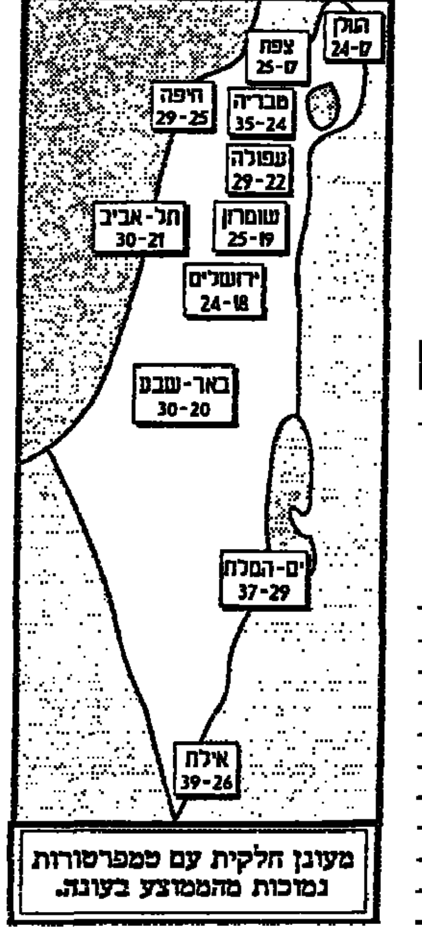

מעונן חלקית עם טמפרטורות נמוכות מהממוצע בעונה.

ועדת שנהר

(המשך מעמוד 1)

לדברי שושני: "השקפת העולם והדרך ההוראה. אם מורה אומר לתלמיד 'אם לא תחבוש כיפה לא אלמד אותך' הוא לא מתאים". שושני הוסיף כי כרגע לא ניתן להחליף את מורי היהדות הדתיים במורים חילוניים, אבל אילו ניתן היה לשלם למורים ליהדות כפול, היה הדבר נפתר מעצמו. עוד אמר כי המוסדות הקיימים אינם מספקים את הביקוש למורי יהדות חילונים, ועל כן יש לעודד אוניברסיטאות ומכללות להגדיל את מספר המתכשרים להוראה במקצועות היהדות".

מוקי צור, לשעבר מזכיר התק"ם וחבר ועדת שנהר, טען כי יש להתאים את הוראת היהדות לאופיין השונה של הקהילות בחברה החילונית הישראלית. התאמה כזאת תוכל לדבריו להיעשות, רק אם תהיה מעורבות הורים בקביעת אופי לימודי היהדות בכל קהילה.

הרוב – דתיים

מנתונים שאספה ועדת שנהר עולה, כי בין השנים תש"ם לתשנ"ב, מבין 558 מורים שהוכשרו במכללות ובאוניברסיטאות להוראת תלמוד ומחשבת ישראל, הרוב המכריע – 324 – הוכשרו במכללת ירושלים, שהיא מכללה דתית אורתודוכסית להכשרת מורים. למקצועות תנ"ך ומקרא, מבין 1,686 מורים הוכשרו במוסדות דתיים, בבכללת ירושלים ובבר־אילן 740 מורים – כ־43 אחוז מכלל המורים שהוכשרו להוראת מקצוע זה.

עוד עולה מהנתונים כי רק מיעוט מבוטל מבין בוגרי התיכון הכללי בישראל למדו מקרא, תורה שבעל פה ותלמוד בהיקף מורחב. בתשנ"ב למדו מקרא מורחב כ־1,000 תלמידים מתוך כ־35 אלף נבחנים במקצוע זה, שהוא מקצוע חובה לבגרות. במחשבת ישראל נבחנו בסך הכל 117 תלמידים, מהם בהיקף מורחב רק חמישה תלמידים. בתורה שבעל פה נבחנו בסך־הכל 582 תלמידים.

גשם באמצע הקיץ

(עג). – גשם ירד אתמול בכמה מקומות באיזור מישור החוף.
הגשם ירד זמן קצר באזור רמת השרון, נתניה ובעוד מקומות ועורר תגובות הפתעה בקרב עוברי אורח.
נמסר, כי מזג האוויר הקריר יחסית בשעת הבוקר יימשך עוד כיומיים ואחר כך שוב תבוא התחממות.

משלוח מטוסי האף־16 / רקע

נמצאים בשירות חיל האוויר כבר 14 שנה

מאת און לוי

בשבועות הקרובים יקלוט חיל־האוויר הישראלי כ־50 מטוסי אף־16 מדגמי A ו־B מעודפי הצבא האמריקאי. כל המטוסים נבדקו בידי חיל־האוויר והם כשירים לטיסה.

האף־16 הוא מטוס קרב רב־משימתי שפותח כתוצאה מלקחי מלחמת וייטנאם. האב־טיפוס הראשון המריא בראשונה ב־20 בינואר 1974 והתוצרה במכרז של חיל־האוויר האמריקאי לפיתוח מטוס קרב קל־משקל. מטוס הייצור הראשון, האף־16 A, המריא ב־7 באוגוסט 1978. המטוס נרכש על־ידי 17 חילות אוויר בעולם ועד סוף 1990 הוזמנו 4,440 מטוסים.

מטוס האף־16 פותח עד עתה במספר רב של תת דגמים, והעיקריים שבהם הם: דגם האף־16 A – מטוס חד מושבי שנועד לקרב ותקיפה, דגם האף־16 B – מטוס דו מושבי לאימון והסבה, דגם האף־16 C – מטוס חד מושבי, ודגם האף־16 D.

חיל־האוויר מפעיל את המטוס בארבעה דגמים. שני הדגמים הראשונים הגיעו לישראל ב־2 ביולי 1980. שני הדגמים האחרים הגיעו לישראל ב־29 בפברואר 1987.

מטוס האף־16 A

זהו מטוס קרב רב־משימתי. המטוסים הראשונים נקלטו בישראל ב־2 באוגוסט 1980, ונכנסו לשירות בטייסת הסילון הראשונה ברמת דוד. חיל־האוויר רכש 150 מטוסים מדגם זה ואלה נכנסו לשירות במספר טייסות קרב. מטוסי האף־16 השתתפו ב־1981 בתקיפה ובירוט מטוסי אוייב. שמונה מטוסים נטלו חלק בתקיפת הכור העיראקי ב־7 ביוני 1981, וכן במלחמת לבנון, בה זכה להפלות רבות של מטוסים סוריים. מטוס אחד לפחות הפיל חמישה מטוסי אוייב. בחיל־האוויר עבר המטוס סדרה של שינויים ששיפרו את ביצועיו וכושרו האווירי. בין השאר הותאם לנשיאת טילי "פיתון" מתוצרת רפא"ל. המטוס מצויין במערכת הניהוג החשמלית ובמערכות התצוגה והבקרה שלו.

מטוס האף־16 B

זהו מטוס אימון והסבה קרבי שפותח במקביל למטוס הקרב האף־16 A, החד־מושבי. מטוס זה היה הראשון מבין מטוסי האף־16 שנמסר לידי חיל־האוויר, בסוף דצמבר 1979. במשך מספר חודשים הוא שימש יחד עם מטוסים חד ודו־מושביים נוספים לאימון טייסי חיל־האוויר בבסיס חיל־האוויר האמריקאי היל ביוטה. שני המטוסים הראשונים הגיעו לישראל ביולי 1980 יחד עם המטוסים החד־מושביים ונכנסו לשירות בטייסת הסילון הראשונה. הדגם הדו־מושבי הוא בעל יכולת קרבית כשל הדגם החד־מושבי, ומשמש גם להסבת טייסי קרב לדגמים המקדמים יותר של המטוס. הוא מסוגל לשאת את כל מערכות החימוש של הדגם החד־מושבי והשתתף בפעולות לחימה במלחמת לבנון ולאחר מכן.

שוטר נפצע קל מפגיעת מכונית במחסום ארז

(עג). – שוטר משטרת ישראל נפצע אתמול בלילה, בעת שניסה לעצור מכונית בעלת לוחיות זיהוי צהובות, שעברה במחסום ארז.

התקרית אירעה כאשר מכונית "מיצובישי" הגיעה מכיוון צפון אל מחסום ארז. השוטר סימן לנהג לעצור, אך זה לא נענה. במקום זאת, ביצע הנהג פניית פרסה, במהלכה פגע בשוטר ונמלט חזרה לכיוון צפון.

קצין משמר הגבול, שהיה במקום, ירה באוויר במטרה לעצור את המכונית, אולם זו המשיכה בתנועה ונמצאה מאוחר יותר נטושה בצומת יד מרדכי.

הנהג שהיה במכונית נמלט ממנה לשדות הסמוכים.

מבדיקה התברר, כי המכונית גנובה, ובכל הנראה הגנבים תושבי הרצועה ניסו להגיע עימה לתחום האוטונומיה.

דו"ח הקונגרס: סעודיה רוכשת הנשק הגדולה בעולם השלישי; ארה"ב – הספקית הראשית

ישראל נמצאת במקום הרביעי – קיבלה ב־1993 משלוחי נשק במיליארד דולר

מאת דבורה פרל, וושינגטון

יחד עם התקדמותו של תהליך השלום במזרח התיכון, ממשיך האיזור להיות שוק הרכש הראשון בעולם השלישי לנשק קונבנציונאלי.

ערב הסעודית ממשיכה להוביל, בהפרש גדול, בהיקף עסקאות רכישת הנשק שלה ובגודל משלוחי הנשק שקיבלה בשנה שעברה. ארה"ב ביססה בשנים האחרונות את מעמדה כספקית הנשק העיקרית למדינות העולם השלישי – אלה הם ממצאיו העיקריים של דו"ח "העברות נשק קונבנציונלי לעולם השלישי", שפירסם "שירות המחקר של הקונגרס" בוושינגטון אתמול, המסכם את 1993.

"המזרח־התיכון הוא כיום שוק הנשק הגדול ביותר בעולם השלישי", קובע הדו"ח. בשנים 1993־1990 היה חלקו של המזה"ת 55.8 אחוז מכל הסכמי רכישת הנשק.

ארה"ב שלטה בתקופה זו בשוק, עם פלח של 66 אחוז מערכו. ב־1993 חתמה ארה"ב על עסקאות בהיקף של 14.8 מיליארד דולר עם מדינות העולם השלישי. ההיקף הכולל היה 20.4 מיליארד דולר.

במרחק רב אחריה היו בריטניה ורוסיה עם עסקאות בהיקף של 1.8 מיליארד, כל אחת.

סעודיה חתמה בשנים 1993־1990 חוזים לרכישת נשק בהיקף של 35.1 מיליארד דולר, בעוד הערך הכולל של כל העסקאות שנחתמו בתקופה זו עם מדינות העולם השלישי הגיע ל־108.3 מיליארד. כלומר, כשליש מכלל העסקאות נעשה עם סעודיה.

סעודיה הובילה גם בהסכמים לרכישת נשק ב־1993 עצמה, במהלכה חתמה חוזים לרכישת נשק בסכום של 9.6 מיליארד דולר. העסקה המרכזית היתה לרכישת 72 מטוסי אף־15 אמריקאיים ב־9 מיליארד דולר.

בשנים 1993־1986, המתמנה מגמה של ירידה בהיקף הכולל של עסקאות הנשק בעולם השלישי. אולם אשתקד, כמו בשנים קודמות, קיבלו אותן 10 המדינות, שרובן במזה"ת, את משלוחי הנשק הגדולים ביותר:

ערב הסעודית – 6.4 מיליארד; מצרים – 1.4 מיליארד; איראן – 1.0 מיליארד; ישראל – 1.0 מיליארד; כווית – 800 מיליון; טייוואן – 700 מיליון; דרום קוריאה – 700 מיליון; איחוד האמירויות – 500 מיליון; סין – 400 מיליון; פקיסטאן – 400 מיליון.

הדו"ח מצביע על המגמה הנמשכת ואף מתחזקת של שוק הנשק, בו מכריעים עתה שיקולים כלכליים וכספיים, ולא עוד שיקולים פוליטיים כפי שהיה בתקופת המלחמה הקרה. לפיכך מרכזים רוב ספקי הנשק את מאמציהם במדינות העשירות במזה"ת ובאסיה.

כותבי הדו"ח מדגישים כי "מכירות נשק לעולם השלישי אינן צריכות להיות יקרות במיוחד כדי שיהיו קטלניות ויהוו איום בטחוני משמעותי באיזור כלשהו, גם אם מכירות של מערכות יקרות יותר הן שתופסות את תשומת ליבם של מעצבי המדיניות בדרך כלל – תוך שכיוונו בוודאי לנשק גרעיני".

כמו כן מצביע הדו"ח על כך שהמדינות, הרוכשות נשק בסכומים גדולים, תובעות לעיתים כי יחד עם מערכות הנשק יקבלו לידיהן ידע על ייצור הנשק, כדי שיוכלו לייצר מערכות אלה בעתיד. וחלק מהספקיות נענה לדרישה, מתוך דאגה לתעשייה הצבאית שלהן.

הדו"ח מציין נפילה חדה, מאז מלחמת המפרץ, במכירות הנשק של סין בעולם השלישי, שהסתכמו ב־300 מיליון בלבד ב־1993, לעומת 2.5 מיליארד ב־1990. לפיכך היתה סין רק במקום השישי בין ספקיות הנשק לעולם השלישי אשתקד, אחרי ארה"ב, בריטניה, רוסיה, צרפת ואיטליה.

שלום עכשיו

(המשך מעמוד 1)

כאשר שקלו במשרד החוץ את האפשרות לארגן את החבילות וללכת הביתה, היה זה על רקע חשש שמיהוד של המשרד, כפי שבא לידי ביטוי סביב הצהרת וושינגטון, יימשך גם לעתיד לבוא. הסמכות של משרד החוץ נשענת בראש וראשונה על המידע הזורם לשם. שירות חוץ מנותק ממידע על תהליך השלום הוא תפאורה של משרד זה, וזו התחושה שרווחה שם בימים האחרונים, ולא בראשונה מאז הקמת ממשלת רבין.

זה החל במינויו של שמעון פרס לשר חוץ קצוץ כנפיים – עד שניים את מלוא הציפורניות שלו כדי לרכוש את הכנפיים – ונמשך בפינויו מן הזירה הפלסטינית לטובת אלופי צה"ל והמדינות, לא כחוצי בהכרה, על הוויתור לנגות פני הזירה הסורית, והסתיים, לפי שעה, בהרחקתו מן הסיבוב האחרון עם ירדן.

הפגישה אתמול היתה סימן של הליך תיווך שהתנהל בימים האחרונים, למציאת פתרונות אשר יבטיחו כי שר החוץ ימשיך להיות שותף בכיר בעסקי תהליך השלום עם ירדן וסוריה בשלבים הבאים. האם יש בכך ערובה לצומת פני מתאונות ודרכים נוספות? גם במשרד החוץ יודעים שחברות הביטוח אינן מנפקות פוליסות על־שם פוליטיקאים.

המשלחות הכלכליות של ישראל והפלסטינים נפגשו בירושלים

(עג). – המשלחות הכלכליות של ישראל והפלסטינים נפגשו אתמול בצהריים במלון "נוטרדם", הנמצא על קו התפר בין מזרח ירושלים לבין מערב העיר.

בראש המשלחות עמדו דוד ברודט, מ"מ יו"ר המשלחת הישראלית, וד"ר אמין חדאד, מ"מ יו"ר המשלחת הפלסטינית.

הפגישה מהווה המשך לפגישתם של שר האוצר אברהם שוחט והממונה על הכלכלה באוטונומיה, אבו עלא, שהתקיימה בשבוע שעבר בירדן.

במהלך יום הדיונים התכנסו ארבע ועדות משנה בענייני סחר, עבודה, מיסים וחקלאות, שדנו בדרכים ליישום ההסכם.

צוות הסחר דן בנושא יישום מעבר סחורות והוצאת רשיונות, כפי שמתחייב מההסכם הכלכלי שנחתם בפריס. צוות המיסים דן בנושאים כלכליים ובדרכים ליישומם, תוך נסיון לשפר את דרכי העבודה והנהלים הקיימים. צוות החקלאות דן בנושאים הקשורים לייבוא זרעים ומעבר סחורות לישראל, ובצוות העבודה נמשך הדיון בנושאים הקשורים במעבר עובדים לישראל.

בתום הפגישה הביעו הצדדים תקווה כי פגישות העבודה יהפכו להיות דבר שבשגרה ויתקיימו באופן תדיר ושוטף להבטחת יישום תקין של ההסכם.

הצדדים ציינו כי הפגישה התקיימה באווירה טובה ויעילה.

בצער רב אנו מודיעים על מותו של חברנו

אסף שלוי ז"ל

ההלוויה היום, יום ג', 2.8.94, בשעה 16.00 בקיבוץ בארי.

אבלים:
אשתו: תמר שלוי
ילדיו: עמית, עידית ומעיין
בני משפחותיהם
וקיבוץ בארי

הננו משתתפים באבלו של החבר ליפא שדה
על מות
אחיו ז"ל
הוועד הפועל של ההסתדרות
חבר עובדים

אסד במכתב לצבא סוריה: תמכו במאמצי השלום, שישיבו לנו את רמת הגולן

דמשק דוחה פניית רבין למחווה כלפי הציבור בישראל: "נקטנו כבר יוזמות רבות"

מאת דן אבידן

אמצעי התקשורת הסוריים דחו אתמול את פנייתו של ראש הממשלה יצחק רבין לנשיא חאפז אסד, שינקוט במחווה כלפי הציבור בישראל, שילמד על רצינות כוונתה של סוריה להשיג שלום מלא עם ישראל. רבין העלה פניה זו באחרונה במסיבת העיתונאים המשותפת שערך שלשום עם הנשיא מובארק בטאבה.

על פניה זו הגיב אתמול פרשן רדיו דמשק באומרו, כי רבין נמנע במהלך מסיבת העיתונאים מלדבר באופן ברור על הצורך בנסיגה ישראלית מכל רמת הגולן, כתנאי בל יעבור מבחינת הסורים להשכנת שלום. "רבין עסק את הצהרותיו במסיבת העיתונאים, כך שכל אחד יכול היה לפרש אותן כראות עינו. כשדיבר על העיד הסורי אמר שממשלתו היא הראשונה להביע נכונות לנסיגה מהגולן; אולם הו נמנע בכוונה מלדבר על היקף הנסיגה כדי להימנע מצרכי השלום המחייב נסיג ישראלית מלאה מהגולן" – אמר הפרשן הסורי.

באשר לקריאתו הספציפית של רב לנשיא אסד לנקוט מחוות כלפי דעת הקה בישראל, אמר הפרשן הסורי: "סוריה נקט כבר ביוזמות רבות בשאלת השלום, והי פתחה את הדלת בפני כינוס ועידת מדריד ישראל היא זו הנתבעת עתה לנקוט ביוזמו שתוכיח את רצינותה בהשכנת השלום וכשישראל תעשה זאת, אין ספק שתהליך השלום יתקדם באמת ויגיע למטרתו המיוחלת".

דברים ברוח דומה כתב אתמול גם היומון הסורי הרשמי "תשרין": "על ישראל לנקוט יוזמה של רצון טוב ולעשות צעדים שיצביעו על רצונה ורצינותה לעשיית השלום. בינתיים, כל הסימנים מצביעים על כך שישראל נמצאת הרחק מיסודות תהליך השלום ומנסה מאז ועידת מדריד להחזיר את המשא־ומתן לשאלות משניות ופרוצדורליות, דבר שהביא לקפאון במשא ומתן" – כתב עיתון זה.

ואילו הנשיא אסד עצמו קרא אתמול לצבא הסורי לשמור מחד גיסא על עוצמתו, נוכח התירתה של ישראל להשיג עליונות צבאית על הערבים; ומאידך גיסא לתמוך במאמצי השלום שיחזיר לסוריה את רמת הגולן.

בדברים שפרסם אסד בבטאון הצבא הסורי "ג'יש א־שעב" ("צבא־העם") במלאת 49 שנים להקמת הצבא, הוא כתב: "צבאנו הגיבור ימשיך לקבל מההנהגה ומהעם את הסיוע שהוא ראוי לו ואת מה שנחוץ למשימות המוטלות על שכמו בנסיבות המצב הנוכחיים, ובעמידה אל מול עקשותה של ישראל להשיג את הציוד הצבאי החדיש ביותר שמיוצר בתעשיות צבאיות בעולם; ואל מול החלטתה הנחושה (של ישראל) שאין היא סרה ממנה, לשמור על עליונות צבאית על כל הערבים ביחד. מכאן זכותנו וחובתנו לספק לחיילותנו את אמצעי ההגנה עליה". בהמשך דבריו כתב אסד: "כשם שעמידתנו איתנה והדברים העומדים לרשותה הם שריון המגן על המולדת, כך באותו הזמן אפשרות עמידתנו האיתנה את השלום, שיתן לכל בעל זכות את זכותו. מי שמיטיב להגן על המולדת בשדה הקרב, הוא זה שמיטיב להגן עליה במערכה על השלום ובהגשמת השלום הצודק והכולל והמצנו בכל רחבי המולדת וסביבה; שלום שיחד עמו ייעלם הכיבוש ואשר הזכות והכבוד יצוקים בו. על השלום הזה דיברנו תמיד במהלך מלחמת אוקטובר (יום הכיפורים) ואחריה ולא חדלנו מלדגול בו. השלום צריך להיות בר־קיימא ובעל יכולת קיום. על מנת שהוא יהיה כזה, הוא חייב להיות מושתת על המשמעויות והתכנים שציינתי".

בראשונה מתח הנשיא הסורי בפומבי ביקורת על אש"ף וירדן, שסטו מהתיאום הכלל־ערבי והגיעו להסכמים מדיניים נפרדים עם ישראל, אולם הוא לא נקב בשמם המפורש. לדבריו, "כמה מהצדדים הערביים סטו מדרך התיאום ואחדות השורה הערבית, והם נושאים באחריות כלפי עמם וכלפי כל ההמונים הערביים; וכאשר אנו אומרים שכל אדם אחראי למעשיו, הרי דברנו נכוחים וקיימים".

בהמשך דבריו שיבח אסד את התיאום המדיני המוצק הקיים בין סוריה ללבנון, בניגוד לחוסר התיאום המדיני השורר, כרגע, בין סוריה לירדן והפלסטינים. אסד העלה על נס את התושבים הסורים ברמת הגולן הממשיכים להתנגד לכיבוש הישראלי והבטיח להמשיך במאבק הכולל – וכאן השתמש במונח ג'יהאד – כדי להשיג את המטרות של סוריה. ג'יהאד בהקשר זה מבטא כאמור, מאבק כולל, ולאו דווקא מלחמה. להלן דברי אסד בתרגום מילולי: "שבועתנו הנצחית לחללינו נקיי הכפיים, שהם המכובדים ביותר בעולם הזה והאצילים ביותר בקרב בני האדם, היא – כי נמשיך בצעידת הג'יהאד, אותה האירו בדמם, ונשלים את ההליכה בדרכם באמצעות הקרבת החיים (ה"שהאדה") בהתאם לצרכי המולדת והאומה".

נשיא לבנון אליאס הראווי תקף אף הוא אתמול את אש"ף וירדן, בלי לנקוב בשמם, על שהגיעו להבנות מדיניות עם ישראל מבלי להתחשב בעמדת ממשלות סוריה ולבנון. בנאום שנשא במסדר צבאי בביירות לרגל "יום הצבא", הדגיש הראווי את התיאום המדיני האיתן בין סוריה ולבנון. "אנחנו שמנו את ידנו ביד הנשיא חאפז אל־אסד עבור השלום הצודק הכולל; ואנו משתפים פעולה בעניין זה. השלום לא ייכון במזרח־התיכון בלי סוריה ולבנון ואפילו (כל שאר הצדדים הערביים) יחתמו (עם ישראל) הסכמים נפרדים", אמר.

הראווי חזר על סירוב ממשלתו לנהל משא־ומתן חשאי עם ישראל, כשם שממשלת סוריה מסרבת לעשות כן. הוא תבע מאת ממשלת ישראל לקבוע לוח זמנים לנסיגת צה"ל מדרום לבנון ואז, אמר, תשנה ממשלת לבנון על הביטחון באזור הדרום: "אין לישראל הכובשת הזכות להרוס את ארצנו. לבנון במענה שלידי כך היא מספקת את צרכי בטחונה" – אמר הראווי. בהקשר זה הדגיש נשיא לבנון כי הפיגועים של חזבאללה נגד חיילי צה"ל וצד"ל יימשכו – כל עוד שני צבאות אלה חונים על אדמת לבנון.

הראווי תקף את ממשלת ישראל על כך שהיא מטילה על ממשלת לבנון את האחריות לפיגועים שבוצעו בארגנטינה ולונדון נגד יעדים ישראליים ויהודיים. "לישראל אין זכות להטיל אשמות כגון אלה בלבנון, מכיון שלבנון לא קשורה בפיגועים אלה בשום צורה. עצם האשמות אלה מהווה תוקפה נגד לבנון" – אמר הנשיא הראווי.

סביר: בידינו סימנים המעידים כי סוריה מוכנה להתקדם במו"מ

מאת מוטי בסוק

"בידינו מספר אינדיקציות כי סוריה מוכנה להתקדם במשא־ומתן, אך לא ברור כמה רחוק ובאיזה אופן", אמר אתמול מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, בארוחת ערב משותפת לשגרירי מדינות אירופה בישראל ולשגרירי ישראל באירופה.

סביר העריך כי לנשיא סוריה, חאפז אל אסד, לא יהיה כדאי להישאר מאחור כשהעולם הערבי כולו נע קדימה. "גם סוריה אינה מתנגדת מסכנת הפונדמנטליזם. היא גם לא תרצה להחמיץ את ההזדמנויות הכלכליות שתהליך השלום מזמן למדינות המזרח־התיכון", אמר סביר.

מנכ"ל משרד החוץ חלק שבחים למאמצי ארה"ב להתניע את ערוץ השלום הישראלי־סורי. "ממשל קלינטון־כריסטופר מחויב, אידיאולוגית, לפתרון הסכסוך על־ידי הצדדים עצמם. הוא לא יפעיל לחצים על ישראל או סוריה. תקדימי המו"מ הישיר עם מצרים, עם הפלסטינים ועם ירדן הם המודל על פיו ינוהל המו"מ בעתיד", אמר.

להערכת סביר, יישום "הצהרת וושינגטון" יהיה מהיר. ייתכן שכבר בשבוע הבא יקשרו מערכות הטלפון של ירדן וישראל ויאושרו נקודות מעבר לתיירים בין שתי המדינות.

גם בערוץ השיחות הרב־צדדי הושגה התקדמות רבה, כולל שותפות יוצאת דופן בין ישראל לאירופה בשורה של פרוייקטים ומוסדות כלכליים. בטווח הארוך יתרום ערוץ זה ליציבות האיזור לא פחות מאשר הערוצים הדו־צדדיים. "המו"מ הדו־צדדי נחוץ וחיוני לשבירת טאבויים ולחתימת חוזה שלום פורמאלי, אולם תוכן השלום יסופק על־ידי המו"מ המולטילטראלי".

מנכ"ל משרד החוץ קרא להדוק שיתוף הפעולה בין ישראל לאיחוד האירופי, על בסיס הערכים המשותפים לשני הצדדים, גם במטרה להביא לקידום תהליך השלום במזה"ת.

עמותת רופאים ישראליים ופלסטיניים:

ישראל אשמה בהזנחה ממושכת של מערכת הבריאות בעזה ובגדה

מאת עזרא חן

עמותת הרופאים הישראליים והפלסטיניים לזכויות האדם קובעת בדו"ח שהתפרסם לאחרונה כי מערכת הבריאות בשטחים, "מועברת לידי הפלסטינים במצב של תלות כמעט מוחלטת ברפואה הישראלית, שנוצרה בגלל הזנחה ממושכת של ממשלות ישראל".

לדברי העמותה, "הזנחה זו נובעת בעיקר מהפרה עקבית של כל האמנות הבין לאומיות עליהן חתומה ישראל".

בדו"ח נטען כי ישראל הפרה את אמנת ז'נבה הרביעית, הקובעת כי על השלטון הכובש "להקים ולהבטיח במלוא מידת האמצעים שברשותו את מוסדות הרפואה ושירותי בתי־החולים בשטח שנכבש. מחוייבות זו כוללת פתיחת בתי־חולים ומרכזי רפואה חדשים".

על פי נתוני העמותה היו ברצועת עזה חמישה בתי חולים עם 800 מיטות ששירתו אוכלוסיה של כ־360 אלף תושבים ביוני 1967. כיום מתגוררים ברצועה כ־800 אלף תושבים, אך מספר בתי־החולים ומספר המיטות לא השתנו. הדו"ח מציין כי בכל רצועת עזה יש המטולוג אחד בלבד, אין אף אונקולוג, ובבתי־החולים בעזה אין אפילו סורק סי־טי אחד.

לפי סעיף 55 של אמנת ז'נבה, מחויב השלטון הכובש לדאוג ל"אספקת המזון והרפואות לאוכלוסיה בשטח הנכבש". לדברי הדו"ח, גם סעיף זה הופר על־ידי ישראל.

עמותת הרופאים מצטטת את דו"ח הבנק העולמי, הקובע כי בשנת 1967 קיבלה ישראל לידיה מערכת בריאות בעזה ובגדה, ש־85 אחוז משירותיה התבססו על מימון ממשלתי, ואילו ב־1991 סיפקו שירותי הבריאות הממשלתיים רק 37 אחוזים מכלל שירותי הבריאות בשטחים.

"על ישראל מוטלת האחריות לסייע בהקמת מערכת בריאות מקיפה בתחומי האוטונומיה", דבר הצריך לבוא לידי ביטוי בשיחות המתקיימות כעת על העברת סמכויות הבריאות בשטחים לידי הרשות הפלסטינית, טוענת העמותה.

שלטונות הביטחון הירדניים עצרו צירי פרלמנט מגוש האחים המוסלמים

העצורים, החשודים בפגיעה באחדות הלאומית, הביעו התנגדות ל"הצהרת וושינגטון" ולחתימת הסכם שלום בין ישראל לירדן

מאת דן אבידן

שלטונות הביטחון הירדניים עצרו בימים האחרונים כמה צירי פרלמנט מגוש "האחים המוסלמים" המתנגד ל"הצהרת וושינגטון" ולחתימת הסכם שלום בין ירדן לישראל. בין העצורים חברי הפרלמנט הפונדמנטליסטים עבד אל־עזיז ג'בר ומוחמד אל־חאג'. פרקליט המדינה הירדני תוקף את הצירים העצורים החשודים בפגיעה באחדות הלאומית בירדן.

ראש תנועת "האחים המוסלמים" בירדן, עבד אל־מג'יד אל־זניבאת, אמר אתמול במסיבת עיתונאים שערך ברבת־עמון, כי חברי הפרלמנט שנעצרו נשאו דרשה ביום שישי שעבר במסגדים ברבת־עמון שבה הביעו התנגדותם ל"הצהרת וושינגטון" ולהתפייסות בין ירדן לישראל וכינון יחסי נורמליזציה בין שני העמים. בעקבות זאת הם נעצרו.

עבד אל־מג'יד זניבאת הודיע, כי תנועתו מתנגדת להכרת ממשלת ישראל במעמדו של המלך חוסיין כאחראי על המקומות הקדושים לאסלאם במזרח ירושלים. לטענתו צריכה ירושלים להיות חלק מהמדינה הפלסטינית העתידית, ואין כל אפשרות להפריד בין הריבונות המדינית והדתית על העיר הזאת. הוא הביע התנגדות לחתימת הסכמי נורמליזציה בין ירדן ל"אויב הציוני".

זניבאת דיבר בשם "חזית הפעולה האסלאמית" שהיא החזית הפרלמנטרית המאגדת בתוכה את כל הצירים הפונדמנטליסטים, רובם חברי תנועת "האחים המוסלמים"; וכן בשם צירי השמאל בפרלמנט הירדני. לפונדמנטליסטים ולשמאל 25 צירים בפרלמנט הירדני המונה 80 חברים.

דובר ירדני ממלכתי מסר אתמול, כי ייתכן שב־9 באוגוסט ייפגשו המלך חוסיין וראש הממשלה רבין בגבול הערבה ויחנכו ביחד את מעבר הגבול החדש בין שתי המדינות שישמש תיירים ממדינות זרות.

סוהא ערפאת, משמאל, ואום ג'יהד, מימין, מוליכות את מבצע הניקיון הקיצי השנתי של חופי עזה (צילום: א.פ.)

סוהא עם ג'ינס ומגרפה

עזה (עיא.פ.ב.). – לבושה בטי־שירט כחולה ומכנסי ג'ינס כחולים, נטלה אתמול הגב' סוהא ערפאת מגרפה לידיה בחוף עזה, כדי לפתוח במבצע של שבועיים לניקוי העיר.

רעייתו של מנהיג אש"ף, מוקפת כתריסר שומרי ראש, אמרה, "המטרה היא ליצור תודעה אישית בקרב האוכלוסיה ולהמריץ את הדור הצעיר לנקות את ארצו. אנו חייבים להוכיח כי אם לא נעשה זאת, איש לא יעשה זאת במקומנו."

היא הגיעה לחוף בלווית 150 צעירים וצעירות. מבצע ניקיון זה מתנהל מדי קיץ זה 4 שנים, אך המארגנים מקווים כי עכשיו, אודות לאוטונומיה, הוא יתנהל ביתר התלהבות.

לאחר ששרו את ההימנון הלאומי ומחאו כפיים עם בואן של הגב' ערפאת ואום ג'יהד התחילו הצעירים והצעירות לסלק את הפסולת לאורך רצועת חוף של 3 ק"מ.

יפן תממן את פעולות הניקוי

ראש אש"ף יאסר ערפאת חתם אתמול עם יפן והסוכנות לפיתוח של האו"ם על הסכם לניקוי ובנייה ברצועת עזה האוטונומית, בעלות של 15 מיליון דולר.

יפן תממן את תוכנית הניקוי בסך של חמישה מיליון דולר, וכן את התוכנית לבניית יחידות דיור לשוטרים הפלסטיניים ולבני משפחותיהם, שעלותה כ־10 מיליון דולר.

סוכנות האו"ם תופקד על ביצוע שתי התוכניות, שיספקו תעסוקה ל־15 אלף פועלים.

"מדובר בתוכנית השיקום הראשונה בקנה מידה גדול ברצועת עזה", אמר טריה רוד לרסן, תת מזכ"ל האו"ם ומתאם פעולות האו"ם בשטחים.

הוא ציין כי ארבעה מיליון דולר יוקצבו מיד לפרוייקט הניקוי, שימשך תשעה חודשים. לדבריו, המטרה היא לאסוף את האשפה שהצטברה בשנים האחרונות, וכן לבנות רשת ביוב ולסלול כבישים.

ערפאת רוצה לזרז את המשא ומתן בנושא עתיד ירושלים

עזה (עייר) – ראש אש"ף יאסר ערפאת אמר אתמול כי הפלסטינים רוצים לזרז את המו"מ בנושא עתיד ירושלים, לאחר שישראל הסכימה להעניק לירדן מעמד מיוחד ואת המשמורת על המקומות הקדושים למוסלמים בעיר המזרחית.

"עבורנו ירושלים היא מהות אחת, סוגיה אחת... סוגיית המדיניות, הריבונות, המקומות הקדושים למוסלמים ולנוצרים", אמר ערפאת במסיבת עיתונאים בעזה.

בכירים פלסטינים זעמו בשבוע שעבר, לאחר שלירדן הוענקו מעמד מיוחד והמשמורת על המקומות הקדושים למוסלמים בעיר המזרחית, והאשימו את ישראל בהפרת הצהרת העקרונות שנחתמה בוושינגטון לפני כעשרה חודשים.

"בהתאם להצהרת העקרונות, המו"מ בעניין ירושלים יתחיל בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתחילת השנה השלישית"... אמר אתמול ערפאת.

"לכן, אם הישראלים החליטו להתחיל במו"מ כעת, אנו דורשים להתחיל עכשיו", אמר ערפאת. "מבחינתנו, ירושלים היא בירת המדינה הפלסטינית".

אש"ף מחה אתמול על כך שישראל טרם החלה ביישום הסכם כלכלי שנחתם לפני כשלושה חודשים בפריס.

"כפלסטינים, ברצוננו לדרוש את יישום ההסכם במלואו, ואני מתכוון לתנועה של סחורות בין ישראל ושטחי האוטונומיה. מדובר בתהליך שהיה אמור להתחיל כבר ב־4 במאי, וטרם נעשה דבר בעניין", אמר אמין חדאד, המתאם הפלסטיני לשיחות הכלכליות עם ישראל.

בהסכם הכלכלי הסכימה ישראל לפתוח את שווקיה למוצרים הפלסטיניים במשך חמש שנים.

"זהו הצעד הראשון מצד ישראל ליישום ההסכם", אמר חדאד, בהתייחסו לשיחות שהתקיימו אתמול בירושלים בנושא חקלאות, מסחר, מיסים ותעסוקה.

מדובר במו"מ הרשמי הראשון מסוג כלשהו שקיימו הצדדים בירושלים.

ראש אש"ף:

"אין מקום לעיתון ממסדי; על א־נהאר להגיש בקשה להפצה"

(ע). – ראש אש"ף יאסר ערפאת ממשיך להשתמש בנימוק המינהלי כהצדקה לאי הפצת העיתון המזרח ירושלמי א־נהאר בשטחי האוטונומיה.

בשיחה עם עיתונאים ערבים בלשכתו בעזה, אמר ערפאת, כי בכל מדינה דמוקרטית לא מאפשרים פירסום עיתון, שלא קיבל אישור הפצה מטעם המדינה. לדבריו, על עורכי העיתון להגיש את הבקשה כמקובל, ואז ידונו בה המוסדות המוסמכים.

במקביל, הוגשה לערפאת עצומה עליה חתומים 35 עיתונאים פלסטיניים שדורשת את הפצת העיתון בשטחי האוטונומיה ואת הענשת האחראים למניעת ההפצה בשבוע שעבר. בראש העצומה עומדים שישה עיתונאים מוכרים, וביניהם דאוד כותאב, רובה חוסארי, נביל כתיב, טאהר שריטאח והאלד אבו עאקר.

נושא העיתון עלה במהלך פגישה עם קבוצת עיתונאים, שפוטרו מהעיתון הסגור "אל פאג'ר", לפני למעלה משנה. העיתונאים דרשו מערפאת, שיתערב בסיכסוך בינם למו"ל של העיתון שטרם שילם להם פיצויים. ערפאת ציין, כי שיטת העיתון הממסדי פשטה את הרגל וכי בקרוב ייפתח עיתון חדש בשטחים, אשר יהיה בעל אופי פרטי ועל בסיס מסחרי לחלוטין.

רובינשטיין: מי שדוגל בתורת ז'בוטינסקי אינו יכול להתנגד לפשרה עם הפלסטינים

מאת מוטי בסוק

"מי שטוען כי הוא נאמן לדרכו של זאב ז'בוטינסקי אינו יכול להתנגד לעצם הניסיון להגיע לפשרה היסטורית עם הפלסטינים ואינו יכול לתמוך בשליטתנו עליהם לנצח כעל נתינים חסרי־זכויות" – אמר אתמול שר החינוך, אמנון רובינשטיין, בפתחו את הביתריאדה, של תנועת הנוער בית"ר.

רובינשטיין העיד על עצמו, כי הוא בא מבית רוויזיוניסטי הרואה בז'בוטינסקי את אחד מנציגיה הגדולים של הציונות המדינית ההומניסטית והליברלית. בצטטו קטעים ממאמרו המפורסם של ז'בוטינסקי, "על קיר הברזל", התפלמס שר החינוך עם מי שמתיימרים להיות יורשיו, אנשי הליכוד. "אני קורא לכם, מעבר לכל ויכוח פוליטי, להיות נאמנים לשבועתו של ראש בית"ר ולהוקיע, יחד עם כוחות דמוקרטיים אחרים, כל רעיון וכל מגמה של גזענות, של שנאת זרים, כהניזם וטרנספר", אמר.

לדעת שר החינוך, הברירה האמיתית בפניה עומדת ישראל היום היא בין מדינה דו־לאומית, שבה נשלוט על עם המתקומם נגדנו, לבין חלוקתה של ארץ־ישראל. "אני בוחר בחלוקה", אמר. לדעתו, כל מי שדוגל בתורת ז'בוטינסקי "אינו יכול לתמוך במשטר המתעלם מזכויות האדם. הורנו לכאן כדי להיות עם חופשי בארצו, ולא עם אדונים. קיר הברזל נבנה במחיר כבד וביסורים רבים. עת השלום והפשרה הגיעה".

היום – דיון בהדברת יתושים וזבובים

(ע). – שיתוף פעולה ראשון בין ישראל, הפלסטינים וירדן יחל היום במלון "הילטון" טאבה, עם תחילת עבודתה של קבוצת עבודה להקמת פרוייקט משותף להדברת זבובים ויתושים, המהווים מטרד חמור לתושבי האיזור.

הפרוייקט המשותף הראשון יתמקד בעיקר ביישום משותף של הדברה ביולוגית של מזיקים רפואיים וחקלאיים, בשיטות שאינן פוגעות בסביבה וללא שימוש בחומרי הדברה כימיים. הסוכנות האמריקאית לעידוד פיתוח בינלאומי מממנת את הפרוייקט, שנועד לחסל את ריכוזי החרקים המטרידים את תושבי עמק הירדן, הערבה, אילת, רצועת עזה ובמיוחד איזור ים המלח, המוכה כבר שנים במפגע חמור של מיליוני זבובים.

בראש הצוות הישראלי עומד פרופ' יואל מרגלית מהמחלקה למדעי החיים באוניברסיטת בן גוריון שבנגב. בראש הצוות הירדני ד"ר מונתר חדאדין, ראש ועדת המשנה לנושאי מים ואיכות סביבה מטעם ירדן בשיחות השלום עם ישראל, שנפתחו בשבוע שעבר בעין עברונה. בראש הצוות העזתי נמצא ד"ר ג'מאל סאפי, ראש המכון לשימור איכות הסביבה בעזה.

בדיוני ועדת ההיגוי של הפרוייקט המשותף יטלו חלק גם פרופ' אנדרו ספילמן מהמחלקה לבריאות הציבור באוניברסיטת הרווארד וכן נשיא אוניברסיטת בן גוריון, ד"ר אבישי ברוורמן.

פרופ' מרגלית יציע להפעיל בפרוייקט המשותף שיטת הדברה ביולוגית שפיתח, להשמדת חרקים באמצעות השמדת הזחלים שלהם. בין השיטות המוצלחות שפיתח מרגלית – שיטת "בי.טי.אי." לקטילת זחלי יתושים. לשם כך הוא פיתח בקטריה, שבמשך השנים הוכיחה עצמה כיעילה וידידותית לסביבה.

ארגון הבריאות העולמי של האו"ם כבר עושה שימוש נרחב בשיטה זו ברחבי העולם.

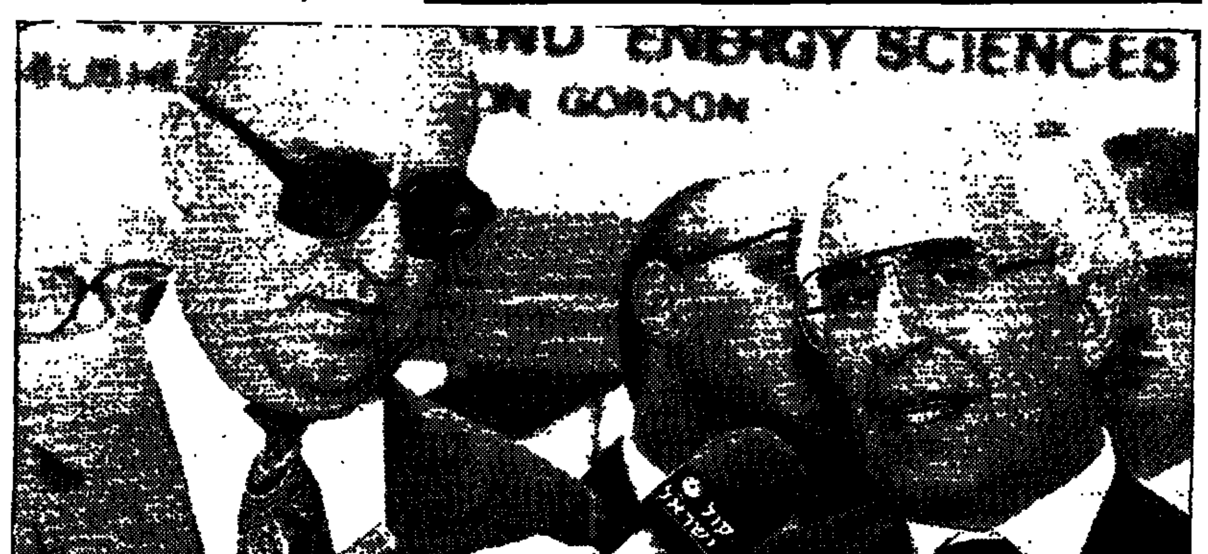

שחל ושעת' משיבים לשאלות עיתונאים לאחר פגישתם, אתמול (צילום: חנוך גרייניצקי/ ישראל סאן)

עשר אסירות פלסטיניות ישוחררו בקרוב מכלא תל־מונד – מסר שחל לשעת'

(ע). – שר המשטרה, משה שחל, אמר אתמול בתום פגישה עם ראש המשלחת הפלסטינית ד"ר נביל שעת, כי ראש הממשלה אישר את שחרורן של תשע או עשר אסירות פלסטיניות בטחוניות, השפוטות בכלא תל־מונד לתקופה של בין שלוש עד חמש שנים, אשר לא נכללות בקטגוריה של "ידיים מוכתמות בדם".

"התהליך צריך לעבור את משרד המשפטים וכבר דיברתי על כך עם נשיא המדינה. הן תשוחררנה בתקופה הקרובה", הבטיח שחל.

פגישת העבודה הראשונה בין שחל לשעת, התקיימה בלשכתו של שר האנרגיה ברמת אביב, ובמהלכה דנו הצדדים בנושאים שונים כשהעיקרי בהם היה סוגיית האסירים הפלסטיניים. אל ד"ר נביל שעת התלוו מחמד דחלאן, ראש השב"כ הפלסטיני והישאם רזואן, שעד לא מזמן ריצה עונש מאסר בכלא הישראלי.

הפלסטינים מסרו לשחל, כי הם מעוניינים בשיחרורם של כל האסירים הפלסטיניים, שלא השתתפו בהרג יהודים ואשר לא עומדים בקטגוריה של "ידיים מגואלות בדם".

ד"ר שעת אמר בשיחה עם כתבים כי שחרורם של האסירים הבטחוניים, יביא לחיזוק תהליך השלום ולתמיכה רחבה יותר ברחוב הפלסטיני.

הנציגים הפלסטיניים גם העלו דרישה להקלה על ביקורי משפחות בבתי הכלא, את פרסום רשימות האסירים, ביקור של גורמים פלסטיניים בבתי הכלא כמו גם שיחרור אסירים חולים ועיוורים ועוד.

"לא דנו על זמן מוגדר לשיחרור האסירים, העניין יעלה בשיחות ביני לאלוף דני רוטשילד בקהיר", אמר שעת.

במהלך המיפגש דנו הצדדים גם בסוגיית מחסום ארז, הבעיות הכלכליות בהן נתון המימשל הפלסטיני ועוד.

בהתייחסו לדברי ערפאת בבוקר, כי כל ירושלים היא פלסטין, אמר שעת כי נושא ירושלים יעלה רק בשיחות על הסדרי הקבע וכי ירושלים צריכה להיות "בירת פלסטין".

"עד השיחות הסופיות, אני מקוה לראות את ירושלים חופשית, פתוחה ופורחת גם בצידה הערבי", אמר.

השר שחל אמר בתגובה, כי ירושלים תמשיך להיות תחת ריבונות ישראלית וכי נושא מעמדה של ירושלים, יידון רק בשלבים הסופיים על פתרון הקבע.

באשר לסגירת העיתונים הפרו־ירדניים, אמר שעת, כי העיתונים נסגרו, כיוון שלא היו רשומים. עם זאת, גינה שעת כל תהליך שיש בו הפחדה, "ולא משנה מה דעתו ושייכותו של העיתון".

הוא הטעים כי הוא מבקר לראשונה בתל־אביב ועד עתה הוא זכה לקבלת פנים חמה ולבבית.

השר שחל אמר בתום הפגישה, כי יאשרו רוב הבקשות של הנציגים הפלסטיניים, להטבת תנאי האסירים. להלן אמר שחל, כי המשטרה הפלסטינית מתפקדת בצורה טובה. "עבודת המשטרה הפלסטינית משביעה רצון ובין המשטרה שלנו לשלהם, יש בהחלט שתוף פעולה חיובי", הטעים שחל.

את פגישתו עם שעת, הגדיר השר שחל, "שיחה ברוח טובה עם רצון אמיתי להגיע לשלום". על נביל שעת אמר שחל: "ראיתי כי מדובר באדם מנוסה, כן ואמיתי, המכיר ומשתדל לפתור את הבעיות העומדות לפניו, כדי להגיע לנורמליזציה וליחסים תקינים אתנו. הלוואי וכל השיחות יתנהלו באווירה דומה לשיחתנו היום", אמר.

בתום הפגישה המשיכו השניים לארוחת צהריים משותפת באחד ממלונות תל־אביב, השוכן על שפת הים.

טיוטת הסכם איכות הסביבה במזה"ת

קהיר (עייר וא.אב.פ.). – נציגים של 23 מדינות גיבשו אתמול טיוטת הסכם לכללי התנהגות ושיתוף פעולה לשמירת איכות הסביבה במזרח־התיכון, בתום דיונים שנמשכו יומיים בקהיר, במסגרת השיחות הרב־צדדיות.

כללי ההתנהגות מתייחסים לשמירת הסביבה מפני סוגים שונים של זיהום, שמקורם במפעלי תעשייה גדולים, וכן ליישום שיטות למניעת דליפה אפשרית של חומרים מסוכנים.

"ההסכם מגדיר את הזכויות והחובות של הצדדים השונים הנוגעים בדבר", אמרה הגב' אלאיסלאמבולי, העומדת בראש המשלחת המצרית.

هكذا من الاهل

ועדת הכספים אישרה ההסדר ברוב גדול

הממשלה תעביר לקופ"ח 520 מיליון ש"ח

מאת אמנון אמד ועזרא חן

ברוב גדול אישרה אתמול ועדת הכספים של הכנסת את הסדר הביניים לקופת-חולים, שגובש במשותף משרדי האוצר והבריאות, ההסתדרות וקופת-חולים. במסגרת ההסדר, תעביר הממשלה לקופת-חולים 340 מיליון ש"ח ותוותר על קיזוז 180 מיליון השקלים שהועברו לקופה בהלך החודשים האחרונים.

בהצבעה התומכת הצבו 12 ח"כים מסיעות העבודה, מר"צ, המפד"ל, ש"ס ויעו"ד. נגד ההצעה הצביעו חמישה ח"כים מהליכוד.

הסדר הביניים נועד להבטיח את פעילות קופת-חולים עד לסוף ספטמבר, מועד שבו אמורה להיכנס לתוקף תוכנית ההבראה שתגובש לקופה. הסכום שאושר יועבר לקופת-חולים בשיעורים, לפי לוח זמנים מפורט שגיבש האוצר.

השבוע אמור האוצר להעביר לקופה שני סכומים: 60 מיליון ש"ח ו-180 מיליון ש"ח יועברו לכיסוי חובות קופת-חולים לממשלה בגין קניית שירותי אשפוז במחצית הראשונה של השנה. באמצע החודש יועבר סכום של 50 מיליון ש"ח וסכום נוסף של 40 מיליון ש"ח יועבר בתחילת החודש הבא.

העברת 120 מיליון ש"ח נוספים תותנה בהעברת סכום דומה על-ידי ההסתדרות לממשלה, על חשבון החוב הצבור. אם תשלים ההסתדרות את העברת כל הסכום עד לאמצע החודש הבא, יוסיף האוצר לקופת-חולים 70 מיליון ש"ח נוספים. אם הסכם ההבראה לא ייחתם עד למועד שעליו סוכם, תהיה הממשלה רשאית לקזז את הסכומים שהעבירה לקופה מכספי המס המקביל, או מסכומים אחרים המגיעים לה מקופת-חולים.

לאחר אישור הבקשה, אמר שר האוצר אברהם שוחט כי כל הצדדים חייבים להבין שתוכנית ההבראה לא תושג ללא שיתוף פעולה מצד עובדי קופת-חולים. לדבריו, מדובר בסיפור סבוך המחייב ויתורים ושיתוף-פעולה מצד עובדי הקופה. שוחט קרא למזכ"ל ההסתדרות ולהנהלת קופת-חולים לבוא בדברים עם עובדי הקופה במטרה לגבש תוכנית הבראה מוסכמת על כל הצדדים.

הנהלת קופת-חולים הודיעה אתמול, כי במשכורות יולי תשלם לכל העובדים מחצית מדמי הביגוד, ומלוא דמי ההבראה לעובדים שהשתכרותם הכוללת בחודש זה היא עד 3,000 ש"ח ברוטו. המחצית השנייה של דמי הביגוד ודמי ההבראה תשולם במשכורות ספטמבר.

ח"כ איתן מבקש מבן-יאיר לזרז החקירה על עסקיו הפרטיים של מנכ"ל משרד הבריאות

החקירה החלה בנציבות שירות המדינה לפני כשנה; לשכת היועץ: "הבדיקה נמשכת"

מאת עזרא חן

ח"כ מיכאל איתן פנה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן-יאיר, בבקשה לזרז בדיקה, הנערכת כבר קרוב לשנה, על עסקים פרטיים של מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' מרדכי שני, בעת שהיה מנכ"ל "שיבא", ומעורבותו בעסקים אלה גם לאחר שהתמנה למנכ"ל משרד הבריאות.

לפני כשנה הועברה לנציב שירות המדינה תלונה בסוגיה זו, והנציב דאז, כאיד גבאי, הורה לממונה על המשמעת בנציבות לערוך בדיקה. הממונה סיים בדיקתו לפני חודשים אחדים והעביר מסקנותיו ליועץ המשפטי לממשלה.

פעמים אחדות בחודשים האחרונים, וכן בשבוע שעבר, נמסר מלשכת היועץ המשפטי כי "הבדיקה נמשכת".

בפנייתו לבן-יאיר כותב ח"כ איתן, כי לפי תלונה שהתקבלה בלשכתו, פרופ' מרדכי שני, במהלך כהונתו כעובד מדינה, "הפר חובותיו על-פי התקשי"ר הפר אמונים כלפי המדינה מעבידתו, בכך שניצל את מעמדו ותפקידו בשירות המדינה לצורך קידום עסקיו הפרטיים, וזאת ללא קבלת היתר ותוך שימוש באמצעים שונים שהמדינה העמידה לרשותו למילוי תפקידו הממשלתי".

ב-1990, בהיותו מנכ"ל המרכז הרפואי "שיבא", הקים פרופ' שני יחד עם אחרים, בהם סגנו ד"ר בוליסלב גולדמן ומנכ"ל קופת-חולים "מכבי" רפי רוטר, חברה פרטית להקמת מרכזי אבחון וייעוץ רפואי.

במארס '91 הקימה חברה זו, יחד עם "אלביט", חברה נוספת בשם "אלמדיק", שהקימה בהונגריה מרכז לאבחון רפואי. אלביט הלוותה ל"אלמדיק" מיליוני דולרים למימון פעולותיה. ב-'93 מכר פרופ' שני ל"אלביט" את מניותיו ב"אלמדיק" תמורת כ-450 אלף דולר.

"מעורבותו של פרופ' שני בעסקאות הללו", כותב ח"כ איתן, "היתה כרוכה בנסיעות לחו"ל, שיחות טלפוניות בארץ ובחו"ל ממקום עבודתו הממשלתי, וכן הכשרת כוחות מקצועיים בהונגריה בבית-החולים "שיבא", והשתתפות בישיבות מקצועיות, ניהוליות ומסחריות שהיו קשורות בפרוייקט, הן בתקופת כהונתו כמנכ"ל שיבא והן בתקופת כהונתו כמנכ"ל משרד הבריאות".

"הכיצד ייתכן", כותב ח"כ איתן, "שמנכ"ל בית-חולים ממשלתי, יקבל אישור להקים עסק משותף עם מנהלי קופת-חולים שעימה הוא נמצא בקשרי עבודה שוטפים לרבות התחשבנות של מיליוני שקלים? מי נתן למר שני היתר ליזום הקמת שותפות זאת? ואם לא ניתן היתר כזה מראש, מי אישר המשך מעורבותו של מר שני בשותפות הזאת בדיעבד? ומי אישר למר שני להיכנס לשותפות עסקית עם חברת אלביט האמנם נבדקו, בטרם ניתן האישור (אם בכלל ניתן) פרטי ההתקשרות?"

"בימים אלה" כותב ח"כ איתן, "כשממשלת ישראל מציעה לכנסת לקבל חוק המטיל עונש מאסר של שנה תמימה על חייל העובד ללא קבלת היתר בעת חופשתו מהצבא, מתבררת במשך חודשים ארוכים התלונה כנגד מר שני, למרות שאין מחלוקת על עיקרי הדברים".

ליבאי מתנגד להצעת החוק הפרטית בעניין ירושלים של ח"כ הירשזון

מאת נתן רועי

ועדת השרים לחקיקה בראשותו של שר המשפטים פרופסור דוד ליבאי החליטה להתנגד להצעת חוק פרטית של ח"כ אברהם הירשזון לתקן את חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל. השר ליבאי אמר כי העלאת הצעת חוק כזו עכשיו לדיון בכנסת יכולה רק להזיק. ח"כ הירשזון מציע לקבוע בחוק כי המשפט, השיפוט והמנהל של המדינה יחולו בשטח ירושלים וכן שאין אפשרות לשנות ולצמצם את שטח ירושלים אלא בחוק יסוד שיתקבל ברוב של 80 חברי כנסת.

ועדת השרים החליטה שמעמדן של ירושלים המערבית והמזרחית הוסדר כבר בחוק יסוד: ירושלים ומן הראוי שלא להעמיד את ההסדרים החוקים הקיימים בסימן שאלה. גם הרצון למנוע כל שינוי בגבולות העיר אלא ברוב של 80 ח"כים אינה רצויה באשר יתכן שיהיה מקום לשנות את הגבולות העירוניים כמו גבולות כל עיר אחרת שלא מטעמים מדיניים והצעת החוק לא תאפשר זאת אלא בהליך חקיקה מסובך הכרוך בתיקון חוקי יסוד.

שריד מאיים לסגור את שדה דב בלילות

מאת דורון שורם

השר לאיכות הסביבה יוסי שריד מאיים לסגור את שדה התעופה "שדה דב", הממוקם בצפון תל אביב, לפעילות אזרחית בשעות הלילה, אם לא תוצג בפניו תוכנית זמנים לבניית המסוף החדש במקום.

שריד הודיע לשר התחבורה, כי יוציא צו סגירה לשדה דב החל ב-1 באוקטובר אם לא יימצא פתרון לבעיית הרעש שגורמת הפעילות הלילית בשדה. כבר לפני כשנה סיכם שריד עם חברת "ארקיע", כי יוטלו מגבלות על המראות ונחיתות מטוסים בשדה דב בשעות הלילה. לדברי שריד, הוא הסכים להמשך הפעילות הלילית בשדה לאחר שהובטח לו, כי ייבנה מסוף חדש.

לפני כשבועיים כתב שריד לשר התחבורה ישראל קיסר, כי נוכח שאין שום התקדמות בביצוע התוכניות והכל נותרו בגדר הבטחות בלבד. "במצב זה, אם לא תוצג בפני תוך חודש תוכנית שתכלול לוח זמנים מוגדר וקצר לשינוי מהותי במצב, ולא יוכח שבניית המסוף החדש אכן תחל בזמן הקרוב, אני נחוש בדעתי להורות על סגירת השדה לפעילות אזרחית בשעות הלילה", כתב שריד.

בפגישה שקיים השר עם ראש עיריית תל-אביב, לפני מספר שבועות, הוטל ספק רב ביכולת המימוש של התוכנית להלופה הצפון-מערבית לשדה, בעיקר בגלל הקשיים הכרוכים בהעברת השטח הדרוש לצורך הבנייה. באותה פגישה סוכם גם, כי העירייה תתחיל במדידת הרעש הנובע מפעילות השדה בלילה, וכי המשרד והעירייה יפעלו יחד להפסקת הפעילות בשעות הערב והלילה.

שריד אומר כי שדות תעופה גדולים וחשובים בארה"ב ובאירופה, הממוקמים בקרבת יישובים, נסגרים בשעות הלילה. לדבריו, אין סיבה שלא לנקוט צעדים דומים גם בשדה דב, במיוחד כאשר הפעילות התעופתית יכולה להתבצע מנמל תעופה בן-גוריון הנמצא בקרבת מקום.

חשד: צעירה תושבת טירה נרצחה בחניקה על ידי בעלה ואחיו

השניים עצורים כבר חודש ומעצרם הוארך שוב ב-15 ימים

מאת חנה פאר

בית משפט השלום בנתניה האריך ב-15 ימים את מעצרם של שני אחים, מוחמד סולטאן (22) והראן סולטאן (37), תושבי טירה, החשודים שרצחו בחניקה את אשתו של האח הצעיר.

זו הארכת המעצר החמישית של שני האחים, שנעצרו לראשונה ב-5 בחודש שעבר. באותו יום הובאה לבית החולים מאיר בכפר סבא גופתה של האשה, אשגן סולטאן, כשעליה סימני חניקה ומעשי אלימות נוספים. בעלה, אחיו ואביהם נעצרו כחשודים ברצח.

לאחר מספר ימים שוחרר האב ממעצר, אך שני האחים נשארו במעצר כבר כחודש. מאחר שמסתיימים בימים אלה 30 ימי מעצר, נתן היועץ המשפטי את הסכמתו להארכת מעצרם מעבר ל-30 יום.

נציג המשטרה טען בבית המשפט, כי באחרונה התגלו למשטרה פרטים חדשים בפרשה זו. הוא הציג בפני השופט שני מסמכים, שבשלב זה הם חסויים ולעיון בית המשפט בלבד.

סניגורים של שני החשודים טען, כי בני משפחת סולטאן מתגוררים בשלושה בתים צמודים ומונים כ-15 אנשים, ולכן לא ברור לו מדוע מתוך ה-15 נעצרו דווקא שני החשודים הללו.

נציג המשטרה הגיב כי הבעל הוא החשוד מכיוון שהרצח בוצע בביתו כשהדלת נעולה ואין לאיש מפתח חוץ מהבעל עצמו, אחיו ואביהם.

צה"ל ישקיע עשרות מיליוני ש"ח במיגון מוצביו בלבנון

מארצי עין (ע.) – פיקוד צפון ישקיע עשרות מיליוני שקל במיגון מוצבי צה"ל ברצועת הביטחון בדרום לבנון, במטרה להתגונן בפני הפיגועים בכוחות צה"ל בלבנון.

בפיקוד סיימו הכנת תוכנית למיגון מחודש של המוצבים לאחר שהמחבלים שינו את נסיונות הפיגוע שלהם ומקדימים לירות מרחוק לעבר מוצבי צה"ל כדי להימנע מהיתקלויות בטווח קצר עם כוחותינו.

ראש מטה פיקוד הצפון, תת אלוף נדי, אמר כי מדובר בשלב ראשון במוצבים הנמצאים בצפון תחום אזור הביטחון ושסבלו מאבידות כמו ריחן, סוג'וד ודלאן. תת-אלוף נדי העריך שתוך זמן קצר ימוגנו מחדש כל המוצבים ברצועת הביטחון.

ראש המטה מסר עוד, כי המחבלים חידשו בימים האחרונים את הירי גם מתוך כפרים שיעיים הנמצאים על גבול אזור הביטחון בדרום לבנון. צה"ל משיב ירי לעבר מקורות הירי, גם אם הם נמצאים בתוך הכפרים, תוך נסיונות להימנע מפגיעה באזרחים.

תרום דם ותציל חיי אדם

היו"ר החדש של אגף הארגון ומועצות פועלים פיני שומר עם היו"ר היוצא מוטקה ששון (צילום: רפי דלויה)

עובדי מועצות הפועלים ייצאו לחופשה מרוכזת בחודש ספטמבר

מאת אפרים דוידי

עובדי מועצות הפועלים ברחבי הארץ ייצאו לחופשה מרוכזת בחודש ספטמבר. על כך החליט היו"ר החדש של האגף, פיני שומר, שנכנס אתמול לתפקידו. גם עובדי הוועד הפועל ייצאו לחופשה לחודש.

שומר אמר, כי היתה זו ההחלטה הראשונה שקיבל במסגרת תפקידו החדש וכי השיקול שהינחה אותו היה "צעד ראשון לחיסכון". נמסר, כי בכל מועצת פועלים יישאר תורן שיטפל בפניות דחופות במהלך החופשה.

שומר מחליף את מרדכי "מוטקה" ששון. בטקס חילופי הגברי הקצר שנערך אתמול מתח שומר ביקורת על המזכ"ל חיים רמון בלי לנקוב בשמו. "בכל מקרה אני יכול להרגיע אתכם כי נגמרה התקופה שבה קוראים על השינויים בעיתון. השינויים הדרושים ייעשו תוך שיתוף ועד העובדים ומזכירי מועצות הפועלים", אמר לעובדי האגף.

ליבאי התנצל בפני ח"כ תיכון על עיקול מחשב מדירה בבעלותו בגלל חוב של בנו

מאת נתן רועי

שר המשפטים, פרופ' דוד ליבאי, התנצל בפני חבר הכנסת דן תיכון (ליכוד) על טעות בשיקול דעת של המוציאה לפועל בירושלים, שעיקלה מחשב שהיה שייך לו בשל חוב של בנו המתגורר בדירה בבעלותו.

התנצלותו של ליבאי באה לאחר שהשופט שלום ברנר, שבדק את תלונתו של ח"כ תיכון נגד ההוצאה לפועל בירושלים, הגיש לו את מסקנותיו והמלצותיו.

השופט ברנר קבע, כי המוציאה לפועל בירושלים, ברטה כהן, טעתה בהפעלת שיקול דעתה בכך שלא נענתה לפנייתו של ח"כ דן תיכון ולא הורתה למעקל להשהות את הליך העיקול כדי לאפשר לתיכון להמציא הוכחה לכך שהוא עצמו הבעלים של מחשב שעוקל בשל חוב בנו מדירה בבעלותו.

שר המשפטים העיר למוציאה לפועל על כך וכתב לח"כ דן תיכון, כי "כאחראי בפני הכנסת להוצאה לפועל אני מביע את צערי על עוגמת הנפש הרבה שנגרמה לך ולרעייתך בפרשה זו".

השופט ברנר סוקר בהחלטתו את השתלשלות האירועים ומציין, כי בעריכת הרישום של החפצים המיועדים לעיקול בדירה שבה מתגורר בנו של ח"כ דן תיכון ב-5 באוגוסט 1993 טען הבן, כי החפצים אלה, וביניהם המחשב, שייכים לאביו. ב-17 במארס 1994 התקשר הבן לאביו והודיע לו, כי באו מההוצאה לפועל להוציא מהדירה חפצים השייכים לו. ח"כ תיכון דרש מהמעקל לעכב את הוצאת המחשב, שהוא רכושו הפרטי, מהדירה. המעקל התקשר למוציאה לפועל ברטה כהן כדי לקבל ממנה הנחיות. גם ח"כ תיכון שוחח איתה בטלפון, אולם היא אישרה להמשיך בהליך העיקול.

השופט ברנר קבע, כי הדירה שממנה הוצא המחשב היא בבעלותו של ח"כ דן תיכון וכי הוכח שהמחשב שייך לו. ח"כ תיכון אמר למוציאה לפועל בשיחת הטלפון שניהל איתה כי המחשב שייך לו ומשמש אותו לצורך עבודתו כחבר כנסת וביקש ממנה לאפשר לו להוכיח זאת. "בנסיבות שנוצרו סבורני כי על המוציאה לפועל היה לשקול ביותר כובד ראש את הצעת חבר הכנסת דן תיכון להוכיח עוד באותו יום את בעלותו על המחשב. החלטתה להורות על המשך העיקול היתה לדעתי שגויה", כתב השופט ברנר.

המוציאה לפועל כהן אמרה לשר המשפטים, כי לא היתה לה כל אפשרות לשקול את פנייתו של ח"כ דן תיכון כיוון שבשיחת הטלפון הוא איים עליה שידאג לפטר אותה אם היא לא תסלק מהדירה את הקרימינלים, כלשונו. בעקבות זאת היא טרקה את השפופרת.

שר המשפטים הגיב, כי נראה שהשופט לא קיבל את גירסתה או שלא ראה בה הצדקה להתנהגותה.

הפוקדים את קברו של הרבי מלובאביץ' מהווים "מטרד סביבתי"

מאת נח זבולוני

לא נותנים לרבי מלובאביץ' מנוח אפילו בקברו בבית העלמין "מונטפיורי" בניו יורק בו טמון האדמו"ר הרב מנחם מנדל שניאורסון.

לאחרונה פנו תושבים המתגוררים בסמוך לבית הקברות בו טמון הרב אל ראש עיריית ניו-יורק, בתלונה שחסידי חב"ד הבאים להשתטח על הקבר פוגעים באיכות הסביבה. הם הורסים את המדשאות של בתי המגורים הסמוכים לבית העלמין, מקימים רעש, מפריעים לשכנים ולא נותנים להם מנוח לא ביום ולא בלילה. נוסף לכך הם עומדים החב"דניקים לרכוש בתים בסמוך לקבר.

הרב יהודה קרינסקי, מראשי חב"ד, שהרבי בצוואתו הורה שהוא ינהל את ענייני חב"ד, הכחיש בעתונות היהודית את הטענות כי הם מפריעים לשכנים ופוגעים באיכות הסביבה, אך הודה שחב"ד רכש בית באיזור הקבר, במטרה, "לספק נקודת כינוס ומנוחה למבקרים הרבים הבאים לבקר ולפקוד את הקבר של רבנו".

בג"ץ מתבקש להורות לבן-יאיר לפתוח בחקירה פלילית נגד שבס

(ע.) – יו"ר המטה לביקורת השלטון ומזכיר מרכז הליכוד, גיל סמסונוב, עתר אתמול לבג"ץ בבקשה שיורה ליועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן-יאיר, לפתוח בחקירה פלילית נגד מנכ"ל משרד ראש הממשלה, שמעון שבס, בחשד לעבירה של שיבוש הליכי משפט במעורבותו בפרשת דרעי.

סמסונוב מבקש עוד, כי בג"ץ יורה לבן-יאיר לנמק מדוע לא יפוטר שבס מתפקידו או יושעה עד לבירור החשדות נגדו.

בן-יאיר דחה שלשום את בקשת התנועה לביקורת השלטון להעמיד את שבס לדין בעקבות דוח מבקרת המדינה שבו נקבע, כי שבס תיווך בין דרעי לבין פרקליט בעניין נכונותו של דרעי למסור עדות בפני המשטרה ובקשתו לערוך שינויים בצוות החקירה.

סמסונוב טוען, באמצעות עו"ד סמי ישראל, כי החלטת בן-יאיר שלא לפתוח בחקירה פלילית נתקבלה בחוסר סבירות קיצוני המחייב את התערבות בג"ץ. לטענתו, מדובר בחשד פלילי חמור במיוחד נגד נושא משרה בכירה בשירות הציבורי והעובדה שהוא שליחה של הממשלה ושל העומד בראשה מחמירה את החשדות כלפיו.

העותר מציין, כי המבקרת קבעה שהתנהגותו של שבס חרגה מגבולות המותר והחולם את תפקידו ומעמדו וכי הוא עשה מעשה אשר לא ייעשה.

לטענת העותר, אילו הצליח שבס במאמציו להחלפת צוות החקירה, היו חוקרים חדשים צריכים ללמוד את התיק מחדש, דבר שהיה גוזל זמן יקר ומשבש את מהלך החקירה. החוקרים החדשים, נטען, היו מתקשים להיכנס לעובי הקורה בתיק זה וייתכן שבעקבות זאת לא היה דרעי מועמד לדין.

מחבל חדר לבסיס צבאי במרכז חברון, חטף נשק ונמלט

(ע.) – מחבל ערבי חדר בשבת לבסיס צה"ל במרכז חברון, ניסה לגנוב נשק ונמלט.

המחבל הצליח להיכנס למפקדת כוחות צה"ל באזור חברון מבלי שנתגלה, ונכנס לאחד מהחדרים. הוא גנב נשק שהיה במקום ללא השגחה וניסה להימלט אל מחוץ לבסיס. בדרכו החוצה, הבחין בו חייל והחל במירדף אחריו. המחבל נמלט אל השכונה הסמוכה, אולם בסופו של דבר, השליך את הנשק ונעלם בסימטאות השכונה.

קצין בכיר מונה לחקור את נסיבות האירוע ואת נוהלי האבטחה בבסיס. כבר בשלב זה תוגברה השמירה, אולם התוקף עצמו עדיין נמשך.

נמסר כי לבסיס זה חדרו לפני למעלה משנה מחבלים והציתו מספר כלי רכב שהיו בתוכו בלא שנתגלו. בעקבות התקרית, שונו סידורי השמירה במקום. אולם, כאמור, הדבר לא עזר למנוע את חדירת המחבל בשבת.

עוד יצויין, כי בחברון פועלת חוליית חמאס הנחשבת למסוכנת בשטחים ובראשה עומדים שני מבוקשים תושבי העיר, אשר ביצעו מספר רב של פיגועים ועד כה הצליחו להימלט מידי כוחות הביטחון.

נפתח משפט המחבלים המואשמים בפיגוע הקטלני בתחנת אגד בחדרה

קיימת האפשרות שיוטל עליהם עונש מוות; עורכי הדין שלהם איחרו בשעתיים לפתיחת הדיון ונקנסו על ידי שלושת השופטים הצבאיים; נהג האוטובוס בעדותו: טרם הופקו לקחים מהפיגוע בחדרה

מאת נתי קיי זילברמן והסוכנויות

משפטם של שניים מחברי החוליה האחראית לפיגוע בתחנה המרכזית בחדרה, נפתח אתמול בבית המשפט הצבאי בג'נין.

נמסר כי בפני השופטים קיימת אפשרות כי השניים יקבלו עונש מוות. שני הנאשמים, מוחמד בדראנה, תושב הכפר יעבד וסאהר קבהה, תושב ברטעה המזרחית, תיכננו והוציאו לפועל את הפיגוע בחדרה כאשר שלחו את המחבל המתאבד, עאמר עמרנה, לפיגוע וציידו אותו בחומרי החבלה וביתר האמצעים הדרושים.

שלושת הסנגורים איחרו להגיע לתחילת הדיון. שלושת השופטים ביקרו בחריפות את עורכי הדין, ואב בית הדין ציין, כי במשפט שבו החשודים, אם יורשעו, צפויים לקבל גזר דין מוות מביעים עורכי הדין זלזול בחשודים ובשופטים על ידי האיחור.

התובע הצבאי לא ידרוש גזר דין מוות אולם הרכב של שלושה שופטים יכול להטיל את עונש המוות גם בלא דרישה מצד התביעה.

עורכי הדין נקנסו בגלל האיחור ותלונה נגדם הועברה ללשכת עורכי הדין. אחד מהשופטים דרש בדעת מיעוט לאסור את עורכי הדין אולם דעתו לא נתקבלה.

העדויות

עדיין לא הופקו לקחים מהפיגוע בתחנה המרכזית בחדרה כדי למנוע פיגועים מסוג זה בעתיד ופיגוע דומה יכול להתרחש בכל יום. כך אמר אתמול מאיר ויזל, נהג האוטובוס בקו 820 שבו אירע הפיגוע, בעדותו במשפטם של שניים מחברי חוליית עז אדין אל קאסם הנאשמים בתכנון הפיגוע ובביצועו.

בכתב האישום שהוגש לבית הדין הצבאי בג'נין נגד מוחמד בדראנה מכפר יעבד וסאהר כבהה מברטעה המזרחית נטען, כי החוליה שאליה הם משתייכים הוקמה בשנת 1989 וחבריה שמו להם למטרה ליזום פיגועי התאבדות. מוחמד בדראנה, שהיה מפקד החוליה, הטיל על חבר החוליה עאמר עמרנה לבצע את הפיגוע ועל יותר חברי החוליה לסייע לו בכך ובין היתר הוטל עליהם למצוא נהג ישראלי שיסיע את המחבל ליעדו במכוניתו.

עפ"י כתב האישום, קבהה אירגן את ההסעה מיעבד לתוך שטח ישראל על ידי ג'יפ נהג ישראלי מהכפר ברטעה המערבי.

בשלב ההוכחות אתמול העיד סג"ם גבריאל איבגי אשר עמד סמוך לאוטובוס בעת הפיגוע והחליץ את הפצועים וההרוגים מתוכו.

שני החשודים הנוספים בהשתייכות לחוליה שנלכדו מייד לאחר הפיגוע תכננו, בין היתר, לבצע שני פיגועי התאבדות זהים - האחד בצומת גולני והשני בתחנה המרכזית בטבריה, מתוך כוונה לפגוע במספר רב ככל האפשר של ישראלים.

כמרכז העיד הנהג מאיר ויזל אשר סיפר, כי המחבל עלה לאוטובוס כנוסע תמים, רכש כרטיס מבלי לעורר חשד והתערבב בנוסעים. הוא הסביר כי לנהג אין כל דרך להבחין בנוסעים חשודים, במיוחד כאשר בתחנה יש לחץ כבד של נוסעים.

אתמול העידו גם אנשי המעבדה לזיהוי פלילי וחוקרי המשטרה שחקרו ועצרו את הנאשמים וביום א' אמורים להעיד נוסעי האוטובוס.

בן 63 שבר את בקבוק יין הקידוש על ראשה של אשתו

מאת רוני ברזילי

בן 63 מאשקלון היכה ביום שבת את אשתו בת ה-58 בצורה קשה, לאחר שהרגיזה אותו במהלך הקידוש לשבת. האיש ניפץ את בקבוק יין הקידוש על ראש אשתו, שנזקקה לטיפול רפואי ואושפזה בבית החולים ברזילי.

אתמול נעצר הבעל האלים, לאחר שחוקרי משטרת אשקלון קיבלו תלונה רשמית מבית החולים ברזילי. מחקירת המשטרה עולה, כי ביום שבת, במהלך קידוש שערך החשוד, פרץ ויכוח בינו לבין אשתו, על רקע שעדיין אינו ברור.

על פי החשד, נתקף הבעל בהתקפת אמוק והיכה את אשתו בכל גופה, שבר את לסתה וגרם לחבלות בראשה ובגופה. האשה הועברה לברזילי, שם אושפזה לטיפול רפואי עקב מצבה. חוקרי המשטרה קיבלו כאמור את הידיעה מבית החולים - ורק לאחר יומיים עצרו את הבעל האלים.

הבעל הכחיש את החשד שיוחס לו, וטען כי אשתו מעלילה עליו וכי היא פגעה בעצמה. מפקד משטרת תחנת אשקלון, סגן ניצב אפי מור, מסר כי המשטרה רואה בחומרה רבה את מעשהו של החשוד, וכי בכוונתה להמליץ להגיש נגדו כתב אישום בהליך מזורז. הבעל נעצר להמשך חקירתו.

גזענות ב"אגד": נהג בדרום סירב להסיע 3 בדואים והשפילם

– בקו שבין באר שבע למצפה רמון; "אגד": הנושא יטופל בכל חומרת הדין

מאת אמיד רוזנבלום

שלושה צעירים בדואים מהעיירה ערוער טוענים, כי נהג "אגד" סירב להסיע אותם מבאר שבע למצפה רמון, והורידם בצורה משפילה מהאוטובוס, רק בשל היותם בדואים.

השלושה – דיאב אבו סעלוק (17), סאלמה אבו סעלוק (20) ורמדאן אבו סעלוק (26), משבט אבו סעלוק, קנו אתמול בבוקר שלושה כרטיסי נסיעה למצפה רמון בקופה של תחנת "אגד" בבאר שבע, וב־10.45 התכוונו לעלות לאוטובוס שנוסע במסלול באר שבע־מצפה רמון־אילת.

סיפר אתמול דיאב אבו סעלוק: "עלינו לאוטובוס כשאנחנו נמצאים בתוך תור ארוך של אנשים. כשמסרנו לנהג את הכרטיסים, הוא הביט עלינו בחשדנות ושאל אותנו, לאן אנחנו נוסעים. לאחר שענינו 'למצפה רמון', הוא אמר: 'אני לא רוצה את הכרטיסים וגם לא את כסף שלכם. תרדו מהאוטובוס'. כך, רד וחלק, בלי שטרה לנמק".

"הרגשנו השפלה איומה", סיפר רמדאן אבו סעלוק, "הנהג ביזה אותנו לעיני כולם. הרגשנו כמו אזרחים מדרגה ב', והבנו שהיחס המשפיל שלו כלפינו הוא רק בגלל שאנחנו בדואים".

תגובת "אגד"

שלושת הצעירים ניגשו למנהל תחנת "אגד" בבאר שבע, אפרים יעקב, והגישו תלונה רשמית נגד הנהג. לדבריהם, מנהל התחנה זיהה את הנהג כ"מרדכי" ואמר להם שמכיוונה מנהלתית הוא שייך לתחנת "אגד" באילת. הוא הבטיח להם שתלונתם תטופל בכל חומרת הדין.

השלושה אף התייצבו במשרדו של סגן ראש מועצת שוקת (המאגדת את היישובים ערוער, כסייפה ושגב שלום), יוסף אבו מערוף, וסיפרו לו את פרטי האירוע. גם אבו מערוף התלונן באוזני מנהל תחנת "אגד" בבאר שבע.

מנהל תחנת "אגד" בבאר שבע, אפרים יעקב, אישר לכתב "דבר" את הגשת התלונה וציין: "הנהג שבו מדובר שייך לתחנת אילת. התלונה של שלושת הצעירים תיבדק לעומקה באמצעות המוסדות הפנימיים של 'אגד', ואם יתברר שיש בה ממש, לא נהסס לנקוט צעדים משמעתיים נגד הנהג, כולל השעיה מעבודה".

עקירה: צעירים ששימשו בנגרים בנהיל החלו בקורס מאבטחים של משרד החינוך, שיכשיר אותם לעבודה במוסדות חינוך ברחבי הארץ. היוזמה באה מסגן שר החינוך, מיכה גולדמן, בשיתוף מחלקת הפריפריה בצבא.

שוטר היכה אזרח בוויכוח על תור לטלפון

(עז).־ השוטר משה אסרף (39) מתל אביב הואשם בבית משפט השלום בעיר בתקיפת אזרח, בגלל ויכוח על תור לטלפון.

לטענת התובעת, עו"ד מרים רוזנסל, בילה אסרף, המשרת במרחב הירקון של המשטרה, בסוף יוני 93' עם קבוצת שוטרים ונשותיהם בנופש במלון "מוריה" באילת.

באחד מימי הנופש התפתח ויכוח בין נופש אחר, דוד אלבז מקרית אונו, לבין אשתו של אסרף בעניין התור לטלפון הציבורי במלון. אסרף הסתער על אלבז, שעמד בתור, הלם באגרוף בפניו, הפילו ארצה ובעט בגבו. כך נטען בכתב האישום.

נער בן 13 מבאר־שבע נעדר זה שבועיים

(עז). – משה צקל בן 13 מבאר־שבע נעדר זה שבועיים מביתו והמשטרה מבקשת את עזרת הציבור בחיפושים אחריו.

משה צקל הוא בן למשפחה של עולי אתיופיה. ב־17.7 הוא יצא מבית הוריו ומשלא שב הם הודיעו על היעדרו למשטרה. עד כה טרם אותרו עקבותיו.

מחלקת הנעדרים במטה הארצי של המשטרה מבקשת מהציבור לסייע בחיפושים אחר הנער. תיאורו: גובהו 1.65 מטר, שערו שחור מתולתל וקצר, עיניו שחורות ומבנה גופו רזה. הוא נראה לאחרונה לובש מכנסי ג'ינס כחולים ונועל נעלי ספורט.

כל היודע פרטים על מקום הימצאו של הנער, או מי שראה אותו בשבועיים האחרונים, מתבקש להודיע על כך לתחנת המשטרה הקרובה, או ישירות למשטרת באר־שבע.

אילון צברי הודה ברוב סעיפי האישום בשיבוש חקירה והדחת עד

אשתו, מניה, לא הגיבה וביקשה להפריד את משפטה; ביהמ"ש הסכים

מאת אלי ברנר

אתמול נפתח משפטם של אילון צברי, סמנכ"ל לשעבר בחברת ההשקעות של בנק הפועלים "גמולות", ושל אשתו, מניה, המואשמים בשיבוש חקירה והדחת עד בזמן שצברי היה במעצר־בית, במהלך חקירת פרשת הרצת המניות בה הוא חשוד, על ידי הרשות לניירות ערך.

צברי הודה ברוב סעיפי כתב האישום שהוגש נגדו, ואילו אשתו העדיפה לא להגיב בשלב זה לכתב האישום. בית משפט השלום, שם מתנהל המשפט, נענה לבקשתה להפריד את משפטה מזה של בעלה. מניה צברי מואשמת בשני סעיפים בלבד: הדחה בחקירה והפרת הוראה חוקית המתייחסת להדחת אחד העדים, בעוד שהבעל מואשם בסעיפים נוספים.

השופטת רליה קרת־מאיר קיבלה את טיעוני הסנגוריה, פנינה דבורין ושוקי שטיין, כי אין אדם כשר להעיד כנגד בן זוגו. כתב האישום נגד מניה צברי הוקרא בנפרד מבעלה, והיא השיבה כי היא מכירה את כתב האישום, מודעת לעבירות המיוחסות לה, אך מבקשת לא להשיב לכתב האישום.

השופטת מצאה עילה להפרדת משפטי בני הזוג בטיעון של מניעת עיוות דין. לדבריה, התביעה לא יכולה להשתמש בהוראה שתימסר על ידי אחד הנאשמים נגד השני. "קיים חשש סביר ביותר, כי בעצם עדות ההגנה של אחד הנאשמים ייפתח פתח לתביעה להעיד נאשם אחד נגד השני, ובכך לעשות פלסתר את הסעיף הרלוונטי לפקודת הראיות". כתב האישום ובו שני הסעיפים נגד מניה צברי יוגש בבית משפט השלום בשבוע הבא בפני השופט ג'ורג' קרא.

צברי הודה אתמול בחמישה מתוך שבעה הסעיפים בכתב האישום.

בסעיף הראשון, בו הוא מואשם שביקש מאשתו מניה לשכנע את חברו ניראל בן יוסף, שחי בגרמניה, לתת עדות שקר בחקירה כי הוא העביר לצברי 40 אלף דולר. צברי כפר בסעיף אישום זה.

צברי הודה כי ביקש בשיחת טלפון מחברו ניראל לא להגיע ארצה כי הוא רוצה לתדרך אותו באמצעות אדם אחר לגבי עדותו בחקירה. וכן כי ניסה לשכנע אותו למסור בחקירה הודאת שקר כי הוא לא העביר אליו כספים, וכן ביקש ממנו להעביר חשבונו בבנק בשווייץ על שמו של ניראל, וכי ניראל מעולם לא הפקיד כספים עבורו בשווייץ.

על סעיף אישום בו נאמר שצברי ניסה לשכנע את ניראל שימסור הודעת שקר כאילו מניות חברת "גאוטק" השייכות לצברי, שהופקדו בחשבונו של יגאל מאירוב, אינן שייכות לו אלא לניראל, מסר צברי כי הוא כופר מתוך ידיעה. צברי הודה כי הורה לאשתו להודות בטלפון לניראל בגרמניה כי כאשר זה בא לביקורים בארץ, הוא השתמש במכונית מרוסה הרשומה על שמו אך שייכת לצברי.

צברי הודה כי ביקש בשיחת טלפון מניראל שיעיד, כי צברי לא הכיר את אבי פלק, שליח בחברת "מאירוב אינטרנשיונל" שהעביר מעטפות עם כספי מצברי לניראל. צברי הודה גם, כי ביקש מניראל לומר לפלק שיעיד כי הוא לא מכיר את צברי.

הסניגורית דבורין טענה, כי יש לה טענות משפטיות באשר לסעיפים בהם הודה צברי. ההגנה תעלה את ההודעות האלה שוב לדיון מכיוון שבטענות משפטיות אותן תעלה יש כדי לגרום לכך שצברי לא יורשע בחלק מהאישומים.

ההגנה הסכימה להגשת הודעות של עדים במשטרה ולהתייחס אליהן כאילו העדים נחקרו בבית משפט, ולא תזמן אותם לחקירה נגדית.

רוכב אופניים נדרס על ידי אוטובוס בהרצליה

מאת אלי ברנר

רוכב אפנים בן 60, דוד וקנין, נדרס אתמול למוות על ידי אוטובוס בהרצליה. וקנין רכב ב־10 בבוקר על אופניו ברחוב כנפי נשרים בעיר. אוטובוס פרטי, השייך לחברת "טיולי השלושה", נסע בכיוון הנסיעה של וקנין. בהגיעו לצומת הבריגדה היהודית, פגע בוקנין, שרכב במקביל לאוטובוס, והרגו במקום. הנהג, תושב הרצליה בן 50, עוכב לחקירה.

צעיר נרצח בגרזן בת"א, כנראה על רקע סחר סמים

(עז).־ צעיר בשנות ה־20 לחייו נרצח אתמול בבוקר במבנה נטוש בסימטת תחכמוני 14 בשכונת נווה צדק בתל־אביב.

הצעיר טרם זוהה. ליד גופתו נמצא גרזן עם כתמי דם. האיש הוכה למוות ככל הנראה במהלומות גרזן וגולגלתו רוצצה. נגרמו לו גם חבלות בגבו. מכשיר הטלוויזיה שהיה בחדר במבנה הנטוש פעל כאשר הגיעו למקום השוטרים. הם הוזעקו לדירה על ידי מטלפנת אלמונית, שהודיעה כי מצאה את ידידה בלי רוח חיים.

מהמשטרה נמסר, כי למבנה הנטוש פלשו באחרונה שני נרקומנים, שלאחד מהם היתה ידידה. ככל הנראה היא זו שדיווחה למשטרה. שכנים סיפרו כי הנרקומנים הטרידו אותם לאחרונה, בעיקר בלילה. לדבריהם, פעלה במבנה הנטוש תחנה למימכר סמים.

לזירת הרצח הגיעו קצינים רבים ממשטרת מרחב הירקון, וכן המעבדה הניידת לזיהוי פלילי של המשטרה. שכנים העידו, כי מדי פעם שמעו צעקות מהדירה, אך דווקא אתמול לא שמעו משהו חריג.

סגן מפקד מרחב הירקון, סנ"צ מוטי מאירוביץ, אישר כי באחרונה התקבלו תלונות של שכנים על פעילות של נרקומנים במבנה הנטוש. סימטת תחכמוני היא אחת הסימטאות החשוכות והמבוקרות כמה שהיתה פעם שכונת שכור בתל־אביב. תושבים המתגוררים באיזור סיפרו, כי הם היו נתונים לאיומים ולהטרדות מצד נרקומנים שהתמקמו במבנה הנטוש.

דקרה את בנה בסכין מאחור

(עז).־ תושבת קרית אונו בת 35 הואשמה בבית משפט השלום בתל אביב כי דקרה את בנה בן ה־17 בסכין בגבו.

התביעה טוענת, כי ב־8 במרץ התפתח בבית המשפחה ויכוח בין האם לבנה, ובמהלכו היא נטלה סכין מטבח ודקרה את בנה בגבו, מאחור, ופצעה אותו. התביעה מייחסת לנאשמת עבירות של פציעה בנסיבות מחמירות ותקיפת קטין.

...חיפה" לבג"ץ: המינויים ...ק על סמך הכרות אישית

...עובדי עירייה, חלקם בכירים, כולל מצנע עצמו

...מרו כי "התופעות הנ"ל שהיו עד כה ...רינה בנושא המינויים הפוליטיים, ...גמורות לנוכח עוצמתה של תופעה זו בהתנהגות ראש עיריית חיפה, שיש בה משום פריקת כל רסן גם במנהגים שהיו מקובלים בעבר במדינה".

העיר המוכרות לשכונ...

למעט תני לוי, מנכ"ל העירייה, כל האחרים הם, לדברי העותרים, "מינויים פוליטיים שנעשו ללא בחינה ובדיקה ממשית של התאמת כישוריהם לתפקידים, אלא עקב קרבתם זה מכבר אל מצנע". מינוייהם נעשו, נטען בעתירה, תוך חריגה מהותית שלא כדין מהמסגרת התקציבית המחייבת את ראש העירייה ואת העירייה.

בבקשה למתן צו ביניים מבקשים העותרים, כי בית המשפט העליון יצווה על ראש העירייה ועל העירייה למסור להם את כל המסמכים הנוגעים לתנאי העסקתם של ה־14. הפנייה לבית המשפט באה, לדברי העותרים, בגלל סירובו של מצנע למסור להם את החומר.

העותרים טוענים גם, כי מצנע ביצע מינויים פוליטיים גם בתאגידים עירוניים.

נחשפו החוזים האישיים של בכירי עיריית חיפה

...שכר של מנכ"ל משרד ממשלתי – עם כל ההטבות האפשריות

...את אורי שורן

...נחשפו החוזים האישיים של עובדים בכירים בעיריית חיפה, שהוחלו למלא את תפקידם ...מר בחירתו של ראש העירייה עמרם מצנע.

...מנכ"ל העירייה, תא"ל תני לוי, מקבל שכר המקביל לשכרו של מנכ"ל במשרד ממשלתי, ...בכל שלושה חודשים. הוא מקבל גם החזקת טלפון בביתו – 800 שיחות בחודש.

...אהרון אופיר, משנה למנכ"ל – מקבל 95 אחוז משכר המנכ"ל, ערכון כל שלושה חודשים, 800 שיחות טלפון בחודש, החזר הוצאות רכב שירות וביטוחים שונים.

יצחק עגבר, ראש מינהל התיפעול – 90 אחוז משכר מנכ"ל, ערכון כל שלושה חודשים, קצבת רכב, אחזקת טלפון בבית למעט שיחות לחו"ל, דמי כלכלה וביטוחים שונים.

ראש לשכת ראש העירייה, חיים בלומנפלד – 85 אחוז משכר מנכ"ל, ערכון של שלושה חודשים. החזקת טלפון בביתו – 800 שיחות בחודש, ותנאים דומים לעגבר.

איתי גלבוע, מנהל לישכת פניות הציבור (נוזה לשנה) – דרגה 12 מח"ר בתוספת ותק של תשע שנים. קצבת רכב, ביגוד, שכר עידוד 10 אחוזים משכרו, גמול ניהול לבכירים 20 אחוזים משכרו, וקרן השתלמות.

הזוכרת, בינה בריל – דרגה 13 במח"ר (יותר מ־10 אלף ש"ח), עם 16 שנים ותשעה חודשי ותק מקצועי. שכר עידוד וגמול ניהול לבכירים, קרן השתלמות וביטוחים שונים.

חתם הורי, סמנכ"ל לקידום ענייני המגזר הערבי – שכר משולב בהתאם לדירוג הוראה לפי דרגת ד"ר עם ותק של 28 שנים. קצבת ביגוד, רכב וקרן השתלמות וגמול פיקוח מקסימלי, גמול השתלמות, תוספת שהיה.

מירב נברצקי, מזכירת ראש העיר – השתתפות בשכר דירה בסך 200 דולר בחודש, קצבת ביגוד, רכב, קרן השתלמות, ושכר לפי דרגה 8 לדירוג האחיד.

צבי רוגר, עוזר לסיקור ולתיעוד במשרד הזוכרת. דרגה 11 לפי דירוג עיתונאים (כ־8,000 ש"ח בחודש), ועוד תוספת ותק מקצועי של 21 וחצי שנים, וכן קצבת ביגוד, רכב וקרן השתלמות.

את החוזים חשפה אתמול סיעת "צעירים למען חיפה" במועצת העיר, במסגרת עתירה שהגישה לבג"ץ בעניין מינויים פוליטיים בעיריית חיפה.

3 טבעו בחופי השרון בהפרש של 3 שעות; חיפוש אחר 2 מהגופות

מאת אורי שורן

שלושה מקרי טביעה אירעו אתמול, שניים בחופי קיסריה ואחד בחוף הבונים.

בשתיים בצהריים אתמול הגיע מוחמד פארס שומען (20) מבית חנינא, לחוף "הנפשנית" בקיסריה. שומען יחד עם עוד כמה צעירים נכנסו למים. כעבור זמן קצר הבחינו אנשים על החוף בקריאות לעזרה מהים. המצילים נחלצו לעזרה, חילצו צעיר אחר, בן דודו של שומען, והצליחו להחיותו. שומען הוצא מהמים, טופל בידי צוות מד"א, אך לשווא. גופתו הועברה לבית החולים הלל יפה, לשם הועבר גם בן דודו במצב בינוני.

כשלוש שעות לאחר מכן נכנסה ילדה בת 13 מפרדיס לחוף "הבונים" במקום בו הרחצה אסורה. לפתע היא נעלמה מעיני אביה, שבא איתה, והוא חיפשה והזעיק עזרה. בערך באותו זמן נעלם גם בחור בן 25, תושב נצרת, שנכנס למי חוף "אקוודוקט" בקיסריה.

כוחות משטרה רבים חיפשו את השניים במהלך הערב והלילה.

יש לציין, כי כמו במקרה הטביעה בשבת בחוף מעגן מיכאל, גם הפעם המשטרה לא קיבלה דיווח על הטביעה בחוף קיסריה. היא דווחה על המקרה רק לאחר שכתב "דבר" ביקש לקבל פרטים נוספים. סגן מפקד תחנת המשטרה בחדרה, רפ"ק דוד ברדוגו, זעם על כך שהמשטרה לא קיבלה דיווח על הטביעה בקיסריה. "משפחה מירושלים איבדה את אחד מבניה וקרוב שני מאושפז בבית חולים, והמשטרה לא יודעת בכלל על כך", אמר קצין המשטרה.

כפי הנראה, משהו לקוי במערך הדיווח למשטרה על מקרי טביעה בים באיזור השרון הצפוני.

נער ונערה הותקפו מינית בכרמיאל

(עז).־ משטרת כרמיאל חוקרת שתי פרשיות של תקיפות מיניות נגד בני נוער בכרמיאל. במקרה אחד התלונן נער בן 13 כי נפל קורבן למעשי סדום שביצע בו נער בן 15, באחד המקלטים בעיר.

חוקר ילדים של משרד העבודה גבה ממנו עדות, ולאחר מכן הגלה משטרת כרמיאל בחקירה, שבמהלכה נעצר החשוד בן ה־15. הוא טען כי המעשים נעשו בהסכמתו של הנער המתלונן. המשטרה תבקש היום להאריך את מעצרו.

במקרה השני התלוננה בת 13.5, תושבת העיר, כי בן 19 אנס אותה מספר פעמים.

שוד מזוין אירע אתמול במרפאת קופת חולים בטייבה שבמשולש הערבי. ב־11:30 בצהריים נכנס למרפאה שודד רעול פנים, יחד באיזור ונטל מקופת המרפאה סכום כסף, עדיין לא ברור כמה. איש לא נפגע מהירייה. השודד נמלט במכונית טנדר טויוטה, שבה המתין לו שותפו. משטרת טייבה הציבה מחסומים ופתחה בסריקות אחר השודדים. (חנה פאר)

מתנחל התעלל בבנו בן ה־10: השליכו על הקרקע וחבט בו

מאת חנה פאר

אב בן 35, תושב אחת ההתנחלויות בשומרון, נעצר כחשוד בתקיפה אכזרית של בנו הקטין.

על פי החשד, האב גירש את בנו בן 10 בבוקר מהביתו לביתו בשעות הלילה, הרימו באוויר והשליכו על הרצפה. תוך כדי כך, הוא היכה אותו באגרופים בחזה ואף שרט אותו.

לאחר מכן גרר האב את בנו לאיזור התעשייה הסמוך בקרבת היישוב.

בשלב זה הזעיקה המשפחה את המשטרה והאב נעצר. נציג משטרת שכם ביקש בבית משפט השלום בנתניה את מעצרו של האב לעשרה ימים, ונימק שזו אינה הפעם הראשונה שהחשוד תוקף את ילדיו קשות. לדברי המשטרה, החשוד עושה זאת לעיתים קרובות. החוקר הגיש לבית המשפט מכתב של עובדת סוציאלית, המאשרת את אלימות האב כלפי אשתו ובנו, וכן הוגש אישור רפואי על מצבו של הילד אחרי תקיפת האב.

בבית המשפט טען האב כי בסך הכל הוא התערב בוויכוח בין אשתו לבין בנו, מאחר שהילד ביקש לקחת מאמו כסף ללא רשות. "אני אמרתי לו אתה צריך לשמוע בקול של אבא ואל תיקח כסף". הוא היה מאוד מתוסכל, הוא השתולל ונתן מכות, והצלחתי להוציאו מהבית, להרגיעו ולדבר איתו", טען האב.

השופטת רות לבהר שרון הורתה לעצור את האב לשלושה ימים. כן הוציאה צו האוסר עליו להתקרב לביתו במשך חודש ולא ליצור כל קשר עם אשתו ועם ילדיו. וכן הורתה כי החשוד יותנה על ערבות עצמית בסך 7,500 ש"ח.

המרכז החקלאי

ישיבת מליאת המרכז החקלאי

בהשתתפות

שר האוצר, **אברהם (בייגה) שוחט**

תתקיים מחר, יום ד', 3.8.94, בשעה 6 בערב

(ולא בשעה 4 אחה"צ, כפי שצויין בהזמנות)

באולם הרצפלד, בית המרכז החקלאי

שד' שאול המלך 8, ת"א

נא לדייק!

ליזז מערכות בע"מ

("החברה")

הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא־מן־המניין

ניתנת בזה הודעה, כי ביום 10 באוגוסט 1994 בשעה 16.00 תתכנס במשרדי החברה, רחוב הצורף 5, חולון, אסיפה כללית שלא־מן־המניין של בעלי המניות של החברה לשם בחירת דירקטור במקום דירקטור שמשרתו נתפנתה.

בעלי המניות יכולים להשתתף ולהצביע באסיפה בעצמם או באמצעות מיופה כח בתנאי שיפוי הכח יופקד במשרדת הרשום של החברה לא יאוחר מ־24 שעות לפני המועד שנקבע לקיומה של האסיפה או שימסר ביד ליושב ראש האסיפה עם תחילת האסיפה.

כתב המינוי למיופה־הכח יהיה בנוסח המופיע בתקנון החברה, אותו ניתן לקבל במשרדי החברה.

ליזז מערכות בע"מ

ת.נ. שירותי אשראי בע"מ (להלן: "החברה")

הודעה בהתאם לסעיף 26 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983, על שינוי תזכיר ההתאגדות של החברה

באסיפה הכללית שלא מן המניין של החברה שהתכנסה כדין ביום 31.7.94 נתקבלה ההחלטה המיוחדת הבאה.

בסעיף 2. א. לתזכיר החברה יחולו השינויים הבאים:

תמחק בסוף הפיסקה המילה "בלבד", ובמקומה יבוא "ובעסקאות של מתן אשראי כספי לאנשים פרטיים ולתאגידים משפטיים".

מודעות

בהטבות הגדולות ביותר!!

177-022-2929

המוסד לביטוח לאומי

תיקון האמנה על ביטחון סוציאלי ישראל־גרמניה – רנטה למגורשים ממזרח אירופה

המוסד לביטוח מודיע שעדיין לא נחתם ההסכם לתיקון האמנה למימוש זכויות לרנטה למגורשים ממזרח אירופה, שהשתייכו לחוג השפה והתרבות הגרמנית.

כאשר ייחתם ההסכם בעניין זה, יפרסם המוסד לביטוח לאומי הודעה לציבור ובה פירוט הזכויות ואופן הגשת התביעה באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

הסברה ויחסי ציבור

"הקרב החל" – הודיע נשיא האיטי

האיטי (א.פ.). – תומכיה של החונטה הצבאית בהאיטי הודיעו אמש כי הם מתכוונים להילחם באו"ם, שקיבל שלשום החלטה שסוללת את הדרך לפלישה לאי, גם אם ישלמו על כך בחייהם. "העם בהאיטי מצהיר כי יילחם כנגד פולשים בערים ובכפר; נילחם בהם בכל דרך אפשרית, ביום ובלילה," אמר עוזרו של הנשיא, קיל רניס. "הדם יזרום," אמר פרנץ רוברט מוד, נשיא הבית התחתון של הפרלמנט. "אני יודע שאני עומד למות," הוסיף.

שלשום אישרה מועצת הביטחון של האו"ם החלטה הסוללת את הדרך החוקית לפלישה בראשות ארה"ב, שתכליתה סילוק המשטר הצבאי והחזרתו לתפקיד של הנשיא הנבחר, ז'אן ברטראן אריסטיד.

בנאום טלוויזיה לאומה, ששודר לפנות בוקר, הכריז נשיא האיטי, אמיל ג'ונסה, על הטלת מצב חירום, והתחיל להכין את האוכלוסיה ל"מלחמה על האיטי".

בארמון הנשיאותי שרר אמש מצב רוח עגום. ג'ונסה ביטל ראיון עם כתב סוכנות הידיעות א.פ., ועוזר בכיר אמר כי "הנשיא החליט לא לראות יותר עיתונאים, ולא לשחרר עוד הצהרות."

שיחות עם פקידים רשמיים ועוזרים בכירים העלו נימה של ייאוש והשלמה, בדבר אפשרות הפלישה לאי הקריבי. "חיכינו לגזר הדין," אמר ג'יל הנדריק, פוליטיקאי שמרני, "והוא הגיע. זה כיסא חשמל. האיטי ממתינה עתה למותה."

ג'ונסה, בן 81, מונה במאי לנשיא על ידי החונטה השלטת. "הקרב על האיטי החל," אמר בנאום טלוויזיה ששודר בשעה שלוש לפנות בוקר. "נילחם בו בכל האומץ והאמצעים שיש בידנו – זה יהיה קרב קשה ביותר."

פירושו של דבר/פזית רבינא

ארה"ב תתקשה להקים קואליציה

"הם יכולים לעזוב מרצונם, בקרוב, או שלא מרצונם, ובקרוב." אכן מלים כדרבונות, אולם דומה שמשפט המחץ של מדלין אולברייט, שגרירת ארה"ב באו"ם, לא הותיר חותם עמוק במיוחד על שכנותיה של ארה"ב, המוטרדות מעצם המחשבה על פלישה אמריקאית להאיטי.

הרוב המכריע של מדינות מרכז ודרום אמריקה ובראשן מכסיקו, מתנגד נחרצות לפלישה מזוינת. אומנם דומה שהכל באזורים בדעה כי הגיע זמנו של משטר העריצות של ראול סדראס, הדיקטטור של האיטי, לפנות את מקומו בקרוב, אך לא בכוח זה.

ההערכה היא כי להאיטי, המדינה העניה בעולם, יש די והותר בעיות גם מבלי לזעזע את האי הקטן על שש מיליון תושביו בפלישה הכוחנית. המשמעות הנגזרת היא, כי גם אם החלטת האו"ם מטביעה על הפלישה להאיטי את חותם הכשרות של הקהילה הבינלאומית, הרי שארה"ב תאלץ להתאמץ באד כדי לארגן קואליציה לצורך העניין. וכדי שהקואליציה הזו לא תראה מחוזה או כאולצת, חייב להיות בה ייצוג בולט של מדינות ממרכז ודרום אמריקה, כולל האיים הקאריביים. אולם, כאמור, המדינות הללו מתנגדות לפריסה.

המחשבה על פעילות אמריקאית כוחנית בחלק זה של העולם מאופיינת בתחושת אי נוחות עמוקה, ובאסוציאציות בלתי נעימות על ארה"ב כשוטר המעצמתי האזורי. אולם זרם המהגרים מהאיטי לחופי ארה"ב הוא אכן בעיה חמורה במיוחד מבחינתו של הממשל בוושינגטון, ולכן נראה כי האמריקאים צפויים לפעול בנחישות.

בוושינגטון פועלת היום שדולה אינטנסיבית, הקוראת לדיכוי משטר העריצות בהאיטי. השדולה מורכבת בעיקר מחברי הקהילה האפרו־אמריקאית, הקוראת לפעולה נמרצת. הפלישה להאיטי נתפסת אצלם לא כהשגת גבול, אלא כמבצע שחרור.

בכלל, פלישה מוצלחת תוריד מעל גבה של מדיניות החוץ האמריקאית לא רק את בעיית הפליטים, אלא גם את ההסתרות ברמותו של הנשיא המודח ז'אן ברטראן אריסטיד, שנבחר בבחירות דמוקרטיות.

תהיה זו גם הוכחה כי ממשל קלינטון פועל בנחרצות, אם לא בבוסניה אז לפחות בהאיטי.

אולם עד שינחתו המארינס בחופי האיטי, דומה שהבעיה הקשה ביותר של הממשל האמריקאי הם הקולות הגוברים כנגד הסנקציות על האיטי. המראות היומיומיים הקשים מפורט או פרינס יוצרים אי־נוחות קשה, וקולה של הביקורת נגד הסנקציות הולך וגובר. לטענת המתנגדים, המצור שהטילה ארה"ב על האי הקטן פוגע בעיקר בחלשים, זאת בשעה שברור כי השפעת המצור על החונטה של האיטי משמעותית הרבה פחות. קיימת סכנה ממשית כי המשך המצור יגרום לכלכלתה של האיטי נזק בלתי הפיך, במיוחד בתחום החקלאות, אשר לא יאפשר לה להתאושש במשך שנים ארוכות.

ממשל קלינטון חייב יהיה לפעול עתה במהירות, כדי לעשות בקרת נזקים ולהוכיח כי את הנזק שהוא משתדל לתקן ברואנדה, הוא אינו יוצר במקביל בהאיטי.

ה"דיילי טלגרף"

צ'רצ'יל לא ידע מראש על ההתקפה על פרל הרבור

לונדון (א.פ.). – מסמך מזמן מלחמת העולם השנייה ששוחרר לפירסום בשבוע שעבר, מוכיח כי וינסטון צ'רצ'יל לא ידע על התקפתם המתוכננת של היפנים על פרל הרבור, ולכן לא יכול היה להזהיר את האמריקאים.

ה"דיילי טלגרף" טען כי המסמך, השייך למודיעין הצי של בריטניה, נכתב ב־1945. הוא שוחרר לפרסום בשבוע שעבר, לאחר אישור של ראש הממשלה ג'ון מייג'ור.

מאז סוף המלחמה טענו מספר היסטוריונים כי צ'רצ'יל ידע על ההתקפה הצפויה, אולם סירב להזהיר את הנשיא האמריקאי, פרנקלין רוזוולט. הם טוענים כי המנהיג הבריטי לא ידע כיצד יוכל לגרור את ארה"ב הבידודית למלחמה, ולכן איפשר את התקפת היפנים.

ה"דיילי טלגרף" ציטט את אנטוני בסט, מרצה להיסטוריה בינלאומית ב"לונדון סקול אוף אקונומיקס", הטוען כי המסמך ששוחרר לפירסום בשבוע שעבר מראה בבירור כי בריטניה לא ידעה מראש על ההתקפה.

דהוסר צרפתי דוחק גופות של פליטים מרואנדה לעבר קבר המוני (צילום: א.פ.)

אירגון הבריאות חושש מפני התפשטות דיזנטריה במחנות הפליטים הרואנדיים

ירידה ניכרת בתמותת הפליטים, העומדת עתה על 1,200 ליום

מאת טוביה מנדלסון. זאיר

מספר הפליטים שמתו בשבועיים האחרונים מאפיסת כוחות, מהתייבשות וממגיפות במחנות הפליטים במזרח זאיר עובר את ה־50,000, טוענים מקורות צרפתיים. נציבות הפליטים של האו"ם מסרה אמש אומדן קטן יותר, בו דובר על 20,000 קורבנות.

אירגון הבריאות העולמי הביע חשש בעיקר ממגפה חדשה של דיזנטריה במחנות. דובר נציבות הפליטים של האו"ם, רון רדמונד, טען אמש כי מספר המתים היומי נמצא בירידה במחנות הסמוכים לגומה מ־1,800 בשבוע שעבר, ל־1,200 בשבת.

"שלושה רבעים של הקורבנות אינם מתים מכולירה, אלא מאפיסת כוחות ומהתייבשות," אמר מצידו דובר אירגון הבריאות העולמי, מישל ברטון.

האירגון מסביר כי הדיזנטריה קטלנית יותר מהכולירה. זאת ועוד, את הכולירה אפשר לרפא תוך יממה עד שלוש יממות לכל היותר, באמצעות טיפול באנטיביוטיקה. לעומתה, הדיזנטריה מסוג "שיגלה 1" קטלנית יותר וקשה יותר לטיפול, והיא מצריכה טיפול ארוך יותר באנטיביוטיקה, ושימוש בתרופות יקרות יותר.

ביממה האחרונה חל שינוי חיובי משמעותי בשטח, והמאמץ הבינלאומי לסייע לפליטים ניכר היטב. נוסף לתחנות טיפול רפואי יש עתה חלוקה מסודרת של מים. אותם מספקים האמריקאים ממתקן טיהור ענק שהציבו על אגם גומה, ושממנו מועברים 400,000 ליטר ליום לקיבומבה. ניכר גם שיפור רב בחלוקת המזון.

באיזורים אחרים סביב גומה נראים עתה ריכוזים קטנים של פליטים, שקיבלו אוהלים קטנים מאירגוני הסיוע, וגם אליהם מועברת אספקה של מים ומזון.

יש לזכור, עם זאת, שבקיבומבה, קטלי, מגונגה ובאיזורים אחרים, מרוכזים עדיין כשני מיליון פליטים בתנאים מזוויעים. אולי דווקא משום כך בולט השינוי לעומת התמונה האפוקליפטית שנראתה באיזור, כשפרץ משבר הפליטים לפני כשבועיים. מגמת הירידה באחוזי התמותה ממחלת הכולירה נמשכת, אם כי לא מדברים עדיין על בלימת התפשטות המגיפה.

נציבות הפליטים של האו"ם הביאה לגומה כוח משימה שתפקידו לבחון איך, מתי וכיצד יוחזרו הפליטים, ואילו תנאים יוכנו להם ברואנדה.

הנציב העליון של אירגון הפליטים, סדקו אוגאטה, אמרה אתמול כי למרות שהפתרון לבעיית הפליטים הוא שובם לרואנדה, "אני לא אומרת משכנעת אותם לחזור, כל עוד אני לא משכנעת ששלומם יובטח בהגיעם לארצם."

אוגאטה אמרה שכשהפליטים מרואנדה ירצו לחזור לארצם, אפשר יהיה להסיעם בצורה מאורגנת ולסיים את המבצע בזמן קצר יחסית. עם זאת היא הדגישה כי אמנם השלטון ברואנדה מוכן להתחייב להבטיח את שלום החוזרים, אך עדיין מוקדם להעיד "אם ההצהרות של ממשלת רואנדה יתממשו גם במציאות בשטח."

בהתייחסה לאיומים המופעלים על הפליטים על ידי חיילי הצבא הרואנדי, שהובס על ידי "החזית הפטריוטית הלאומית", אמרה אוגאטה כי לאירגונה אין כלים להרתיע את התופעה הזאת. היא הודיעה כי נציבות הפליטים תפתח תחנת רדיו, שתספק מידע אובייקטיבי על המתרחש ברואנדה. היא סיפרה כי שלשום התקיימה פגישה ראשונה בין נציגי ממשל זאיר לנציגי ממשלת רואנדה, כדי לדון בין השאר על החזרת הפליטים. להערכת הנוכחות האמריקאית בקיגאלי בירת רואנדה, השיפור במצב בריכוזי הפליטים והמגעים והתיאומים הבינלאומיים, עשויים להוריד את חזרת הפליטים לבתיהם.

מומחים לענייני אפריקה, ופליטים רואנדים בגומה, מזהירים מפני אופטימיות יתירה בנוגע לפתרון בעיית הפליטים. לדבריהם, המצב הנוכחי עלול להימשך חודשים ארוכים, וספק אם הפליטים ישתכנעו לחזור לבתיהם. אתמול נשלחה המגמה ירידה במספר הפליטים החוזרים לרואנדה.

אמיר רוזנבליט מוסיף כי בתחילת השבוע הבא יוצאים לרואנדה פרופ' שאול סופר, מנהל חטיבת טיפול נמרץ ילדים בבית החולים "סורוקה", וד"ר משה פיליפ, מנהל אשפוז יום ילדים. השניים יחלו את הטיפול הרפואי בילדים בבתי החולים ברואנדה.

נשיא גרמניה ביקש מהפולנים סליחה על סבלם במלחה"ע ה־2

ורשה (עי"א.אנ.פ.). – נשיא גרמניה, רומאן הרצוג, ביקש סליחה מהפולנים על הסבל הנורא של ארצם במלחמת העולם השנייה, בנאום שנשא אתמול בערב בוורשה לציון יום השנה ה־50 למרד הבירה הפולנית.

"אני משתחווה היום בפני לוחמי המרד בוורשה, ובפני כל הקורבנות הפולנים של המלחמה," אמר הרצוג במהלך הטקס הראשי, בו השתתפו, מלבד נשיא פולין לך ואלנסה, גם סגן נשיא ארה"ב אל גור, ראש ממשלת בריטניה ג'ון מייג'ור, יו"ר הסנאט הצרפתי רנה מונורי, ושליחו המיוחד של נשיא רוסיה, סרגיי פילאטוב.

קודם לכן הודה נשיא גרמניה לעמיתו הפולני על הזמנתו, והביע הבנה והערכה לאלה שמתחו ביקורת על נוכחותו בוורשה. קבוצה של ותיקי מלחמה ומספר מפלגות מהימין בפולין מחו על השתתפותם בטקסים של נציגים מגרמניה ומרוסיה.

הרצוג גינה במילים קשות את התנהגותה של גרמניה הנאצית. "בפרץ אחרון של זעם מתהל בשנאה פתחה מכונת ההשמדה הנאצית, לאחר פרוץ המרד בוורשה, במסע מטורף של פעולות נקם והדיסולוציה השיטתית של העיר ושל תושביה. היא יכלה כבר לראות בכשלונה הסופי ההולך ומתקרב, ובהתקוממות לעבר שטחה של גרמניה של המלחמה, הסבל, המוות והגירוש. נוצר בכך קשר הדוק בין ההרס וההרס העצמי," אמר.

יפן מאיימת להפסיק את שיחות הסחר אם תמשיך ארה"ב בצעדים להטלת סנקציות

אופטימיות בארה"ב: ניתן להגיע להסכם סחר עד ה־30 בספטמבר

טוקיו (א.פ.). – למרות איומה של ארה"ב להטיל סנקציות על יפן, ולמרות תגובתה המאיימת של יפן בדבר הפסקת המו"מ על הקלת הגישה לשוק היפני, פקיד בכיר בארה"ב הביע אמש ביטחון כי וושינגטון וטוקיו יגיעו בקרוב להסכם על הקלה ביבוא מוצרי הייטק ליפן.

הפקיד אמר כי הוא אופטימי למדי, וכי הוא סבור שהצדדים יגיעו להסכם על רכישות ממשלתיות של אמצעי טלקומוניקציה וציוד רפואי לפני ה־30 בספטמבר. וושינגטון הודיעה שלשום כי היא עשויה להתחיל בהליכים להטלת סנקציות על יפן, אם הצדדים לא יגיעו להסכם עד התאריך הזה.

הפקיד אמר עוד, כי שני הצדדים היו קרובים להסכם על פתיחת שוק הביטוח ביפן, תחום חשוב נוסף במגעי "המסגרת" על הקלת הגישה לשווקים היפניים.

אתמול בבוקר הזהיר דובר ממשלת יפן, קוזו איגאראשי, כי יפן תשעה את שיחות הסחר עם ארה"ב, אם זו תמשיך בהליכים לקראת הטלת סנקציות.

טוקיו הזהירה בעבר כי היא שומרת לעצמה את הזכות לפרוש מכל סקטור בשיחות "המסגרת", במידה וארה"ב תנקוט בצעדי ענישה חד צדדיים כנגד יפן.

פקידים רשמיים ביפן אמרו אמש, כי המשבר בשיחות על הקלת הגישה לשווקים היפניים לא יביא למשבר בנושאים האחרים בשיחות על הסכם סחר. סגן שר המסחר, הידאקי קומנו, כינה את צעדה של ארה"ב להתחלה בפרוצדורות של הטלת סנקציה "אומלל", אולם הדגיש את חשיבות "המשך השיחות בכל הדרגים."

המשבר האחרון בשיחות הסחר החל לאחר שבשלושה ימי דיונים בשבוע שעבר, לא הצליחו הצדדים להגיע להסכם בדבר טענותיה של ארה"ב, לפיהן יפן נוקטת באסטרטגיות מתוחכמות על מנת למנוע גישה של מוצרים זרים לשווקיה.

חברות תקשורת בארה"ב טוענות כי חברת הטלגרף והטלפון הממשלתית ביפן, רימתה אותם ופגעה באפשרות להשתלב בשוק התקשורת היפנית, המוערך בכ־10 מיליארד דולר. ליצרני התרופות והציוד הרפואי בארה"ב טענות דומות כלפי יפן. יפן, בתגובה, טוענת כי היא כבר נקטה בצעדים רבים על מנת לפתוח את שווקיה.

קוזירב מזהיר את הסרבים: דחיית תוכנית השלום תביא להתקפות אוויריות של נאט"ו

בלגרד (א.פ.). – שר החוץ של רוסיה הזהיר אמש את הסרבים בבוסניה, כי אם לא יקבלו את הצעת השלום הבינלאומית, הם עלולים להביא להחמרה בקרבות ואפילו להתקפות מן האוויר של מטוסי נאט"ו.

אולם הבוסנים הסרבים המשיכו גם אמש לדבוק בעמדתם. מנהיגם, רדובאן קרדז'יץ', קרא לשיחות נוספות עם חמש המדינות שניסחו את התוכנית לסיום המלחמה בבוסניה.

קוזירב אמר אמש כי משמעותה של דחיית התוכנית עשויה להיות "הרחבת המלחמה, עימות אזורי, ואפשרות של תקיפות מן האוויר."

"לא ניקח חלק במלחמה כזו. אנו ניקח חלק רק בעשיית שלום," אמר קוזירב, שרמז כי רוסיה, בת ברית של הסרבים, לא תבוא לעזרתם אם יסרבו לקבל את תוכנית השלום.

הערותיו של קוזירב בדייו היוגוסלאווי באו לאחר פגישה עם נשיא סרביה, סלובודאן מילושביץ'. רוסיה מנסה לעודד את מילושביץ' ללחוץ על הסרבים בבוסניה לקבל את תוכנית השלום, המעניקה כשליש מהשטחים שבידי הסרבים לפדרציה המוסלמית־קרואטית.

המוסלמים והקרואטים נענו להצעת השלום. הסרבים, שאינם ששים לוותר על השטח שכבשו, טוענים כי יש ללבן מספר נושאים על מנת להגיע להסכם הוגן. בין הנושאים בהם רוצים הסרבים לדון נמצאים מעמד סרייבו, וגורל השטחים שיועברו לפדרציה.

בהודעה לסוכנות הידיעות היוגוסלאווית טנייוג, אמר קרדז'יץ', כי הסרבים בבוסניה יוכלו לקבל את התוכנית רק לאחר "שייערכו שינויים הכרחיים במפה, ונגיע להסכם על שינויים מתאימים בחוקה," שיבטיחו מעמד הולם לרפובליקה הסרבית בבוסניה.

קרדז'יץ' אמר עוד, כי הסרבים מאמינים ששרי החוץ של חמש המדינות שגיבשו את ההסכם – רוסיה, ארה"ב, צרפת, בריטניה וגרמניה – מוכנים להמשך המשא ומתן, אולם הדגיש כי הדבר אינו נכון, וכי התוכנית מוגשת לסרבים כמקשה אחת, אותה עליה "לקבל כמות שהיא, או לדחות."

שרי החוץ הסכימו בדצמבר לבקש ממועצת הביטחון של האו"ם להחמיר את הסנקציות על יוגוסלאוויה, המלבה, לדעתם, את הסכסוך בבוסניה.

צעיר תורכי נשרף למוות בגרמניה

קלן (עי"א.אנ.פ.). – תורכי בן 20 הוכה למוות, וגופתו נשרפה באזור קלן שבמערב גרמניה, מסרה אמש המשטרה.

המשטרה גורסת כי הרצח בוצע מטעמים גזעניים. הגופה התגלתה שלשום, לאחר שאחד הנופשים בקמפינג שמע אנשים שהשמיעו סיסמאות נגד זרים.

דובר המשטרה מסר כי הצעיר התורכי התגורר בעיר ברמן, והחוקרים מנסים עתה לברר את סיבת בואו לקלן.

נופש שהיה בקירבת האגם מסר למשטרה כי הבחין אחרי חצות הלילה בקבוצה של צעירים, שהשמיעו סיסמאות כגון "יש לשרוף את התורכים".

עדר פילים נזעמים פיזר עצרת בחירות בסרי לנקה

קולומבו (עי"ד). – תומכים של מפלגת השלטון בסרי לנקה, שהשתתפו בעצרת בחירות, נמלטו בבהלה כאשר קבוצה של פילים נזעמים פרצה למקום, ככל הנראה לאחר שהקולות שבקעו מהרמקולים הפריעו למנוחתם.

איש לא נפגע בתקרית, שאירעה שלשום בכפר שבמחוז אנורדהפורה, במרכז המדינה.

המשטרה מסרה כי חמישה פילים הרסו את הבמה הקטנה, קרעו את הקישוטים ורדפו אחרי המשתתפים בעצרת, שהתקיימה לקראת הבחירות לפרלמנט, שייערכו ב־16 באוגוסט.

למרבית האירוניה, סמלה של מפלגת השלטון הוא... פיל.

הודעות בעניין חוק תכנון ובנייה

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה חולון בקשה ליתן היתר בנייה להקמת בניין מגורים, 2 קומות ברחוב שין צבי מס' 42 גוש 7163 חלקה 75 תיק בניין 3561 בקשה מס' 94/323 הכוללת את ההקלות הבאות:
תוספת אחוזי בנייה משטח המגרש.
1. 6% עבור שיפור תכנון.
10% בקו בניין צדדי מעבר לקו בנין של 3.00 מ' המותר.
10% בקו בניין אחורי מעבר לקו בנין של 5.00 מ' המותר.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יכול לעיין בבקשה הנמצאת במח' רישוי בנייה, רח' ויצמן 58, בשעות קבלת קהל ימים א', ג', ה' 09:00–12:30 יום ג' 16:00–18:30.
במידה ויש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מוטי ששון ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה ת"א יפו בקשה ליתן היתר בנייה של ג'אן פייר טפירו ברחוב גורדון מס' 23 גוש 7078 חלקה 72 תיק בניין 0099־523 בקשה מס' 1080־94 הכוללת את ההקלות הבאות: הבלטת מגבול מעלית מחוץ לקו בנין צדדי 1.10 מ' במקום 3.00 מ' מותרים.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יכול לעיין בבקשה הנמצאת במח' בקרה ותעוד שד' בן גוריון 68, בשעות קבלת קהל ימים א'־ה' (08:00–11:00). במידה ויש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אדריכל דן דרין יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה חולון בקשה ליתן היתר בנייה לתוספת בנייה ברחוב גורדון מס' 36 גוש 6843 חלקה 1425 תיק בניין 957 בקשה מס' 94/345 הכוללת את ההקלות הבאות:
בנייה בחזית הבניין לפי הקו בו בנויים רוב הבניינים באותו הרחוב (2.60 מ') במקום 5.00 מ'.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יכול לעיין בבקשה הנמצאת במח' רישוי בנייה, רח' ויצמן 58, בשעות קבלת קהל ימים א', ג', ה' 09:00–12:30 יום ג' 16:00–18:30.
במידה ויש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מוטי ששון ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון

מועצה מקומית – דאלית אל כרמל מכרז מס' 2/94
פתוח השוק – שלב ב' עבודות פתוח/סלילה/תאורה וכו'

1. מועצה מקומית דאלית אל כרמל, מבקשת בזאת לקבל הצעות מקבלנים רשומים לבצוע פרוייקט: סלילה/הדרכות/נקז ופתוח לכביש, מגרש חניה צבורי ופתוח אזור השוק – שלב ב'. 2. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש במחלקת תכנון והנדסה במועצה מקומית דאלית אל כרמל בשעות העבודה הרגילות, תמורת תשלום של 1000 ש"ח, אשר לא יוחזר. 3. רשאים להשתתף במכרז אך ורק המציעים העונים לתנאים הבאים:
א. רישום בפנקס הקבלנים, בסיווג 200 ג'־2. ב. המצאת מסמכים המוכיחים את נסיונו, כישוריו, היקף פעילותו של המציע. ג. המצאת המלצות בכתב אודות המציע. ד. המצאת אישור רואה חשבון בדבר מקום ניהול עסקים. ה. המצאת אישור רואה חשבון או עורך דין בדבר זהות הרשאים להתחייב בשם המציע. ו. המצאת ערבות בנקאית לקיום ההצעה, כמפורט במסמכי המכרז. ז. המצאת כל האישורים הדרושים לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים (אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס), התשל"ו־1976. ח. המצאת העתק כתב מינוי שהוציא המציע למהנדס מוסמך, המשמש אותו כמנהל הפרוייקט, ושמות מנהלי העבודה המיועדים לפרוייקט. 4. את ההצעות בצירוף ערבות בנקאית בגובה 5% מסך ההצעה לתקופה של 60 יום מתאריך סגירת המכרז, יש להגיש במסירה אישית בלבד ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים שתימצא באולם הישיבות במועצה מקומית דאלית אל כרמל ביום ג' בתאריך 23.8.94 לא יאוחר משעה 17.00 בערב ופתיחת ההצעות תתקיים מיד לאחר מכן. 5. סיור קבלנים יתקיים ביום א' בתאריך – 14.8.94 שעה 9.00 בבוקר. המפגש במשרדי המועצה המקומית דאלית אל כרמל. 6. תנאי התשלום כמפורט בספר המכרז. 7. משך הביצוע 4 חודשים. 8. ועדת המכרזים אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ו/או הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא, וכן רשאית היא לפצל את ההתקשרות בין מספר מציעים ו/או לנהל מו"מ עם חלק מהמציעים.
• קבלנים המשתתפים במכרז רשאים להיות נוכחים בזמן פתיחת ההצעות.
בכבוד רב,
פהמי חלבי ראש המועצה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה
התאריך: 27/07/94
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה־חדרה בקשה למתן הקלה על חלקה מס' 380 בגוש 10009 ברחוב: דהיס: תוספת של 6% בניה מספים לשטח הרצפה הכולל. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה, את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
תיק: 940476 בקשה: 5482
נחמיה להב
ראש העיר יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

עירית כרמיאל הועדה המקומית לתכנון ובניה
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התיכנון והבניה תשכ"ה־1965 הוגשה לועדה המקומית בקשה למתן היתר לשימוש חורג במבנה המיועד לתעשיה והנמצא ברח' הנגרים 18 איזור התעשיה גוש 19159 מגרש 159, מתעשיה למסחר. מהות השינוי: בית מסחר למכירת מכשירי רדיו וטייפ לרכב, מכשירי אזעקה וחלקי חילוף לרכב. כל מי שיש לו התנגדות מכל סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תוך 14 יום החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו למתן הקלה לועדה המקומית לתכנון ובניה, כרמיאל.
עדי אלדר
ראש העיר ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה, כרמיאל

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה חולון בקשה ליתן היתר בנייה לתוספת בנייה ברחוב ירמיהו מס' 18 גוש 6017 חלקה 240 תיק בניין 2011 בקשה מס' 94/252 הכוללת את ההקלות הבאות:
תוספת אחוזי בנייה משטח המגרש:
1. 3% עבור שיפור תכנון.
בנייה בחזית הבניין לפי הקו בו בנויים רוב הבניינים באותו הרחוב (3.80 מ') במקום 5.00 מ'.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יכול לעיין בבקשה הנמצאת במח' רישוי בנייה, רח' ויצמן 58, בשעות קבלת קהל ימים א', ג', ה' 09:00–12:30 יום ג' 16:00–18:30.
במידה ויש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מוטי ששון ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965 הועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו
מודעה בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתכנית עיצוב ארכיטקטוני מס' 1116 א'4 ותע"א/4 לתכנית מתאר מס' א'4 כשהשינויים בבינוי לגבי תכנית המתאר 1116 א'4 המאושרת, הם כדלקמן:
א. שטחי הבנייה במפלס התחתון, בהתחייב מתכנית 1116 א'־4, יהיו עד תחום המגרש.
ב. הגבהת בניינים בקומה נוספת למעט בניינים מס' 11 ו־12. ג. הגבהת קומת הקרקע בבניינים הפונים לרחוב לוי אשכול לגובה של 2 קומות. ד. לאורך מעבר הולכי הרגל המרכזי, קומת הכניסה תהיינה מפולשות בחלקן.
ה. הצעה להקמת גשר להולכי רגל מעל דרך נמיר מדרום למגרש מס' 38 (בניינים מס' 13, 14), ומעל רחוב לוי אשכול מדרום למגרש מס' 34 (בניין מס' 9).
ההקלות הינן לבניינים בתכנית מתאר 1116 א'־4 בין הרחובות דרך נמיר במזרח איינשטיין בדרום, לוי אשכול במערב ושרפס בצפון. חלקות 143, 144, 157־160, 198־203, 213, 214, 448, 455, 456, 463, 464, 467, 472 וחלק מחלקות 470, 473(ב), 498 בגוש 6630 וחלקות 100־105, 116, 118, 120, 124, 126, 128, וחלק מחלקה 166 בגוש 6896.
למי שיש התנגדות להוצאת ההיתר/האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל אביב יפו בשד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו, ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אדריכל דן דרין יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה ת"א־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה חולון בקשה ליתן היתר בנייה להקמת בניין מגורים ברחוב אבן גבירול מס' 8 גוש 7070 חלקה 164 תיק בניין 5495 בקשה מס' 94/357 הכוללת את ההקלות הבאות:
תוספת אחוזי בנייה משטח המגרש.
1. 6% עבור שיפור תכנון.
10% בקו בניין צדדי מעבר לקו בנין של 3.00 מ' המותר.
בנייה בחזית הבניין לפי הקו בו בנויים רוב הבניינים באותו הרחוב (2.80 מ') במקום 4.00 מ'.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יכול לעיין בבקשה הנמצאת במח' רישוי בנייה, רח' ויצמן 58, בשעות קבלת קהל ימים א', ג', ה' 09:00–12:30 יום ג' 16:00–18:30.
במידה ויש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מוטי ששון ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה ת"א יפו בקשה ליתן היתר בנייה ושימוש חורג של שימוש מגורים ומחסן למשרד למקצוע חופשי ותוספת שטח 13 מ"ר בקומת הקרקע בשטח כולל 110 מ"ר ברחוב ארלוזורוב מס' 92 גוש 6215 חלקה 265 תיק בניין 092־0193 בקשה מס' 0692־94 הכוללת את ההקלות הבאות:
מיעוד של מגורים ומחסן לייעוד של משרד מקצוע חופשי לתקופה של 10 שנים.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה יכול לעיין בבקשה הנמצאת במח' בקרה ותעוד שד' בן גוריון 68, בשעות קבלת קהל ימים א'־ה' (08:00–11:00). במידה ויש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אדריכל דן דרין יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965 הועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו
מודעה בהתאם לסעיף 149

אנו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתכנית עיצוב ארכיטקטוני מס' 1116 א/7 תע"א א/7 לתכנית מתאר מס' 1116 א/7 המאושרת הם כדלקמן: שטחי הבנייה במפלס התחתון, כמתחייב מתכנית 1116א/7, יהיו עד תחום המגרש בבניינים מס' 7, 8, 9 יתאפשר מרתף חניה נוסף עד גבול המגרש. הגבהת בניינים מס' 1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14 בקומה אחת נוספת. לאורך מעבר הולכי הרגל המרכזי קומות הכניסה תהיינה מפולשות בחלקן.
ההקלות הינן לבניינים בתכנית מתאר 1116 א/7 בין הרחובות לוי אשכול במערב – איינשטיין בדרום, דרך נמיר במזרח, חלק מחלקה 10 בגוש 6630, חלקה 19 וחלק מחלקה 1 בגוש 6896.
למי שיש התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו בשד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אדריכל דן דרין יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה ת"א־יפו

קבלת מודעות אבל דבר 177-022-9977 מכבדים כרטיסי אשראי
לוח ומסחריות 24 שעות ביממה בחיוג חינם

קבלת מודעות אבל 24 שעות ביממה 03-5661111 בחיוג חינם 177-022-1516

משרד השיכון מגבש הצעת פשרה בעניין הקרקעות

מאת רן הלוי

לקראת הפגישות שיתקיימו בתחילת השבוע הבא אצל ראש הממשלה עם שרי האוצר, השיכון והחקלאות, למציאת פשרה מחייבת במחלוקת סביב המלצות ועדת פוגל להפשרת קרקע חקלאית לבנייה, מתגבשת בצמרת משרד השיכון הצעת פשרה. ידיעה ברוח זו הופיעה אתמול בעיתון "מעריב". לפי הידיעה, נועדה הצעת הפשרה של משרד השיכון להוות שביל זהב בין עמדותיהם המקוטבות בנושא זה של משרד האוצר, המגבה את המלצות פוגל, למשרד החקלאות, המייצג את תנועות ההתיישבות ומתנגד להן בחריפות.

עוד נכתב בידיעה, כי ההצעה אינה משנה את שיעור הפיצוי שקובעת המלצת הוועדה לחוכרים החקלאיים – 25% מערכן הנוכחי של קרקעות חקלאיות שיופשרו – אך מתירה לחוכרים כאלה, בתנאים מסוימים, זכות יזמות על הקרקע, בעקבות הזכות שהוקנתה להם בהחלטה 611 של מועצת מינהל מקרקעי ישראל ונשללה מכל וכל בהמלצות ועדת פוגל. סעיף נוסף בהצעת הפשרה מפחית את הפטור הפיצויים לחקלאים שנקבע בהמלצות פוגל בקנס לחוכרים שלא יחזירו את הקרקע למינהל למועד שנקבע בהמלצות.

ל"דבר" נודע, כי הפשרה שמגבש משרד השיכון אינה מכוונת דווקא לקרקעות שבידי חקלאים בהתיישבות המאורגנת, אלא בעיקר להפשרת קרקעות שבידי חקלאים פרטיים וחברות עסקיות וממשלתיות באזורי הביקוש במרכז הארץ. נראה שמדובר, אפוא, בניסיון לעקוף את העימות החריף שנוצר בסוגיה זו בין משרד האוצר לכל התנועות ההתיישבותיות המאוגדות במרכז החקלאי, שבו פועל מזה מספר שבועות מטה מאבק משותף בנושא.

המתיישבים הבהירו מחדש, שבתנאים שקובעות המלצות ועדת פוגל, הם לא ישחררו קרקעות שברשותם. בתגובה לידיעות על הצעת הפשרה הנרקמת במשרד השיכון, אמר אריק רייכמן, מזכ"ל התק"מ: "איש לא יתפשר על חשבון זכויות החקלאים".

הודעה שמסר שלשום שר החקלאות ממקדת את המחלוקת סביב שלוש נקודות: ● שיעור הפיצוי לחוכרים שיחזירו קרקע חקלאית למינהל (המלצות הוועדה קובעות, כאמור, שיעור של 25%, החקלאים דורשים עד 40%, בעקבות החלטות המינהל 533 ו-611). ● הסכמת החוכר כתנאי לשינוי ייעודה של קרקע חקלאית למגורים או ייעוד אחר. ● זכות הראשונים של חוכר חקלאי להיות היזם על קרקע שבחזקתו.

"גל" תנכה תחנת דלק חדשה

חברת הדלק גל תנכה תחנת דלק חדשה בכביש גהה בכניסה הצפונית לרעננה. התחנה שהיתה קשורה עד כה לחברת פז, עברה לרשת תחנות הדלק של גל ותופעל על ידי עובדיה.

רשת תחנות הדלק של גל כוללת 13 תחנות דלק ציבוריות ופנימיות. התחנה החדשה ברעננה היא חלק מתוכנית הרחבה מואצת של רשת תחנות הדלק המופעלות במסגרת החברה. בחודשים הקרובים תפתח גל שתי תחנות דלק חדשות: בצומת הערבה ובכוכב הצפון (על כביש עוקף כרמיאל). מכירות החברה השנה צפויות להסתכם בכ-100 מיליון ש"ח.

חברת הדלק גל נמצאת בשליטת חברת אישה וחברות מקבוצת אלפרד אקירוב והזבית שרם. מתחילת יולי משמש שלמה סגנר כמנכ"ל החברה.

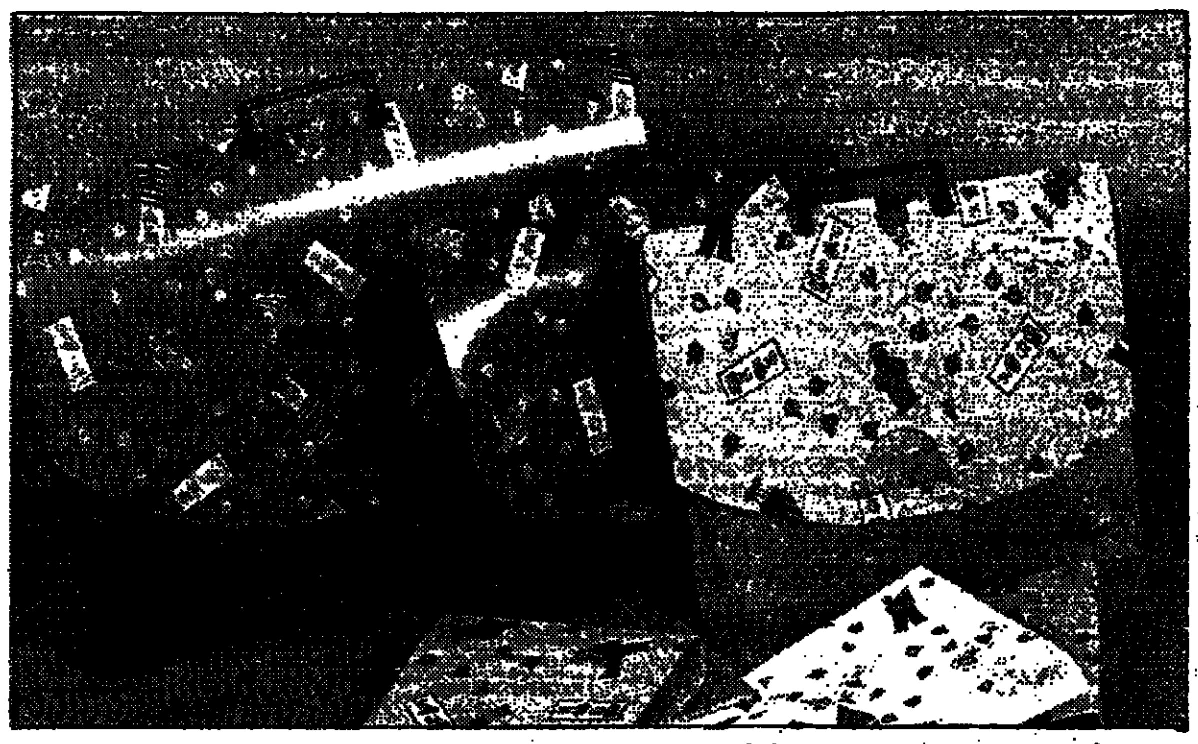

חברת ישליקי יוצאת בסדרת מוצרים חדשים לתלמידים: יקיר בני. הסדרה כוללת תיקי ציור, תיקי חוגים, קלסרים וקלמרים. המוצרים עשויים מפוליפרופילן ידידותי לסביבה הכולל 30% חומר ממוחזר ומעוצבים בשיטה של הדפסת מוטיב. מחיר תיק ציור: 25 ש"ח, תיק חוגים: 19.5 ש"ח, קלסר: 6.5 ש"ח וקלמר: חמישה ש"ח.

מהיום תותר כניסת תוצרת האוטונומיה לישראל

מאת רן הלוי

החל מהיום יתחיל יישום הפרק החקלאי בהסכם האוטונומיה וישראל תתיר כניסת תוצרת חקלאית. כך נמסר ממשרד החקלאות. מימוש ההסכם התאפשר, לאחר ששני הצדדים במו"מ שהתנהל בחודשים האחרונים הגיעו להסדרים שהניחו את דעתה של ישראל מבחינת ההגנה על בריאות הציבור.

אתמול נפגשו ראשי שני משרדי החקלאות לפגישת תיאום אחרונה במלון נוטרדם שבמזרח ירושלים. בראש המשלחת הישראלית עמד מנכ"ל משרד החקלאות, יונתן בשיא, ובראש המשלחת הפלסטינית – מוחמד א ראיס.

על פי ההסכם שנחתם בין ישראל והפלסטינים, תותר כניסה חופשית של כל סוגי התוצרת החקלאית, למעט שישה ענפים רגישים שבהם נקבעו מכסות כדי למנוע פגיעה בחקלאים הישראלים. ששת הענפים הם: עגבניות, תפוחי אדמה, מלפפונים, מלונים, פטם וביצים.

כדי לאכוף את ביצוע ההסכם, הקים משרד החקלאות יחידה מיוחדת בשם פיצו"ח (פיקוח על הצומח והחי), שאנשיה יוצבו במחסומי הכניסה מהאוטונומיה לישראל ויפקחו על הכמויות הנכנסות.

מנכ"ל משרד החקלאות העריך, שבימים הקרובים לא צפוי שינוי משמעותי בכמויות המשווקות לשוק ובמחירי התוצרת החקלאית. זאת, מאחר שבתקופה זו אין ברצועת עזה עודפים של ביצים ופטם, ותושבי הרצועה רוכשים תוצרת זו בישראל. גם במרבית סוגי הירקות אין עודפים גדולים. עם זאת, בטווח הארוך יש לצפות לירידה מסוימת במחירי הירקות.

מנהל השירות להגנת הצומח במשרד החקלאות, שמואל אלהנן, מסר, שכדי להגן על הצרכנים מפני כניסה של מזיקים בתוצרת החקלאית ושימוש מופרז בחומרי הדברה, יערוך השירות בדיקות מדגמיות בתוצרת הנכנסת, ואם יהיו חריגים, תנקטנה פעולות בשיתוף עם משרד החקלאות הפלסטיני.

חילופי האשמות בין משרדי האוצר והחקלאות בעניין עליית מחירי הירקות

מאת רן הלוי ואמנון אמר

מחירי מרבית סוגי הירקות עלו בחודשיים האחרונים, עקב ירידה בכמויות המשווקות. עיקר ההתייקרות היה במחירי העגבניות, החממה והמלפפונים, שעלו ביותר מ-100 אחוז. קילו בצל יבש נמכר אתמול ב-1.20 ש"ח, עלייה של כ-50 אחוז.

עליית המחירים מיוחסת לצירוף של כמה נסיבות, בהן ירידת שטחי הזריעה בשל רמת המחירים הנמוכה ששררה בחודשים הראשונים של השנה והמשבר שפקד את הענף, כן פגעו וירוסים בגידולי העגבניות והבצל, שגרמו לפגיעה ביבולים במספר אזורים.

ממשרד האוצר נמסר, כי המשרד פועל בשנתיים האחרונות בכמה דרכים להביא להתנהגות סבירה של מחירי הירקות: המשרד משתתף בשנת 1994 במימון השמדת אלפי טונות של ירקות שבוצעו ע"י מועצת הירקות, בעקבות דרישת משרד החקלאות לקביעת מנגנוני ויסות של התוצרת החקלאית לשם הורדת מחירים. כן צוין בהודעת האוצר, כי בהסכם עם הרשות הפלסטינית נקבע, כי חקלאי עזה ויריחו יוכלו להכניס תוצרת חקלאית תוך הגבלת כמות בגידולי העגבניות ותפוחי האדמה בלבד.

במטרה לאפשר למשרד החקלאות להיערך לקראת הכנסת תוצרת חקלאית, ובמטרה להגן על הצרכנים ועל מגדלי הירקות הישראלים מן היבטים הבריאותיים, סוכם על הקמת "יחידת פיקוח" במשרד החקלאות. [illegible] כ-12 מיליון ש"ח. כמו כן, סוכם עם משרד החקלאות על מתן פיצויים למגדלי הירקות שיפגעו כתוצאה מהכנסת תוצרת מהשטחים לשטחי ישראל בסך כולל של 250 מיליון ש"ח בארבע השנים הקרובות.

"למרות הסיכומים והמימון שניתן להערכות", מסיימת ההודעה, "מתמהמה משרד החקלאות ואינו מאפשר העברת תוצרת חקלאית במלואה משטחי עזה ויריחו לשטחי האוטונומיה. מדיניות זו אינה תורמת להוזלת מחירי הירקות שמחיריהם האמירו לאחרונה, שכן המצב הנוכחי גורם לפגיעה בציבור הצרכנים".

שר החקלאות, יעקב צור, כינס ישיבה במשרדו לדיון במחירי הירקות, בהשתתפות סמנכ"ל המשרד, דליה הראל, ומנכ"ל מועצת הירקות, אפרים שלום. בישיבה הורה צור לשלום לזרז את התרת כניסת תוצרת חקלאית משטחי האוטונומיה לישראל במטרה למתן עליית המחירים.

לאחר הישיבה מסר צור, שהמשבר היציבות במחירי הירקות הוא תוצאה ממדיניות משרד האוצר שסירב לווסת את השוק. לדבריו, לפני כמה חודשים, כשמחיר הירקות היה בשפל, לא היתה תמיכה מספקת במתן רשת ביטחון ומחירים מובטחים למגדלים, ולכן רבים מהם לא זרעו את שדותיהם כדי שלא לספוג הפסדים נוספים. "מי שרוצה לממש את עקרונות השוק החופשי בחקלאות, צריך להיות מוכן גם לקפיצה של המחירים", אמר צור.

על רקע חילופי האשמות אלה פירסמה אתמול מחלקת המחקר של המרכז החקלאי נתונים, מהם עולה כי בחמש השנים האחרונות מיתנו מחירי הפירות והירקות את עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור 4.5 אחוזים. הנתונים מלמדים כי בין השנים 1989–1993 עלה המדד הכללי ב-108 אחוז, בעוד שבניכוי מחירי הפירות והירקות שיעור עלייתו מגיע ל-112.8%. אילן שפירא מן המחלקה הכלכלית אמר, כי את תרומת הפירות והירקות לריסון המדד ניתן גם להעריך במונחים כספיים: בכל הנוגע לחוב הממשלה לציבור, העומד כיום על 80 מיליארד ש"ח. במונחים אלה, ערכם של 4.5 אחוזים במיתון עליית המדד הוא כ-3.5 מיליארד ש"ח.

סיעת העבודה תקיים היום דיון בהצעת התקציב

ח"כ דייך: להטיל מס מחזור של אחוז אחד על הבורסה

מאת אמנון אמר

סיעת העבודה בכנסת תקיים היום דיון בהצעת תקציב המדינה לשנה הבאה, בהשתתפות ראש הממשלה, יצחק רבין, ושר האוצר, אברהם שוחט. בפני חברי הסיעה יוצג מסמך שהכין מרכז הסיעה בכנסת, ח"כ אלי דיין, המפרט את היעדים המועדפים בתקציב במחצית השנייה של תקופת כהונת הממשלה.

לדברי דיין, על הממשלה בראשות העבודה לפעול לצימצום הפערים החברתיים בתחומי החינוך, מימדי העוני, הדיור והתעסוקה. כדי להגיע ליעדים אלה מציע דיין, בין היתר, להעניק פטור ממס בריאות לקשישים הזכאים להשלמת הכנסה, לבטל את דמי הביטוח הלאומי בשיעור 2.9 אחוזים לכל המשתכרים פחות משכר המינימום, לבטל את מס הרכישה, להנהיג יום לימודים ארוך ולהגביל את מספר התלמידים בכיתה ל-30 ילדים, להקטין את תשלומי ההורים וליצור מקומות תעסוקה רבים יותר במוקדי האבטלה בערי הפיתוח.

כמקורות מימון להצעות אלה מציע ח"כ דיין לשמור על רמת גירעון של שלושה אחוזים, להטיל מס מחזור בשיעור אחוז אחד על הבורסה ולהשתמש בעודפים הגדולים שנצברו בתקציב בעקבות הגידול הלא צפוי בגביית המיסים. מקורות אלה מצטברים, לדבריו, לסכום כולל של כ-3.5 מיליארד ש"ח.

יוסי עבאדי, יועץ משפטי לרשות החב' הממשלתיות

(עתים) ועדת המכרזים של נציבות שירות המדינה אישרה השבוע את מינויו של עו"ד יוסי עבאדי ליועץ המשפטי של רשות החברות הממשלתיות. עבאדי (37) סיים לימודי משפטים באוניברסיטת תל-אביב ב-1986.

בשנים האחרונות עסק בתחומי שוק ההון, חוזים ועסקות במשרד עו"ד אפרתי גלילי ושו"ת. קודם לכן היה מנהל מחלקת החדשות בגלי צה"ל וסגן עורך בעיתון "חדשות".

תנועת הנוסעים בנתב"ג גדלה ב-19%

ביתר חלקי העולם צפוי גידול מתון של אחוזים בודדים

מאת אריה ארד

בעוד שבנמל בן-גוריון גדלה תנועת הנוסעים ב-19 אחוז לעומת השנה שעברה, צופים ביתר חלקי העולם גידול מתון של אחוזים בודדים. רק בחודש שעבר גדלה תנועת הנוסעים בנמל בן-גוריון ב-19 אחוז, אולם עודף הקיבולת במטוסים עלה בהרבה על הגידול במספר הנוסעים והגיע ל-24 אחוז.

הגידול בנמל בן-גוריון נמשך ברציפות מתחילת השנה ב-19–29 אחוז, להוציא את אפריל, שבו עמד הגידול על ארבעה אחוזים בלבד. גם החודש שעבר החל בחששות כבדים, שכן בשבוע הראשון הגיע הגידול רק לכדי שבעה אחוזים ובשני רק ל-11 אחוז. רק במחצית השנייה של החודש "התחילו המושבים להתמלא ועתה מצפים לקיץ טוב".

הסיבה להמתנה ברגע האחרון היא הציפייה לעסקה עוד יותר טובה נוכח התחרות הפרועה בשוק, וכן מאפנה כלל עולמית שהחלה אחרי מלחמת המפרץ.

התחרות נובעת גם מ"מדיניות התעופה החדשה", שהגדילה בשני שליש את טיסות השכר, וכן מעודף קיבולת של המטוסים שכתוצאה ממנו נוצר פער בתפוסה. לשם המחשה: במארס עמד ממוצע הנוסעים למטוס על 135 לעומת 158 באותו חודש אשתקד – פער של 14 אחוז. בחודשים שלאחר מכן עמד הפער על אחוזים בודדים, בין אחוז לשבעה אחוזים.

ביולי עברו בנמל בן-גוריון 656,934 נוסעים ב-4,408 טיסות, גידול של 19 אחוז במספר הנוסעים ושל 24 אחוז במספר הטיסות. אולם ממוצע הנוסעים למטוס ירד בארבעה אחוזים מ-155 ל-149 השנה.

מתחילת השנה עברו בנמל 3,205,615 נוסעים ב-24,247 טיסות, גידול של 19 אחוז במספר הנוסעים ושל 24 אחוז בתנועת המטוסים לעומת השנה שעברה. אולם ממוצע הנוסעים למטוס ירד בארבעה אחוזים מ-138 ל-132.

בחברות התעופה ובקרב סוכני נסיעות שררה דאגה רבה לקראת הקיץ למרות עונת הפסח הטובה, עונה הנחשבת לאינדיקטיבית לגבי הצפוי בקיץ. אפריל הפחיד אותם, אף על פי שאפריל ומאי תמיד חלשים. במיוחד נחרדו באל על, שממילא מפסידה בחודשים. מכלל גידול של 19 אחוז עומד הגידול באל על רק על תשעה אחוזים, ובטיסות השכר על 15 אחוז ויותר, פי שניים מהממוצע העולמי. חלק ניכר מהגידול משקף את הנהירה לתורכיה, שבתי הקזינו שלה משמשים בין היתר להלבנת כספי שוחד או לבזבוז.

שילשום שוב נשבר השיא בנמל בן-גוריון, שלושה ימים בלבד לאחר שבירת השיא הקודם. שלשום עברו בנמל 35,488 נוסעים. השיא הקודם עמד על 33,760 נוסעים.

אשר לשוק הבין-לאומי, איגוד התעופה הבין-לאומי המסונף לאו"ם צופה השנה גידול של חמישה אחוזים בתנועה האווירית בעולם לשנה הבאה. לשנה שלאחריה צופה האירגון גידול של שישה ושבעה אחוזים בהתאמה.

הגידול הרב ביותר צפוי באסיה ובאזור הפאציפי. באמריקה הלטינית צפוי גידול של 4.3 אחוזים השנה ושל 5.5 ו-6.3 בשנה שלאחריה בהתאמה. בצפון אמריקה צפוי גידול של 4.6 השנה, 5.5 בשנה הבאה ו-5.7 בעוד שנתיים. המצב הגרוע ביותר שורר באירופה, שם צפוי גידול של 2.7 אחוזים בלבד השנה ושל 4.6 אחוזים בשנה הבאה ושל 6.6 אחוזים בעוד שנתיים. במזרח התיכון גדלה התנועה אשתקד ב-9.4 אחוזים והשנה צפוי גידול של 7.4 אחוזים.

חמש מתמודדות במכרז להקמת הבורסה השנייה

מאת אמנון אמר

בתום המועד האחרון להגשת הבקשות, התברר אתמול כי במכרז להקמת הבורסה השנייה מתמודדות חמש קבוצות משקיעים. הבקשות הוגשו למשרד האוצר ולרשות לניירות ערך, שיבדקו במשותף את התוכנית העסקית ואת היכולת הכספית של כל אחת מהקבוצות המתמודדות במכרז.

שר האוצר, אברהם שוחט, אמר אתמול כי הוא עדיין לא ראה את הבקשות. גם על מיקומה של הבורסה החדשה עדיין לא הוחלט ובין היתר נשקלת האפשרות להקימה בירושלים או בחיפה.

ממשרד האוצר נמסר אתמול, כי במידה שימצאו קבוצות שיעמדו בדרישות המוקדמות שנקבעו במכרז, ייערך איתן בירור נוסף לפני מתן הרשיון. בנוסף, יותנה מתן הרשיון באישור התקנון של הבורסה החדשה בידי שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

קרנות נאמנות

נכון ליום 1.8.94

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
אב	14074.00	13969.75	77.05	0.55%
אביקה	1797.76	1761.62	16.23	0.93%
אביר	167.01	164.05	0.89	0.55%
אגוז	784.37	769.04	-0.40	-0.05%
אגס	316.68	310.66	0.82	0.26%
אודם	913.49	896.65	7.58	0.85%
אידנרין	90.68	90.26	0.65	0.72%
אידנרין שקלית	102.16	101.69	0.02	0.02%
אופיר	396.90	397.40	0.42	0.11%
אוצר אג מדינה	106.42	104.46	0.17	0.16%
אוצר גמישה	71.51	70.23	0.59	0.84%
אוצר מניות	81.40	79.95	0.82	1.04%
אור	814.25	809.23	3.96	0.49%
אורלי	947.05	940.79	1.77	0.19%
אוריון	163.14	159.99	-	0.00%
אורן	2888.22	2831.54	7.05	0.25%
אחריות אגח מד	303.24	298.79	0.72	0.24%
אחריות גמישה	450.06	441.67	1.41	0.32%
אחריות מניות	320.89	314.44	1.85	0.59%
אחריות נדל"ן	253.56	247.93	2.68	1.09%
אחריות נפט ומח	249.18	243.87	1.98	0.82%
אחריות	138.58	135.86	0.33	0.24%
אחריות סטח אג"ח	98.15	96.50	-0.27	-0.28%
אחריות תושב חוץ	70.66	69.17	-0.39	-0.56%
אטלס פקן	95.82	93.67	0.27	0.29%
אילן 5	158.43	154.43	0.10	0.06%
אילנית 90	183.26	179.65	0.99	0.55%
אילנית בטוחה	103.83	103.20	0.01	0.01%
אילנית גליבוס	81.83	80.06	0.58	0.73%
אילנית כרמי	163.41	160.26	1.85	1.17%
אילנית מעוף	133.17	132.52	0.87	0.66%
אילנית פיננסים	73.20	71.74	1.11	1.56%
אילנית שיקים	64.54	63.35	0.63	1.00%
אילנית תקשורת	68.83	67.44	0.64	0.96%
איפקס גמישה	104.01	102.39	0.25	0.25%
איתן	235.24	230.92	0.23	0.10%
אלון	1524.14	1494.62	1.34	0.09%
אלונית ביטוח	72.78	71.38	0.42	0.59%
אלטייב	325.17	319.16	0.11	0.03%
אלינא נדל"ן מניב	89.83	87.95	-0.32	-0.36%
אלירים קרן נאמנות	92.92	92.23	0.33	0.36%
אנליסט אג חברה	210.82	206.66	0.67	0.33%
אנליסט אג מדינ	293.43	289.13	0.57	0.20%
אנליסט אירופה	119.45	116.51	0.42	0.36%
אנליסט גמישה	530.92	517.36	5.39	1.05%
אנליסט מניות	836.46	816.22	9.92	1.23%
אנליסט תעשיות	261.58	254.60	3.18	1.27%
אסף	183.65	181.34	1.02	0.57%
אפיקים אג"ח	213.39	209.11	1.77	0.86%
אפיקים גמישה	150.44	147.39	2.31	1.59%
אפיקים חו"ל	127.36	124.49	-0.56	-0.45%
אפיקים מניות	257.26	252.29	9.69	3.99%
אפסילון 36	88.26	87.08	2.55	3.00%
אפסילון אג חברות	111.96	110.51	0.26	0.24%
אפסילון אג מד	145.15	143.31	-	0.00%
אפסילון מניות	165.27	182.56	0.49	0.27%
ארז	268.25	265.18	1.48	0.56%
אתע	742.61	727.12	12.26	1.71%
אשל	523.69	513.49	1.12	0.22%
אתגר	119.02	116.83	0.68	0.59%
אתריג	757.26	751.84	2.12	0.28%
בדולח	718.60	705.39	4.42	0.63%
בוד	136.77	134.82	0.71	0.53%
בורסון גמישה	77.71	76.17	1.24	1.65%
בטוחה 30 פלוס	149.96	147.85	1.26	0.86%
בטוחה אג"ח מדינה	1644.22	1621.81	1.50	0.09%
בטוחה אג"ח	2210.91	2180.25	8.66	0.40%
בטוחה גמישה	2193.25	2162.25	9.49	0.44%
בטוחה חו"ל	118.96	116.11	0.02	0.02%
בטוחה מניות	3957.19	3900.05	40.64	1.05%
בסט	182.02	179.40	1.21	0.68%
ברון	175.55	173.58	1.49	0.87%
ברוש	2312.48	2267.21	10.08	0.44%
בריאות	67.67	66.65	0.32	0.48%
ברק	1989.22	1950.30	6.75	0.35%
גביש	4768.29	4679.59	12.43	0.27%
גבע	303.98	299.89	0.58	0.17%
גורן	503.54	501.44	0.30	0.06%
גיא	491.63	484.79	1.46	0.30%
גל	86.01	84.87	0.43	0.51%
דיבדבן	1974.09	1960.38	9.91	0.51%
דיבורת שרם אג"ח	113.36	111.53	0.20	0.18%
דיבורת שרם גמיש	124.21	121.25	0.55	0.45%
דיבורת שרם מניות	78.65	76.75	0.73	0.96%
דוכס	162.53	160.77	0.03	0.02%
דוכב	672.15	667.03	-1.59	-0.24%
דולר	192.32	189.81	-0.12	-0.06%
דותן	692.94	680.09	0.94	0.14%
דקל	2229.74	2186.89	13.98	0.64%
הדס	1943.13	1921.11	15.33	0.80%
הון פקן	78.43	77.00	0.79	1.04%
הזק	120.72	120.01	0.03	0.02%
הייטק 92	210.46	208.57	0.32	0.15%
היובל	176.18	174.31	2.16	1.26%
הילה	356.61	355.19	0.04	0.01%
המניה	901.25	891.34	1.69	0.19%
הארץ-לביא	173.56	171.39	0.23	0.13%
זהר	346.84	342.09	0.10	0.03%
זיו	431.53	425.57	0.83	0.20%
זיק	402.39	392.66	4.24	1.09%
זלר אבלגון מטר	101.51	100.75	0.32	0.32%
חו"ל	196.64	192.10	-0.41	-0.21%
חליפין	319.08	319.08	-	0.00%
חלמיש	252.49	249.67	0.42	0.17%
חץ	358.78	358.78	-0.02	0.01%
טופז	316.81	310.14	-0.42	-0.14%
טל	13702.24	13525.32	123.86	0.92%
טנדו	108.34	107.15	0.72	0.68%
טורנט 5	132.79	131.65	0.25	0.19%
יבול	505.14	495.73	0.49	0.10%
יהלום	927.91	910.83	8.57	0.95%
יוזמה	167.23	164.12	0.85	0.52%
יסודות	2444.92	2393.26	26.76	1.13%
יעד	190.73	189.10	0.47	0.25%
יעד גמישה	80.67	79.90	0.39	0.49%
יער	87.47	86.79	0.30	0.35%
יערה	392.53	385.26	0.14	0.09%
ישראל אמריקה	135.48	132.04	-0.06	-0.05%
כוכב	143.93	141.21	1.19	0.85%
כימיקלפקן	81.89	80.40	0.12	0.15%
כללי אג"ח מד	348.42	341.80	0.51	0.15%
כללי אייל 50	121.74	119.94	-0.07	-0.06%
כללי אייל 25	157.65	156.26	1.04	0.67%
כללי אייל אג	157.43	155.93	0.35	0.22%
כללי גמישה	1116.62	1093.16	13.30	1.23%
כללי זמינה	102.39	102.35	0.04	0.04%
להק אמניה	161.72	160.39	1.56	0.96%
להק אנפה	225.83	221.75	1.54	0.70%
להק אנקור 5	689.66	685.09	5.15	0.76%
להק דוכיפת	589.95	579.21	3.33	0.58%
להק זמיר	687.97	680.50	6.19	0.92%
להק חוחית	446.27	438.06	0.24	0.05%
להק יסעור	111.82	111.05	0.07	0.06%
להק כחל	306.11	300.25	-0.99	-0.33%
להק סלעית	126.30	124.01	1.27	1.03%
להק סנונית	438.63	435.94	-0.49	-0.11%
להק עפרוני	407.19	399.73	0.86	0.22%
להק צופית	524.87	515.14	1.34	0.26%
להק קוסמוס	100.97	100.57	0.15	0.15%
להק רום	77.81	76.11	-	0.00%
להק שחור	82.74	81.23	0.55	0.68%
להק שחף	155.27	152.41	0.13	0.09%
להק שלדג	178.09	176.76	0.42	0.24%
להק שקנאי	162.41	159.48	1.09	0.69%
להק תור	315.41	311.95	1.86	0.60%
להק תיירות	64.84	63.64	0.69	1.10%
למשקיע	389.05	384.80	1.97	0.51%
לפיד	1541.20	1511.33	14.83	0.99%
לשם	1055.05	1043.29	1.55	0.15%
מבחר	389.75	381.28	-0.44	-0.12%
מבטח	1166.02	1155.04	-1.06	-0.09%
מבנה	314.99	312.05	1.99	0.64%
מבריק	223.73	218.74	2.92	1.35%
מגד	694.03	687.47	-0.03	-0.00%
מגדל זהב מניות	66.29	64.94	1.15	1.80%
מגן	1358.37	1345.46	0.55	0.04%
מגור פיננסי	79.78	78.99	0.88	1.13%
מד דיקלה	107.69	106.66	0.38	0.36%
מד מעוף	136.84	135.87	0.84	0.62%
[illegible]ישראל	[illegible]	116.88	-0.34	-0.29%
מור	1164.39	1158.92	5.86	0.51%
מוריה 5	127.49	125.47	0.34	0.27%
מאן	101.76	100.27	0.75	0.75%
מזרחי אייל	88.59	88.04	0.79	0.91%
מזרחי אייל אג"ח	82.34	81.85	0.10	0.12%
מטח	182.56	178.31	-	0.00%
מיטב אג"ח מד	3496.69	3465.71	1.54	0.04%
מיטב אופציות	69.81	68.46	1.28	1.91%
מיטב גמישה	1914.19	1897.86	12.85	0.68%
מיטב מטח	228.09	226.13	0.23	0.10%
מיטב מניות	192.88	188.91	1.94	1.04%
מימד	306.72	303.89	-0.32	-0.11%
מירב	109.96	109.44	0.13	0.12%
מכלול	577.49	566.90	5.50	0.98%
מלכית	210.13	206.22	0.18	0.09%
ממון	194.78	192.96	0.56	0.29%
מנוף	151.69	148.91	2.06	1.40%
מעגל	68.47	0.00	-	-
מעוף	2323.16	2301.53	1.59	0.07%
מעופים גמישה 50	113.28	111.29	0.54	0.49%
מעיין	1028.50	1018.73	-10.57	-1.03%
מעלה מעוף נדל"ן	129.82	127.43	0.82	0.65%
מפתן	91.80	90.92	0.82	0.91%
מקשה	868.36	860.94	-0.01	-0.00%
מרוות	442.78	438.62	0.81	0.18%
מרום צקן אג"ח	103.28	101.82	0.17	0.17%
מרום	4178.21	4138.42	-0.44	-0.01%
מרכזית אג"ח מדינה	97.30	96.99	0.23	0.24%
מרכזית מניות	72.69	72.09	0.38	0.53%
מרכזית מערף	127.42	127.12	0.70	0.56%
מרץ	350.93	347.67	0.87	0.25%
משאבי טבע	80.66	79.12	1.73	2.25%
משתנים	253.50	252.67	1.59	0.63%
נחה	599.40	591.27	2.10	0.36%
נוף	336.18	333.51	3.94	1.19%
נטף	1484.62	1467.95	7.55	0.52%
נילי	889.35	877.03	10.64	1.23%
נסיכה קונטיננטל	66.23	65.04	0.82	1.28%
נץ	224.31	223.24	0.07	0.03%
נשואה אגח חברות	127.57	126.63	0.40	0.32%
סגולה	258.95	254.15	0.16	0.06%
סיגמא גמישה	88.46	87.64	0.16	0.18%
סיון	179.84	177.29	1.72	0.98%
סימפוני אגח	123.68	121.42	0.37	0.31%
סלע	970.36	962.02	0.33	0.03%
סער	146.52	143.75	0.21	0.15%
ספנות אג"ח ק.	102.80	102.42	0.11	0.11%
ספנות קרן מניות	73.40	73.06	1.75	2.46%
עדיף	119.04	116.86	1.25	1.08%
עומר	160.96	158.07	0.26	0.16%
עידית	3166.53	3130.44	8.74	0.28%
עמדה 10	145.59	143.94	1.08	0.76%
עמדה אמריקאית	66.34	65.30	0.47	0.72%
עמדה יצוא	70.95	70.11	0.30	0.43%
עמדה כללית	165.52	163.63	0.30	0.18%
עמדה מעוף	141.87	140.63	0.91	0.65%
עמדה משולבת	232.27	230.55	2.60	1.14%
עמיטל אג"ח	99.55	98.74	0.39	0.40%
ענבל	133.34	133.07	-0.02	-0.02%
ענבר	142.42	139.72	-0.10	-0.07%
ערמון	156.04	153.07	0.10	0.07%
פ"א	5746.00	5638.51	23.91	0.43%
פ"א 2000	68.60	67.15	0.67	1.02%
פ"א זינוק	64.34	63.13	0.93	1.50%
פ"א מעוף	131.41	130.59	0.87	0.67%
פ"א עולמית	73.69	72.04	-0.28	-0.38%
פ"א פריים	95.77	95.03	-	0.00%
פיננסי אג חו"ל	98.22	96.51	-0.21	-0.22%
פיל	222.77	220.03	0.73	0.33%
פנתר	472.74	468.79	2.00	0.43%
פסגות 50	214.35	211.92	1.19	0.56%
פסגות גמיש	427.15	424.39	2.78	0.66%
פסגות חו"ל	95.77	93.38	-0.16	-0.17%
פסגות יציב	420.77	418.14	1.15	0.28%
פסגות כל החודש	104.01	102.18	0.08	0.08%
פסגות כל רגע	135.98	135.97	-0.02	-0.01%
פסגות לימיט	228.76	226.94	1.80	0.80%
פסגות מגני לשלום	93.53	91.77	0.79	0.87%
פסגות מדד	371.39	364.61	0.31	0.09%
פסגות מכרה	383.59	375.27	0.02	0.01%
פסגות מלכר	317.16	316.46	0.44	0.14%
פסגות מניות	617.89	604.37	6.09	1.02%
פסגות משולבת	432.16	424.23	1.06	0.25%
פסגות עולם	121.65	119.05	0.08	0.07%
פסגות על קרן	68.89	67.48	1.34	2.03%
פסגות פיקוס	73.38	72.08	0.61	0.86%
פסגות תאגידים	363.16	356.37	0.80	0.22%
צבר	231.78	227.36	-0.21	-0.09%
צוק	268.58	267.24	0.31	0.12%
צמיד	3223.84	3164.16	6.87	0.22%
צמיחה אג"ח מד	1395.87	1387.39	2.36	0.17%
צמיחה גמישה	2356.82	2342.21	10.61	0.45%
צמיחה יצוא	191.78	190.46	1.75	0.93%
צמיחה מניות	479.18	476.38	3.55	0.75%
קלע	638.50	635.32	3.88	0.61%
קפיטל חו"ל	103.64	101.96	-0.51	-0.50%
קפיטל מניות	84.11	82.99	-	0.00%
קשת	346.63	310.77	0.51	0.16%
רנן	137.37	134.66	-0.02	-0.01%
רימון	336.55	336.10	-0.03	-0.01%
רעים 90	318.30	311.66	7.09	2.32%
רשף	394.05	385.63	-0.42	-0.11%
שביט	471.48	466.19	-0.63	-0.13%
שחר	457.55	454.56	-0.01	-0.01%
שירה	1978.77	1960.60	14.38	0.74%
שמורה קס	101.32	0.00	-	-
שמיר	1033.25	1014.09	2.82	0.28%
שסק	743.45	728.88	6.51	0.90%
שפע	185.05	183.42	-0.05	-0.03%
שקד	256.30	251.36	0.32	0.13%
תאנה	1135.36	1113.58	7.24	0.65%
תבל	900.00	888.53	-0.34	-0.04%
תדהר	2295.05	2283.16	11.85	0.52%
תוכנה ותקשורת	82.07	80.16	-0.25	-0.30%
תמר	136.66	135.56	0.61	0.45%
תמריץ	79.05	77.56	0.29	0.38%
תנופה	277.61	272.61	0.98	0.36%
תפוז	744.04	729.68	0.46	0.06%
תפוח	497.95	494.46	0.43	0.09%
תרשיש	152.66	149.85	0.20	0.13%
תשרי	1370.27	1360.22	2.80	0.21%

* השינוי יחושב לפי מחיר הפדיון

"מטרהוט" זכתה במיכרז לתיכנון ופיקוח על הקמת מערך ניטור ארצי

מאת דורון שרם

חברת מטרהוט זכתה במיכרז לתיכנון ולפיקוח על הקמת מערך ניטור ארצי. שווי פרויקט התיכנון, ההקמה והביצוע של מערך הניטור הוא תשעה מיליון ש"ח בפריסה לשלוש שנים.

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, החליט על הקמת מערך ארצי לניטור אוויר לפני כשנה, נוכח המחסור בנתונים מדויקים על כמויות המזהמים הנפלטים לאוויר, סוגי המזהמים ומקורותיהם.

בישראל לא קיים מערך ניטור בתפרוסת ארצית. תחנות הניטור הקיימות פועלות בעיקר סמוך לתחנות הכוח של חברת החשמל ובמספר יחידות סביבתיות. באזורים רבים בארץ, כולל אזורי תעשייה, לא מתבצע ניטור כלל, או מתבצע ניטור בעקבות אירוע חמור של זיהום אוויר.

באזור תל-אביב אין ניטור של מזהמי אוויר שמקורם ברכב, ותחנת הניטור ב"רדינג" מתמקדת בעיקר בניטור פליטת גפרית תחמוצנית ומזהמים הנפלטים מתחנות הכוח. ניטור מזהמים מכלי רכב במרכזי הערים ובאזורים צפופי אוכלוסייה מתבצע מעת לעת באמצעות תחנות ניידות ואין בו כדי לספק נתונים מלאים.

הקמת מערך הניטור החדש תבטיח מדידות סדירות ורציפות בכל אזורי הארץ, ותאפשר גילוי נוכחותם של חומרים מזהמים באוויר, בהם חומרים שלא נוטרו עד כה, כמו עופרת, קרצינוגים ותחמוצות גופרית. במשרד לאיכות הסביבה אומרים, כי המערך החדש ייתן מידע "בזמן אמיתי" על הימצאות ריכוזים גבוהים של מזהמים באוויר, ויאפשר אספקת מידע לציבור ויסייע בתיכנון פעילות המשרד בכל הקשור להפחתת זיהום האוויר.

עובדי רמת"א בעיצומים

מוחים נגד ההחלטה לייצר חלקים ממטוס אסטרה בספרד

מאת אמיר רוזנבליט

יותר מ-400 עובדי מפעל רמת"א של התעשייה האווירית בבאר שבע פתחו אתמול בעיצומים, במחאה על כי הנהלת החברה החליטה להעביר ייצור חלקים ממטוס המנהלים אסטרה לחברה בספרד.

החל משעות הבוקר נעלו העובדים את שערי המפעל, מנעו הוצאת סחורות וקיימו אסיפות מחאה נגד מדיניותה של ההנהלה.

על השער המרכזי של המפעל תלו העובדים כרזות מאירות עיניים: "התעשייה האווירית – מפעל האוכל את עובדיה", "משה קרת, שגית, התפטר, כי לא צריכים מנכ"ל לפנסיונרים ולמפוטרים", ועוד.

אבי יקואלי, מזכיר המהנדסים, אמר אתמול: "ממפעל שמייצר מערכות למטוסים, הפכנו למפעל שמייצר מפוטרים ופנסיונרים". יו"ר ועד העובדים, דוד בונקר, הוסיף: "אנחנו מפגינים על החלטת הדרג של מועצת המנהלים של החברה לקחת את העבודה מאיתנו ולהעביר אותה לעובדים בספרד. שנים אנו מתפרנסים מעבודה זו ולא נסכים שיעבירו אותה למדינות אחרות".

מקור בהנהלת התעשייה האווירית מסר בתגובה: "מפעל רמת"א סיים לייצר סדרה מסוימת של חלקים לאחד המטוסים שאותם מייצרת התעשייה האווירית, ולקראת סדרת ייצור נוספת נעשה ניסיון לווסת את העבודה". המקור ציין כי הוא מעריך שהבעיה תלובן בתוך פרק זמן קצר והעיצומים ייפסקו.

576

هكذا عن الاصل

הגידול בגביית המיסים גרם לעודף תקציבי של 436 מיליון ש"ח

מאת **אמנון אמר**

הפער בין הוצאות הממשלה להכנסותיה הסתכם בחודש שעבר בכ־70 מיליון ש"ח בלבד. נתון מעודד זה מצטרף לנתונים החיוביים של החודשים האחרונים, ובסך הכול נמדד מתחילת השנה עודף של כ־436 מיליון ש"ח בפעילותה המקומית של הממשלה. זאת לעומת גירעון מתוכנן של כ־7.15 מיליארד ש"ח לשנת התקציב כולה.

בנתונים שפירסם אתמול מנהל המחלקה למידע ניהולי באגף החשב הכללי, אבישר כהן, עולה עוד כי סך הספיגה באמצעות שוק ההון ועל ידי הפרטת חברות ממשלתיות הסתכם בשבעת החודשים הראשונים של השנה בכ־30 מיליון ש"ח. כתוצאה מכך מסתכמת הספיגה הממשלתית בתקופה ינואר־יולי השנה, הן מהפעילות התקציבית והן מהפעילות בשוק ההון וההפרטה, בכ־466 מיליון ש"ח.

יצוין, כי נתוני החשב הכללי הם נתוני קופה, הלוקחים בחשבון רק את תזרים המזומנים העובר בפועל בקופת המדינה. נתוני אגף התקציבים באוצר, לעומת זאת, לוקחים בחשבון גם התחייבויות שונות לתשלום שטרם מומשו. למרות הנתונים החיוביים של החשב הכללי, הנמשכים כבר כמה חודשים רצופים, ממשיכים ראשי אגף התקציבים לטעון כי השנה לא יירשם כל עודף בתקציב, וכי בסופו של דבר יגיע הגירעון לגודלו המתוכנן.

מבנק ישראל נמסר אתמול, כי בחודש שעבר ירדו יתרות מטבע החוץ של ישראל בכ־413 מיליון דולר. בסוף יולי הסתכמו היתרות בחמישה מיליארד ו־636 מיליון דולר. את הירידה ביתרות מסבירים בבנק ישראל ברכישות של המגזר הפרטי ובהעברות מטבע חוץ לחו"ל למימון פעילותה השוטפת של הממשלה.

מאימת הבד"ץ: בהמות יאכלו את חיטת השמיטה

מאת **דן הלוי**

טחנות הקמח מסרבות לטחון את החיטה המקומית, שנקצרה בתשנ"ד, שהיא כידוע שנת שמיטה, מחשש לאבדן הכשר הבד"ץ. לפיכך תופנה החיטה הישראלית ככל הנראה למאכל לבהמות, תוך הפסד כספי למדינה.

דברים אלה נמסרו אתמול מפי סמנכ"ל שר החקלאות, דליה הראל. הניסיון למלא בחיטה מיובאת מארה"ב את מלוא המחסור בקמח לשוק המקומי, שנוצר עקב הנוהג שהטילו טחנות הקמח על חיטת השמיטה – נכשל אף הוא, כשפניית ממשלת ישראל לארה"ב לקבל את החיטה במחיר מסובסד נדחתה.

לפיכך תרכוש הממשלה השנה, לראשונה בתולדות המדינה, חיטה מאירופה, בנוסף ליבוא מארה"ב ולייצור המקומי. החיטה תיובא ממספר מדינות באירופה, בהן פינלנד, צרפת ותורכיה. מחיר חיטה זו יהיה כ־130 דולר לטון, כ־35־40 דולר לטון מתחת למחיר העולמי. מחיר זה נמוך ממחיר החיטה האמריקאית, בגלל הסיבסוד שניתן במדינות אלה ליצוא חיטה. היתרי היבוא שהוצאו במשרד החקלאות הם החל מה־1 לאוגוסט ועד לקציר הבא, במאי '96.

דליה הראל מסרה עוד, שכדי לעודד רכישת חיטה ישראלית, מתנה המשרד את היתרי היבוא ברכישת טון חיטה ישראלית על כל 1.5 טון יבוא. היא העריכה את סך יבוא החיטה האירופית השנה בכ־100 אלף טון, שהם כ־20% מהצריכה המקומית השנתית.

חברת "יוטופי" מקבוצת "יבורי" החלה לייבא מוצרי חשמל ביתיים קומפקטיים והראשון: "יאוזי–קוקי" – תנור אפייה ובישול גריל ורב תכליתי. התנור פועל בשיטת טורבו ויש לו מנגנון סיחור חום ללא קרינה. תשע האפשרויות שלו להכנת מזון: מבשל, אופה, צולה, קולה, מאדה, מפשיר, מטגן, מחמם ומשחים. ניתן לבשל כמה תבשילים בו זמנית. מחיר ארבעת הדגמים מ־589 ש"ח עד 1,249 ש"ח.

צבן יגיש הצעת החלטה בנושאי התקציב והגירעון

מאת **הדס נייפמן**

יאיר צבן, שר הקליטה, יגיש ביום רביעי על שולחן הממשלה הצעת החלטה בנושאי מסגרת התקציב והגירעון לשנת 1995 שעיקריה: להטיל על צוות שרים הגדרת יעדים חברתיים לתקציב 1995 בתחומי הקליטה, החינוך, הבריאות, השיכון, הרווחה, וכן בתחום התחלקות ההכנסות, צימצום הפערים וצימצום הדרסטי של מימדי העוני.

להטיל על ועדת השרים לקליטת העלייה להגיש לממשלה תוכנית פעולה לניצול ההון האנושי של העולים, במגמה לספק בדחיפות את צורכי כוח האדם, וכן להבטיח תעסוקה הולמת לעולים.

במקום הפחתת דמי הביטוח הלאומי (ב־0.45% למעביד ולעובד בעלות של 650 מיליון ש"ח) – להעדיף להפחתת מס רכישה (בסדר גודל של 400 מיליון ש"ח) ומיסי קנייה על חומרי בנייה (בשיעור של כ־250 מיליון ש"ח). ההפחתה תבוצע בעיתוי שיאפשר הוזלת מחירי הדיור. כתוצאה מכך יסתכם הגירעון בשיעור של 2.9% מהתמ"ג (במקום 2.75% על פי הצעת האוצר).

האוצר יאיץ את תהליך ההפרטה

מאת **אמנון אמר**

משרד האוצר מתכוון להאיץ את תהליך ההפרטה של חברות ממשלתיות ואת תהליך מכירת מניות הבנקים שבהסדר, גם אם התמורה שתתקבל תהיה נמוכה מהצפוי. כך גילה אתמול שר האוצר, אברהם שוחט, לחברי ועדת הכספים של הכנסת. לדבריו, מטרת ההפרטה אינה לקבל את מירב ההכנסות, אלא להשתחרר מבעלות החברות הממשלתיות ולצאת ממעורבותה בניהולן העסקי.

שוחט אמר עוד, כי אם ההצעות שיתקבלו בהליכי המכירה הקרובים יהיו נמוכות מהערכות האוצר, אולם יחד עם זאת הן יהיו בגבולות סבירים, בכוונתו להמליץ לממשלה לבצע את המכירה גם במחיר נמוך יותר.

בשנה הקרובה, אמר שר האוצר, יימשך ביתר שאת תהליך יציאת הממשלה מהשליטה בבנקים, גם אם הדבר ילווה בקשיים. מנהל רשות החברות הממשלתיות, יוסי ניצני, אמר בישיבת הוועדה כי התשקיפים של החברות הממשלתיות "לפידות", "תהל", ו"ממך" כבר מוכנים וההנפקות שלהן יבוצעו בשוק ההון לאחר התבהרות המצב בבורסה.

בורסה / איתן יעקבסון

עליות מתונות בשוק המניות

אתמול נרשמה מגמה של עליות שערים מתונות בשוק המניות. מדד המשתנים עלה בכ־0.6% לרמה של 185.7. העליות מוסברות בציפיות להתקדמות בתהליך השלום ובאווירה החיובית בחוגי המשקיעים לאור התאוששותו הנרשמה של שוק המניות ביולי 1994.

בכר"מ נרשמה מגמה של עליות שערים. במניות הבכורות בלטו בעלייה מניות אלביט, אלרון וכייל. מניות כלל אלקטרוניקה רשמו עלייה של 1.5%, עדיין בתגובה לעלייה במניות אי.סי.איי טלקום וסאיטקס בניו־יורק בסוף השבוע. מניות טבע נסגרו במחיר דולרי של 28.4 דולר ל־0.1 ע"נ בהשוואה למחיר סגירה של 28 דולר בניו־יורק בסוף השבוע.

ירידה של 4.5% בלטה בתעודות ההשתתפות של ישרמקו. חלק ממכירות ישרמקו הוסבר במימוש רווחים מצד משקיעים שהמירו את האופציות לתעודות השתתפות ובאו למכור את התעודות בשוק. ירידה של 1.25% נרשמה במניות אגיס לאחר עליות שערים חדות בשבועות האחרונים.

לקראת סיום המסחר במשתנים התפתחו בשוק ציפיות למימוש רווחים וירידות שערים לקראת המסחר הבוקר. מחירי אופציות ה"פוט" על מדד המעו"ף שהיו בתחילת המסחר בירידה, החלו לעלות לקראת סיום המסחר בציפייה לירידה במדד המעו"ף היום. בשוק האג"ח הצמודות למדד נרשמו עליות קלות בציפייה למדדים גבוהים יחסית גם בחודשים הקרובים.

על פי בדיקת חברת "מאגר מוחות"

"סגירת מפעל תע"ש בירושלים תגרום לאובדן עבודות בכ־150 מיליון דולר"

מאת **אפרים דוידי**

חברת יועצים שנשכרה על ידי ארגון עובדי תע"ש טוענת, שסגירת מפעל החברה בירושלים והעברתו לחיפה תגרום לאובדן עבודות בכ־150 מיליון דולר. כך טוענים אנשי חברת מאגר מוחות אשר בדקו את סוגיית המשך פעילותו של מפעל "נץ" והעברתו לחיפה.

על פי הבדיקה, למפעל הירושלמי חלק מרכזי בפרויקט ענקי המוערך בכ־300 מיליון דולר, כאשר חלקה של תעש בפרויקט הוא כ־150 מיליון. עוד עולה מהבדיקה שהגיעה לידי כתב "דבר", כי עלות העברת המפעל לחיפה תעלה להנהלת תע"ש יותר מ־50 מיליון דולר, "ולכך יש להוסיף עלויות נוספות כגון אובדן מוניטין, הכשרת עובדים חדשים ואיבוד לקוחות פוטנציאליים".

יצוין, שהעתק מהדו"ח נמסר אתמול לחברי ועדת הכספים של הכנסת. הוועדה אמורה להתכנס מחרתיים כדי לדון על גורל המפעל הירושלמי.

בעקבות הודעת הנהלת תע"ש על כוונתה לסגור את המפעל עוד השנה בגין הפסדים של מיליוני דולר, החלו ועד העובדים במפעל וארגון העובדים במערכה ציבורית כדי למנוע זאת. העובדים במפעל טוענים, כי בידי המפעל צבר הזמנות של כ־50 מיליון דולר. במסגרת המערכה הציבורית פנה יו"ר ארגון העובדים, חיים צוויג, אל חברת היועצים והזמין דו"ח בדיקה.

אנשי "מאגר מוחות" בדקו גם את טענות העובדים והגיעו למסקנה, כי נכון לחודש מארס האחרון, עומד צבר ההזמנות של המפעל על כ־47.6 מיליון דולר. "צבר זה מבטיח פעילות מלאה לפחות לשלוש השנים הקרובות".

עוד קובעים אנשי חברת היועצים, פרופ' גדעון דורון, ד"ר יצחק כץ ואודית מילר, כי המפעל "עתיר עבודה וניתן להקטין בהוצאות בגין שעות ייצור" באמצעות השקעות במיכון ובטכנולוגיה. המומחים גם סבורים שלמפעל צפוי השנה רווח של כ־1.7 מיליון דולר.

מפעל "נץ" של התעשייה הצבאית בירושלים מתכנן, מפתח ומייצר מוצרים תעופתיים רבים והפך עם השנים ל"ספק מועדף" לחברות תעופה והלל מובילות בעולם, כגון מקדונל דאגלאס, בואינג ולוקהיד. כן הוא ספק של משרדי ההגנה והצי של ארצות הברית וחלק קטן מתוצרתו מיועדת לצה"ל. עתה בודקים במפעל אפשרויות חדירה לתחומים חדשים בתעופה האזרחית.

דאגה מהמעבר גם בחיל האוויר

מאת **אפרים דוידי**

האפשרות של סגירת המפעל בירושלים מדאיגה לא רק את עובדיו. גם אנשי משרד הביטחון מודאגים. החודש נערכה ישיבה בהשתתפות כמה מבכירי תע"ש ומשרד הביטחון, בייחוד אלה הקשורים בפרויקטים בטחוניים. הפגישה נערכה במינהל הרכש והייצור וממנה עולה, כי בחיל האוויר מודאגים מהמעבר ומתוצאותיו.

ראשי הקיבוצים: הצעות סוארי אינן בסיס למו"מ

מאת **דן הלוי**

העמדה המתגבשת בין ראשי התק"ם והקבה"א ביחס לראשי הפרקים שנמסרו בשבוע שעבר מפי רו"ח יצחק סוארי על דרך הטיפול בחובות הקיבוצים, היא שאין דברים אלה יכולים להוות בסיס למו"מ.

סוארי מונה לפני כשמונה חודשים ע"י שר האוצר לעמוד בראש צוות שייעץ לו באשר לעקרונות להסדר החובות שנותרו עם מימוש הסדר חובות הקיבוצים מ־1989. המלצות הצוות אמורות להמסר לידי שר האוצר, בייגה שוחט, השבוע. אריק רייכמן, מזכ"ל התק"ם, אמר אתמול ל"דבר": "לא נישא וניתן על בסיס מה שמסר לנו סוארי. מה שהוא עשה במשך שמונה חודשים שכתובו, הוא וואריאציה על נושא ההסדר הישן. החידוש היחיד שהוצג כאן הוא תרגיל היפותטי, איך ימחקו הקיבוצים את חובות "הבלוך" (החובות הנותרים לאחר ביצוע ההסדר הקודם, שהוקפאו – ר.ה.) בעצמם. בשביל תרגיל כזה אין צורך בהסדר חדש". רייכמן הוסיף ואמר, שהוא עדיין מקווה ששר האוצר יתעשת "ויעשה את מה שהוא צריך לעשות".

מקור עלום במשרד האוצר, המצוטט בעיתון "הארץ" מאתמול, אישר חלקית טענות אלה של רייכמן, באומרו: "נסיונם של הקיבוצים, בתביעה לשנות את הפרמטרים שנקבעו ב־89' ולנפח כך את את החוב הבלתי מוסדר כדי להגדיל את המחיקות – אינו מקובל על האוצר". אותו דובר אישר כי האוצר מכיר בחוב עודף של הקיבוצים שלא בא לפתרונו בהסדר מ־89', וכי בחוב זה יש לטפל בשתי דרכים: רובו באמצעות מחיקה, וגם באמצעות "החזרת קרקעות למדינה". כדבריו.

כתב "דבר" מבאר, כי תביעת הקיבוצים לשינוי הפרמטרים של ההסדר הקודם, שאינה מקובלת על האוצר, מתייחסת למסמך שהעבירו שתי התנועות הקיבוציות לידי שר האוצר בדצמבר האחרון, ובו אמנם דרישה לשינוי הפרמטרים לחישוב כושר ההחזר של החייבים, מן העקרונות שלפיהם נבנה ההסדר הקודם, משהוכח שאין הם נותנים מענה לבעיית החובות שנותרה בלתי פתורה.

שלושת הפרמטרים המרכזיים שנקבעו במסמך כי יש לשנותם הם אלה: ● פנסיה. הכנסת צרכי הביטוח הסוציאלי של חברי הקיבוצים לחישוב כושר ההחזר שלהם, בשיעור 11.5% נוספים מהוצאות הקיום של הקיבוצים (המופחתות מהכנסות הקיבוץ לצורך שירות חובה). ● פחת. קביעת הפחת על הנכס היצרני של הקיבוצים על 6% לשנה, במקום 3.5% בחישוב כושר ההחזר בהסדר הקודם. ● "המכפיל". קיצור משך תקופת ההבראה, שבה ישרתו הקיבוצים את החובות שצברו עד סוף דצמבר '87 (שרק בהם עסק ההסדר הקודם ויעסוק ההסדר הבא, אם יהיה כזה) מ־25 ל־10 שנים; הורדת שיעור הריבית לפריסת החוב מ־4.5% לשנה בהסדר הקודם ל־3.5%. מכפלת משך הפריסה בשיעור הריבית יוצרת את מה שמכונה בעגת הטיפול בהסדר־החובות־שאינו־רמטיים, בשם "המכפיל".

אותם חובות ישנים שאינם מכוסים ע"י כושר ההחזר השנתי של כל קיבוץ חייב, כשהוא נכפל ב"מכפיל", מהווים את חובות "הבלוך", שדינם – מחיקה. מכאן ברור, ששינוי הפרמטרים כפי שגורסות התנועות אכן מצמצם את כושר ההחזר של הקיבוצים ומגדיל את המחיקות הנדרשות.

מקובל להעריך את חובות "הבלוך" של שתי התנועות הקיבוציות, לשיטתן, בכ־5.5 מיליארד ש"ח. והאוצר מכיר כנראה רק בכ־3.4 מיליארד. לפי המלצותיו המשוערות של הצוות בראשות סוארי הערוכות לפי עמדת האוצר, דינם של בשני מיליארד מחובות אלה השייכים לכ־35 קיבוצים הנושאים הפסדים תיפעוליים – שלא להימחק. החוב הנותר אמור להימחק ע"י הממשלה, הבנקים וכנגד קרקעות שיעמידו קיבוצים באזורי הביקוש לקרקע במרכז הארץ.

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

מוגבלים ללא עבודה

הארגון "בזכות", המרכז לזכויות האדם של בני אדם עם מוגבלויות, מייסודה של האגודה לזכויות האזרח, הגיש באחרונה את הדין וחשבון השנתי. בדו"ח נכלל פרק נרחב על סוגיית התעסוקה של מוגבלים, בו נכתב: "עבור רבים מאיתנו התעסוקה מצויה במרכז חיינו. אדם עובד מרגיש חלק מהחברה, הוא תורם לה מעבודתו ולעתים קרובות היא משמשת כלי ביטוי עצמי למימוש, לגאווה, וכמובן – מקור פרנסה".

אבל מתברר, כי "אדם שאינו עובד או שעובד בתעסוקה שאינה מתקרבת למיצוי יכולתו, עלול לחוש חריג, מופלה ושונה מהחברה הסובבת אותו". אחת הבעיות המרכזיות היא שבישראל, למרבה ההפתעה, אין כל חקיקה המונעת אפליית אנשים עם מוגבלויות בתחום התעסוקה.

"עקב זאת ובשל חוסר מודעות של הציבור הדעות הקדומות הרווחות בקרבו, לאנשים עם מוגבלויות קשה מאוד להשתלב במעגל העבודה". עוד לא קיים שום תמריץ כספי – כזה הנהוג במפעלים המוקמים בעיירות פיתוח או המעסיקים עולים חדשים – כדי להעסיק עובדים עם מוגבלויות.

יש מקרים יוצאי דופן. "כך, למשל, מועסקת כיום רוב האוכלוסיה של אנשים עם פיגור שכלי במפעלים מוגנים". התנאים במקומות אלה קשים: צפיפות גדולה, עבודה חדגונית שאינה מעוררת יצירתיות ושכר זעום המהווה בדרך כלל "דמי כיס".

בגלל המצב הקשה של עובדים עם מוגבלויות החליט "בזכות" לערוך מחקר בסוגיה. המחקר יתמקד בקרב עובדים עם מוגבלויות, נותני שירותים ואנשי מקצוע, כדי ללמוד מהם הצרכים הרווחים בתחום זה ואיך לממש את זכויות האנשים האלה.

בדו"ח נכלל כמה דוגמאות על האפליה הבוטה ממנה סובלים עובדים עם מוגבלויות. למשל: י.א, בן שלושים וחמש, נשוי ואב לשני ילדים, "הוא בעל יכולת כתיבה ודיבור מרשימים ביותר, נמרץ ואמביציוזי, הלוקה בשיתוק מוחין מלידה." למד בסיוע מחלקת השיקום בביטוח הלאומי תיכנות מחשבים.

לאחר סיום הלימודים חיפש עבודה במקומות רבים. בדרך כלל קיבל תגובה אוהדת למכתביו ולראיון טלפוני. הגישה השתנתה כשהופיע פנים אל פנים. המראיינים ראו כי הליכתו אינה יציבה וכי מדי פעם תנועותיו בלתי־רצוניות. בכל אותם מקומות הוא לא התקבל לעבודה".

העתק מדו"ח "בזכות" או כל פנייה אחרת ניתן להפנות למשרדי הארגון רחוב קרן היסוד 29 ב', ירושלים; בכתב לת.ד. 8273, ירושלים 91082 או לטלפון 5־243984־02.

השביתה שלא הסתיימה

שביתת שני האיגודים המקצועיים של עובדי הנפט, כ־60 אלף עובדים, שהחלה ברחבי ניגריה לפני כחודש, לא הסתיימה. העובדים דחו השבוע הצעה להיפגש עם נציגי הכת הצבאית השלטת במדינה האפריקאית, ושבו ומסרו לעיתונות כי רק שיחרור כל האסירים הפוליטיים והשבת הדמוקרטיה בארצם יביאו לקיצה של השביתה.

אגב, הכנסות הנפט הן כ־90 אחוז מהכנסות ניגריה. פדרציית האיגודים מסרה שבימים הקרובים יתכנסו ראשי 41 האיגודים המקצועיים כדי לדון על הכרזת שביתה כללית לזמן בלתי מוגבל. גם איגוד הרופאים עומד להכריז ...ור על שביתה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

טור הזהב

ידיעות הסתדרות הגימלאים בישראל

משבוע לשבוע

תביעת הקואופרטיבים להוזלת התחבורה הציבורית – צודקת

הקואופרטיבים לתחבורה ציבורית במדינת ישראל "אגד" ו"דן" פתחו באחרונה במסע הסברה פומבי להוזלת תעריפי הנסיעה באוטובוסים, ובכך לאפשר לכמה שיותר נוסעים להשתמש בתחבורה הציבורית ולעשותה כדאית ומועדפת על התחבורה הפרטית שמעיקה על הכבישים. למותר לציין כי חברינו הגימלאים הם צרכני תחבורה ציבורית מובהקים, הן בנסיעות פנים־עירוניות והן בנסיעות בין־עירוניות. לכן הננו תומכים בהחלט בקריאתם של הקואופרטיבים להוזיל את תעריפי הנסיעה לאלתר, ובייחוד לאזרחים הוותיקים שלגביהם משמעותי מהם אין כל דרך אחרת לנוע בדרכים. עובדה היא שהסתדרות הגימלאים פנתה רשמית זה מכבר לשר האוצר, ולשר התחבורה בדבר הוזלת המחירים בתחבורה הציבורית באמצעות שמירת הסובסידיות הממשלתיות למטרה זו. מסתבר כי למרות רצונו של שר התחבורה לשמור על התעריפים מוזלים בתחבורה הם הולכים ומתייקרים מדי פעם והרף המחאות הנמרצות שלנו נגד ההתייקרויות האחרונות, כבר "פרנסים" בהלכות הגבוהים של האוצר, על קיצוץ מתוכנן בסובסידיות לקואופרטיבים שמשמעותו ייקור נוסף של התחבורה הציבורית והגלגל "מסתובב" ופוגע בציבור אותו אנו מייצגים.

ומכאן: החזית למניעת ההתייקרות ולהוזלת התעריפים היא בחינת חזית משותפת לכל הגורמים שוחרי הצדק הסוציאלי. הגימלאים ומוסדותיהם לא ירפו ממאבקם למען תחבורה זולה ויעילה לכל והננו מחזקים לכן את ידי הקואופרטיבים השותפים איתנו במאבקנו זה.

מבזקים מקומיים

שמחת תורה במכללות

הלימודים במכללות לשנת תשנ"ד הסתיימו. להלן כמה דיווחים על מסיבות וטקסים שהתקיימו.

סיפור הקמת המכללות במרחב חיפה

חברנו הנמרץ מרדכי זילברשטיין מספר, כי בעצה אחת עם יוסף בלושטיין, לשעבר היו"ר של הסתדרות הגימלאים במרחב חיפה נענו בשנת 1983 ליוזמתה של המחלקה לתרבות וחברה־גימלאים, במרכז לתרבות ולחינוך בראשות שמעון אביאור, להקים מכללות במרחב חיפה. לפני עשר שנים אושרה רק הקמתה של מכללה אחת לתלמידים מקריית־מוצקין וקריית־ביאליק. סוכם, כי למכללה המשותפת הזאת לשתי הקריות תינתן הרצאה אחת לשבועיים לכל קריה. סיפור המכללות והקמתן לא היה קל. החיה ישעיהו פלג מקריית־ביאליק ולילית דרורי ממוצקין החלו במלאכה הקשה עם מספר תלמידים מועט עד שהגענו כיום לשתי מכללות מוצלחות עם מאות תלמידים, בעיקר הודות למרצה המבוקש ביותר שהיה לנו, **יעקב לבב** ז"ל. כיום אפשר לומר, כי מרחב חיפה התברך ב־16 מכללות מתפתחות והולכות.

עשור למכללות קרית־מוצקין וקרית־חיים

בקריית־מוצקין התקיים טכס מרגש לגדולה במכללות מרחב חיפה והשנייה בגדלה בארץ. ארבע מאות תלמידי המכללה, בני משפחותיהם, אורחים ופעילים הסבו בחגיגיות מרגשת למסיבת הסיום שהתקיימה במשכנה הקבוע בבית ההסתדרות. במסיבה ברכו רו"ח פרץ אלבוים מזכיר מועצת הפועלים, מרדכי זילברשטיין, יעקב לרנר, חיים מגלי, חיים בזזינסקי. מרכז המכללות גבריאל קנולר והתלמידה שולמית ארנסט הודו להסתדרות על פעילות המכללות. המרצים ד"ר עמיהוד ישראלי ויהודה אדלר נכחו במסיבה שהונחתה ע"י מרכזת המכללה הוד לילית דרורי. 140 תלמידי מכללת קריית־חיים חגגו ברוב פאר עשור לקיומה, על סיפונה של ספינה בנמל הקישון. באירוע המרגש הזה השתתפו גיורא פישר, יו"ר ועד קריית חיים וסגן לראש העיר חיפה, מרדכי ז'יכל יו"ר גימלאי מרחב חיפה וכן מרכזי המכללה המסור גדעון דוניץ והתלמיד שלמה גרינברג, שהודו גם למרצים עמי רובין ויהודה אדלר. המסיבה המרשימה לוותה בתכנית אמנותית עשירה ע"י הזמרים ברוניה וויקטור והסתיימה בחלוקת תעודות ובארוחת צהריים עשירה.

רמלה

100 תלמידי המכללה ציינו בטקס חגיגי מרשים את שנת הלימודים. השתתפו בתוכנית החי"ת, משה ארבלי מזכיר מועצת הפועלים, יעקב כהן מזכיר מחוז יהודה, יהודית בר גל מזכירת נעמת, וכן נציגי התלמידים יעקב פרת, דוד כהן ויהושע. המרצה האהוב פרופ' יעקב גבוביץ הביע בדבריו לתכנית הלימודים. התכנית הסתיימה בארוחת צהריים וחלוקת תעודות. הינחה את המסיבה בטוב טעם הוד עזרה יהלומי.

בית־חנן

מכללת המושבים בית־חנן, בית עובד, מטעים וגן שורק ציינה במסיבת הגמר גם את מלאת 17 שנה לפעילות המכללה. בהנחייתה של בלינה בר־בסט מרכזת המכללה. השתתפו בתכנית יו"ר המועצה המקומית אלימלך שלמה, יעקב כהן וכן נציג התלמידים בנימין גרשפלד. המרצה ד"ר אמנון עופר סקר את מהלך הלימודים במשך השנה וקבע קווים לשנה הבאה.

ועד חדש לגימלאי מועצת פועלי ירושלים

במועצת פועלי ירושלים נבחר ועד חדש בהרכב, ברוך מרגליות (יו"ר), שבתאי שוא, חזקיה גדלוב, יעקב שלמה וגניה לזר. אחולי הצלחה לוועד.

בערד – פעילות תרבותית חברתית ענפה

החודש יזמו במרכז תרבות בערד ע"ש שמואל רובין צויין בפעילות תרבותית חברתית ענפה ומגוונת. בצד פעילותה המבורכת של המכללה לגמלאים בריכוזה של בקת סימון פעלו בחודש זה: במרץ החוג ללימודי עברית (לובה מולדובנסקי), הרצאות בנושאי רפואה, חוג לספרות (הדסה אפיאס), ערבי ספרות מוסיקליים בעברית וביידיש (ברוריה צורף), חוג למוסיקה (צבי שמואלי), חוג למלאכת יד ופעילויות נוספות להנאתם של גימלאי ערד. תבוא הברכה על הנהלת מרכז תרבות בערד ע"ש רובין.

"ארית תעשיות" תקצה מניות למשקיע זר

מאת **הדס נייפמן**

חברת ארית תעשיות הודיעה לבורסה, כי היא נמצאת לקראת השלמת הסכם עם משקיע זר בדבר הקצאה של 717 אלף מניות החברה כנגד השקעה במזומן של כמיליון דולר לפי מחיר של 2.5 דולר למניה והמרת מניות רשף בבעלותה למניות ארית.

ארית תעשיות עוסקת בייצור מוצרים אלקטרוניים לשוק הצבאי והאזרחי. בבעלותה ארבע חברות הפועלות בארץ: רשף טכנולוגיות, אמקורפ, היי־ביי־טק ומגנו אלקטרוניקה. בבעלותה גם החברות גדייקר בניו יורק וקמדן בארקנסו. ארית נסחרת בבורסה של תל אביב ובבורסה של ניו יורק מעבר לדלפק.

שערי מטבעות חוץ ביחס לשקל

1.08.94

מטבע	יחידה	בנק ישראל: שער יציג	בנק ישראל: שינוי	בנק הפועלים: העברות והמחאות קנייה	בנק הפועלים: העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים: מזומנים מכירה	בנק לאומי: העברות והמחאות קנייה	בנק לאומי: העברות והמחאות מכירה	בנק לאומי: מזומנים מכירה	בנק דיסקונט: העברות והמחאות קנייה	בנק דיסקונט: העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט: מזומנים מכירה
ארצות הברית	1 דולר	3.0430	-0.0014	3.0193	3.0620	3.11	3.0223	3.0650	3.11	3.0200	3.0620	3.10
בריטניה	1 ליש"ט	4.6908	-0.0287	4.6670	4.7329	4.82	4.6634	4.7293	4.79	4.6677	4.7326	4.85
גרמניה	1 מרק	1.9334	+0.0112	1.9231	1.9503	1.99	1.9238	1.9510	1.98	1.9244	1.9512	2.00
צרפת	1 פרנק	0.5657	+0.0027	0.5611	0.5691	0.58	0.5629	0.5707	0.58	0.5610	0.5689	0.58
הולנד	1 גילדן	1.7233	+0.0107	1.7126	1.7368	1.78	1.7148	1.7390	1.76	1.7149	1.7388	1.78
שוויץ	1 פרנק	2.2845	+0.0181	2.2735	2.3057	2.35	2.2767	2.3089	2.34	2.2747	2.3064	2.37
שבדיה	1 כתר	0.3934	-0.0001	0.3903	0.3964	0.40	0.3909	0.3965	0.40	0.3913	0.3968	0.41
נורבגיה	1 כתר	0.4430	-0.0019	0.4400	0.4463	0.45	0.4408	0.4471	0.45	0.4408	0.4469	0.46
דנמרק	1 כתר	0.4915	-0.0021	0.4881	0.4951	0.50	0.4885	0.4954	0.50	0.4871	0.4940	0.51
פינלנד	1 מרק	0.5870	-0.0028	0.5820	0.5909	1.60	0.5840	0.5923	0.60	0.5858	0.5920	0.60
קנדה	1 דולר	2.1950	+0.0157	2.1760	2.2065	2.24	2.1790	2.2098	2.24	2.1736	2.2038	2.24
אוסטרליה	1 דולר	2.2468	+0.0128	2.2293	2.2609	2.31	2.2320	2.2635	2.29	2.2333	2.2645	2.30
דרום־אפריקה	1 רנד	0.8330	+0.0002	0.8276	0.8393	0.84	0.8284	0.8401	0.76	0.8290	0.8406	0.85
בלגיה	10 פרנק	0.9396	+0.0056	0.9336	0.9469	0.97	0.9345	0.9477	0.96	0.9318	0.9448	0.97
אוסטריה	10 שילינג	2.7481	+0.0167	2.7294	2.7680	2.81	2.7339	2.7725	2.81	2.7266	2.7645	2.84
איטליה	1,000 לירטות	1.9241	+0.0075	1.9134	1.9404	2.00	1.9133	1.9404	1.98	1.9142	1.9408	1.99
יפן	100 ין	3.0773	+0.0174	3.0647	3.1080	3.16	3.0668	3.1101	3.16	3.0653	3.1060	3.16
ספרד	100 פזטות	2.3502	+0.0153	2.3337	2.3667	2.46	2.3356	2.3686	2.43	2.3380	2.3705	2.43
ירדן	1 דינר	4.2754	-0.0197	-	-	4.50	-	-	4.54	-	-	-
מצרים	1 לירה	0.9890	-0.0045	-	-	0.93	-	-	0.92	-	-	-
אקו/ECU		3.6956	+0.0197	3.6649	3.7167	-	3.6766	3.7286	-	3.6656	3.7166	-

רווחים קלים

על קזינו לא מהמרים

ישראל כהן

ה ישראלים הולכים ומתגלים כעם של מהמרים. אם לא די לנו בהימורי הלוטו והטוטו האגרסיביים, בהגרלות האידסופיות ובמסיבות הבינגו הנחשקות, באים עכשיו אבידי התיירות בארץ ומבטיחים קזינו כחול־לבן.

בימים שבהם הבורסה מתעתעת באכזריות בישראלים, ששמו את כספם על קרן רחוב אחד־העם בתל־אביב, יצאה בת־קול ממשכן הכנסת בירושלים. "קזינו בארץ קום יקום", הכריז יו"ר ועדת המשנה לתיירות, ח"כ אבי יחזקאל. פחות נחרץ ממנו היה שר התיירות, עוזי ברעם, אך גם הוא הבטיח לישראלים, צמאי הרווחים הקלים ונטולי המס, כי הקוביות והגלגלים כבר בדרך לישראל.

אחד הנימוקים המרכזיים של המצדדים בהקמת מועדוני קזינו חוקיים בישראל הוא, שיותר ויותר ישראלים נוסעים לחו"ל כדי להמר במועדוני־שעשועים, ועדיף לאפשר להם להמר בארץ ולא לרוקן את הדולרים מקופת המדינה.

יודעי־דבר מעריכים שהישראלים מוציאים כ־200 מיליון דולר בשנה על הימורים בחו"ל, ואולי אף הרבה יותר. סוכני־נסיעות אומרים שכ־15,000 ישראלים יצאו בחופשת חג השבועות האחרונה לתורכיה רק כדי להמר ולשחרר שם את חסכונותיהם. מעטים, אם בכלל, חזרו משם עם מזוודות־כסף. האם די בעובדות אלה כדי להצדיק הקמת מועדוני סגידה לכסף ולמזל גם בישראל?

לאחרונה נפתח, במעמד ישראלים חסרי־סבלנות, הקזינו המצרי ב"הילטון" טאבה. הראשונים שפתחו שם את ארנקיהם היו הישראלים, לא התיירים מחו"ל ולא המצרים. אם לא יוקם מיד קזינו באילת השכנה קיימת סכנה לעתיד התיירות בעיר הקיט הדרומית, הזהירו קבלני ההימורים הישראלים, תאבי הממון והרווחים הקלים. האם זו הדרך היחידה להציל את ענף התיירות הגווע באילת? האמנם כך מתכוונים להתערות בפלישה הישראלית לתורכיה?

"חיקוי מתוך התבוללות", קרא לזה

(המשך בעמוד 10)

פליטים מרואנדה ליד המאהל האמריקאי בשדה התעופה בגומה, זאיר. חיילים וציוד צבאי אמריקאי ממשיכים להגיע לעיר כדי לסייע ליותר ממליון הפליטים (צילום אי.פי.)

יוגוסלאוויה

חשיבותה של סרביה

הצבועים, השועלים הנשרים ושאר זוללי הנבלות בבלקן מחכים עם ריר על השפתיים לגופתה של סרביה; אבל אם כל אחד מהם יתחיל לגרור איברים למאורתו, עשויות מדינות נוספות להסתבך

סרי פרויס

ה ריח העולה משדמות יוגוסלאוויה שוב נושא עמו ניחוח של אבק שריפה. הפסקת האש השברירית נראית חלשה מבעבר ויריות וקורבנות ראשונים (בריטים) כבר נפלו בחוצות סאראייבו. רבים יותר צפויים.

המתיחות שוב גוברת אחרי שהסרבים־הבוסנים דחו את תנאי השלום, שחמש "מדינות־הקשר" – ארה"ב, בריטניה, גרמניה, צרפת ורוסיה – מציעות: חלוקת בוסניה כך ש־51 אחוז מהשטח יימסרו לידי ברית הקרואטים־מוסלמים ויתרת ה־49 (הדיוק יכול לשגע) לסרבים הבוסנים. מאחר שהאחרונים מחזיקים כיום ביותר משני שלישים משטחה של הרפובליקה המשוסעת, פירוש הדבר כי הם יצטרכו להחזיר שטחים, חלקם בעלי חשיבות אסטרטגית רבה.

על אף הלחץ, אין הסרבים־הבוסנים מוכנים להישמע להצעות ולאיומים, שהצטרפו להם לאחרונה פטרונם, נשיא סרביה סלובודאן מילושביץ', והרוסים, עורכי הדין שלהם בפורומים הבינלאומיים. רפובליקת סרביה נושאת בינתיים בעיקר נטל הסנקציות, יותר מאחיהם הנלחמים על השליטה בבוסניה. במערב מתייחסים לעמדתו "המתונה" של מילושביץ' כהצגה בלבד, כשלאמיתו של דבר הוא מעוניין בהשתלטות אחיו הסרבים על שטחי המריבה. יש חולקים על כך, כולל סרבים המתנגדים למדיניות נשיאם. הם טוענים כי אמנם יש לו השפעה על מילאן מארטיץ', מנהיג הסרבים במובלעת קריינה שבקרואטיה (בינתיים שורר שם שקט מתוח), אך לא על ד"ר (פסיכיאטר) ראדובאן קאראדז'יץ' המנהיג בבוסניה. אף כי האחים בבוסניה תלויים במידה מכרעת באספקה מבלגרד, אישיותו החזקה של האחרון מונעת מבלגרד שליטה במצב.

בין כך ובין כך, בתגובה לסירוב הבוסני־סרבי, החליטו "מדינות הקשר" על הידוק האמברגו על סרביה, על־סיוע יתר למוסלמים־קרואטים, אם כי לא עד כדי מכירת נשק לאחרונים. נדחתה בינתיים התוכנית להפעיל כוח צבאי נגד הסרבים למיניהם. המשך האמברגו על נשק למוסלמים והמנעות מתקיפה צבאית על הסרבים הן פרי הלחץ הרוסי, הסניגור היחיד לסרבים.

בכך מנעו הרוסים אסון גדול. מכירת נשק למוסלמים לא תשנה הרבה את מצבם כי על אף האמברגו אין הם סובלים ממחסור בכלי־זין ותחמושת. מדינות מוסלמיות, כנראה בראשות איראן, מספקות להם את מחסורם בנשק קל וחצי כבד. אם יגיעו גם שריון ומטוסים לידיהם, יחזירו הסרבים את נשקם הכבד לזירה, לאחר שבמסגרת הפסקת האש הוא הועמד בפיקוח כוחות האו"ם.

ההתלקחות תהיה אז עזה מתמיד, אולם עדיין כחצי צרה: הקרבות ימשיכו להתמקד בעיקר בבוסניה, אולי יגלשו מעט אל מעבר לגבולותיה. לא כן פעילות צבאית נגד רפובליקת סרביה. אף כי איש אינו יכול לנחש תוצאות של פעולות כאלה, עצם התעסקותה של בלגרד באויב רב־לאומי יקרוץ למדינות השכנות שאורבות כמו צבועים לגופתה. לרוב השכנות של סרביה יש תביעות מתביעות שונות לגבי שטחים שנכללו ביוגוסלאוויה הקומוניסטית. אלבניה – חבל קוסובו, בולגריה – מקדוניה, הונגריה – חבל ויוודוניה הדובר בחלקו הונגרית, המוסלמים (בהנהגת התורכים ותמיכת מדינות מוסלמיות נוספות) ביחס לבוסניה וכן (אם כי בפחות תקיפות) לאוסטרים ולאיטלקים על מובלעות בסלובניה בהן מדוברת שפתם.

התפרקותה של יוגוסלאוויה הדיפה את ריח הדם לתוככי נחירי הצבועים, אך מאחר שהזאב הסרבי עדיין עומד על רגליו, אין הם מעיזים להתנפל. הם מחכים לאריות ונמרים מאירופה שיכריעו את הסרבי, כדי שהם יוכלו להתחיל בכרה שבסופה יוכלו ללכת הביתה עם איזה רגל, כרע או חתיכת כבד סרביים. כך תהרס נקודת הייצוב האחרונה שנותרה בבלקן, המונעת תוהו ובוהו בנוסח 1914.

ההשוואה החביבה על מדינאים ועיתונאים 1914=1994 עדיין רחוקה. בניגוד לימי שני הקיסרים, הסולטן והצאר, אין כיום מעצמה המעוניינת במלחמה בלקנית שעל חורבותיה הם יוכלו להגשים את חלומותיהם האימפריאליים. מרוסיה במזרח ועד ארה"ב במערב, הכל רוצים פתרון מדיני, אולם הצבועים, השועלים הנשרים ושאר זוללי הנבלות בבלקן מחכים עם ריר על השפתיים לגופתה של סרביה. אבל אם כל אחד מהם יתחיל לגרור איברים למאורתו, עשויות מדינות נוספות להסתבך. רוסיה לא תרצה בהכרעתה של סרביה ידידתה ההיסטורית, יוון ובולגריה לא תסכמנה שהתורכים יחזירו לעצמם מאחז בבלקן וכי האלבנים יכוננו מדינה מוסלמית חזקה יחסית. איראן ועוד פונדמנטליסטים מוסלמים עשויים להתפתות לקדם את מהפכותיהן לחצי־האי ואז לך דע כיצד יגיב האיחוד האירופי או אפילו ארה"ב. אף כי לא צפויה מלחמת עולם, מלחמות "מוגבלות" כמו בתחילת המאה יתכנו גם יתכנו תוך ריקושטים מדיניים על הקהיליה הבינלאומית.

האם התסכנה הפוטנציאלית זו תעודד את היוגוסלאווים לשעבר לנהוג בהגיון? ספק רב. ד"ר איבן איבני, סרבי ממתנגדי מילושביץ', לשעבר יו"ר אגודת הסופרים היוגוסלאוויים, כתב לאחרונה שכל עוד מילושביץ' בבלגרד, קאראדז'יץ' ואיזטבגוביץ' (מנהיג המוסלמים) בבוסניה וטודג'מן בקרואטיה הם השליטים, אין סיכוי לפשרה. ארבעתם סבורים (והם אינם הקיצוניים ביותר בחלאותיהם) כי שטחים חשובים משלום, וכל עוד מדינאים כאלה אוחזים ברסן, סיכויי השלום אינם טובים משהיו במזרח־התיכון עד לאחרונה. אי לכך צפויים עוד הרבה סיבובי קרבות עד שכל הנוגעים בדבר יגועו משתת דם. רק לאחר מכן יישבו (אולי) יורשיהם לשאת ולתת כדי להקים יוגוסלאוויה פדרטיבית מחדש. פתרון אחר – אין. זה עלול לקחת שנות דור ואף יותר, אך עד אז, כדי למנוע תסבוכת נוראה יותר, יש לקיים את הגורם המייצב היחידי: סרביה.

"לא סיפור גדול", זה כל הסיפור

מוטי בסוק

דליפות בצנרת

לפגישות הרוטיניות בין רבין ופרס למובארק ומוסא חשיבות מעבר למה שנאמר בהן

פ עמיים התקרב לאחרונה נשיא מצרים, חוסני מובארק, לגבול ישראל, ופעמים נמנע מלעבור אותו. בפעם הראשונה, לפני מספר שבועות, ליווה מובארק את ראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, למעבר הגבול ברפיח, כשערפאת בא לראשונה לעזה. שלשום הגיע מובארק עד לגבול הבינלאומי בטאבה והחליט מראש שלא לעבור אותו. לא ברור מדוע מובארק, בניגוד לקודמו אנואר סאדאת, נמנע בכל שנות נשיאותו מביקור בישראל. הוא מעולם לא הסביר את הסיבות לכך, גם כשעיתונאים ישראלים לחצו עליו בשאלות. הוא טוען וחוזר וטוען כי שום סיבה עקרונית לא עומדת מאחורי סרובו – הנמשך כבר 13 שנה – לבקר בירושלים, תל־אביב, באר־שבע, או כל מקום אחר בישראל. בשנים אלה ביקרו במצרים כל ראשי ממשלה בישראל, ראשי ממשלות, שרי חוץ, שרי ביטחון ואחרים. לשר־החוץ של מובארק, עמרו מוסא, אין כל בעיה לבקר בישראל, והוא "קופץ" כשצריך.

הסרוב של מובארק היום, כאשר השלום עם מצרים הרבה יותר חם, יאסר ערפאת חי בעזה וירדן וישראל כבר משוחחות בגלוי, הוא יותר מתמיה. שר החוץ, שמעון פרס, בפגישתו האחרונה עם הראיס, לפני כשבועיים, הציע לו להיפגש עם רבין בבאר־שבע, אם ירושלים היא המפרידה בין מובארק לביקור בישראל. ראש הממשלה, יצחק רבין, העלה את נושא הביקור בישראל שלשום, בטאבה, בפגישתו עם הנשיא המצרי. לאחר הפגישה אמר ראש הממשלה, כי הוא מקווה שמובארק ואישים מצרים אחרים (הוא לא נקב בשמות) יבקרו בארץ בקרוב. כשגרי סוקניק, הכתב המדיני של הטלוויזיה, לחץ על מובארק בנושא זה במסיבת העיתונאים בטאבה, רבין נראה שבע רצון למדי ובחיוכו כאילו עודד את סוקניק שלא להרפות. מובארק נשאר בשלו. אין לו כל בעיה לבקר בישראל, אבל הוא לא יכול להתחייב שהביקור ייצא לפועל השנה. ומתי כן? "נחכה להזדמנות".

למה מובארק לא רוצה לבקר בישראל? בירושלים יש כמה הערכות. יש הסבורים שמובארק יבוא לישראל אחרי שתהיה התקדמות של ממש בערוץ הישראלי־סורי, כלומר לאחר שישראל תגיע לתנאי אי־לוחמה עם כל שכנותיה. אחרים סבורים כי מובארק חושש מתגובת הקיצונים האיסלאמים במצרים.

כך או כך, מובארק הגיע לפגישה עם רבין, ביום ראשון, במלון "הילטון" בטאבה, במצב רוח מרומם, לאחר סיור באתרי תיירות מצריים במזרח ודרום־מזרח סיני. לבוש בחליפת סאפארי כחולה הסתובב הראיס, מוקף שומרי ראש ומקורבים, במקומות שפעם יהיו מוכרים מאוד לישראלים. בקטעים שלמים של הטיול, כמו גם בכניסה ל"הילטון טאבה", נהג מובארק במרצדס השרד בעצמו. איפה הוא יכול להרשות לעצמו את זה בקהיר? במלון חיכו לו נופשים ישראלים ומצרים. מובארק אהב את קבלת הפנים, מחיאות כפיים והשטת ידיים לשלום. איפה יש לו את זה במצרים? אפילו שומרי הראש שלו, שבמצרים מגלים קשיחות דורסנית, היו הפעם ליברלים־משהו. אחרי שהנשיא והבכירים נכנסו למלון, אחרי ששככה ההמולה, נכנס ללובי, כמה אופייני לו, שר החוץ עמרו מוסא.

את מוסא פגשתי לראשונה לפני שלוש וחצי שנים במוסקווה, בפתיחה החגיגית של שיחות השלום הרב־צדדיות. חיכיתי עם עוד כתב ישראלי באחד ממלונות מוסקווה, ליד האיצטדיון האולימפי, לדיפלומט אמריקאי, ופתאום יצאה מהמעלית אישיות מוכרת. אחרי שניה של היסוס זיהינו את עמרו מוסא. הצגנו את עצמנו בפניו והתחלנו לשוחח. יש לו קסם מיוחד. הוא ישיר מאוד, חכם, מתנסח מצוין ולא מתחבא מאחורי ניסוחים דיפלומטיים. שלשום, כשהעיתונות הישראלית גילתה אותו, הוא התמסר לה בקלות, כמובן, בגבולות המגבלות שלו.

שלא כמו מובארק, ראש הממשלה רבין הגיע לטאבה אחרי ישיבת ממשלה ועוד כמה פגישות עבודה, ולפני ביקור נימוסין בערב בחתונת מאסט אצל אחד הקודקודים התורדים: עוד אירוע בסדר היום העמוס שלו. מיד עם בואו "נשאב" רבין לקומה העשירית של "הילטון" לסוויטה המלכותית לפגישה עם מובארק. לאחר מסיבת העיתונאים ראש הממשלה כמעט רץ למכונית השרד שלו, בלי רגע פנוי לכתבים הישראלים, וחזר לת"א. אחרי הפגישה עם חוסיין בשבוע שעבר בבית הלבן בשידור ישיר חובק העולם ב־CNN ואפילו בטלוויזיה הסורית, מהי עוד פגישה עם מובארק בשבילו?

בפגישת מובארק־רבין סוכם שוב כי מצרים תמשיך לסייע לישראל בניסיונות לאתר נעדרים ממלחמת ההתשה ומלחמת יום הכיפורים, בסיני ובמקומות אחרים במצרים. החיפושים יתחדשו ב־28.8.94.

במקביל, לפגישה בטאבה באו מקהיר גם השגריר במצרים, דוד סולטן, וגם דיפלומטים ישראלים אחרים מהשגרירות. לדבריהם, המצרים יצאו הפעם מגדרם כדי להעביר את הפגישה בצורה חלקה ביותר על אף הזמן הקצר שעמד לרשותם. הדבר בא לידי ביטוי גם בלוגיסטיקה שהמצרים העמידו הפעם לרשות העיתונאים הישראלים. חצי שעה לפני שמובארק היה אמור להגיע למלון השתלטו אנשי הביטחון שלו על כל המעליות במלון, והתיירים הנופשים, גם אלו שגרו בקומה העשירית, נאלצו לעלות לחדרם במדרגות החירום של המלון.

למפגש בטאבה יש כמובן גם משמעות מדינית. חיים יבין, בערוץ הראשון, סיכם את הפגישה ב"לא סיפור גדול". וזה מתמצת את חשיבות המפגש. ברגע שיבין יאמר על מפגש בין רבין עם אסד "לא סיפור גדול", ישראל תהיה חלק אינטגרלי מנוף המזרח־התיכון. מצרים לא היתה בתמונת המפגשים הסודיים האחרונים בין הבכיר במוסד הממשלתי ובין המלך חוסין ואנשיו. עם זאת מצרים מעורבת, בצורה זו או אחרת, בכל מהלכי השלום בין ישראל למדינות ערב והפלסטינים. ראש הממשלה בא לטאבה כדי לעדכן את מצרים בפרטי הערוץ הירדני וגם בהתקדמות בערוץ הפלסטיני וכדי לשמוע ממובארק פרטים על פגישותיו האחרונות עם נשיא סוריה ומלך ערב הסעודית, פאהד. השניים גם החליפו דעות לקראת בואו של מזכיר המדינה, וורן כריסטופר, לאיזור בסוף השבוע.

לפגישות הרוטיניות בין רבין ופרס למובארק ומוסא יש חשיבות רבה. לא כל פרטיהן ידועים לציבור. אולם מעבר לדברים הנאמרים בפגישות עצמן, הן שוברות הרבה מחיצות פוליטיות ופסיכולוגיות. מנהיגי ישראל נפגשים ומשוחחים עם יאסר ערפאת, אבו מאזן ופייסל חוסייני, עם המלך חוסין ואמיר מג'אלי, עם מלך מרוקו חסן השני ובכירי שלטונו ועם בכירים בממשל התוניסאי. ישראל מתחילה להיות מעורבת בפוליטיקה המזרח־תיכונית, ולדברים האלו יש דינמיקה משלהם. אין זה מקרה שהמלך פאהד ביקש להיפגש בדחיפות עם מובארק, מיד לאחר שנודע לו כי נשיא מצרים עומד להיפגש עם ראש ממשלת ישראל. פתאום גם לסעודיה חשוב מאוד להעביר מסרים פוליטיים לישראל.

פעם ישראל היתה נגד כל העולם הערבי. עכשיו, כשישראל מתחילה להשתלב במרחב, היא מתחילה להשתתף גם באינטריגות האזוריות. רבין התחיל בזה בוושינגטון בפרשת המקומות הקדושים לאיסלאם. פתאום ישראל ניצבת לצד ירדן נגד הפלסטינים, ערב הסעודית ומרוקו. וגם למצרים ולמדינות ערביות אחרות יש בוודאי הרבה מה לומר בנושא.

ד ב ר ה י ו ם

התחילו את האיטיפאדה בלעדי

ב עייתם של הפליטים הפלסטינים מתמקדת ב"זכות השיבה". בעייתם של פליטי האיטי מסתכמת בחובת השיבה, שגוזרים עליהם מארחיהם־מאונס, האמריקאים. מדינות רבות נמצאות במצוקה כלכלית ותחת שלטון רודני, שהדיח את קודמו הדמוקרטי, אבל לא לכולן מוביל המימשל בוושינגטון מהלך בין־לאומי של איומים, עיצומים וגלישה לפלישה. האיטי קרובה מדי לפלורידה. אין זו עוד הקרבה הצופנת איום אסטרטגי, נוסח קובה (ובמידה ידועה של ועקות־שבר רייגניות, גם ניקרגואה) של תקופת המלחמה הקרה. עכשיו מטרידים את האמריקאים לא טילים סובייטיים העלולים להתמקם בסמוך להם ואף לא דירדור־הדומינו של אמריקה לטינית הפונה שמאלה, אלא הצפתם בפליטים דלים, רעבים – ושחורים, כפי שמדגישים חסידי הפלישה מקרב השדולה השחורה בקונגרס ומחוצה לו.

הנשיא קלינטון לכוד בין אבירים אלה של הדחת הכת הצבאית בהאיטי בכוח גייסותיו – שתמיכתם הפוליטית בו ובמפלגה הדמוקרטית חיונית בבחירות בנובמבר, השנה ובעוד שנתיים – לבין המפקפקים בתכלית המבצע הצבאי. האחרונים משתייכים בדרך כלל לסיעה הרפובליקאית בקונגרס ולקצונה הבכירה בפנטגון, שתי קבוצות שאינן מפגינות יראת־כבוד כלפי הנשיא המרושש בסקרי דעת־הקהל. אוי לקלינטון מיצרו ואוי לו מיוצרו: אם תיכשל הפלישה, לא בשלב ההשתלטות על פורט־או־פרינס (אם כי גם זה אפשרית מבוכה נוסח חטיפת נורייגה במבצע פנמה של בוש, לפני חמש שנים) אלא במשימה המפרכת של השבת הסדר והכלכלה על כנן, כאשר אין כל ודאות שהנשיא המודח אריסטיד אכן ייטיב עם עמו יותר משעושים זאת הגנרלים והקולונלים האנוכיים, יצביעו המבקרים על אזהרותיהם המוקדמות ויגזרו את דינו הפוליטי של קלינטון לשבט, אך גם אם תסתיים הפעולה בהצלחה, יטענו כלפיו כי ביקש להסיח את הדעת מבעיות־הפנים שלו.

כדי להיחלץ מהמלכודת מבקש קלינטון לחלק את מבצע האיטי לשני שלבים. בראשון יהיה הכוח העיקרי אמריקאי, אך הוא יורד לנתק מגע מחצי־האי הכבוש משוחרר ולהשאיר את מלאכת השיטור, העלולה להתמשך ולהסתבך, ליחידותיהן של מדינות אחרות. צבאות רבים מקצצים כיום בסדרי־הכוחות שלהם, וחייליהם ישמחו להתפרנס בקסדות כחולות. קלינטון מעוניין בחזית רחבה יותר ובמסגרתה גם בתרומה, מן הסתם סימלית, של צה"ל. ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין נמצא, לפיכך, במצבו של ראשון המכהנים בתפקידיו, דוד בן־גוריון, בעת שהנשיא טרומן ביקש חטיבה או לפחות גדוד מצה"ל למלחמת קוריאה. ממשלת בן־גוריון, בניגוד לדעתו, שללה היענות לפנייה האמריקאית והעדיפה להסתפק בהצעת סיוע רפואי לכוח האו"ם בקוריאה. רבין סבור, כנראה, כי העמדה ההיא תקפה גם כיום: הוא אינו מעוניין להעביר את "גבעתי" מהאינתיפאדה אל האיטיפאדה, אלא להציב שם, לכל היותר וגם זאת בהתנדבות, צוותים רפואיים. זו גישה נכונה, משום שעם כל הרצון לסייע לקלינטון ולגמול לו על סיועו לישראל בתהליך המדיני, צה"ל עודנו עסוק מדי באבטחת ישראל.

מקסיקו

בחירות נקיות, לשם שינוי

"אקונומיסט". מיוחד ל"דבר"

יותר משישים שנה מושלת במקסיקו ברציפות המפלגה המהפכנית המוסדית (פר"י); וזה כנראה לא ישתנה בקרוב

ה רפורמות האלקטוראליות שהונהגו השנה מבטיחות להפוך את הבחירות ב־21 באוגוסט לבחירות הנשיאותיות הנקיות – והצמודות – ביותר בתולדות מקסיקו. הוויכוח הנשיאותי הראשון מאז־מעולם, שנערך לפני חודשיים, העלה את דייגו פרנאנדז דה סוואלוס, מ"מפלגת הפעולה הלאומית" (פא"ן) השמרנית, מאלמוניות אל פסגת סקרי דעת הקהל. לפי סקרים מן הזמן האחרון הוא זוכה בכ־30 אחוז מן הקולות, ומפגר אחרי ארנסטו זדיליו מפר"י בכ־12 נקודות. זדילו, מועמד־מחליף חלש, נשען באחרונה יותר ויותר על יכולתם של בעלי־העמדות הקשישות לספק לו את הקולות.

רוב הסקרים מראים כי צ'אוטמוק קארדנאס, מועמד "מפלגת הדמוקרטיה המהפכנית" (פר"ד) מפגר הרבה מאוד. אבל ההערכה היא שרוב התמיכה בקארדנאס נמצאת באזורי הכפר, שבהם רוב הסקרים אינם מודדים את הדעות בדייקנות. חברת סקרים אחת, "מורי", מאשרת כי המקסיקאים חוששים לגלות לזרים שהם תומכים בפר"ד. המפלגה עומדת במקום שלישי, אבל היא עשויה לקבל כרבע מן הקולות.

ככל שהתוצאות צמודות יותר, כן גובר הפיתוי של בעלי הקו הקשוח של פר"י לרמות בבחירות. איך יעשו זאת? סרג'יו אגואיו, ראש ה"ברית האזרחית", החשובה מבין הקבוצות המקומיות המפקחות על הבחירות, סבור כי שתי הסכנות הגדולות ביותר הן זיוף קולות הכפריים ומשוא־פנים של אמצעי התקשורת. מתוך כ־94,000 אזורים, מומחים מעריכים כי בכ־25,000 לא יהיו משקיפים לא של האופוזיציה ולא של קבוצות בלתי־תלויות, והבוסים המקומיים (בעיקר מפר"י) ינסו להפחיד את המצביעים או לקנות קולות. וכמו בעבר, הדיווח בטלוויזיה, רשת הטלוויזיה הראשית, מצדד ללא בושה בפר"י. הדבר היה כה בולט שהרשת נאלצה עתה לתת לכל המועמדים זמן שווה.

הסימנים אינם כולם רעים. הנשיא קארלוס סאלינס הודיע לא מכבר כי יעביר את השלטון לכל מי שינצח בבחירות. זה נשמע לא מרשים במיוחד, אבל מפי מנהיג פר"י זה ממש ראדיקלי. לפני שבועיים הוא נפגש עם מושלי מחוזות, סרטורי השלטון של פר"י, והטיל עליהם פומבית את האחריות לקיום בחירות נקיות. יתכן שאמביציה, לא אידיאליזם, היא הכוח המניע של סאלינס. הוא רוצה לטהר את מורשתו והוא שם עין על משרה בין־לאומית: נשיאות ארגון הסחר העולמי, אולי אפילו הבנק העולמי.

ב־18 ביולי נפגש הנשיא עם קבוצת סאן אנג'ל, גוף הרואה עצמו כבונה הדמוקרטיה המקסיקאית. חורחה קאסטנדה, הוגה־דעות שמאלני נודע ומארגנה של הקבוצה, אומר כי מטרתה היא למנוע אלימות של אחרי־הבחירות בשתי דרכים: פעולה למען רפורמות נוספות עכשיו, וסיוע לעיצוב "ממשלת פיוס לאומי" רב־מפלגתית אחרי הבחירות. הרפורמות אמורות לכלול הפסקת אתרי הצבעה ופרסום הרשימה האלקטוראלית ברבים. אבל ארתורו נונז, ראש המכון האלקטוראלי הפדראלי והאיש הממונה על הבטחת בחירות נקיות, מתייחס בקרירות לאפשרות של שינויים נוספים. וכשנשאל, בראיון, על מערכת המחשבים שתשמש את הבחירות (ב־1988 התקלקלו המחשבים באורח מסתורי בזמן הספירה), הוא סיים מיד את הראיון.

עם השמאל במקום שלישי, המפתח למהימנות הבחירות נמצא בידי פא"ן – פרט למשקיפים בין־לאומיים. הדבר מדאיג חלק מן האנשים, מאחר שפא"ן ופר"י פעלו יחד בצמידות כדי להעביר את הרפורמות של סאלינס. בצמידות רבה מדי, אומר פורפיריו מונוז לדו, נשיא פר"ד, הסבור כי שתי המפלגות קשרו קשר להרחיק את האיש שלו, קארדנס, ב־1988. מנוז לדו, שר לשעבר של פר"י בעל אמביציות נשיאותיות, אומר כי פא"ן הוא לא יותר מקבוצת לחץ ימנית של פר"י.

טוענים כי פא"ן עלולה להסכים לנצחון מוכתם של פר"י בבחירות לנשיאות כל עוד לא ייפגעו הבחירות לקונגרס: לפא"ן יש סיכוי טוב לשבור את הרוב המוחלט של פר"י בבית התחתון ולזכות על־ידי כך להשפעה ניכרת. אם תיאוריה זו נכונה, אזי דומה כי ברית המרכז־ימין, למרות שמונה שנות פוליטיקה ניאו־ליבראלית שלא הכניסה כסף רב לכיסיו של המקסיקאי הממוצע, עוד תאריך ימים.

אגף התקציבים

הילה מדעית להשתלחות בפוגלים

מחבריו של ספר חדש טוענים, שאגף התקציבים לא משאיר די חלופות לדיון הפוליטי ולמעשה גם מכתיב את סדר העדיפויות

יצחק סאוב

א גף התקציבים באוצר הוא לצנינים בעיני רבים, ולא האחרון בהם הוא ראש הממשלה בכבודו ובעצמו המשתלח ב"פוגלים" כל אימת שנראה לו כי דעתו נתקלת בהתנגדות באוצר. פוגל, מנכ"ל האוצר, צמח, כידוע, באגף התקציבים.

עתה נתוספה למורת הרוח של רבים הילה מדעית. שני מומחים, דוד דרי ועמנואל שרון, אחד חוקר בתחום מדעי המדינה והאחר איש מעשה בעל ניסיון אקדמי ומעשי רב, בשיתוף כלכלן ממשלתי לשעבר, אמנון נויבך, כתבו בסיוע, חברו יחד בכתיבת חיבור שעניינו כוחו הבלתי מוגבל לכאורה של אגף התקציבים באוצר והצורך בריסונו. אגב, שר האוצר "יוק" בכל הפסטגן הזה, שנקרא "כלכלה ופוליטיקה בתקציב המדינה". ספר על מבנה האוצר ללא דיון מרכזי במשקלו של שר האוצר באוצר ובפוליטיקה לוקה בחסר. לזה נוספו הטענות של השדולה החברתית בממשלה בראשות פרופסור שמעון שטרית על העדר רגישות חברתית באגף רב השפעה זה.

אף אחד לא אוהב את גובה המיסים ואת מקציב הכסף לפי איזה שהן אמות מידה – אפילו פוליטיות ומעוותות. ממילא לא אוהבים את האוצר בכללותו ואת אגף התקציבים המקצה את האמצעים של הממשלה למטרות המוסכמות פוליטית באופן רציונלי ככל שניתן.

למחברים כוונות טובות והשקפת עולם המעוגנת בהגות תורות ממשל מתקדמות. הקשר האוניברסלי בדמוקרטיות הוא הגישור בין אחריותו של הפוליטיקאי כלפי ציבור בוחריו, הקובעים את דפוסי מחשבתו הכלכלית, לבין הצורך במקצועיות ואפקטיביות בביצוע הכוונות הטובות או הנעלות הללו. יתרה מזאת, כאשר סך כל "הדרישות" הפוליטיות עולה על סך כל האמצעים מישהו צריך לעמת סכומים אלה ולקבוע עדיפויות. הממשלה היא שבוחרת ביעדים המועדפים ומטילה על המשרד הכלכלי הבכיר לבצעם. כלומר, הכדור הזה נוחת כל שנה בחצר הקדמית של שר האוצר המיוצג לצורך עניין זה על־ידי אגף התקציבים.

מחברי הספר ראו כמובן את הבעיה, אלא שהם טוענים שאגף התקציבים לא משאיר די חלופות לדיון הפוליטי ולמעשה גם מכתיב את סדר העדיפויות.

במאמר מוסגר נעיר, כי בימי ארידור העליזים הביאו הבריחה מאחריות של הדרג הפוליטי (ממשלת הליכוד דאז) וחוסר היכולת של הפקידות האוצרית לשמור על הקופה הציבורית לאינפלציה הנוראית ולמשבר הפיננסי־כלכלי של ראשית שנות ה־80.

מתמיהה העובדה שהמחברים התעלמו מכך שהשלטון הקואליציוני מימי בן גוריון ועד רבין הוא לא רק פשרה על אידיאולוגיה, אלא גם מריבה על נתחים חשובים מן הקופה הציבורית. אחת הדרכים לבלום בצע כסף פוליטי זה היא מנגנון ביורוקרטי בעל אינפורמציה וכלי ניתוח לחשיפת משמעותה של כל משיכה מן הקופה הציבורית. אחת המטרות של חשיפה זו היא מניעת שיעבוד הקופה הציבורית לפרויקטים חסרי שחר כלכלי שסופם לשעבדנו להוצאות מכאיבות או לקיצוצים מכאיבים עוד יותר. פרויקט הלביא הוא דוגמה טובה לכך. הוא מצביע על חולשה פוליטית ועל האפקטיביות המוגבלת של אגף התקציבים הכל־יכול כביכול. אמנון נויבך, איש האוצר לשעבר, מדגיש במיוחד את חוסר הדמיון וחוסר הגמישות של האגף השומר על הקופה גם כאשר צו השעה הכלכלי הוא הוצאות יתר.

לא כל החוכמה ובוודאי לא כל החזון החברתי־כלכלי נמצאים בידי הרפרנטים של אגף התקציבים. אבל לא יהיה זה נכון לומר שהרפרנטים הללו, האחראים למשרדים השונים והמתמחים בפרטי עבודתם ותקציבם, קובעים את מדיניות המשרדים. למעשה הם רק שומרים על המסגרת ועל תופעות שוליות לכאורה שיהפכנו לעבדי תוכניות שאין מהן חזרה בלי משברים חברתיים וכלכליים רבי סיכון. דוד הורוביץ, מהאבות המייסדים, גם של האוצר לפני היות אגף התקציבים כל־יכול, היה מספר על תקציב הביטחון בראשית ימי המדינה. תחילה היו מוציאים את החלק הארי של התקציב על הפרקטיקה הלא צבאית, תחתונים וגופיות הוא קרא לזה, ובסוף השנה היו באים לאוצר עם הכובע ביד לשנורר עוד כסף, כי לא נשאר לתותחים.

משתמע מן הספר, כי אגף התקציבים לא רק צבר ידע רב ולא רק מייצג את "דעת האוצר" (שר האוצר?), אלא הוא בעל השקפת עולם שמרנית ליברלית ובעל תחושת כוח של בעל־בית בכלכלת ישראל, והבלימה היא משאת נפשו, גם ברפלציה. מעניין שבתקופת הליכוד,

(המשך בעמוד 10)

صورة عن الاصل

صكنا من الاهل

מכתב גלוי לראש הממשלה

ההסכם בדרך השלום בין ישראל לירדן הוא, אולי, המאורע החשוב והמרגש ביותר מאז כונונה עצמאות ישראל בארצו. ליבו של כל העם היהודי, בארץ ובעולם, פעם עם כל מלה שיצאה מפיך על מרפסת הבית הלבן ומעל גבעת הקפיטול בושינגטון הבירה. לא רק אתה לחצת את ידו של חוסיין מלך ירדן, זו היתה לחיצת־יד בין עם לעם, בני אברהם אבינו. זה היה לא רק מעמד מרגש וחגיגי, אלא תפילה זכה לחזון אחרית הימים. התוודעות בין אחים.

אולם, נגזר עלינו, כנראה, שאין שמחה ללא נימה המהולה בעצבת־עצב וגם כאב, משום התעלמותך מהישגיו ופעלו של שר החוץ שמעון פרס למעשה הנפלא הזה של הסכמת השלום וחזונו באיזור. בכל נאומיך בושינגטון לא הזכרת את זכותו, שאולי, אלמלא מסירותו ומאמציו למען השלום לא היינו מגיעים לשעה גדולה זו. מדוע עשית כן וגרמת לשפיכות דמים לשר החוץ לעיני העולם כולו? עלבונו הוא עלבוננו, עלבון כל מבקשי טובתה של המדינה. שליחותך, ראש הממשלה, ושליחותו של שמעון פרס כשר החוץ בממשלה, אינה שליחות אישית, אתם פועלים מכוח הסמכות שהעניק לכם העם. המדינה אינה "אני". ואמת זו ידועה לך בוודאי ואתה מרדת בה בזדון־לבב.

הכותב מכתב זה הוא מן הסופרים והעיתונאים הוותיקים בארץ, והוא היה אולי היחיד שיצא נגד מסע־ההשמצה וההכפשה שניהלו עיתונאים מסויימים נגדך ונגד רעייתך, בקשר לעניין הדולארים. טענתי אז, כי ההתקפות חורגות מכל יחס למעידה אשר מעדתם ולזכויות.

חזור בך, ראש הממשלה, אם אפשר בכלל לחזור, התוודה והכה "על חטא" על מה שעוללת ליחיד ולרבים־רבים אפילו אם לא יסולח לך.

א.ח. אלחנני, ירושלים – חיפה

קצינים בכירים אינם קובעים מדיניות

ברצוני להתייחס למכתבו של ד"ר אהרן לרנר מרעננה "ההבדל האדיר" ("דבר", 26.7.94): ראשית בלי ההסכם עם הפלשתינאים לא היינו מגיעים להסכם עם ירדן, כמו שללא ההסכם עם מצרים לא היו שני ההסכמים יוצאים אל הפועל, כך שיש תקווה שההמשך יביא את ההסכם המיוחל עם סוריה ולבנון.

הרצון הגדול לשלום לא יכול להתבצע כל כך מהר כאשר זה בא לאחר מלחמה של מאה שנים של עוינות ומלחמה מתמדת. ולכן המקרה המצער ליד מחסום ארז של אנשים רעבים (שאני בוודאי לא מצדיק אותו, אבל משתדל להבין אותו), ההתייחסות של הכותב לדברי כתבים אינה יכולה להוכיח שום דבר בשטח. כמו כן הודעה של קצינים בכירים או נמוכים אינה קובעת מדיניות. רק עמדת הרמטכ"ל, שר הביטחון או עמדת הממשלה ואישור הכנסת רק הם מוסמכים לקבוע את המדיניות בשטח. לשמחתנו, שני הצדדים – הן הצד הישראלי והן הצד הפלשתינאי – עומדים בהסכמים ונוהגים לשביעות רצון שני הצדדים – להוציא כמה תקריות מקומיות – שאני מאמין שימצאו את פתרונן.

אל נשכח, שמלחמה של מאה שנה לא פותרים במאה יום, ההסכם החדש עם ירדן יפתח פתח להסכם רחב עם כל המדינות הסובבות אותנו ותשנה את פני המזרח התיכון ממצב לחמה למצב של שלום בר־קיימא.

יעקב זרוד, אזור

מי זה עם כובש?

מנהיגי המחבלים המכונים אש"ף אומרים שלנו אין זכות לקבוע את עתיד ירושלים מפני שאנו "עם כובש". ככה, אנו עם כובש. איזו ארץ כבשנו? וממי? מהתורכים ששלטו על ארץ־ישראל 400 שנה? לא. מהאנגלים ששלטו בארץ אחרי התורכים? גם לא. הם עזבו מרצונם. נוצר ואקום שלטוני ואנו ניצלנו אותו כדי להחזיר לעצמנו את אדמת אבותינו. הערבים הם שניסו לגרש ולהשמיד אותנו ולהוציא מאיתנו את מולדתנו. מלחמתם בנו ב־1948 היתה מלחמה ערבית אימפריאליסטית כובשת. אנו רק הגנו על עצמנו מהכחדה טוטלית. האם זה נחשב שאנו עם כובש?

כשהתורכים שלטו על ארץ־ישראל לא היה בעולם כולו מי שיערער על זכותם. כשהאנגלים שלטו על ארץ־ישראל לא היה בעולם כולו מי שיערער על זכותם. גם התורכים וגם האנגלים יכלו, אם רצו, לגרש מארץ־ישראל את כל מי שרצו. מאז שאנו שיחררנו את מולדת אבותינו יש לנו הזכות לגרש את כל הלא יהודים מארצנו. ואם לא עשינו זאת צריכים הערבים רק לשמוח על כך.

מולדת הערבים היא חצי האי ערב, נג'ד וחג'ז, כיום סעודיה. הנה יצא מהמדבר הסעודי צבא כובש והשתלט על כל צפון אפריקה ממצרים ועד מרוקו ועד מרבית ספרד. זה מכונה עם כובש. ואותו עם כבש את דרום מזרח אסיה, את השטח המכונה היום עיראק, את סוריה, פיניקיה ואת כל הארצות והמדינות ששכנו באיזור זה אשור, בבל, מואב, אדם, ארם, עמון, ארץ ישראל משני עברי הירדן. הם כפו על התושבים את דתם. היהודים שסירבו להתאסלם נהרגו לפי חרב עד האחרון. אורחים ערביים מחצי האי ערב השתלטו על אדמות היהודים בנוסח של אליהו הנביא: הרצחת וגם ירשת?

הערבים הם הם "עם כובש". לא אנו. ויש להם החוצפה להטיל עלינו את הכינוי עם כובש.

מה עשה צבא ירדן במחוזות יהודה ושומרון? ומה עשה הצבא המצרי ברצועת עזה במשך 19 שנים? הרי אלה דוגמאות טיפוסיות של המושג עם כובש. לא אנו.

אך כל הדיבורים של הערבים על בירת ישראל נועדו לעשות רושם שירושלים היא עיר ערבית ולא יהודית. היש בעולם עם המתמקח על בירתו?

אלישע גלזר, רחובות

סבא יעקב, תודה שארזת את המזוודות

חיים גורי מאזכר להשכלתי הארץ־ישראלית־השלימה את ההתיישבות האקוסית, אך גם ההתיישבות הנפל, של סבי הביל"ויי יעקב צ'רטוק בעין־סיניה שליד ביר־זית, על דרך רמאללה־שכם, ב־8־1906. האם זה לצורך הפגנת בקיאות או כדי להצדיק את חלוצי הכזב, צפיעי הציונות המשיחית, שצצו 20 שנה אחר קום מדינת ישראל והצלחת מאמציה להיכנות עם משפחת האומות תוך קבלת דין החלוקה (כלומר הכרה בקיומו של העם הפלסטינאי)?

ושמא קורא לי חיים גורי לחזור היום על אותו מעשה שטות ולהכפילו לאור המציאות שבעים־ושבעה – לנטוש את ת"א ולהתנחל באותו מקום על־ידי פלישה לביתו שם של פיצצל חוסייני, שמאבותיו חכר זקני את הכפר ואת הבית שבו מדובר לאותן שנתיים, שהסתיימו באריות מוזרות בלתי־נסבלות – אך ללא קינים־הגהוזי – לשם ההתיישבות ביפו־תל־אביב?

אגב בקיאות, אבקיא את חיים גורי במה שאמר אבי משה שרת לחבורה של "צעירי מפא"י" מקץ כ־50 שנה לאותה אפיזודה עין־סיניית חולפת אך מאלפת:

"איני יכול לדרוש מכולכם, שיהיה לכם כמותי (בגיל 12־14) ניסיון של שנתיים חיים סגורים בכפר ערבי, כדי להיווכח לדעת שערבים הם בני־אדם, שיש להם מוח, היגיון וכבוד אנושי ויצר וכושר הרעיונות" ("יומן אישי", עמ' 1507).

אני הפנמתי יחס השקפה אלה מבית אבא ואיני זקוק לגלות למקום תורה של חיים סגורים בעין־סיניה. טוב לי בחיים הפתוחים של תל־אביב.

יעקב שרת, תל־אביב

פתרון גאוני לבעיית כפר שלם?

1. נתבעתי על־ידי חברת "חלמיש" לשלם 177,000 ש"ח כדמי שכירות + פינוי, למרות שהנני מתגורר במקום 37 שנה ורכשתי את זכויותי בכסף רב.
2. מאחר שלפי רישומי "חלמיש" מתגוררים כיום בכפר שלם כ־800 משפחות וכ־80 עסקים (ברובם עם זכויות פחותות משלי) הרי זה פתרון גאוני מחד גיסא פינוי כל תושבי כפר שלם דרך הגשת תביעות דומות לבית־המשפט ובנוסף תקבל "חלמיש" לקופתה יותר מ־155 מיליון ש"ח. (880 x 177,000 = 155,760,000)
3. אבקש לבדוק:

א. איך לא חשבו על פתרון גאוני זה כל ההנהלות הקודמות של "חלמיש"?
ב. מדוע "חלמיש" אינה מממשת פתרון גאוני זה כלפי כל תושבי כפר שלם?
ג. מדוע התחילה במימוש הפתרון הגאוני דווקא בי ולא בחברי ועד כפר שלם לדוגמה?
ד. האם כל המשפחות שחתמו לאחרונה על הסכמי פינוי עם הנהלת "חלמיש" הדרשה שילמו אגורה אחת דמי שכירות? מדוע לא יקוזזו מהם דמי שכירות מתשלומי הפינוי?

וזהי אחת הסיבות לנפילתה של מפלגת העבודה בכפר שלם בעשרות אחוזים בבחירות לעירייה ולהסתדרות למרות היות אלי בן־מנחם סגן שר השיכון.

רפי חגי
חבר מועצת סניף כפר שלם של "העבודה"

דורון שרם

מובארק מסתדר בלי דובר צמוד

מחמד עבד אל־מונעים, דוברו של הנשיא מובארק סיים בשבוע שעבר תקופת כהונה בת חמש שנים כדובר הנשיא.

על־פי צו מיוחד שוחרר עבד אל מונעים מתפקידו בתום הקדנציה ושב לעבודתו כעיתונאי ב"אל־אהראם", שבו יכהן כאחד מארבעת סגני העורך.

עבד אל־מונעים היה בשעתו כתב צבאי באל־אהראם ובתוקף זאת ביקר לעיתים תכופות בישראל ורכש לו כאן ידידים רבים.

לתפקיד דובר הנשיא מונה עבד אל־מונעים על־ידי מובארק, כאות הוקרה לימים בהם שירת כאחראי על ההסברה בחיל האוויר המצרי כשמובארק היה מפקד החיל. עד אז לא היה כלל תפקיד שנקרא דובר הנשיא, והדוברות היתה תמיד מוטלת על שר ההסברה.

עתה אין למובארק כוונה למנות לו דובר חדש. שר ההסברה, ספוות א־שריף, ימלא את תפקיד הדוברות בהיקפה המלא.

(דן אביזן)

שופט ומשורר

שופט בית משפט השלום בבאר שבע, יוסף אליעז, הוציא בימים אלה ספר שירה שני פרי עטו.

השופט אליעז כותב שירה מזה שנים רבות. תחילה כתב שירי ילדים בשביל שלושת בניו, שהבכור ביניהם הוא כבר בן 22 כיום. לפני 12 שנים ריכז שירים אלה, והוציא אותם בספר "דוד לידי". בימים אלה השלימה הוצאת ספר השירים השני של השופט, "מדבר ורוח". הספר מושפע מהיות השופט המשורר תושב באר שבע ב־28 השנים האחרונות ומהמדבר הסובב את העיר.

לפני שהחלה הפצת ספר השירים, העניק השופט אליעז עותקים אחדים לידידים. אחד הראשונים בהם הוא זקן הפרקליטים הפליליים בישראל, עו"ד חיים קאזיס מתל אביב, המרכז ב־20 השנים האחרונות את מרבית פעילותו המשפטית בבאר שבע. (ע)

הצלחה לבול ישראלי

בול של רשות הדואר מ־1993, שעניינו איכות הסביבה, נבחר כבול הטוב ביותר בעולם בנושא איכות הסביבה. את הבול, בערך נקוב של 1.20 ש"ח, עיצב דוד בן הדור.

הפרס הבין־לאומי של אסיאגו באיטליה הוענק ל"אמנות בולאית בנושא איכות הסביבה". הבול הישראלי זכה בקטגוריה "עולם טוב יותר".

הצלחה גם למעטפות הדואר המיוחדות, שהונפקו על־ידי השירות הבולאי לכבוד פתיחת שיחות השלום ישראל־ירדן בעין עברונה.

עוד בעניין עברונה הגישו ראשי המשלחת הישראלית בתחילת הדיונים לעמיתיהם הירדנים את המעטפות החתומות כמחווה של רצון טוב. המעטפות הפכו מייד ללהיט בקרב חברי המשלחות. מאות העיתונאים, הדיפלומטים, הקצינים והיועצים עסקו בהפסקות הדיונים בהחתמה הדדית על מעטפות, והתחרו ביניהם מי יאסוף יותר חתימות על המעטפות.

חברי המשלחות לקחו עימם מעטפות כאלה גם לוושינגטון, לחתימת ההצהרה המשותפת בבית הלבן. על שלוש מעטפות התחתמו כל המנהיגים המשתתפים, ובהם הנשיא קלינטון וסגנו אל גור, המלך חוסיין, יצחק רבין, שמעון פרס, וורן כריסטופר, ד"ר מג'אלי ועוד.

התרגשות גדולה אחזה את תושבי שכונות רמת ישראל וביצרון, במזרח תל־אביב, כאשר אהוד מנור הגיע לצפות במחזמר "יוסף וכתונת הפסים המשגעת", שהציגו ילדים לקייט שמיעה, הניבי מרעוען "שמעי". מנור, שתירגם את המחזמר המצליח, אמר כי הביצוע המיוחד של הילדים היה "מרגש מאוד ונגע ללבי".

הכוכב נקרא על־שם החתול "ספוק"

אסטרואיד שהתגלה לאחרונה זכה להקרא על שמו של חתולם של שני אסטרונומים, אורקולה וג'יימס גיבסון. השניים נימקו את צעדם [illegible] ברצונם לעורר ויכוח קונסטרוקטיבי ומפרה על אודות שיטת מתן שמות חדשים לאסטרואידים ולגרמים שמימיים ייחודיים אחרים.

לטענתם של בני הזוג גיבסון, חתולם האהוב, "מר ספוק", הנעים להם את שעות התצפית הרבות, אותן נאלצו לבלות במצפי־כוכבים נידחים בדרום אפריקה ובארגנטינה, ובכך הוא עונה, לדעתם, לדרישה הקבועה בתקנות הוועדה המתאימה באיגוד האסטרונומי הבין־לאומי, לפיה שמות לגרמים שמימיים יהיו, כאשר מדובר בשמות אישים, על שמם של אלה שתרמו תרומה ישירה לאסטרונומיה.

להפתעתם הרבה, קיבל האיגוד האסטרונומי הבין־לאומי את טענתם, והעניק לאסטרואיד מס' 2309 את השם "מר ספוק".

אנדריי ראוזי שרבן, מנהל המרכז למידע אסטרונומי בירושלים, מספר כי ההחלטה המשונה עוררה גל של מחאות בין אסטרונומים ברחבי העולם. עם אחד ממגלי כוכב השביט שומייקר־לוי 9, אשר פגע בכוכב הלכת צדק לפני כשבועיים.

יצויין, כי במאה ה־18 היה נסיון לקרוא לאחת מקבוצות־הכוכבים בחצי הכדור הדרומי בשם "החתול", אולם הצעה זו נדחתה.

ברכה לעמית הירדני

בסניף "רוטרי־מוריה" בחיפה ערכו טכס ברכות מסורתי, הנקרא המכונה [illegible] "ברכה בין־לאומית" [illegible] לעמיתיהם בסניף "רוטרי" ברמת עמון.

נוסף לברכות ישגרו חברי [illegible] החיפני לרבת עמון תעודה המעידה על נטיעת עץ על שם המועדון הירדני ביער פול הריס בצפת (הקרוי על שמו של מייסד "רוטרי" העולמי).

נשיא "רוטרי מוריה", משה גוטר, הזמין את עמיתו הירדני לביקור בסניף החיפני, ובביתו הפרטי. את התעודה ואת ההזמנה ישלחו החיפנים באמצעות משרדי "רוטרי" העולמי בציריך.

(אורי שרון)

בריז'יט ברדו נגד סופיה לורן

בריז'יט ברדו תקפה במכתב פומבי את סופיה לורן, בשל "הסכמתה למכור את שמה ואת תדמיתה למבצע הפירסום המחפיר ביותר: פרסום פרוות".

הכוכבת האיטלקיה חתמה לא מכבר על חוזה, שחלק ממנו הוא פרסום פרוות. בריז'יט ברדו, הידועה במלחמתיה למען בעלי־החיים, האשימה את סופיה היפה "בסיוע מכוון למוות". ברדו תובעת מסופיה לורן "להחרים את הסחר הנבזי הזה, המבוסס על סבלם ומותם של אלפי בעלי־חיים, הנטבחים בצורה בלתי נסבלת".

"זה משפיל, מבהיל, מצער ומרגיז לקבל כספים מדמם של בעלי־חיים. לעולם אל תשכחי כי כאשר את לובשת פרווה את נושאת על גבך בית קברות", סיימה את ברדו את מכתבה הזועם.

אוהבי החיות באיטליה פירסמו מודעות ענק בעיתונים ובהן נקראת סופיה לורן להפסיק לשתף פעולה עם סוחרי הפרוות.

שחקנית "הקאמרי" נעמה שפירא (משמאל) שבה לככב בהצגה "שיינדלה" לאחר היעדרות ממושכת מטעמי עייפות. בינתיים נכנסה לתפקיד גלית ברמן (מימין), והשתיים יגלמו את תפקיד שיינדלה לסירוגין. בשבוע שעבר ציינו משתתפי "שיינדלה" את הצגת ה־150, במסיבה אינטימית בביתה של אורנה פורת, המככבת אף היא בהצגה. בהזדמנות זאת חגגו את נסיעתה הקרובה של ההצגה להופעות בארצות־הברית.

על קזינו

(המשך מעמוד 9)

אחד־העם, בעל תורת הציונות הרוחנית, שברחוב על־שמו בתל־אביב נמצאת הבורסה הציונית הראשונה.

הקמת קזינו בישראל היא, קודם כל, מעשה אנטי־חברתי, אך היא עלולה גם להיות הרסנית מבחינה כלכלית. ישראלים רבים, ביניהם קשי־יום, עלולים להיסחף אחר ההימורים בקזינו, לאבד את כספיהם וליפול למעמסה על הציבור. משפחות־משפחות יגיעו לשם הישראלים לסופי־שבוע, כדי לבזבז את הונם. יהיו בוודאי כאלה שייצאו משם עם ארנקים ירוקים, אך הם יהיו בודדים. הרוב יחזור לביתם ולעבודתם עם פחות כספי ויותר עצבים.

תרבות הפנאי של הישראלים, שגם ללא קזינו ציוני מצויה במשבר עמוק, תחטוף זעזוע קטלני נוסף. בארה"ב התפרסם באחרונה מחקר על תעשיית ההימורים האמריקאית, ולפיו גדל והולך מספר בני הנוער המצטרפים להוריהם במירוץ אחרי ההימורים. החוקרים טוענים שכשבעה אחוזים מכלל הצעירים עד גיל 18 כבר מכורים להימורים. "ככל שעסקי ההימורים נעשים ממוסדים יותר, לגיטימיים יותר, ככל שהם הופכים לעממיים ונגישים לציבור הרחב, כך מתרבים גידולי הפרא בדמותם של מהמרים מכורים", קבע המחקר.

מדברים כיום על הקמת בורסה שנייה בישראל. כלכלנים אומרים שזהו צעד נבון נוכח העובדה שבבורסה התל־אביבית נסחרות היום 700־600 חברות (פי 6 או 7 מאשר בשנת 1983). אך לא יהיה זה נבון להמר על הקמת קזינו ראשון בישראל. על קזינו לא מהמרים.

הילה מדעית

(המשך מעמוד 9)

שבחלקו היה פופוליסטי ובחלקו ליברלי־שמרני, לא שבעו יותר נחת מה"פוגלים" מאשר בתקופת ממשלת "העבודה" של ימינו. מאחר שמן המפורסמות הוא כי רבים שואפים לשלוח יד לקופת הציבור ומעטים בלבד לתרום לה, מלווה להט הרפורמה של תהליך התקצוב לא רק על־ידי הרצון לדמוקרטיזציה רבה יותר של השלטון, אלא גם על־ידי הרצון להבטיח גישה חופשית יותר לקופת הציבור.

אומרים ששר האוצר, אברהם שוחט, לא התלהב מהחוברת ולא סמך ידו על המלצת השר צבן לכל השרים לעיין בה. לא בטוח שזה נכון ויתכן שזה מוגזם. אבל אנשים חכמים צריכים לדעת כי מי שמפרק את השומר מנשקו מסכן את הנשמה.

מודעות עד חצות
אבל, לוח ומסחריות
בחיוג חינם
177-022-3000
מוקד ארצי

חברת החשמל לישראל בע"מ
חי"ג חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות
24 שעות ביממה

ירושלים	02־580666	נהריה	04־983555
תל־אביב	03־5633777	נתניה	09־602988
חיפה	04־647777	עפולה	06־423333
אילת	07־372191	פתח־תקוה	03־9394488
אשדוד	08־511688	צפת	06־970211
אשקלון	07־770088	ראשון־לציון	03־9632488
באר־שבע	057־462666	רחובות	08־371388
טבריה	06־792275	רמלה	08־221313
חדרה	06־223133	רעננה	09־906188
כרמיאל	04־881731	אריאל	03־9366345־6־7
בית שמש	02־911669		

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
הקריה – אבן גבירול 19 – 284650
קופ"ח כללית – אבטסרום 9־7 – 5232383
בן־יהודה – בן־יהודה 142 – 5223535 (עד 03.00)
סופרפארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 6413730 (עד 24.00)

ירושלים
רינה פארם – דוד ילין 31 – 383788

חיפה
הרצליה – הרצליה 1 – 676284

פתח־תקוה
שור־סבבניק – היפר־כול פינת בל – 9211106

רמת־גן
הניכון – עוזיאל 89 – 6741949

בת־ים – חולון
בני בת־ים – הנביאים 3 – 5515671

טיפול נמרץ לב

● לב 1 – שירות 24 שעות – 03־5618791
● שח"ל – 03־5625555
● נטל"י – 177־022־4224, 03–5757788

ניידת טיפול נמרץ

● אשדוד 08־551333
● בית שאן 06־587223
● בת־ים 03־5511111
● הרצליה 09־541333
● חדרה 06־322333
● חיפה 04־512233/4
● טבריה 06־790111
● ירושלים 02־523133
● כפר־סבא 09־33222
● כרמיאל 04־988555
● מגדל העמק 06־540062
● מעלות 04־979333
● נהריה 04־823333
● נצרת 06־573335
● נתניה 09־623333
● עכו 04־912333
● עפולה 06־593334
● פתח־תקוה 03־9311111
● קראון 03־344442
● קרית־ביאליק 04־761062
● קרית־שמונה 06־944333
● ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
● רחובות 08־451333
● שדרות 051־897024
● תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
● דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־285822
● טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 5201515־03, 5201432/1. 24 ש'. גם בשבת וחג.
● טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל־אביב. עד חצות (כולל שישי־שבת). 03־5436696.
● תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כיכר המדינה) טל' 254397, 03־452173: יהודה המכבי, איתורית 4318, 03־5449911 מנוי.
יפו: יפת 99, 13.00־09.00, 16.00־02.00, טל' 864256.
גבעתיים: ויצמן 12, טל' 324547 איתורית 3743 מנוי 5193193.
ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־253767. בי"ח משגב לדך – טל' 02־633708, 16.00־08.00, ד' 19.00־08.00.
בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חירום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

● סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 234819־03, ים 02־514455. חיפה 04־382611. אילת 059־31977.
● ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133; 08־550506 – 24 שעות – 02־514111 – 07־376310.
● נסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 12.00־08.30, 19.00־16.00, טל' 057־74907.
● אור אדום – למען נפגעי אלימות שוטרים והעצורות, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3.
● נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 16־9, 03־231675, 03־235922.
● מכורים אנונימיים (אנ.איי.), מידע תמיכה וסיוע 24 ש'. 03־5131046.
● זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 04־256417, 03־378572.
● האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763.

תחבורה

● קווי אוטובוס "דן" טל': 5614444.
● "אגד" – טל' 03־5375555.
● זמני נחיתות מטוסים, תקליט. 03־9731111.
● מודיעין נמל התעופה: 03־9712484.
● רכבת. זמני נסיעה ותעריפים באמצעות "טלמסר" טלפונים: 04־303133, 03־5652200.

עזרה רפואית ונפשית

● ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03־5461111, לילדים ולנוער 03־6961113, ים 02־610303. קו ברוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3. קו ברוסית 04־672223. נתניה 09־625110. קו ברוסית 09־828755. ב"ש 07־281128. קו ברוסית 07־275871. סניף הגליל 04־9988410. כ"ס, 09־974555. חדרה 06־346789. קו ברוסית 06־343269.
● המרכז להתנדבות בישראל, 03־5614144 לזקוקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
● מגנ, ייעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'־ה' 14.00־09.00, 03־829970.
● אנוש – ייעוץ למשפחות נפגעי נפש, 5400474־03, 03־5400672.
● יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03־226027, 04־229488, 04־922222, 02־243358, אילת 09־76366. לחייל 222732, כ' 17 עד 24.
● "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עיזוני ר"ג 6728697, 6734752, ב' 13.00־8.00, ד' ה' 16.30־19.00.
● "אל־סם" – רח' פקיעין 7, ימים א'־ה', 16.00־20.00. טל'. 5463587, 54620276, 02־663902, 02־663828.
● הוועד למלחמה באיידס, מידע וסיוע לחולים 03־614576, 03־566380, ת.ד. 33602 ת"א.
● אלי, אלימות כלפי ילדים. 03־430879, 03־261070, מ־08.00 עד 22.00.
● "הקו הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים ולסביות. ימי א', ג', ה' מ־19.30 עד 23.30. 03־292797.
● קופת־חולים – מוקד מידע רפואי: א'־ה' 08.00־20.00, ו' 13.00־08.00. טל' 03־433300.
● בר"א – שירות רופאים לביקורי־בית, ובתורנות מד"א, שעות 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
● חדר מיון פרטי תורן, טר"ם. קהילת סלוניקי 9 (ליד כיכר) ת"א. 499970.
● אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03־319845, 03־202951, 03־319281.
● אלכוהוליים (24 שעות) 03־721161.
● אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02־830092, 02־630524.
● "קשב לקשיש", א.ג.ל. 03־299089. א'־ה' 09.00־14.00.
● אוזן קשבת לגיל המבוגר רמת השרון ימים א'־ה' 16.00־20.00, טל' 5493244.
● נשים במצוקה. קו ארוז 09־505720.
● ארגון הורים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03־621515.
● "יד שרה" – שיקום החולה. ים 02־244242, ת"א 03־812304, חיפה 04־381784.
● "תהל"ה" – תמיכה בהורים של לסביות והומוסקסואלים. טל' 09־587779.
● תמיכה נפשית לחולי סרטן. 02־435516.

מרק לא היה צריך למות

מרק קאופמן, עולה חדש, נספה לפני כשנה בתאונת עבודה מחרידה במפעל 'רותם דשנים'. הוא הותיר ארבעה ילדים ואלמנה, ראיסה, הטוענת, כי המפעל וחברת כוח האדם, 'דנאל' מתנערים מכל אחריות בעקבות מות בעלה. עכשיו היא תובעת פיצויים בגובה של 1.8 מיליון שקל. חוקר מטעם משרד העבודה והרווחה כתב דו"ח קשה, בו האשים את החברה ברשלנות ובזלזול בחוקי הבטיחות

מאת אמיר רוזנבליט

"הוא לא היה צריך למות. לא זו בלבד שעובדי חברת כוח אדם הם עובדים סוג ב' במפעל 'רותם אמפרט', לא זו בלבד שהטילו עליהם את כל המשימות השחורות ששום עובד קבוע לא רצה לבצע, אלא שאפילו לא דאגו להם לתנאי בטיחות מינימליים. שלחו אותו לבצע משימה מסוכנת, לבד בתוך מיכלית סגורה, רוויית גזים ואדי בנזין, כשכל הקשר שלו לעולם החיצון הוא סולם הקשור קשר רופף למיכלית. זה היה מוות נורא ומיותר", כך אומרת ראיסה קאופמן, בת ה־40, עולה חדשה תושבת באר שבע.

קאופמן הגישה לא מכבר תביעה כסך 1.8 מיליון שקל בבית המשפט המחוזי בירושלים נגד חברת 'דנאל' לכוח אדם וחברות הביטוח 'מנורה' 'הדר' ו'מגדל'. בעלה המנוח של קאופמן הועסק באמצעות 'דנאל' בחברת 'רותם דשנים' בדרום, וביצע שם את העבודה שבמהלכה נשרף למוות לפני שנה, בגיל 43.

מדי לילה שבה ראיסה קאופמן בסיוטי הלילה שלה אל הרגע הנורא שבו נלכד בעלה, מרק ז"ל, במיכלית הבוערת, וניסה לשווא, במשך דקות ארוכות, להיחלץ ממנה בציפורניו. היא מדמה את עצמה עומדת שם, מושיטה לו יד או סולם. שיחלץ את עצמו ממלכודת האש. אחר כך היא מתעוררת אל מציאות חייה הקשה.

אסונות במקומות עבודה הפכו שכיחים יותר בשנים האחרונות (צילום אילוסטרציה)

לא תאונה ראשונה

תאונת העבודה שבה מרק קיפח את חייו זעזעה בשעתו את את המדינה. ב־8 ביולי אשתקד, נשלחו מרק ושני עובדי קבלן נוספים של חברת 'דנאל' לבצע עבודת אחזקה במיכליות המשמשות להובלת חומצה זרחנית מהמפעל באזור דימונה לנמל אשדוד. מנהל המחלקה הטיל על השלושה לרפד את פנים המיכלית בלוחות ציפוי גמישים, עשויים מחומרים כימיים, ולהדביקם באמצעות דבק רעיל ודליק במ[illegible].

כדי להאיר את [illegible] של המיכליות, התקנו בהן זרקורי הלוגן. הזרקורים כוסו בזכוכית בעלת מעטפת לא חסינה דיה, שלא על פי דרישות התקן הישראלי. מרק וחבריו נכנסו לאחת המיכליות, כשהם מצויידים בסכין חיתוך חשמלית בעלת טמפרטורות להבה של 500 מעלות צלסיוס. בחוץ שרר אותה שעה חום של 35 מעלות. למרק ולחבריו לא סופקו מסיכות אויר או מכשירי נשימה הולמים. במקום זאת הותקן בפתח המיכלית צינור לשאיבה חלקית של האוויר הרעיל.

כדי להיכנס למיכלית העמוקה והחשוכה, נזקקו השלושה לסולם מתכת קטן, שהיה קשור בצורה רופפת למדי לפתח המיכלית. הם עבדו במעמקי המיכלית במשך כמה שעות, ולא הבחינו כי אט אט מצטברים בתחתיתה אדי בנזין רעילים, שנפלטו מחומר ההדבקה המיוחד. לאדים אלה היה נחוץ רק ניצוץ קל כדי לגרום לפיצוץ נורא ולהתלקחות מיידית. בערך ב־12.30 בצהריים, יצאו שני לחבריו של מרק מהמכלית כדי לרוות את צמאונם ולשאוף מעט אוויר נקי. שניות לאחר שהגיחו החוצה, נשמע פיצוץ שזעזע את כל המפעל. כעבור שניות נוספות אירע פיצוץ שני. שני העובדים שיצאו לשתות מים, הבחינו בלהבה גדולה פורצת מתוך המיכלית, וראו את הסולם הקטן מתעופף למרחקים. ביחד עם עובדים נוספים שנזעקו למקום, הם ניסו לכבות את האש, אך מבחינתו של קאופמן, זה כבר היה מאוחר מדי.

שורת מחדלים

כאשר הצליחו העובדים להשתלט על האש ונכנסו פנימה, הם מצאו אותו יושב מכווץ, במצב של גסיסה, כשהוא מנסה לגונן על ראשו מפני האש. בחלק העליון של המיכלית נראו בבירור סימני חריצת ציפורניו על גבי המתכת הלוהטת, כאשר ניסה לחלץ את עצמו החוצה בידיו.

בדיקה יסודית, שערך חוקר תאונות מטעם משרד העבודה והרווחה, חשפה שורה ארוכה של מחדלים בטיחותיים חמורים במפעל־במיוחד בכל הקשור לעובדי הקבלנים. התברר, כי איש לא טרח מעולם להסביר למרק ולחבריו מה הסיכונים הכרוכים בעבודה בתוך מיכלית רוויית אדי בנזין טהור. איש לא תידרך אותם לגבי הסכנה שבהפעלת ציוד חשמלי במקום כזה. העובדים לא קיבלו בגדי מגן אישיים או מסיכות להגנה מפני גזים או אש. הנהלת החברה לא הציבה שלטי אזהרה.

וזה עוד לא הכל. בהמשך התגלה, כי בחודשים שקדמו לאסון המחריד אירעו בתחומי מחלקת הגומי של המפעל שתי תאונות דומות: משטחי דבק התלקחו תוך כדי עבודה, ובנס לא אירע אסון. אך לא נעשה שום מאמץ לטפל בליקויים.

"יחס של אדם נחות"

מרק קאופמן עלה מחבר העמים המדינות לפני ארבע שנים. לפני עלייתו היה מהנדס מכונות מצטיין, ורעייתו, ראיסה, עבדה כרופאה כללית. בארץ החל מרק לעבוד בעבודות מזדמנות, ובהמשך הצטרף לחברת 'דנאל', על תקן של עובד פשוט. המשפחה שוכנה במגורון באתר נחל בקע וחיה בצמצום רב.

בעקבות האסון, המשפחה נשברה. ראיסה וילדיה נזקקו לטיפול פסיכולוגי, אבל טיפול לחמש משפחות הוא עניין יקר. פרקליטה של קאופמן, עו"ד משה דובר מירושלים, פנה ל'רותם אמפרט', בבקשה שהמפעל יסייע במימון הטיפולים למשך שנה, אך נענה בסירוב מוחלט."מרק קאופמן היה עובד חברת כוח אדם ולא עובד של המפעל", נימקו בתגובה.

ראיסה: "מרק הרגיש שהוא מקבל יחס של אדם נחות. עלינו ארצה עם לב פתוח ורגש ציוני. רצינו להיקלט ולהיבנות בארץ. רצינו להיות מועילים בחברה. עכשיו איבדתי את בעלי בגלל רשלנות של אנשים לא אחראיים, ונשארתי עם חלום שבור.

"מאז האסון, איש מהנהלת 'רותם' או 'דנאל' לא ביקר אצלנו. אפילו לא התקשרו כדי לשאול אם אנחנו זקוקים למשהו. הגיעו רק מנהל המחלקה שלו, רון שרצר ושני עובדים נוספים".

מתקיימים בקושי

ראיסה וארבעת ילדיה, מרינה (17), אלכס ורומן, תאומים בני 12, וסטלה, בת ה־8 מתקיימים בקושי רב, מקצבה של המוסד לביטוח לאומי.

מזכיר חברת 'רותם אמפרט', רוני שרף, מסר בתגובה, כי הואיל והוגשה תביעה משפטית, מנועה החברה מלהתייחס לפרשה בכל צורה שהיא. יצויין, כי החברה הגישה כתב הגנה, בו מוכחשים מרבית סעיפי כתב התביעה.

מחברת 'דנאל' בבאר שבע נמסר, כי מנהל הסניף, אריה קרן, נמצא בחופשה ולפיכך לא ניתן בשלב זה להגיב על הפרשה. יצויין, כי תיק החקירה המשטרתי שהגיע לפרקליטות מחוז הדרום נסגר מחוסר הוכחות.

מניין המחדלים

"חוסר ידע בסיסי"

דו"ח חוקר תאונות העבודה במשרד העבודה והרווחה, אינג'ניר יעקב רויטמן, קובע במפורש כי האחריות למותו של מרק קאופמן חלה על הנהלת מפעל 'רותם דשנים'

"אחרי איסוף כל הנתונים ומהתרשמותי במקום האירוע, הגעתי למסקנה שחוסר ידע בסיסי על תנאי עבודה בטוחים אצל הנהלת המחלקה בביצוע תהליך הדבקת גומי טבעי בתוך מקום מוקף, כאשר בעבודה מעורבים חומרים, גזים ואדים רעילים ונפיצים, הוא אחד מהגורמים העיקריים להתרחשות תאונת העבודה הקטלנית" – כך קבע חוקר תאונות עבודה במשרד העבודה והרווחה, אינג'ניר יעקב רויטמן, בדו"ח מפורט וקשה שכתב בעקבות האסון.

אינג' רויטמן כותב, כי בהיעדר ידע מתאים אצל הנהלת המחלקה במפעל, ברור לו מעל לכל ספק, שמסירת מידע עדכני לעובדים בדבר סיכוני הבטיחות והבריאות הקיימים במקום עבודתם והדרכתם בעניין ההיבטים הקשורים בהגנה מפני הסיכונים, היתה שטחית ביותר ולא עזרה להם בביצוע תהליך עבודה מסוכן.

"עצם התרחשות התאונה ואופן ביצוע כל תהליך העבודה להדבקת גומי טבעי עם ציוד וכלי עבודה לא מתאימים, כאשר הנהלת המחלקה לא נקטה אמצעים למניעת התלקחות אדי גזים נפיצים ביותר בתוך מקום מוקף, מאמתים את מסקנותי, אשר הובילו, בסופו של דבר, לאירוע הקטלני בו נספה מר מרק קאופמן ז"ל", כותב החוקר.

בדברי הסיכום של ממצאיו, המתפרשים על פני 15 עמודים, מונה אינג' רויטמן שורה ארוכה של מחדלים שקדמו לתאונה הקטלנית. לדבריו, התאונה התרחשה בגלל הסיבות הבאות: שימוש בציוד חשמלי וכלי עבודה לא מתאימים באטמוספירת גזים רעילים ונפיצים ביותר. אי נקיטת אמצעים מעשיים לסילוק אדים רעילים ונפיצים מהמכלית על ידי ציוד שאיבה מתאים. ביצוע עבודות להדבקת גומי טבעי ללא ציוד מגן אישי מתאים לאטמוספירת גזים רעילים ונפיצים מאד.

אי מסירת מידע עדכני לעובד במקום עבודתו בדבר סיכוני הבטיחות והבריאות הקיימים בתחנת העבודה שבה הוא מועסק, הנובעים משימוש בציוד, בחומרים ובתהליכי עבודה מסוכנים. הדרכה שטחית של העובדים במקום עבודתם בעניין ההיבטים הקשורים בהגנה מפני סיכונים הקיימים בתחנת העבודה בה היו מועסקים. ידע בלתי מספיק אצל הנהלת מחלקת הגומי על תכונות כימיים ופיסיקליים של החומרים, אשר מעורבים בתהליך הדבקת גומי טבעי בתוך מקום סגור.

להלן מונה החוקר מחדלים נוספים שגרמו לאסון: חוסר נוהלי עבודה לביצוע תהליך הדבקת גומי טבעי בתוך המכלית, הכוללים תנאי עבודה בטוחים, ציוד מכני, כלי עבודה וציוד מגן אישי מתאימים. אי מסירה לעובדים במקום עבודתם תמצית בכתב על המידע בדבר סיכונים בעבודה שבה הם מועסקים ועלולים להיחשף להם עקב ביצוע תפקידם. היעדר שילוט אזהרה מתאים במקום העבודה לגבי תהליכי העבודה המסוכנים ושילוט הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי נדרש.

אי נקיטת אמצעים מצד הנהלת מחלקת הגומי כדי לוודא את המצב האקולוגי הקיים בתוך קרון המיכלית לפני התחלת העבודה בתוכו עם חומרים ואדים דליקים, נפיצים ורעילים. פיקוח בלתי מספיק מטעם הנהלת המפעל, הנהלת מחלקת הגומי ומחלקת הבטיחות על העשייה בתוך קרון המיכלית בו מבוצעים עבודות מסוכנות ביותר לחיי אדם.

החוקר גם מתאר תמונה עגומה באשר לזיקה בין העובדים לבין חברות כוח האדם המעסיקות אותם במפעל: "במציאות הקבלנים להספקת כח אדם, לאחר הפניית העובדים למפעל, לפי המקצועות הנדרשים, לא מקיימים כל קשר עם אנשיהם, מלבד העברת שכר העבודה המגיעה להם וכל אחריות על בטיחותם, שלומם ובריאותם. לעניות דעתי, האחריות מוטלת אך ורק על מפעל רותם דשנים (אמפרט) בע"מ, אשר חייבים להתייחס אליהם כשווים אל שווים לעובדיהם, דבר הקורה לעתים רחוקות ביותר".

סקירות הידיעות

גל חום בדנמרק ושבדיה

חודש יולי, בו יוצאים רוב תושבי סקנדינביה לחופשה, היה שטוף השמש והחם ביותר שנרשם אי־פעם בדנמרק כולה וברוב שטחה של שבדיה, מסרו מטאורולוגים ביום אתמול.

בשטוקולם בירת שבדיה, היה חודש יולי השנה החם ביותר מאז החל ברישומים ב־1756, עם טמפרטורות של יותר מ־30 מעלות, שגרמו לעלייה בטמפרטורה הממוצעת ל־21.5 מעלות. השיא הקודם נרשם ב־1914.

המכון המטאורולוגי של דנמרק אומר את הטמפרטורה הממוצעת ביולי ב־19.5 מעלות, ועל פי הנתונים, היה חודש יולי האחרון החם ביותר מאז החל ברישום, ב־1874. הטמפרטורה הממוצעת בדנמרק בחודש יולי נעה בסביבות ה־15 מעלות.

השיא נקבע בחוף הבלטי של שבדיה, בו נרשמו בעיר הנמל קאלמאר 35.2 מעלות, ב־27 ביולי – הטמפרטורה הגבוהה ביותר שנרשמה אי־פעם בעיר ובמקומות רבים אחרים במדינה.

שיאים נוספים שנשברו באיזור: מספר שיא של ימי שמש, כמות המשקעים הנמוכה ביותר, הים החם ביותר ושיא בחום בלילות, וכמובן מכירות ללא תקדים של משקאות קלים וגלידה.

החום והיובש בדרום מערב שבדיה גרמו למחסור במים ולנזקים למספר יבולים, אולם נראה כי הנזקים בתחום זה קלים מאשר בליטא השכנה – הנמצאת כמה מאות ק"מ, מעברו השני של הים הבלטי.

כולירה – גם בדרום רוסיה

מחלת הכולירה התחילה להתפשט באיזור דאגסטאן שבדרום רוסיה, נמסר ביום שני מהמיניסטריון למצבי חירום במוסקווה.

מהמשרד דווח, כי עד כה לקו 175 תושבים במחלה, וכי 83 נוספים הוכרזו כנשאים. מלשכת העיתונות של המשרד נמסר, כי מספר החולים הוכפל במשך סוף השבוע. 87 בני אדם נוספים נבדקו, לאחר שהתעורר חשד כי חלו אף הם, במחוז המרוחק שבין הרי קווקאז לים הכספי.

מהמשרד למצבי חירום נמסר, כי הוחלט על נקיטת צעדים מיידיים שיביאו לעצירת התפשטות המחלה. מחוזות סמוכים אסרו על ייבוא מזון מדאגסטאן, נאמר בהודעת המשרד, אך אין בטחון שצעדים אלה אכן ימומשו בחבלים הנחשבים לאוטונומיים.

דאגסטאן, הנקראת "עמק השפות" על שם עשרות העמים השונים החיים בה, משמשת מאז 1991 איזור מעבר לסוחרים מדרום ברית המועצות לשעבר אל ומאיראן, סוריה ותורקיה.

חמישים שנה להתקוממות בוורשה

נשיא גרמניה, רומאן הרצוג, סגן נשיא ארה"ב אל גור, ראש ממשלת בריטניה ג'ון מייג'ור ונשיא הסנאט הצרפתי רנה מונורי, הגיעו אתמול לבירת פולין כדי לקחת חלק בטקסים לציון יום השנה החמישים להתקוממות בוורשה.נציגו של נשיא רוסיה סרגיי פילאטוב הגיע לוורשה ביום ראשון.

נשיא פולין לך ואלנסה הזמין לבירתו את נציגי הכוחות היריבים במלחמת העולם השנייה במטרה להראות לעולם, כי פולין מעוניינת למחוק את המחלוקות ההיסטוריות שהיו לה עם המעצמות השכנות.

יוזמה זו נתקלה בביקורת דעת הקהל ונציגיהם של ותיקי המלחמות. בטקס נוסף שנערך במרכזו ורשה ביום ראשון בערב נכחו כאלף מאנשי מפלגות הימין שהביעו מחאה על הזמנתם של הנציג הרוסי ונשיא גרמניה.

טקסי יום שני יחלו בתפילה שתיערך ליד קבר החייל האלמוני, ויסתיימו בערב במופע אור קולי שיתקיים ליד מצבת הזיכרון למורדים.

מבחינה צבאית כוונה ההתקוממות, שפרצה ב־1 באוגוסט 1944 נגד הכובשים הגרמניים, אולם מבחינה פוליטית הייתה מכוונת נגד ברית המועצות, שכוחותיה התקרבו לוורשה. המרד דוכא בידי הנאצים לאחר שני חודשים של קרבות מרים.

רבים מהמורדים הפכו מאוחר יותר לנרדפי המשטר הטוטאליטרי הסטאליניסטי בפולין, וטוהרו למעשה רק לאחר קריסת המשטר הקומוניסטי.

האנגלים יכולים רק ללמוד

ביפן, טקס שתיית התה הוא אחד הטקסים החשובים והארוכים ביותר. מטרתו להרגיע את הנפש ולסלק את טרדות היום־יום של השותה. לפני השתייה נפטרים מכל התכשיטים כדי לא לשרוט את הכלים היקרים, ולא שותים יחד, אלא אחד אחד

מאת רות ירדני כץ

פעם, לפני הרבה מאות שנים, תה, בודהה ומדיטציה, הלכו יחד והובאו מהודו לסין ומסין ליפן. במאה ה־12 נזיר בשם אישי שהה בסין כמה שנים במקדשי בודהה ולמד את פרטי פולחן שתיית התה. הוא חזר לארצו, יחד עם עלי תה ירוקים, שהם המקור לתה הגדל היום ביפן, ולימד את חבריו מה שלמד.

מאה שנה אחרי אישי, נזיר אחר בשם היוון עבר לאורכה ולרוחבה של הארץ ונשא דרשות בזכות הכוחות היצירתיים הטמונים בתה הירוק הזה ולימד את כללי הטקס. משימתו הוכתרה בהצלחה ושתיית התה הפך למנהג חברתי. מנזיר לנזיר, שתיית התה והטקס הלכו והשתרשו והעמיקו עד כדי כך שבמאה ה־16 נפתחו בתי ספר מיוחדים ללימוד הנושא.

אירוע חברתי

עד לא מזמן, שתיית תה הפולחני היתה אירוע חברתי, כשם שהקימונו והיוקטה היו הלבוש היומיומי. (קימונו זו מערכת שלמה של לבוש ואילו יוקטה הוא רק חלק אחד שלובשים בקיץ. גלימה מבד משובח וחגורה רחבה מסביב למותן). כיום קימונו או יוקטה לובשים באירועים חגיגיים, וטקס התה הפך לפולקלור. הוא נלמד רק כדי לשמר את המסורת.

ובכן, גם לשתות תה צריך לדעת, זה איננו דבר פשוט כלל וכלל. כדי להגיש תה על פי המסורת היפנית, צריך להיות איש מקצוע. אחד שמצטיין ברזי הטקס לפרטי פרטים וכדי לערוך טקס תה צריך מערכת שלמה של סידורים וכלים מיוחדים בבית. סידורים אלה יש לעשירים או למורים.

ליוקו ידידתי יש חברה, קאקו הנגרה, מורה לטקס התה וגם לריקודים מסורתיים. היא מעבירה את ידיעותיה לדורות הצעירים יותר. בנוסף, בבעלותה ריאוקאן (מלון יפני) אותו היא מנהלת. כך הוזמנו לשתות תה על פי המסורת.

הרעיון המרכזי של שתיית התה הירוק המריר הוא להנות בזמן שתיית התה מהחברה שאיתה נמצאים, - לטהר את הראש ממחשבות ומטרדות יומיומיות, להתבונן בדברים יפים: בפרחים הרעננים, במגילת הקלף התלויה על הקיר ובה כתוב משפט או אמירה ממחשבותיו של בודהה ולדבר אחד עם השני.

הטקס מתחיל בחצר

כבר בחצר ביתה של קיאקו מתחיל הטקס, שם ישנו באר אליו זורמים מים חיים וממנו לוקחים בכף עץ מים ונוטלים ידיים. נכנסים ומחליפים לנעלי בית. יוקו, מרי וקיאקו (שלושתן שהקניות גולף מושבעות) לבשו קימונו ויוקו דאגה להביא לי מערכת שלמה והן הלבישו אותי. נתבקשתי להוריד את כל תכשיטיי, טבעת נישואין, שעון ועגילים. התעניינתי ושאלתי מדוע? והתשובה היתה כדי לא לפגוע בכלים.

במרכז החדר המצופה בטאטאמי (שטיח עשוי מקש אורז) נבנה במיוחד מתקן עליו מניחים קומקום כבד, אשר מתחמם בעזרת גחלים. המארחת מגישה צלחת של ממתקים יבשים לפי שתיית התה ואז מנקה קלות את כל הכלים שאמורה להשתמש בהם במטפחת צחורה.

בשלב הבא, היא מכינה לאורח ראשון קערת תה: שמה כמה כפות של אבקת תה ירוק, מוסיפה מים מהקומקום בעזרת כף עץ קלה בעלת ידית ארוכה. מערבבת עם מברשת מיוחדת שעשוייה ממקלות דקיקים, עד אשר התה מקציף.

כל אחד שותה בתורו, לא כולם ביחד. אחד אחר השני ומי שמקבל את התה מתנצל על כך שהוא שותה לבד, קד קידה למארחת (תודה על הטרחה) מרים את הקערה בשתי ידיו, מסובב בכיוון הפוך לשעון, שותה לאט ונהנה. בגמר השתייה מגביהים קצת את הקערה כדי לראות מי האמן שייצר כלי מקרמיקה כה יפה, משובח ומיוחד. ואז מניחים בחזרה על השטיח, קדים קידה נוספת והמארחת מכינה לבא בתור.

רצינות מדהימה

יש סיבוב נוסף של תה, יותר חזק, וכל האורחים שותים מאותה קערה. זו בעצם טעימה. בגמר הטעימה, בבייד מיוחד שהוכן מראש, זה ששתה, מנקה את שפת הספל שלוש פעמים ומעבירו לשכנו.

המארחת רק מארחת, ואינה שותפה לשתיית התה. תפקידה לקבל את האורחים, להכין את התה על כל כלליו ולהגישו. המפתיע באירוע זה היה רצינותה המדהימה של קיאקו, היא דקדקה בכל פרט ופרט, מה שבסודר גמור, וכך צריך להיות. אבל היא לא חייכה חיוך אחד קטן במשך כל זמן הטקס. רק כאשר סיימה והצטרפה אלינו גילינו את חוש ההומור שלה.

هكذا عن الأصل

صكنا من الاهل

האדם אינו אי

פרופ' טויסומה פוז, סוציולוג יפני, מאמין ששירותי עזרה נפשית בטלפון הם המהפכה האמיתית של סוף המאה העשרים בתחום בריאות הנפש, והשימוש בהם יכול למנוע מעשי יאוש סופיים, דהיינו – התאבדות

מאת מרגלית שיבק ובלהה דבורי

פרופסור טויסומה פוז (FUSE) בא לישראל כנציג קנדה לקונגרס הבינלאומי ה־13 של "איפוסט", שהתקיים בשיתוף עם ער"ן (עזרה ראשונה נפשית) ובו השתתפו 600 נציגים מ־25 מדינות ברחבי העולם.

"איפוסט" הוא אירגון בינלאומי המאגד שירותי חירום טלפוניים להענקת שרותי עזרה נפשית לכל אדם ללא הבדלי דת, גזע ומין. העזרה ניתנת על ידי מתנדבים שעברו מיון קפדני והכשרה מקצועית ופועלים תוך התחייבות לסודיות ואנונימיות. האירגון שואף לעודד, לפתח ולאבזר אירגונים הנותנים עזרה נפשית בטלפון בכל מקום אפשרי וכן לקדם תקנון אחיד, אתיקה מקצועית אחידה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה בינלאומיים.

קיומו של קונגרס זה אחת לשלוש שנים כהווה מנוף להעשרה מקצועית למומחים בתחומים שונים וגם לעשרות אלפי המתנדבים ברחבי העולם כולו. הנציגים דנו במשך שבוע ימים בנושאים מהותיים הנוגעים למצוקות נפשיות קשות ובתופעות חברתיות המשליכות על הפרט ונוגעות בתחומי החיים האישיים, חברתיים, וכלכליים בסוף המאה העשרים.

הסוציולוג פרופסור טויסומה פוז, יפני תושב קנדה, מרצה באוניברסיטת יורק בטורונטו, התמחה בנושא התאבדות. מעבר לעבודתו המדעית־תיאורתית הוא גם עוסק בטיפול פרטני וקבוצתי, ובעשר השנים האחרונות עבד כמתנדב בקו חירום בקנדה, כזה המקביל לער"ן בישראל.

דיכאון וחוסר תקווה

פרופסור פוז שהה בישראל פעמים מספר לצורך מחקרים שערך ב־65 מדינות על שיעורי התאבדויות בקרב קבוצות שונות, לפי גיל, מוצא והשכלה. הוא מציין כי המחקר שלו לוקה בחסר משום שלדבריו, קני המידה לדיווחים על מקרי התאבדות שונים ממדינה למדינה.

פרופ' פוז: "בישראל לא ידווחו בסטטיסטיקה על התאבדות בני נוער מתחת לגיל 15 בעוד שביפן, מעל גיל עשר הדבר מדווח. לכן קשה להצביע על הבדלים כמותיים אובייקטיביים ממדינה למדינה".

"אנשים מתאבדים בגלל תחושת חוסר תקווה", אומר פוז. אבל יש להבחין בין תחושת הדיכאון, שהיא תחושת אומללות בתקופה עכשווית, זמנית, לבין תחושת חוסר התקווה, המביאה לייאוש שעלול לגרום לאדם להגיע לידי המסקנה שהסיטואציה העכשווית תימשך לעד. זה מצב מסוכן, שהוא המניע לרצון לבצע פעולת התאבדות".

פרופסור פוז אומר כי המקור הלטיני של המושג "התאבדות" מופיע גם בשפות אחרות ופירושו "רצח עצמי", בשני הבדלל בתוכו משמעות שלילית ונקיטת עמדה לגבי פעולת ההתאבדות. ואכן, האתיקה והדת מתייחסות בשלילה לפגיעה בנפש, גם של אדם המזיק לעצמו. "בעוד השפה הלטינית, השפות ההינדו־אירופאיות, העברית והערבית נוקטות עמדה שלילית לגבי פעולת ההתאבדות, הרי בשפה היפנית יש יותר משלושים מילים שונות המתייחסות להתאבדות, ובאף לא אחת מהן לא קיים, ולו גם באופן אסוציאטיבי, גינוי הפעולה או שמץ של שיפוטיות לנוכח אקט ההתאבדות. עובדה זו מעידה על התייחסות המסורת היפנית לנושא המוות ובמיוחד להתאבדות. גישה שהיא סובלנית".

השפעות התיעוש

עוד גורס פרופ' פוז כי בארצות המתועשות שיעורי ההתאבדות נמצאים בעלייה. מדובר במרכז, בצפון ובמערב אירופה. מעניין לציין, שבמשך כמאה שנה שבהן נערכים מחקרים בנושא ההתאבדות, הונגריה מובילה בשיעורי התאבדות הגבוהים ביותר בה.

בארצות הים תיכוניות, אמריקה הלטינית ודרום אסיה, אחוזי ההתאבדות נמוכים. בארצות הברית, קנדה, ניו־זילנד, בריטניה ויפן שיעור אחוזי ההתאבדות נמצא בין שני קצוות אלה.

ברוב מדינות העולם, כ־65 אחוז מהמתאבדים הם מבוגרים. במרכז ובמערב אירופה שיעורי ההתאבדות עולים ביחס ישר לגיל האדם, בעוד שבמזרח אסיה מבחינים בשני שיאים בקרב המתאבדים: גילאי 14–25 ו־55–64.

פרופסור פוז רואה בכך תופעה המאפיינת אנשים במדינות שהתפתחו בקצב מהיר והפכו ממדינות חקלאיות למדינות מתועשות. הוא מעלה את ההשערה כי הסיבה לכך שהמתאבדים אינם פונים, לפני המעשה, לקווי החירום לעזרה נפשית היא, שאוכלוסיה מבוגרת רואה בהתאבדות צעד לגיטימי שמקורו בבדידות, במחלות, בפחד להיות תלויים בזרים ותחושת אובדן הכבוד העצמי עקב כך.

כנגד המחשבה שמוטב לאוכלוסיית הזקנים לחיות בחיק המשפחה המורחבת, הרי המחקר היפני מראה שיעורי התאבדות גבוהים יותר בקרב אוכלוסיית הזקנים שחיו עם ילדיהם ומכריהם, ופחות בקרב אלה שחיו בבדידותם.

עוד עולה ממחקריו של פרופסור פוז, ששיעור ההתאבדות בקרב נשואים ובעלי משפחות נמוך מזה של גרושים, אלמנים ואנשים החיים בנפרד.

"בארצות אירופה וצפון אמריקה היחס בין התאבדות של גברים ונשים הוא 2:3, כשגברים מתאבדים יותר. לעומת זאת ביפן, בארצות האיסלאם ובאסיה, שיעור הנשים המתאבדות גבוה יותר מזה של הגברים.

באוכלוסיות של מהגרים שיעור התאבדות גבוה מהממוצע. הסיבות הן: קשיי הסתגלות לארץ החדשה, קשיי שפה וקשיים כלכליים, מתח פיסי ורגשי, הפרידה ממולדת והריחוק מקבוצת התמיכה הטבעית.

שיעור ההתאבדות גבוה בקרב בעלי מקצועות הדורשים אימון ולימוד. בראש המקצועות בדרגת סיכון גבוה אומר פוז, עומדים רופאים, רוקחים ורופאי שיניים. משערים כי האחוז הגבוה של המתאבדים בקרב הרופאים נובע בגלל המתח היומיומי, השחיקה, הקירבה לתרופות וסמים, ובנוסף לכך, בגלל אופי עבודתם אין רופאים נוטים לבקש עזרה.

לפני כשבע שנים ערך פרופסור פוז מחקרים בנושא ההתאבדות באוכלוסיה בישראל. על פי מסקנותיו, שיעורי ההתאבדות בישראל היו אז נמוכים בהשוואה למדינות מפותחות ותעשייתיות. לדעתו, שיעור ההתאבדויות בקרב היהודים נמוך בדרך כלל, אולי משום שהדת היהודית מגנה באופן חריף את המעשה, ומוציאה את המתאבד מכלל ישראל (קבורה מעבר לגדר). פוז: "אלפיים שנות גלות חיזקו את העם היהודי כקבוצה פנימית מגובשת ותומכת".

ההקשבה הטוטאלית

פרופ' פוז מרגיש את חשיבות קווי החירום לעזרה נפשית, המספקים תמיכה מיידית לפונה אליהם, במשך כל שעות היממה.

"קווי החירום לעזרה נפשית הם המהפכה של המאה הנוכחית בתחום בריאות הנפש. מדובר בקרן תקווה בערפל הכבד של ייאוש וחוסר תקווה", הוא מסביר.

"חשוב להקשיב לאנשים", אומר פרופסור פוז, "הקשבה משמעותית היא זו שאתה עושה אותה עם כל החושים, עם רגשות ובתשומת לב מוחלטת. זו הפעולה של המתנדב בקו החירום".

בתרגום חופשי מצטט פרופ' פוז את המשורר ג'ון דון (1571־1631): "האדם אינו אי, ועל אף שהוא מהווה יחידה שלמה אחת כשהוא בפני עצמו, הרי שלעולם הינו חלק מהיקום, חלק מהעיקר".

צילמה: בלהה דבורי

זה כן לטלפון

הגרמנים הכי דברנים

מבין האירופאים, הגרמנים הם הדברנים הגדולים ביותר: 60 מיליון שעות של שיחות טלפון בין לאומיות בשנת 1992. אחריהם: הבריטים – 45 מיליון שעות, הצרפתים – 35 מיליון, האיטלקים – 25 מיליון, ההולנדים – 18 מיליון, הבלגים – 16 מיליון, הספרדים – 15 מיליון, הדנים – 8 מיליון, היוונים – 3 מיליון.

(הנתונים על־פי סלאטגרפי להמן ברדרס)

אלבום / אלון כספי

עדיין בשלב העוברי

המכשפות, "עד העונג הבא". אן.אם.סי

על העטיפה נראית גברת אחת, הינומה לראשה, רוכבת־נסה על אופניים בתוך בועה דמיונית. "המכשפות" מנסות באלבום הבכורה שלהן לצקת תוכן בדימוי הזוהר הממוחשב הזה. השירים שלהן נעים בתוך עולם נשי, בתוך בועה המספקת את כל הצרכים. שירים אישיים, כנים ומעוררי הערכה. לאלבומה הראשון הגיעה השלישייה הזו מהר למדי, שנתיים לאחר שהוקמה, בעזרתה האדיבה של קורין אלאל. בהתחשב בנקודת הפתיחה של הלהקה אפשר לתת לאלאל קרדיט רב, על שהצליחה בתקופה קצרה להעמיד אותן על הרגליים. אבל בסיכומו של דבר ולמרות נקודות האור שבו, לא מצליח "עד העונג הבא" לתקוע יתד עמוק בסצינת הרוק המקומית.

הבעיה, כמו תמיד, מתחילה בלחנים. אלה לרוב לא מספיק מעניינים וסובלים מבוסריות ופשטנות. חוסר ההשראה שלהם בולט במיוחד על רקע הטקסטים. "עם גרון ממורט אחכה אהובי/ מצפוני המוליד לא ימנע בעדי/ בתוך סבך אהבה אתחבא, ממתינה/ כשתבוא אל ביתי אהיה מוכנה" ("אלמנה"), כותבת ענבל פרלמוטר, שאחראית למרבית הטקסטים ולכל הלחנים באלבום. לאמירה המתוחכמת, שמתגלה מאחורי העידונים בטקסט, לא מתווסף בדרך־כלל לחן שיתן לה את הכוח הראוי, מה שגורם לתוצר הסופי להשמע מפוספס.

יש, כמובן, גם יוצאי דופן. למשל, "ציפור" (מלים: יעל כהן) המצוין, שבו כל המרכיבים מצליחים ליצור שיר שלם ואפילו מרגש, אלא שזו הבדיקה בודדת. ב"פתר אמיתי" וב"עוד מעט" הפער בין המילה לצליל פשוט משווע. אחד ההסברים לבינוניות של האלבום, נעוץ, כך נדמה, דווקא בחיבור בין קורין אלאל למכשפות. כבר דובר לא מעט על הדמיון בין קולה של פרלמוטר לקולה של אלאל, דמיון שבאופן עקרוני היה יכול להתפס כמקרי, אילמלא הוא היה רק סימפטום לבעיה של האלבום כולו.

אלאל נטלה את "המכשפות" תחת חסותה בשלב העוברי שלהן, ובמהלך הבשלתן הטמעה הזהות המוסיקלית שלה בשלהן. זה אולי אופייני לתלמידים רבים שמחקים לא במודע את מוריהם.

הפן החיובי הוא שהחיקוי הוא שלב מקדים בדרך לגיבוש זהות עצמאית. אלא ש"המכשפות" עדיין לא עברו את השלב הזה. פרט לשירה, ניכרת ההטמעה גם בנגינה וכמובן בעיבודים הרוק. אם לפחות הן היו מגיעות גם להשגים של אלאל – ניחא. באלבומן הראשון זה לא קורה.

קולנוע / אורי שין

אין תכנית, אין משמעות, אין כיוון

שמיכה חשמלית ושמה משה. תסריט ובימוי: אסי דיין. שחקנים: רבקה נוימן, שמיל בן ארי, אורי קלאוזנר, גיל אלון. צלם: עופר ינוב. עריכה: זהר סלע

שלוש דמויות משולי החברה: סרסור בשם לוי, [illegible] משה, זונה בשם מלכה, הם גיבורי סרטו החדש של אסי דיין. אלה הן אותן דמויות שהופיעו בתפקידים משניים בסרטו הקודם והמוצלח של דיין "החיים על־פי אגפא". הסרט הנוכחי עוקב אחר יממה בחייהן של הדמויות, הנעות בין היה למציאות, בביצת חייהם השוקעת, סמל להשקפתו של הבמאי על מהות החיים. לוי, משה ומלכה הם דמויות מטושטשות, חסרות עבר, שההווה לגביהם הוא סיוט מתמשך והעתיד הוא בבחינת חלום שלעולם לא יתממש.

דיין מנסה להוכיח בסרט זה תזה השאובה מהזרם האקזיסטנציאליסטי, תוך בדיקתה של ההוויה הישראלית. מדובר איפה בחוסר המשמעות של החיים, בחרותו המדומה של האדם לחיות את חייו על פי דרכו, בריקנות הגדולה האופפת את חיינו.

דיין הוא לא הקולנוען הראשון ובוודאי לא האחרון המנסה להתמודד עם תפיסה פילוסופית זו, דרך המבע הקולנועי. מזה כמה חודשים מוצג בארץ סרטו של הבמאי האנגלי מייק לי, "עירום" אשר גם הוא שיר הלל קולנועי לאפסותם של החיים בחברה הבריטית של שנות התשעים. "עירום" הוא סרט לא פחות מקומם מסרטו של דיין, אלא שבניגוד לו, סרטו של מייק לי יוצא מנקודת מוצא הומניסטית של אהבת האדם וחרדה גדולה מהידרדרותו המוסרית בעקבות סיטואציות כלכליות־חברתיות קיצוניות המביאות לתוצאות הרסניות.

דיין מקצר את הדרך. כבמאי לא מעניינות אותו הסיבות לשרשור גיבוריו במי האפסיים. מבחינתו, גיבורי סרטו טובעים בביצה והוא כבמאי עומד מן הצד, מתבונן מאחורי מצלמת הקולנוע שמתעדת את האירועים ומציגה בפני הצופים תמונת מצב. תמונה זו מחוסרת כל מימד אנושי, הסיטואציות סמליות, הדמויות פלקטיות, והדברים הנשמעים מפיהם – שרשרת הגיגים רדודה. ברורה כוונתו של הבמאי לזעזע, להתריס, לזרוק רפש לכל עבר, אך כדי שאלה יהיו אפקטיביים חייבת להיות, ולו גם במעט ממעט, הזדהות עם הנפשות ואף עם מעשיהם. אך כיצד אפשר להזדהות אם אפילו הבמאי אינו מתקרב אליהן לאורך כל הסרט. כמעט אין תמונות תקריב של פנים, של הבעה מרגשת, של תגובה אנושית. המצלמה מתעדת, מרוחקת, אינה נוגעת. סגנון בימוי תיאטרלי מוקפד, השחקנים בדרך כלל יושבים או עומדים, תנועתם מרוסנת, והם יורים טקסטים אל מול המצלמה. שתי הסצינות היחידות בסרט הן אלו בהן קיימת עבודת מצלמה ומשחק דינמיים, יחסית לשאר הסרט. האחת היא מונולוג של רופא על הזיקנה, בביצועו של גיל אלון, והשניה עוסקת במתנת יום הולדת מקורית שאב מבקש לתת לבנו בן ה־16 בדמותה של זונה. בסצינות אלה הדיאלוגים הם של דמויות בשר ודם, המתייחסות לסביבתן. מאחורי המלים אפשר לזהות את הדמויות אשר הן מסמלות, וניתן להתייחס אליהן, לטוב או לרע. בשאר חלקי הסרט המצב שונה. דיין מבקש שהצופים יקשיבו היטב לטקסטים, ולפיכך הוא מעמיד את גיבוריו מול המצלמה, ומנטרל את שאר מרכיביו של הקולנוע במובנם הרחב. פונקציונליות ומינימליזם קיצוני הם מהות סגנון הבימוי, אך הטקסטים – ההופכים לבסיסו העיקרי של הסרט – אין בהם הכוח לרתק ולעניין במשך שעה וחצי, לאחר שהרעיון מובן כבר בחלקו הראשון של הסרט, וחלקו השני הוא ואריאציה מתמשכת המורכבת מסיטואציות שונות על אותו רעיון מרכזי: חוסר המשמעות של החיים.

קרוב לוודאי שלו הדמויות הראשיות היו בעלות עומק כלשהו או מורכבות, סגנון הבימוי המינימליסטי היה תואם את הסרט. קשה שלא להיזכר בהקשר זה בסרטיו של הבמאי הפיני אקי קאוריסמקי, העוסקים למעשה באותם נושאים עם שימוש באותו סגנון בימוי, אך המצליחים לבנות בעזרת השחקנים והמצלמה, עולם שלם ומורכב סביב הדמויות הבאות מאותן שכבות נמוכות של החברה, כמעט ללא דיאלוגים, וללא תזוזות מיותרות של המצלמה.

כמו דיין גם הבמאי הפיני מציג גישה פסימית חסרת תקווה, אך מתוך הזדהות מהולה עם גיבוריו, ומתוך נקודת מוצא אנושית שאינה בזה לערכי החיים כפי שמציג זאת בצורה בוטה עד וולגרית דיין בסרטו.

בתפקידים הראשיים מופיעים שמיל בן ארי בתפקיד לוי הסרסור, אורי קלאוזנר כמשה ורבקה נוימן כמלכה, זונה בעלת מבטא רומני שלא ברור כל כך מה משמעותו. קשה לאמוד את רמת משחקם במונחים של טוב ורע. קיימים רגעים מעטים בהם השלושה מצליחים לרגש ולרתק, אך הדמויות הבנויות במתכונת בקלישאה סטריאוטיפית, פאראפרזה קולנועית על דמותו הוולגרית של הישראלי, אינן מתפתחות לשום כיוון מוגדר, כמו הסרט כולו.

אם לפחות היה בסרט הצגת תהליך של טיהור דרך הביבים, היתה הצדקה כלשהי למסכת ההשפלות והרמיסות כל ערך אנושי שבו.

אם יוצר הסרט מבקש לשלול כל תקווה למהותו של האדם ולקיומה של החברה, שיסיק את המסקנות המתבקשות. זאת זכותו המלאה. אך באותה מידה הוא שולל גם את משמעותה של העשיה האמנותית העוסקת בכך, המיותרת לאותם אנשים הבאים לצפות בסרטו, שאם לא כן אין שום משמעות לנאמר במוטו של הסרט: "אין תכנית, אין תכנית, חיים נקודה".

ברשת "אינטימוס" ניתן להשיג עכשיו את דגמי ההלבשה התחתונה של המעצב האיטלקי לנפינו. כותנות, חלוקים, ביג'מות מכותנה ועיטורי תחרה, סאטן ומשי, באריגים חלקים ובהדפסי פרחים. הבגדים התחתונים של המעצב הנודע עולים לא פחות מבגדים עליונים של מעצבים וחברות אחרות. מחיר חלוק סאטן הוא 348 ש"ח, פיג'מת כותנה עם תחרה תעלה 189 ש"ח, חולצת שינה מסאטן – 258 ש"ח.

למה כובע?

מאת אלימלך ספיר

מי נתן את הסיסמה האמת: למה כובע? כובע הוא אביזר עתיק יומין, הראוי שיכתבו עליו פעם ולא מתוך היבט של תצוגת אופנה. כדרכי אתחיל בתנ"ך. ב"סריקה" מהירה לא מצאתי בו עקבות של כובעים. עם של רועים ונביאים זה לבש בוודאי מצנפות להגנה מחום השמש. ציור ופיסול אסור היה, לכן אנו חייבים לדמיין את אבותינו לפי שראו אותם, בעיני דמיונם, ציירים זרים. מיכלאנג'לו ובני ארצו התקשו להלביש את "גבוריהו", משה, דוד והנביאים, בכובעים. לעומתם הלביש ציירנו רמברנדט את גיבורי התנ"ך בכובעים אופנתיים הולנדיים.

איך הגיע כובע לראשו של יהודי אינני יודע. יש הטוענים שזו פעולת נגד לנצרות, הנוהגת להוריד כובע במקומות קדושים.

המפתיע בכובע היהודי, כפי שהוא מופיע בגלות אשכנז הוא, שחובשים אותו היהודים החושבים את עצמם ליהודים "האמיתיים". כובע זה בוודאי לא חבשו יהודים אחרי בית שני. באיזה מקום שהוא, בערבות אוקראינה ופולין, עלה על ראשם ה"שטריימל", זה כובעו של הקוזאק או הסטארי, פרווה של בעלי חיים שקידשו אותה בגלות ועשו ממנה כובע לימי חג ושבת. מה שכוחו הוא, שלא משה רבנו, לא אהרון אחיו ואף לא אחד מנביאי ישראל לא חבשו את "הקולפאקים", הכוונה לשטריימלך החומים, בארץ הקודש. כנ"ל לגבי הכובעים השחורים והבגדים בצבע זה, הנצמדים לדתיים על סיעותיהם השונות.

מתברר שיש גונים שונים של כובעים ושטריימלאך למיניהם. מוזיאון חי של "מצנפות" אלו עובר לעיני המסתכל בבני־ברק ובמאה שערים שבירושלים. עשיר הוא במיוחד בימי שבת וחג, שאז יוצאים כל הכובעים מהארונות ועולים על ראשיהם של שומרי הדת על גוניהם. כמובן שלכל חובש כובע שהזכרתי יש מתחתיו, או בכיסוי, כיפה שחורה. כיפה סרוגה שייכת למחנה הדתי הלאומי, שזו תנועה "מודרנית" במושגים שלהם ואפיקורסית לפי המושגים של חובשי הכיפות והכובעים השחורים.

במקביל לאשכנזים פיתחו אחינו יוצאי ספרד ושאר הגלויות, כובעים ברוחם. לא היו מעוטרים כמו המוסלמים בארצות שבהם חיו.

מצב החילוניים בנושא הכובע הוא בכי רע. כמרד בגולה זרקו חלוצינו את הכובעים והפקירו את ראשיהם לשמש הלוהטת. היו נסיונות לחבוש קסקט, ראו סרטי קרן־הקיימת משנות העשרים והשלושים, אך הצברים מהעיר והכפר לא קיבלו כובעים אילו לתקן. כובע הטמבל זכה להוקרה בפלמ"ח, והיה בתחילה בצבע האקי – כפי ששרו אז: האקי צבע גיבורים – והצייר דוש עשה אותו סמל המדינה. הוא כובע שקל לחבוש, ואפשר גם לנגב בו את הזיעה של הפנים – יתרון לא מבוטל. גם הוא עבר תהפוכות שונות: נוכחו לדעת שאפשר לייצר אותו בצבעים שונים, אף לפגיעה "בגבורות" האקי.

כאשר קם צה"ל, הגיע לארץ משלוח גדול של כובעים "מההיטלמבטרס" (עושי כובעים) היהודים בארה"ב, שרצו להלביש את צה"ל בכובעים. זה היה כובע הדומה לכובעים של לגיון הזרים הצרפתי בצפון אפריקה. כובע זה נגמר עם גמר המלאי. כובע צה"ל התקני הוא למעשה ה"ברט" של צבאות אירופה והתקבל כמעט ללא ברירה. אבל בישראל הוא מצא מקום מנוחה, מקום מקורי ששום צבא בעולם לא זכה לחוקות אותה: מתחת לכותפה של החולצה, מהרמטכ"ל ועד לאחרון הטוראים, שבדרך כלל מאבדים אותו. כל הנסיונות "להעלות" את הכובע הצ"ל על הראש, כלבוש קבע, נכשלו, פרט לרפול, השש לחבוש אותו על הראש. הבנות זכו לכובע של סירה, שברוב המקרים גודלו בגודל כובעי הגברים.

עכשיו פשטו על מקומותינו כובעי המצחייה, שרובם מצוירות פרסומת – אפילו למשטרה – ומיובאות מן המזרח הרחוק. אלה חיסלו את ענף "הכובענות" של עם ישראל, שהיה מקצוע יהודי מובהק. כובעים אלה זכו לחבישה הפוכה, והמצחייה עצמה, שמטרתה להגן על הפנים כולל עינים, מגינה על הצואר. על זה החליט איזה פסיכופט אלמוני מעבר לים, זה התקבל כאופנה בכל העולם, ועל אופנה אין עוררין. הנה כי כן, גם בחיינו האזרחיים יש מחלוקת מוחלטת בנוהגי הכובעים.

אבל אותי בעצם מעניינת השאלה: איזה כובע יחבוש המשיח האמיתי, במקרה שיתחשק לו לבוא?

קח את האנטנה־צלחת־ראש לפני שאתה יוצא מהבית

מידע אלקטרוני

ד"ר דן שקלרסקי, לשעבר המדען הראשי של משרד התקשורת, סבור כי בעתיד הלא רחוק נוכל לקלוט שידורים גם כשנלך ברחוב, מרשת הלוויינים המכסה כבר עכשיו כל נקודה על פני כדור הארץ

מאת אורי שרון

טבעו של האדם שלדברים טובים הוא מתרגל מהר, ואם הלילה נוחתת עליו מכה – הוא יצליח, לרוב, לשרוד, כי האדם הוא חיה סתגלנית מאד.

לכן, לא ירחק היום ופריט לבוש חדש יתווסף לו לאדם, וכשם שלא ישכח לבדוק אם מפתחות המכונית בכיסו, כך יקפיד לא לצאת מביתו ללא כיסוי ראש חדש, כובע עגלגל, קעור ומחובר ברצועת ראש אופנתית. נא להכיר: אנטנה־צלחת־ראש. כך, עם שמץ של חיוך, מצייר ד"ר דן שקלרסקי את דמות האדם בעידן התקשורת. "לא, זה עוד לא קיים, אבל זה בטח עוד יהיה", מסביר ד"ר שקלרסקי.

שקלרסקי, מדען ראשי לשעבר של משרד התקשורת וכיום סגן ראש החטיבה למו"פ ברפא"ל, הרצה במוזיאון הלאומי למדע, תיכנון וטכנולוגיה בחיפה, לרגל פתיחת תערוכתה של חברת "בזק" "תקשורת קול הזמן", לציון 10 שנים להיווסדה.

מהפיכת המידע, כך מכנה שקלרסקי את תקופתנו, כאשר רשת לוויינים מכסה את הרקיע ומגמדת את כדור הארץ לממדים של כדור פינג־פונג. על פי שקלרסקי, מהפיכת המידע הקודמת היתה עם המצאת מכונת הדפוס, כאשר מלים הפכו לאותיות מודפסות, נאגרו בדפים, עברו עיבוד ועריכה והופצו ברבים. ההפצה היתה פיסית, מיד ליד. בספריה, למשל. התכנים כאז כן היום השתנו לפי העניין או נשארו פחות או יותר דומים. מה שהשתנה הוא כלי ההפצה.

"מידע אלקטרוני", זו התקשורת של ימינו. אך מודרנית ככל שתהיה, התקשורת עדיין מפגרת במידה מסויימת אחרי המיחשוב ואגירת המידע. שקלרסקי: "יש לנו קומפקט־דיסק ומאגרים מגנטיים נהדרים, וגם מחשבים אישיים טובים, אבל תקשורת אין לנו עדיין ברמה הזאת". למה? כי התקשורת צריכה להיות יותר מדוייקת ויותר רגישה לתיאומים. זאת מאחר והיא זקוקה לכמה וכמה משתתפים, ומכאן גם המורכבות הרבה יותר הנדרשת ממנה. ואם לא די בכך, התקשורת נשלטת בידי ממסדים שונים, ואלה לא תמיד הסיבו עימה.

מחשב מאזין למחשב

ד"ר שקלרסקי הציג באמצעות שקפים את התפתחות תורת האינפורמציה, שנוצרה ב־1948 על ידי המדען שנון, אשר הגדיר תורה מדעית שבעזרתה ניתן לחזות ולטפל בהעברת תקשורת בצורה מסודרת. זה החל ביישום תורת הרשתות (דמיינו לכם, מערכת של רשתות תחבורה, שבהן מכלול כבישים, נתיבים – כלומר, ערוצים – הסתעפויות, רמזורים, מהירויות, גישה לערוץ, בעיות של עומס תנועה בשעה מסויימת, וכיוצא באלה עניינים של זרימה), הגיע ב־15־20 השנים האחרונות לתקשורת מחשבים.

"מחשבים מדברים ביניהם", מתברר, היא בעיה מסובכת ומורכבת מאוד. שני בני אדם נפגשים, למשל, בשכונה, מבינים איש את שפת זולתו. מאזינים, מגיבים, שוב מאזינים ושוב מגיבים – בשאלה או בקביעת עובדה – בדרך כלל גם בנימוס, כיאה לבני תרבות. לך ותכניס כללי התנהגות כאלה לתוך מחשבים.

מכשיר רדיו, למשל. אדם מפעיל את המכשיר בחיפה, מסובב את כפתור התחנות וקולט את קולו של הקריין היושב באולפנו בסין הרחוקה. מכשיר הטלוויזיה כבר פחות מתוחכם, כי לא כל מכשיר מתאים לכל מקום. במחשבים,

מסך הענק של הטלוויזיה, ההופך כיום את הצפייה למעין קולנוע ביתי, יוכל בעתיד להתחלף במסך קשר ללוויינים, שיאפשר ועידות וידיאו בין ארציות, במקום קשרי מכתבים, טלפון ופאקס

פלאפון לוויני נייד – המחר כבר היום

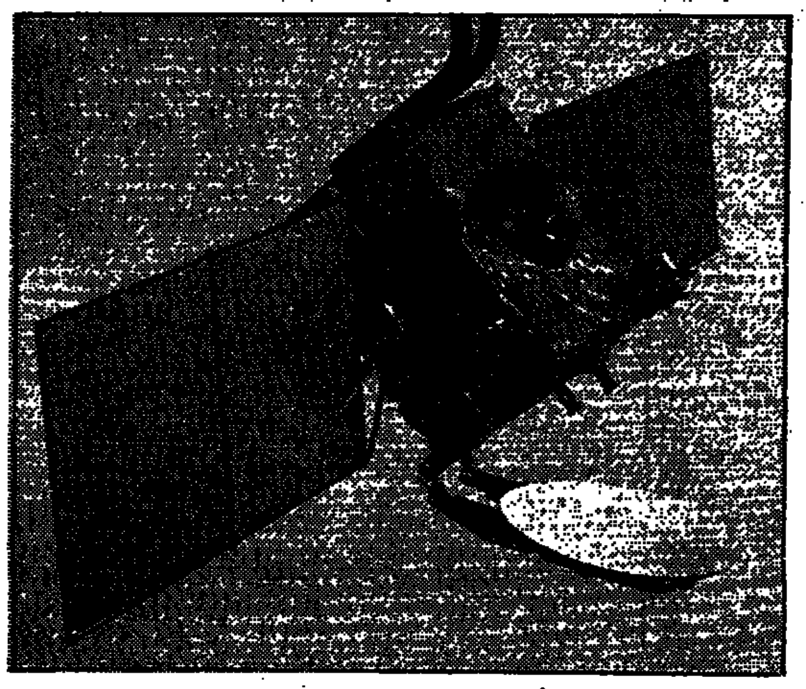

לוויין התקשורת הישראלי "עמוס"

אומר ד"ר שקלרסקי, האפשרויות רבות הרבה יותר: "ברגע שהחלטת, יש סיכוי שתוכל להקים תקשורת בין מחשבים, וזו תרומה חשובה מאד להתפתחות הענף".

בדברו על חדשנות טכנולוגית, ציין ד"ר שקלרסקי את הטכנולוגיה הסיפרתית המיושמת בטלפון. זו הטכנולוגיה שהחליפה את המרכזן שהואיל לחבר פיסית שני חוטים, באמצעות פלאג, ולא פעם גם להאזין לשיחה. על פי הטכנולוגיה המתקדמת הזאת, לא המתח החשמלי הוא שמייצג את הקול, אלא סידרת מספרים. שיוצאת את הספרות בצורה דלילה – הקול שיישמע מעבר לאפרכסת יהיה איטי יותר, ולהיפך. גם ניתן להזרים שיחות רבות בקו שידור אחד. ד"ר שקלרסקי: "אם קודם היתה מערכת שינוע, שבה כל אחד נתן בידי השני את סחורתו, הרי שעתה מדובר במערכת שבה מכניסים 'סחורות' רבות ל'ארגז' אחד, 'מערבבים' אותן ואחר כך כל אחד מקבל את 'סחורתו'. הכל יותר אמין, יותר יעיל ויותר מהיר".

אותה "סחורה", כלומר שיחה או שידור, מועברת דרך ערוץ תקשורת. קיים, כידוע, ערוץ רדיו, שהוא מקיף הרבה יותר "יעדים קולטים", וקיים גם ערוץ בכבלים, זה המחבר נקודה לנקודה. בערוצי השידור התפתחו שתי טכנולוגיות מתקדמות וחשובות בדמותם של הסיב האופטי והתקשורת הלוויינית.

200 לוויינים בחלל

הקול שהפך לאינפורמציה חשמלית, הפך עתה לאור. האור נשלח בסיב האופטי במהירותו הרבה והידועה. ברבות הקילומטרים עוצמת האור נחלשת, ולכן כל 50 ק"מ מחזירים, באמצעות משיב, את האור לאנרגיה חשמלית, מגבירים אותה, חוזרים והופכים אותה לאור, משגרים הלאה וחוזר חלילה.

תחילת השימוש בסיבים האופטיים היתה לפני כ־24 שנים, עם הצלחה מינימלית ביותר. נמדד ונמצא שהספק השיחות שזרמו דרך הסיבים מאבד 99 אחוז על כל ק"מ סיב. היום ההספק מאבד בין שניים לחמישה אחוזים בלבד, וזה כבר נחשב להצלחה גדולה מאד. במצב כזה ניתן לפרוס את כבלי הסיבים על פני תבל כולה, כאשר הם חוצים יבשות מתחת לימים ולאוקיינוסים ופרוסים מתחת לאדמה על פני ארצות, ערים, שכונות, רחובות, בתים עד ליעדם – חדר המגורים.

על פי אחד השקפים שהציג ד"ר שקלרסקי, נראה כי עד שנת '96 ניתן יהיה לקיים באמצעות הסיבים הפרוסים מתחת לפני הים, 3.6 מיליון שיחות טלפון בו־זמנית. כמות־שיא זו תהפוך את הסיבים האופטיים למוביל תקשורת מספר אחת בעולם, כאשר אל המקום השני תידחק תקשורת הלוויינים.

הלוויינים – כבודם במרומים מונח, ואיש לא יטול מהם את הבכורה. ד"ר שקלרסקי הציג כמה סוגים של לוויינים. הלוויין הגלובלי המכסה מחצית מכדור הארץ, והלוויין המקומי, "עמוס" למשל, הקולט ומשגר שידורים לאזור קטן יחסית.

יתרונו הגדול של לוויין התקשורת נעוץ בכושרו להפיץ שידורים אל כל מי שנמצא מתחתיו על פני האדמה. זאת בניגוד לשיטת הכבלים, המאפשרת קבלת שידור מעברו השני של הקו בלבד. הדור הראשון של הלוויינים שימש, בין השאר, את התקשורת הטלפונית. כיום פזורים לווייני תקשורת גם בגובה 36 אלף ק"מ ונעים במהירות סיבובו של כדור הארץ. ד"ר שקלרסקי העריך, שכיום נעים בחלל כ־200 לוויינים כאלה. הערכה נוספת שלו אומרת שכמות שיחות הטלפון העוברת דרכם בו־זמנית, נעה בין מיליון וחצי לשלושה מיליון. לשם השוואה: כמות שיחות הטלפון העוברת בישראל בו־זמנית היא כ־60 אלף.

תחום נוסף שמתפתח עוסק בכיסוי של כל כדור הארץ באמצעות לוויינים "נמוכים" הרבה יותר, הנעים סביב כדור הארץ. לחברת "מוטורולה", למשל, יש 66 לוויינים כאלה, הפרוסים על פני שישה מסלולים, וכל 11 לוויינים נעים על פני מסלול של קו אורך אחד. מכאן שכל נקודה על פני כדור הארץ מכוסה תמיד על ידי אחד הלוויינים. האחד קולט ומשדר למשנהו, וכך בשרשרת עד הלוויין שמשדר לביתנו.

בהקשר זה הפליג ד"ר שקלרסקי בדמיונו, ואמר כי לא ירחק היום שבו נוכל לקלוט את שידורי הלוויין גם כשנלך ברחוב, באמצעות אותו כובע־אנטנה־צלחת כשלנגד עינינו מסך קטן.

על פי הערכת ד"ר שקלרסקי, בתוך חמש שנים ניתן יהיה לצייד כל אדם בטלפון אלחוטי אישי, במסגרת התקשורת הסלולרית. וזו, בעצם, התגשמות חלום רחוק, שאיש ודאי לא חשב עליו בשנת 1876, גם לא אלכסנדר גרהאם בל אשר הדגים באותה שנה את ה"שחרחוק" שלו.

שרת התקשורת, המדע והאומנויות, שולמית אלוני, שהזהירה בפתיחת התערוכה מפני שימוש בטכנולוגיה העלולה להביא רעה לבני אדם.

"אפשר לפגוע באדם גם באבן מפותחת, לא צריך לשם כך את התקשורת", אומר בתגובה ד"ר שקלרסקי "לרשות כולנו יש היום חופש לבחור באיזה סוג תקשורת להשתמש, כדי לתקשר עם הזולת ובאיזה לא. וזהו, בעצם, השוני העיקרי שבין עולם התקשורת מלפני 20־30 שנה, כשאז היה רק סוג תקשורת אחד, לבין ימינו אנו".

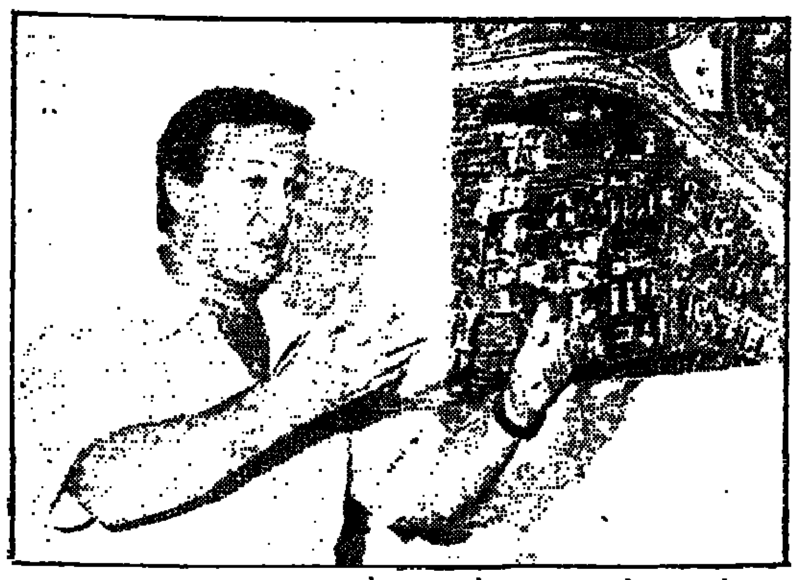

מנכ"ל "מוטורולה תקשורת" אלישע ינאי ליד מפת הקאמפוס

מערכת השקיה ממוחשבת באוניברסיטת תל אביב

המערכת מספקת מים ל־90 דונם דשאים ו־95 דונם שיחים, פרחים ועצים, באמצעות ממטרות גיחה המתרוממות רק כשיש לחץ מים

מאת שחר בן דויד

מערכת השקיה ממוחשבת ויחודית, המשלבת ציוד פיקוד ובקרה, נחנכה בקמפוס אוניברסיטת תל־אביב, במעמד מנכ"ל האוניברסיטה ואורחים, ביניהם אלישע ינאי, מנכ"ל מוטורולה תקשורת, יצרנית ציוד בקרה.

עליית מחירי המים והמודעות למחסור במים בישראל, הביאו את מנכ"ל האוניברסיטה, נעמן גור, להקים ועדה לבחינת אלטרנטיבות לחיסכון במים. הוועדה, שבראשה עמד פרופ' יואב ויזל מהמחלקה לבוטניקה, סקרה את משק המים באוניברסיטה, שצורך 600,000 מ"ק מים בשנה. הוועדה מצאה שחלוקת המים היא 25 אחוז להשקיה, שבעה אחוזים למשאבות ואקום, 14 אחוז למעונות הסטודנטים, והיתר לשימושים כלליים.

הוועדה הציעה תוכנית חיסכון בעלות של שני מיליון שקל, שאושרה על ידי הנהלת האוניברסיטה ואשר מימונה בא ברובו מתוך פעולות החיסכון. בשלב ראשון הוחלפו משאבות ואקום המבוססות על שימוש במי ברז במעבדות של הפקולטות לרפואה ולמדעי החיים, במשאבות ואקום המופעלות באוויר דחוס. החלפת המשאבות הביאה לחיסכון של 7 אחוזים בצריכת המים. כעת מוחלפות משאבות במעבדות הכימיה.

בשלב השני יושמה מערכת ההשקיה, שהיא הפרוייקט העיקרי בתבנית. מערכת זו, מן הגדולות במגזר המוסדי, מיועדת להשקיית 90 דונם דשאים ולהשקיית 95 דונם שיחים, פרחים ועצים המושקים בטפטפות. במסגרת הפרוייקט, הותקנו ממטרות גיחה המתרוממות רק כאשר יש לחץ מים. המערכת תוכננה על ידי מהנדס המים יגאל שטרק מחברת "כל השקיה", שגם חישב את הקצאת המים לכל חלקה בהתאם לחודשי השנה ולסוג הצמחייה. העבודה בוצעה על ידי חברת אקווה, בציוד בקרה ומחשוב של חברת מוטורולה.

ההשקיה מבוצעת על ידי 79 ראשי מערכת, שבהם 242 ברזים המופעלים מחמישה מבקרים אזוריים. בגלל פיזור ראשי המערכת ברחבי הקמפוס, הועברו שבעה ק"מ של כבלי תקשורת. כן הופעלו שני מרכזי מנהל, האחד אצל ראש מדור גינון והשני אצל טכנאי מערכות בקרה שיפקח, יקבל דוחות תקופתיים וידאג לתקינות הטכנית של המערכת.

המערכת משולבת וניתנת להפעלה ממרכזי המנהל, מהבקרים האזוריים וממכשירי קשר ניידים. מהמערכת מתקבל היזון חוזר, שמאפשר גם לאבחן פיצוצים בצנרת. כל אירועי המערכת והתקלות מופיעים ונרשמים במערכת ממוחשבת. הרישום מאפשר מעקב ולימוד התקלות.

אלישע ינאי, מנכ"ל מוטורולה תקשורת, סיפר שהיה מעורב בהקמת מערכות ההשקיה הראשונות, בשנות השבעים, בקיבוצים נחל עוז וכפר עזה. המחבלים היו אורבים לחברי הקיבוצים כאשר יצאו בלילה לפתוח את הברזים בשדות. ינאי פיתח עבורם ברז שנפתח בשלט רחוק. לכך התווספו מאוחר יותר גם מדידת מים להפסקת ההשקיה ברוח חזקה ותוספת דשנים. כך התפתחה מערכת השקיה כתוצאה מצרכי הביטחון.

היום אפשר מצוא מערכות השקיה של מוטורולה, בעיקר לצרכי גני, באוניברסיטאות דייוויס וברקלי, ובגנים של הערים דנוור ולוס־אנג'לס. החברה מייצאת מחשוב מערכות השקיה במיליוני דולרים.

ארכיאולוגיה

בית קברות בן 1,600 שנה

גולת הכותרת של החפירות בחורבת כרכור עלית היתה חשיפת בית קברות מתחת לרצפת כנסיה מהתקופה הביזנטית. בכל קבר התגלו שרידים של מספר שלדים, גברים ונשים, אשר הונחו זה על זה

מאת זכי צברי

מאות כנסיות, שנחשפו בחפירות ארכיאולוגיות, מהוות עדות לפריחת הנצרות בארץ ישראל בתקופה הביזנטית.

דרך ארוכה עברו הנוצרים, שנרדפו על ידי השלטון הרומי, עד שנתבססה דתם כדת מדינה. לכשנתבססה, החלו הנוצרים בבניה מסיבית של כנסיות מהמאה הרביעית עד הכיבוש המוסלמי במאה השביעית. במסע לכיבושה הדתי של הארץ, השקיעו הנוצרים ממון רב ומאמצים עצומים לפריסת תשתית רחבה של כנסיות ומנזרים.

עשרות כנסיות הוקמו בנגב. עושר הממצאים הארכיאולוגים ברבים ממבני הדת הנוצרים בנגב מעיד על פריחת ישובים בחלקים גדולים באזור זה בתקופה הביזנטית. אחד הישובים הגדולים בנגב מתקופה זו נחשף בחורבת כרכור עילית. האתר, הנמצא כחמישה ק"מ מצפון לבאר שבע, התגלה בראשית שנות ה־50 על ידי דוד אלון מקיבוץ משמר הנגב.

במשך השנים נערכו סקרים באזור, אולם התל לא נחפר באופן מסודר. החל מ־1989 התנהלו במקום חמש עונות חפירה, בניהולו של ד"ר פאו פיגרס מאוניברסיטת בן גוריון. בחפירות השתתפו בעיקר סטודנטים מהמגמה לארכיאולוגיה באוניברסיטה בן גוריון, מתנדבים מגרמניה, איטליה, ספרד, קנדה ואנגליה, ואנשי השרות הארכיאולוגי של עיריית ולנסיה בספרד.

ניתוח הממצא המוקדם, הכולל שברים של כלי חרס ושברי שיש מעוטרים רבים, עודדו את החוקרים לרכז את מאמציהם במבנה המרכזי של הישוב – הכנסיה. בעונת החפירה הראשונה אותרו שרידי הכנסיה באמצעות חפירה מדגמית. בכנסיה, שנחרבה כנראה ברעידת אדמה ונבנתה שנית, אותרו שני שלבים. בשלב הבניה השני של הכנסיה נלקחו חלקי אבן מעוטרים והוכנסו לשימוש משני. הממצאים שהתגלו בחפירה, הקשורים לתוכנית האדריכלית ולתפקודו יוצא הדופן של חלקים נרחבים ממנו, משקפים, לדעת ד"ר פיגרס, את יחודה של הכנסיה.

בולטת במיוחד העדרותו של אפסיס (גומחה עגולה למזבח) מאחורי הסינתרונוס (שלוש מדרגות־ספסלים או יותר אשר נועדו למושב הבישוף, אב הכנסיה או הכמרים. נבנה בצורת חצי עגול, ונשען על האפסיס). במקום זאת התגלתה רצפת אדמה מהודקת שהשתרעה עד לקצה המזרחי של הבניין. השינויים האדריכליים והפונקציונליים לא פסחו גם על הבפטיסטריום (חדר טבילה). בשלב מסויים כוסה בפסיפסים אגן הטבילה הגדול להטבלת מבוגרים, שהיה בנוי בצורת צלב בתוך רצפת הבפטיסטריום. אגן קטן מאבן גיר, שנועד להטבלת תינוקות בלבד, הונח במקומו. ד"ר פיגרס סבור, כי ניתוח הממצא יאפשר גם הבנת השינוי שנעשה באגן הטבילה, ובעיקר בהשלכות על תולדות הליטורגיה (פולחן דתי) הנוצרית.

אלה לא היו השינויים היחידים. חלק מהחדרים הסמוכים לבמת הכנסיה עברו הסבה לשימוש לא דתי. בחדר בפינה הדרום־מזרחית של הכנסיה, שרצפתו כוסתה בטיח לבן־ורוד, התגלו סימני שריפה שכילתה רהיטים. בחדר העשיר בממצאים התגלו קנקני חרס, סירי בישול בגדלים שונים, זכוכיות, מטבעות, ועצמות בעלי חיים בכמות גדולה. כמו כן התגלו בו 16 חרוזי פנינים, עגיל זהב וזכוכית. ד"ר פיגרס משער שהחדר שימש, כפי הנראה, למגורים עד לנטישת הכנסיה, לראשונה, בתקופה הביזנטית. מאוחר יותר הופרד אותו חדר על־ידי קיר אבנים, וחולק לשניים. בסמוך לו התגלה חדר נוסף, שהיה דל יחסית בממצאים. בחדר זה התגלו שני קנקנים גדולים, עצמות בעלי חיים וארון גדול ששימש לאחסון מזון. זיהוי החדר כמטבח מתחזק, אם נוסיף לזה הימצאות כיריים וסירים לבישול בתקופה האחרונה בה היה החדר בשימוש.

יחוד נוסף של הכנסיה הוא הימצאות פיר עמוק בשטח האטריום (החצר הקדמית של הכנסיה). פיר זה הוא חלק ממערכת המים, ועד כה נחשפו ממנו שבעה מטרים. הפיר נמצא בחלק המערבי של הכנסיה. עדויותיהם של דוד אלון והבדואים הובילו את החוקרים לחיפוש אחרי מנהרה, שאליה מתחבר הפיר, אשר מגיעה לבור מים הנמצא בוואדי הסמוך. מערכת זו מיוחדת במינה לאזור העובדה שבכנסיות הביזנטיות בנגב נהגו להשתמש בבורות פשוטים ללא מערכת נלווית כאמצעי לאגירת מים.

אך, גולת הכותרת של החפירות במקום היא העובדה שמתחת לרצפת הכנסיה התגלה בית קברות. בתחילה התגלו שלושה קברים, כמטר אחד מתחת למפלס הרצפה. אי התאמה בריצוף לוחות האבן בכנסיה עזרה לחופרים לחשוף את הקברים. הקברים האופייניים לתקופה הביזנטית סדורים בציר מזרח־מערב והם קברי ארגז. הם בעלי רצפת עפר כבושה ובנויים מלוחות אבן גיר לא מסותתים, המכוסים בחלקם בלוחות אבן. אותיות יווניות וצלב מוקף בעיגול חרותים בלוחות האבן. כמו כן התגלו שני מוטי שיער מעצם וכפתור נחושת. רק בקבר אחד נחשפו חלקי ארון עשוי מעץ ברוש. תכולת הקברים מצביעה על כך שהמת הראשון לא נותר בגפו. בכל קבר התגלו שרידים של מספר שלדים, גברים ונשים, אשר הראשון שבהם הונח על רצפת העפר הכבושה, והשאר הצטרפו בהמשך. הקברים מסודרים בארבע שורות, כאשר בכל שורה ארבעה או חמישה קברים. במהלך החפירה התגלו חמישה קברים מסדרת הקברים המשפחתיים מתוך 16 קברים.

בעונה הקרובה מקווים החופרים לחשוף שרידים של שני קברים נוספים. גילויים של כל הקברים על תכולתם יעזור לגלות פרטים נוספים על תושבי המקום לפני כ־1600 שנה.

ג'ו זיאס, האנתרופולוג הראשי של רשות העתיקות, שבדק 19 שלדים שהתגלו עד כה בחורבת כרכור, מנסה לפענח את חידת חייהם ומותם של האנשים הקבורים במקום. הממצאים מלמדים על מנהגי קבורה, צורת לבוש וטיב מזונם של הנקברים. הימצאות סימנים ברורים של סרטן עצמות באחד השלדים מעידה על כך, שמחלות הנחשבות בנות זמננו היו גם נחלת העבר.

מגנזיום מפחית תמותה

מאת מיה בת־דויד

מלחי מגנזיום מגינים על בעלי־חיים מהלם, אשר נגרם בעקבות תגובה אלרגית קטלנית ופוגעת גם בבני־אדם. כך עולה ממחקר שתוצאותיו פורסמו לאחרונה ב"כתבי העת לפיסיולוגיה ופרמקולוגיה בסיסית וקלינית".

המחקר נערך על־ידי פרופ' אוריאל צור, ד"ר סנדרה משטנוב וגבריאלה פישר מהמחלקה לחקר הורמונים במכון ויצמן, שפעלו בשיתוף עם ד"ר פאבין קרניץ מבית־החולים קפלן ברחובות, ד"ר בן־עמי סלע מהמרכז הרפואי שיבא בתל השומר, וד"ר יעקב אשכנזי וד"ר דן פייגל מבית־החולים וולפסון בחולון.

מדובר בהלם, הנקרא אנאפילקטי (AS), שמתרחש כתגובה אימונולוגית קשה לאלרגנים מוגדרים, כמו אלו המצויים בארס צרעות, באבקת אורנים או בתרופות מסוימות (למשל, פניצילין). התסמינים משתנים – מגירוד וקוצר נשימה ועד כיווץ של הסימפונות ודליפת נוזל דם, העלולים להתפתח לחסימה של כלי־דם המוליכים אל הלב. התפתחות כזאת מסתיימת לעתים קרובות במצב קריטי, הנקרא אנאפילקסיס קרדיאלי (CA).

ניסויים בחיות הראו כי מגנזיום, הידוע זה מכבר כנוגד סידן טבעי ו"בו־עוצמה", מפחית במידה ניכרת את שכיחות ההופעה של AS ו־CA כאחד. יעילותו של יסוד זה נובעת מתרומתו לעיכוב הזרימה של יוני סידן חופשיים, שהצטברותם העודפת בתאים של כלי הדם מסייעת להתפרצותן של תופעות אימונולוגיות קטלניות אלה.

בעלי חיים בעלי רגישות לאנטיגן, שהוזנו בתפריט חסר מגנזיום, קיבלו מנה אחת של מגנזיום כלורי ונחשפו אחר־כך לאנטיגן. טיפול זה הפחית את הפגיעה של ה־AS מ־61 אחוז ל־35 אחוז, את הפגיעה של CA מ־40 אחוז ל־10 אחוזים ואת התמותה מ־39 אחוז ל־19 אחוז. אפילו באותם מקרים של התפתחות AS, העוצמה היתה חלשה יותר.

כיוון שהתגובות הפיסיולוגיות לסוגים שונים של עקה כרוכות בעומס יתר של סידן, יש בכוחו של המגנזיום למנוע הלם בהשראת עקה. תגובה כזו לעקה מתגלה, בין השאר, באוטם חריף של שריר הלב (AMI), ואכן בכמה בתי־חולים בארץ ובחו"ל כבר החלו להשתמש במגנזיום – בניסויים קליניים – על חולים שסובלים מאוטם כזה.

"למחקר שלנו יש משמעות קלינית ישירה", כותבים המדענים במאמרם, "בכך שהוא נותן את הבסיס המדעי והאישוש להנחה שמגנזיום יכול להקטין את התמותה, להפחית פגיעה בשריר הלב כתוצאה מעקה ולהקל את המצב הקשור באנאפילקסיס".

המחקר נערך בתמיכת הקרן הגרמנית ישראלית למחקר מדעי ולפיתוח.

האם נגיף מעורב במחלת לו־גריג?

מאת איתן ישראלי

מחלת לו־גריג היא מחלת עצבים ניוונית וסופנית. הגורם הישיר למחלה אינו ידוע, והשערות שהועלו בעבר כללו – מוטציה באנזים סופראוקסיד דיסמוטז, הדבקה נגיפית וחשיפה לכימיקלים.

מחקר חדש, שפורסם בעיתון הרפואי הבריטי ב־11.6.1994 (וצוטט גם בכתב העת "מדע") על ידי החוקר קלמנטס מגלאזגו, מחזק משהו את המעורבות הנגיפית. קבוצתו מצאה עדות להדבקה בנגיף מקבוצת האנטרו בתשעה מתוך 13 מקרי לו־גריג. הממצא הוכח על ידי מציאת רצפי רנ"א ייחודיים לנגיפי אנטרו בנוזלי שדרה של חולים. בקבוצת ביקורת לא נמצאו רצפים אלה. לקלמנטס אין הסבר איך הדבקה בנגיפי אנטרו תוביל למחלה לו גריג, אך הוא מתעתד לבדוק האם רצפי הרנ"א שנמצאו היו פגועים. לדעתו, נגיף פגוע עשוי לחמוק ממערכת החיסון ולגרום לנזק, אך עדיין אין לשלול מעורבותם של גורמים נוספים בגרימת המחלה.

صورة عن الاصل

صكنا من الأهل

בורסה

מניה	שער	מחזור	שינוי	שינוי ב%	היצע/ביקוש
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

משתנים נכון ליום 01.08.94

שם מניה	שער נק.	שינוי נק.	ש. אחוז	ע.ב.	ת.כ.
קרן השק 5	539	15	2.27	3000.00	16760.00
אגן	4043	0	0.00	80.00	3202.40
מגן נפט 5	7930	136	1.17	20.00	1586.00
מבטח שמיר	1413	-11	-0.07	-1560.00	-22057.20
מלל	461	40	9.95	9600.00	43692.00
מליבו 5	864	17	2.20	900.00	7790.40
עזרא	5558	69	1.12	3360.00	185387.65
משוב	567	-15	-2.25	-2500.00	-14080.00
גולדן	7532	342	4.47	400.00	30079.00
פריקלס	2760	-56	-2.20	-1320.00	-36528.60
כללכלים	1313	23	1.17	9360.00	122181.60
בולוס שיש	282	5	1.17	9100.00	25662.00
פוסידון	202	-2	-1.10	-26400.00	-53408.00
קוי אשראי	183	0	0.00	9000.00	16470.00
כלל ביטוח	1708	4	0.02	270.00	4671.00
מבני תעשיה	415	6	1.15	49600.00	205880.00
בזק	530	1	0.02	30600.00	162705.00
ישרוטקי יהש	173	-0.9	-4.47	-2916000.00	-515970.00
אקרשטין תעש	560	-11	-2.30	-9000.00	-50400.00
מגן	782	21	2.27	3000.00	23388.00
[illegible]	365	0	0.00	0.00	0.00
חגל יהש	60	-1	-1.15	-15000.00	-8910.00
אבנק יהש	51.5	-2	-4.40	-120000.00	-62580.00
רב בריח	1796	73	4.42	2380.00	131386.50
יעד	797	14	1.17	1800.00	14390.00
פרמולה	1881	-5	-0.02	-1800.00	-33753.00
אורמת	847	-2	-0.02	-2000.00	-16844.00
אבנר יהש	124	0.5	4.45	24000000	29952.00
גתית	566	0	0.00	0.00	0.00
[illegible]	224	[illegible]	[illegible]	27790.00	61987.00
כיתן	1187	12	1.10	2880.00	34214.60
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-1800.00	-3202.20
מכתשים	1530	-23	[illegible]	-2600.00	-40042.00
אגיס	2647	-31	-1.12	-3040.00	-74467.20
מגבור	911	9	1.10	6000.00	54632.00
אורגניהשק	3140	31	1.10	1700.00	54853.50
נטיגל	2110	5	0.02	2800.00	59340.00
שקם	217	-2	-1.10	-9000.00	-19537.50
חברהלישר 1	27651	206	0.07	78.00	21547.02
חברהלישר 5	26639	0	0.00	0.00	0.00
רונזין	3680	192	5.55	2080.00	76222.00
מישור החוף	928	14	1.15	720.00	6721.20
יואל	261	0	0.00	37800.00	99330.00
אורית	728	41	6.60	3600.00	26208.00
איטונג	862	-24	-2.27	-13600.00	-118312.00
ליפשיר 1	322	-2	-0.07	-1600.00	-5080.00
בינלאומי 1	33643	1449	4.45	300.00	99777.60
בינלאומי 5	31220	1056	3.35	583.00	179933.88
לאומי	321	-1	-0.02	-11000.00	-35410.00
בת תעש מבב	34354	1401	4.42	100.00	34197.10
כלל תעשיות	1940	0	0.00	5920.00	115311.20
אפריקה 01	405359	0	0.00	4.80	19441.02
אפריקה 1	387394	0	0.00	4.80	18606.53
הסנורת ישוב	1395	-14	-1.10	-2880.00	-40376.90
קרור 5	2364	91	4.40	3120.00	73356.00
טבע	86550	0	0.00	496.00	429950.04
ים המלח	1076	21	2.20	2550.00	27396.00
נייר חדרה	14038	376	2.27	1392.00	195618.84
דלק	8071	-61	-0.07	-680.00	-55009.40
דסקונט השק	23245	400	1.17	1295.00	300422.08
נפטא	792	6	-0.07	6500.00	51325.00
סיבון ריל	831	32	4.30	5500.00	46430.00
כור	24449	-61	-0.02	-1747.50	-423344.63
פועלים	374	4	1.10	50000.00	185625.00
טפחות רג	197158	492	0.02	8.80	17597.67
מהדרין	14731	324	2.22	72.00	10623.60
פריון	15235	372	2.25	420.00	64044.48
כבלים	1551	-20	-1.12	-1300.00	-20129.00
אלקו	8984	-45	-0.05	-160.00	-14337.60
פועלים השק	10552	-298	-2.27	-975.00	-103998.75
נכסים בנין	23517	0	0.08	96.00	22576.32
אוסיף	9815	-67	-0.07	-216.00	-19061.28
יצוא	1893	14	0.07	720.00	13686.40
כלל סחר	1029	0	0.00	10200.00	104989.50
אורים	4587	90	2.20	200.00	9160.00
כללישראל 1	8936	-90	-1.10	-954.00	-55641.66
אידיבי אחז	1120	-8	-0.07	-9900.00	-111445.50
עלית 5	1385	17	1.12	4100.00	56546.00
אלרון	10738	511	5.50	3555.00	377213.20
תאם	890	-18	-2.20	-6400.00	-57044.00
מולגת ב	483	0	0.00	3000.00	14490.00
פסטורט	248	11	4.45	18900.00	46634.00
פטרוכימיים	759	-4	-0.05	-2250.00	-17042.50
פיבי	45163	994	2.22	423.50	189946.56
אלביט	22022	745	3.35	1407.00	305924.85
אורדן	420	-14	-3.32	-800.00	-3336.00
ספנות בכה	3093	119	4.40	4260.00	132642.60
שופרסל	5612	69	1.12	400.00	22647.50
אידיבי פתוח	63193	470	0.07	92.50	58391.13
מקב	14469	72	0.05	132.00	19103.40
תאת 5	439	10	2.22	8700.00	38061.00
סמפר	1310	0	0.00	1200.00	15776.40
כללאלקטרוניק	34412	509	1.15	1201.50	412404.53
כהן פיתוח	807	73	10.00	0.00	0.00
דנבאר 5	3409	38	1.10	1420.00	35361.90
גרנית אגב	126	0	0.00	0.00	0.00
שקם ברקן 4	137	-4	-2.27	-14400.00	-19752.00
יואל אג 2	925	1	1.10	4500.00	4162.50
טבע אגב	427	0	0.00	1600.00	7662.00

אזהרה לקוראים

מערכת "דבר" עשה כמיטב יכולתה לדבר ולעבד תוך זמן קצר את נתוני הבורסה והביאם לידיעת הקורא.
כל שימוש בנתונים המתפרסמים טעון בדיקה ואימות. כל החלטה על ידי המשתמש במידע נעשית על אחריותו. אין המערכת אחראית במקרה של טעות בנתונים.
אין בפרסום הנתונים משום המלצה או חוות דעת. למשקיע יש לאמתם עם יועצי השקעות.

מבט נמסר ע"י לכלכלה ולחברה

חיים ירוקים. חיים רביבו נראה בתמונה עדיין במדי הפועל ת"א (עונד את סרט הקפטן). אתמול נתן השופט אלוני אישור רשמי להעברתו למכבי חיפה. מעתה ילבש רביבו את המדים הירוקים, וכבר בשבוע הבא ישחק בחוליית הקישור לצד בריקוביץ' וזוז, בגביע אירופה לאלופות נגד קאוונו ולצבורג האוסטרית

השופט אלוני: חופש העיסוק מעל הווטו של מרכזי הספורט

בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל ביטל אתמול, למעשה, את זכות הווטו של מרכזי הספורט על העברות שחקנים, כאשר אישר את העברתו של חיים רביבו למכבי חיפה גם ללא חתימת מרכז הפועל. בנימוקים להחלטה קובע השופט אלוני שמכבי חיפה ביצעה את חלקה בעיסקה וגם רביבו מעוניין לעבור לשורותיה

מאת משה כהן

השופט בדימוס, שאול אלוני, מתח אתמול ביקורת קשה על זכות הווטו הניתנת למרכזי הספורט בכל הנוגע להעברות שחקנים בין אגודות ובתום דיון קצר הוא הוליט בצוותא עם עו"ד בן ציון כהן כי חיים רביבו הוא שחקן מכבי חיפה, למרות שמרכז הפועל לא חתם על טופס ההעברה.

מכבי חיפה הגישה את הבקשה לדיון מיוחד בפני בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל בעקבות סירובם של ראשי מרכז הפועל לאשר את העברתו של רביבו. אומנם הבוס של מכבי חיפה, יעקב שחר ניסה בכל דרך לשכנע את יורם אוברקוביץ' ואף הודיע על כוונתו להגיש תביעת פיצויים בסך 4 מיליון ש"ח נגד הפועל, אבל אוברקוביץ' סירב בתוקף והדגיש שאסור לאפשר לשתיים-שלוש קבוצות להשתלט על הליגה בזכות הממון הרב שלהן.

בפני דייני בית הדין העליון הציגה מכבי חיפה את ההסכם עם הפועל ת"א והוכיחה, כי היא כבר ביצעה את חלקה בהסכם, כאשר היא העבירה את מלוא 210,000 הדולרים להפועל ת"א. בפני הדיינים גם הוצג טופס העברתו של חיים רביבו, כאשר הוא חתום ע"י הפועל ת"א ורק החתימה של מרכז הפועל חסרה.

בתום הדיון הודיע השופט שאול אלוני, כי מעתה רביבו הוא שחקן מכבי חיפה והזיפאים המאושרים מיהרו לשגר את שמו למשרדי התאחדות הכדורגל האירופית וכעת הוא יוכל לשחק במוקדמות גביע אירופה לאלופות מול ולצבורג.

שאלתי את השופט בדימוס שאול אלוני, מדוע החליט להתעלם מסירובו של מרכז הפועל לחתום על טופס ההעברה והוא השיב ללא היסוס: "כאשר התברר לנו שחיים רביבו אינו מעוניין לשחק בהפועל ת"א ולאור העובדה שמכבי חיפה כבר ביצעה את חלקה בהסכם, החלטנו על בסיס עיקרון חופש העיסוק לבצע את העברתו של רביבו, גם ללא חתימת מרכז הפועל".

למעשה, תשובתו של שאול אלוני מלמדת על קץ עידן זכות הווטו של מרכזי הספורט ומעתה, כל הסכם בין אגודות לגבי העברות שחקנים יהיה תקף, גם אם מרכזי הספורט לא יסכימו להוסיף את חתימתם על טופס ההעברה.

אומנם שאול אלוני הדגיש בפני שקיימים תקדימים בהם שחקנים עברו מקבוצה לקבוצה תוך התנגדות מרכזי הספורט, אבל בהחלטה המנומקת והחד משמעית מאתמול השתנו הנורמות בספורט הישראלי ונראה לי שכוחה של ההחלטה תהווה תמרור גם לגבי ענפי הספורט האחרים.

שרף זימן את ז'אנו וברומר

לפתיחת ההכנות לקראת מוקדמות אליפות אירופה לאומות. אלון מזרחי עדיין מחוץ לסגל ומעמדם של איציק זוהר ורוני רוזנטל לקראת משחק המבחן מול קרואטיה עדיין לא ברור. גם על עתידו של אלי אוחנה עדיין לא הוחלט

מאת משה כהן

המאמן הלאומי, שלמה שרף החליט לצרף לסגל את אבישי ז'אנו וגדי ברומר. כך התברר אתמול עם פרסום רשימת השחקנים אשר זומנו לפתיחת ההכנות לקראת מוקדמות אליפות אירופה לאומות.

הסגל הלאומי עומד להתכנס מחר לאימון הראשון באיצטדיון ר"ג. שלמה שרף החליט לוותר על כמה פצועים, כמו שלום תקווה ורן בן שמעון ובינתיים, הוא החליט שלא לזמן את רוני רוזנטל ואיציק זוהר השוהים בחו"ל.

מנהל הנבחרת, אברהם בנדורי, רמז שבהחלט יתכן שאיציק זוהר לא יוזמן לקראת משחק המבחן מול קרואטיה, ב-17 בחודש ולגבי רוזנטל טרם התקבלה החלטה סופית.

גם מעמדו של אלי אוחנה עדיין לא ברור. אומנם הוא הודיע על כוונתו לפרוש, אבל בינתיים, שרף החליט לזמן אותו. כדאי לשים לב ששרף עדיין אינו משנה את דעתו לגבי מלך השערים של הליגה הלאומית, אלון מזרחי, שגם לסגל הנוכחי הוא לא זומן. אולם, בהחלט יתכן שאם אוחנה יפרוש, בסופו של דבר הוא ימצא את דרכו לנבחרת.

אלה שחקני הסגל הלאומי:

בוני גינצבורג, רפי כהן, אלון חזן, רונן הרזי, אמיר שלח, משה גלאם, ניר קלינגר, אבי נמני, רוני לוי, ראובן עטר, אלון הרזי, חיים רביבו, טל בנין, גדי ברומר, איל ברקוביץ', שמעון בישון, אבישי ז'אנו, ארז קיסי, אמיר תורג'מן, מרקו בלבול, אלי אוחנה, יעקב שחר וסתיו אלימלך.

השופט אלוני טרף את "החתימה השניה" עיסקת רביבו כשרה ולא נזקקה ל"סעד"

השופט בדימוס שאול אלוני, אחד מצוות המשפטנים הבלתי תלויים המרכיבים את בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל בראשותו של השופט העליון דב לוין – קבע אתמול בפרשת השחקן חיים רביבו הלכה פסוקה. הלכה שטורפת באחת והופכת לפיקציה את מה שקרוי "החתימה השניה" של מרכז ספורט (הפועל, מכבי, בית"ר) על טופס שיחרור/העברה של כדורגלן מקבוצה לקבוצה בעיסקה כשרה וכל "הטריפה" שבה, שלא קיבלה את הסכמת המרכז אליו משתייכת הקבוצה המוכרת.

השופט אלוני, וכבראה כל המימסד המשפטי של ההתאחדות לכדורגל, הסתגל הרבה יותר מהר מראשי הספורט שלנו למציאות הכתובה על כל קיר, כי קבוצות הכדורגל המקצועני הפכו לעסק לכל דבר ובמקום שמאות אלפי דולרים מחליפים ידיים בתום משא ומתן כשר בין בעלי ענין, אין זה מעיסקו של מוסר כלשהו לדחוף את אפו לעיסקה, אפילו אחד הצדדים קשור אליו אידאולוגית וסיעודית.

על "החתימה השניה" הסכם בשעתו כהוראת שעה כאשר עסקנים ומתווכים ובעלי ענין עשו מחטפים על שחקנים בלי לקיים הליכי מו"מ רשמיים עם ראשי האגודה אלא בעיסקות של "מתחת לשולחן" של חלק מהנהלת האגודה שהחזיקו בחותמת והרגישו עצמם חוקים כבעלי זכות חתימה.

■■■

המקרה של חיים רביבו לא דומה לסוג הזה אישור חתימה שניה אם כי מבחינה ציבורית והיגיינית. מן הראוי היה להבנים את "החתימה השניה" בסוד הענין, כי אחרי הכל במקרה הספציפי הזה לא רק יו"ד ספינת הדגל (הפועל ת"א) ולא רק המנג"ד משה סיני הביאו את רביבו להפועל.

יורם אוברקוביץ', יו"ד דירקטוריון מרכז הפועל, ביזבז הרבה אנרגיה כדי לשכנע את הנהגת בנייהודה לתת לחיים רביבו את השיחרור המיוחל לשחק בבלומפילד להנצאת אוהדי "האדומים".

מניה הראל ואולי גם משה סיני התנהגו כלפי ראשי מרכז הפועל ככפויי טובה ואם אחד מהם או שניהם ימצא את עצמו "משוחרר" מהמשך נשיאה "בעול" ניהול "ספינת הדגל" – הוא יוכל להגיד בינו לבין עצמו כי הרוויח "ביושר" את הרדוה.

■■■

מנכ"ל הפועל, באמצעות שיחה עם כתב רשת ב' ברדיו, אמר על הפסק של השופט אלוני כי "הממון עולה על ההגיון". זהו משפט מפתח שאת פישרו המעשי אפשר למצוא בראיונות שנתן יורם אוברקוביץ' לעיתונות שבו קבע, כי העברתו של רביבו למכבי חיפה תיצור בעונה הקרובה מצב ששתיים וחצי יהיו בראש הליגה הלאומית ותשע קבוצות ייאבקו כל הזמן על ההשרדות בה. כסף כזה גדול אי אפשר ליצר יש מאין.

פגרת הכנסת איפשרה לח"כ הפופוליסטי דדי צוקר, יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט, להשאיר תביעות אצבעות גם על "תיק רביבו" בהכרזה בוטה כלפי מרכז הפועל, כי האוברקוביצ'ים והאבימורים לא מבינים שהבולשביזם עבר מהעולם.

לפני שאנחנו שואלים מה זה בכלל עסקו להתערב בענין שאינו על טהרת הספורט אלא על טהרת עיסקאות ממון, סבור אוברקוביץ', כי ח"כ צוקר "פה גדול" מתערב בגלל העובדה הפשוטה שהדברים באים מגרונו הניחר של אוהד מושבע המריע ומעודד במוצהר את מכבי חיפה, שכבר מתח ביקורת על סכומי העתק שמשלמים לספורטאים.

■■■

שחקן החליט לעזוב קבוצה, שמסביבו היא אמורה להיבנות במשך שלוש עונות, עם סיכוי להפרטה ולהפרדה ממרכז הפועל, על פי תפיסת עולמם של ראשי ההנהגה החדשה של ההסתדרות: תפיסה המקובלת מזמן על ראשי מרכז הפועל שהתקשו למצוא קונים "לספינת הדגל", אחרי הפועל חיפה והפועל באר-שבע.

אבל, על פי מנכ"ל הפועל יעקב אבימור רשומים 3.5 מיליון ש"ח לחובת "ספינת הדגל" שגדלו צמחו והניבו פירות שליליים בגין ערבות של מיליון ש"ח שניתנו להפועל ת"א כדורגל, שהיה במשבר כספי כבר בימי המזכ"ל יצחק אופק, שנלחץ על-ידי יו"ד מפלגת העבודה, שמעון פרס, להושיט עזרה לפני קריסה. שמעון פרס התכבד אז בפופולאריות של לחיצת יד פוליטית של משה סיני; לחיצה שעד היום גורמת מרי תודש למרכז הפועל "דיסוק אבריס" כל הדרך אל בנק הפועלים לשלם את החוב "הבלתי נידלה".

■■■

לא יפלא, איפוא, שהאוברקוביצ'ים והאבימורים רותחים. להם אומרים שצריך לסיים את עידן קבוצות הייצוג בכדורגל ובכדורסל, כי להסתדרות לא יהיה כסף לתמוך עוד בספורט מקצועני. חברו של ח"כ צוקר, יו"ר ההסתדרות חיים רמון, אינו מוכן לשמוע על תקופת ביניים. הוא דורש הפרטה מיידית. כאילו שבדהורות מסתובבים "ציידי קבוצות" ורק צריך להנחות אותם לדלפק הנכון.

מן המפורסמות, שבסיום העונה הנוכחית היה רביבו מעורב בכל מהלכי הרכב הראשון לקראת העונה הקרובה. הוא שם ושם על שני שחקנים מצטיינים ואמר שאיתם הוא לא רוצה לשחק. ההנהלה ויתרה והשניים הוצעו למכירה ועברו לקבוצות לאומיות אחרות של הפועל. משה סיני ומני הראל החליטו לבנות על רביבו את הקבוצה לעונה הקרובה. למרכז הפועל זה התאים, כי יש כוכב אטרקטיבי שאיתו אפשר להציע את הקבוצה למכירה או לשותפות שתוריד את הנטל הכספי מהכיס הציבורי.

■■■

מבחינה עיסקית עולה הכדורגל על המסלול האירופי בצורה מסחררת. היום משלמים בעד שחקן חצי מיליון דולר ויותר. בקצב הזה עוד נגיע לסכום שיא של מיליון ויותר.

אבל מבחינה מקצועית, לא בטוח שמכבי חיפה תעבור את הסיבוב הראשון של המפעל האירופי נגד האלופה האוסטרית עם רביבו (אבל בלי ראובן עטר ואלון מזרחי) אבל כן בטוח שהרבה קבוצות בליגה הלאומית, שאינם יכולות להגיע לשועי מכבי חיפה, הפועל חיפה והקונצרן של מכבי ת"א, ימשיכו לדשדש בביצה הנצחית בלי שיהיה להם לגמור את החודש.

ל"ספינת הדגל", אחרי ההתפרקות מכמה נכסים אנושיים, מצפה עתיד כזה. ומה יגיד ואיך ירגיש ביציע האוהמ"ים של בלומפילד האוהד המושבע חיים רמון? יכול להיות שיוותר בשבתות ולא יעלה על הסיפון?

שחקן מניגריה יחזק את נתניה

קבוצת מכבי נתניה החתימה לעונה הקרובה את השחקן הניגרי, דימיטרי אבויו, שיהיה אחד משחקני החיזוק הזרים שלה.

הנתנייתים קיבלו המלצות חמות לגבי יכולתו של הכוכב הניגרי. הם גם החליטו סופית לוותר על שני הזרים שלהם מהעונה החולפת, קרציל ודראפיץ'.

ראשי איגוד הכדורסל לקונגרס פיב"א בקנדה

ראשי איגוד הכדורסל יצאו לטורונטו, כדי ליטול חלק בקונגרס פיב"א העולמי.

את ישראל ייצגו בדיונים יו"ר האיגוד, דני קסטן, ממלא מקומו, עו"ד שמעון מזרחי ומזכ"ל האיגוד יהודה שקמה.

כזכור, בטורונטו עומדת להיפתח ביום חמישי אליפות העולם בכדורסל.

נבחרת הקאדטיות עומדת להמריא הבוקר לאיסטנבול, שם היא תקיים מחנה אימונים ומשחקי מבחן לקראת השתתפותה במשחקי חצי גמר אליפות אירופה בסלובקיה.

16 הנבחרות בארבעת הבתים

בית א'	בית ג'
בראזיל	אנגולה
סין	ארגנטינה
ספרד	קנדה
ארה"ב	רוסיה

בית ב'	בית ד'
אוסטרליה	מצרים
קרואטיה	גרמניה
קובה	יוון
דר. קוריאה	פורטוריקו

לוח המשחקים

- 4 באוגוסט: פורטוריקו – מצרים, יוון – גרמניה, קנדה – אנגולה, רוסיה – ארגנטינה, קרואטיה – קובה, אוסטרליה – דרום קוריאה, סין – בראזיל, ארה"ב – ספרד.
- 5 באוגוסט: קרואטיה – דרום קוריאה, קובה – אוסטרליה, קנדה – ארגנטינה, רוסיה – אנגולה, יוון – מצרים, פורטוריקו – גרמניה, בראזיל – ספרד, ארה"ב – סין.
- 6 באוגוסט: קובה – דרום קוריאה, קרואטיה – אוסטרליה, ארגנטינה – אנגולה, רוסיה – קנדה.
- 7 באוגוסט: פורטוריקו – יוון, גרמניה – מצרים, ספרד – סין, ארה"ב – בראזיל.
- האולמות בהם ייערכו המשחקים: "סקיידום" ו"מאפל ליף גרדנס" בטורונטו ו"קופס קוליסיאום" בהמילטון.

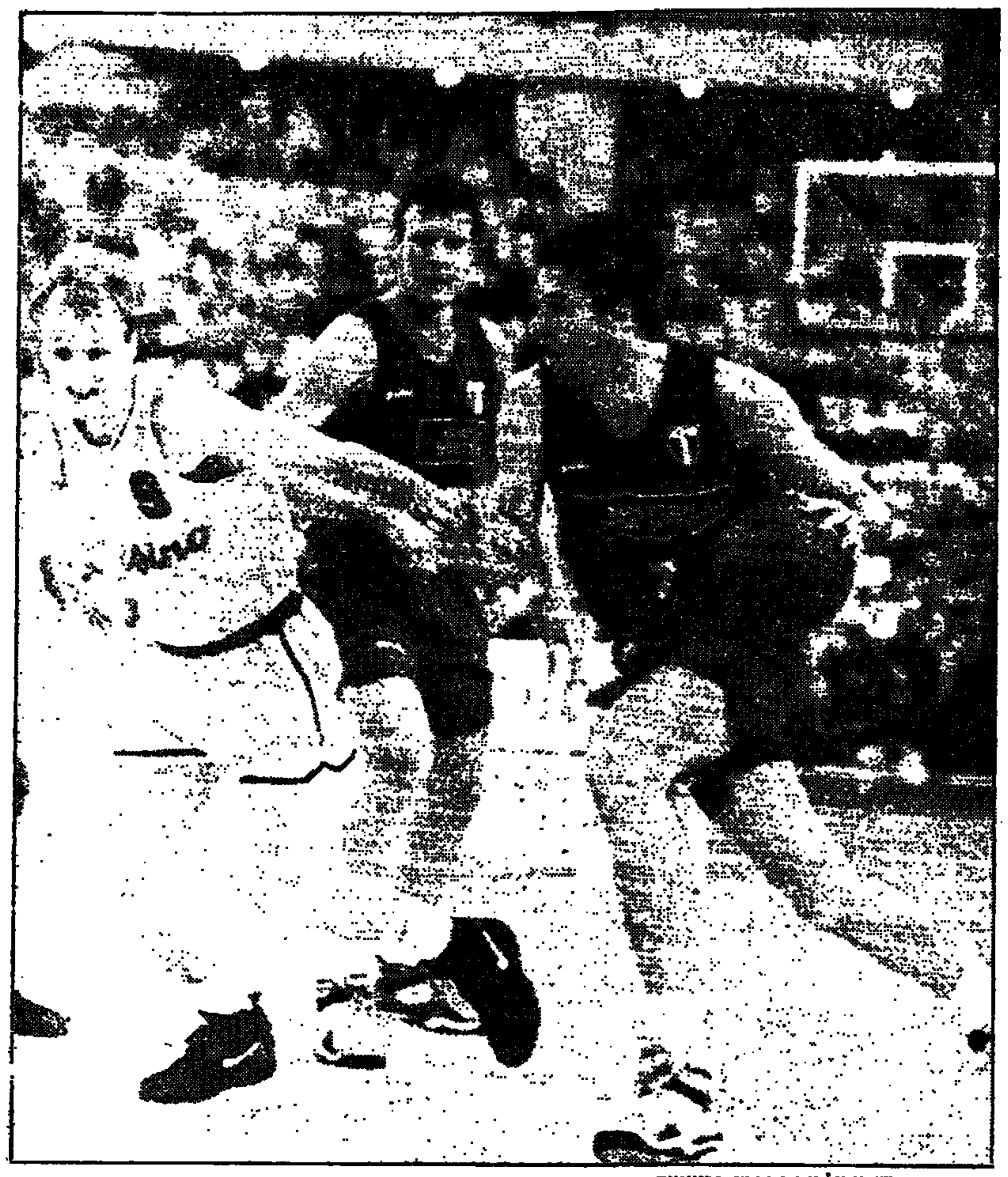

טוני קוקוץ' (7) יוביל את נבחרת קרואטיה

נבחרת החלומות ועוד 15

נבחרת ארה"ב על שלל כוכבי האנ.בי.איי אמורה לשחזר את הריצה הקלה לזהב, כפי שעשתה קודמתה במשחקי ברצלונה 92' ● עד כה זכו האמריקאים (עם נבחרת המכללות) רק פעמיים באליפות העולם, כשבשאר התארים התחלקו יוגוסלאוויה ובריה"מ (3), בראזיל (2) וארגנטינה ● משחקי המונדובאסקט 94' ייערכו בטורונטו, קנדה, בין ה-4 ל-14 באוגוסט ● הקרב על הכרטיס הנוסף לגמר אמור להתנהל בין קרואטיה (קוקוץ' וראדג'ה) לגרמניה (שראמפ)

אליפות העולם בכדורסל

מאת שמואל טל

כאשר היתה קבוצת מכבי נתניה בימי הזוהר שלה הצהיר מאמנה דאז, מוטל'ה שפיגלר, כי הליגה הלאומית מורכבת מ"מכבי נתניה ועוד 15 קבוצות". ביום חמישי תיפתח בטורונטו, קנדה, אליפות העולם ה-12 בכדורסל ועל משקל דבריו של שפיגלר ניתן לקבוע חד משמעית, כי באליפות הזו ישחקו "נבחרת ארה"ב ועוד 15 נבחרות".

שלא כמו במשחקים האולימפיים בהם זכו האמריקאים ב-10 מתוך 13 מדליות הזהב, באליפויות העולם מאזנם של נציגי מולדת הכדורסל הרבה יותר עגום. ב-11 אליפויות שנערכו, עד כה זכו האמריקאים רק פעמיים (בשנים 54 ו-86) באליפות. ביתר האליפויות התחלקו נבחרות יוגוסלאוויה (3 פעמים), בריה"מ (3), בראזיל (2) וארגנטינה.

הפעם, בטורונטו (המשחקים יערכו בין ה-4 ל-14 בחודש) זה יהיה סיפור שונה לחלוטין. ארה"ב משגרת למשחקים את "נבחרת החלומות 2" המהווה המשך ישיר ל"נבחרת החלומות 1" שכללה בשורותיה את "האגדות" מייקל ג'ורדן, לארי בירד, מג'יק ג'ונסון, דייוויד רובינזון, פטריק יואינג ועוד ולקחה את מדליית הזהב האולימפית בריחוף קליל על-פני כל יריבותיה.

הנבחרת הנוכחית כוללת את אותם שחקנים מצטיינים שלא הצליחו להשתלב בנבחרת הראשונה, כאשר אליהם מצטרפים כמה מהצעירים שכבר בשנתם הראשונה בליגת האנ.בי.איי. הוכיחו את עליונותם וההחלט אפשר לקבוע ללא שום היסוס, כי אם האמריקאים היו מרכיבים עוד נבחרת מתוך המאגר הבלתי נדלה שלהם, היו שתי נציגותיהן בגמר.

לפני שבוע בחנה את עצמה נבחרת החלומות, אותה מאמן דין נלסון, אחד מהמאמנים הוותיקים בליגה, במשחק נגד אלופת אירופה, נבחרת גרמניה, שחסרה רק את דטלף שראמפ. התוצאה, שהיתה אגב ברורה מראש, היתה נצחון חלומי בהפרש של יותר מ-30 נקודות והז הפרש בין הצוות האמריקאי לבין יתר הנבחרות, אם לא למעלה מזה. כי זאת יש להבין: הצוות האמריקאי התחיל להתאמן בצוותא לפני שבועיים בלבד והוא חסר תאום. אבל כל יום שעובר מסייע לגיבושו ובכך יוחש על בשרם כבר במשחק הפתיחה כדורסלני ספרד.

מבחינה תחרותית ברור שהופעת הנבחרת האמריקאית בהרכבה הנוכחי מוציאה את כל העוקץ מהמשחקים וכעת נותר רק לקבוע מי תזכה במדליית הכסף ומי במדליית הארד.

ומי הם תרישר הכוכבים שיוליכו את ארה"ב לזהב? נתחיל מה"סנטרים" רק משום שבחלק זה מופיע כוכב הנבחרת, שאקיל אוניל, ענק תרתי משמע (2.16 מ', 136 ק"ג) שסיים את העונה החולפת כשני בקטגוריות הקליעה והריבאונדים.

לצידו ישחק אלונזו מורנינג, שנבחר כ"סנטר המשתפר של השנה". עם מאזן של 10 ריבאונדים בממוצע למשחק הוא ראוי לכינוי "מפקח אווירי".

הקו האחורי כולל את הגארד הנהדר של פיניקס סאנס, קווין ג'ונסון, שחקן מהיר וקלע מעולה, מרק פרייס (אחד משני הלבנים של הנבחרת) אשר ידוע כקלע שלשות נהדר ומחלק אסיסטים אופטימלי, ג'ו דומארס "כלב שמירה" אשר מסוגל להוציא כל יריב המתייצב מולו מדעתו, רג'י מילר, עוד קלע שלוש מרשים וסטיב סמית, המצטיין בקליעות מקרוב ומרחוק. על חלק זה היו אמורים להימנות גם טים הארדווי ואייזיה תומאס, שיעדרו בגלל פציעות.

בין הפורוורדים נכלל השחקן הוותיק המבוגר בנבחרת, דומיניק וילקינס בן ה-34, שחקן הלועג לכוח המשיכה וקלע מצויין ואשר לאחרונה הצטרף לשורות הבוסטון סלטיקס. דרק קולמן, שחקן חזק וכותני קלע מאחורי הראש בסגנון שאינו ניתן לעצירה, לארי ג'ונסון הידוע כשחקן חזק ומשליט טרור מתחת לסלים, שון קמפ, שחקן אתלטי המסוגל לשחק גם כסנטר ודן מארלי, לוחם נהדר ובעל יד רכב מטווחים רחוקים.

קשה להאמין שנבחרת כל שהיא תצליח לעמוד מול הצוות הדורסני הזה ההולך להפוך את האליפות להצגה פרטית של כדורסל מעולם אחר.

אבל מאחר שבאליפות יטלו חלק 15 נבחרות נוספות, יש להתייחס גם אליהן. כמו לפני שנתיים בברצלונה, אמורה קרואטיה להיות הנבחרת שתפגוש את ארה"ב בגמר. לקרואטים יש שני שחקנים המופיעים בליגת האנ.בי.איי. – טוני קוקוץ' (בשיקאגו בולס) ודינו ראדג'ה (בבוסטון), אחד נוסף שסיים עונה בבוסטון (ורנקוביץ') ואחד העשוי להופיע בעונה הבאה במדי האלופה, יוסטון רוקטס (ז'אן טבק).

אלופת אירופה, נבחרת גרמניה, עם דטלף שראמפ (המשחק בשורות אינדיאנה פייסרס), קנדה המארחת ואוסטרליה (בשורותיהן משחקים שחקני אנ.בי.איי. אם כי מהדרג השני) ורוסיה, יעשו מאמצים להגיע לשלבים הגבוהים.

כל היתר וזה כולל את נציגות אפריקה, אנגולה ומצרים, נציגות אסיה, סין ודרום קוריאה, נציגות אמריקה, ארגנטינה, בראזיל, קובה ופורטוריקו (מבצרת משחקי הרצון הטוב) וכן המוכרות לנו יותר, יוון וספרד, יהוו רק תפאורה למופע של האמריקאים.

וכמו שעשו מרבית שחקני הנבחרות בברצלונה, כאשר עסקו באיסוף אוטוגרפים מכוכבי נבחרת החלומות הראשונה, סביר להניח שהם יעשו זאת גם הפעם לנציגי נבחרת החלומות השניה. איזה יופי של חלום.

דטלף שראמפ (מימין) כוכב נבחרת גרמניה, בעימות במדי סיאטל עם רג'י מילר, שישחק בנבחרת החלומות של ארה"ב

صكذا من الاصل

טלוויזיה

חינוכית

08.00 הטומינים – סדרה בהמשכים לפי הספר "עמק הזיות הכחולות" מאת סופה ינסן (כ).
08.25 גברת פלפלת – סדרה מדובבת בהמשכים (כ).
08.35 לילות בבאי (כ).
08.45 בבלבת כיפותניה – סדרה מדובבת (כ).
09.00 פרפר נחמד – כל אחד אוהב משהו אחר (כ).
09.30 דיגי בעקבות התגליות הגדולות – סדרה מדובבת בהמשכים (כ).
09.55 בגעם עשר – לקט דפים בענייני אקטואליה.
10.00 קשר בטשתי – ילדים בחופש.
10.40 עכשיו בני לאבוק – סדרה קומית.
11.05 ימבה קיץ.
12.30 סרט קולנוע – "יום ראשון בכפר". סרט צרפתי על הבתיות ילדות בבית אבא מנקודת מבטו של ילד בן שמונה, בנו של הכומר. במאי: ברטרנד טברנייה. משחקים: לואיס דוקראוקס, סבינה אזמה.
14.00 הבבנינה הנפלאה – סדרת הנפשה מדובבת המתארת את יסודות המוסיקה באופן הומוריסטי.
14.30 הקבק הסודי – סדרת הרפתקאות קומית.
15.00 הדים בעיניים – תכנית מקורית חדשה של הטלוויזיה החינוכית.
17.00 ערב חדש.

כללית

06.30 חדשות בעברית – מבזק.
06.31 כותרות חדשות בערבית.
06.45 "האופנובנים מהמאדים" – סדרה בהמשכים (דיבוב עברי).
07.00 "בוקר טוב ישראל" – תכנית הבוקר של הטלוויזיה.
15.30 "פינג פונג" – שידור חי מרחבי הארץ.
15.40 "תום וג'רי" – דור ההמשך (דיבוב עברי).
15.55 "פינג פונג" – שידור חי מרחבי הארץ.
16.00 חדשות.
16.05 "פינג פונג" – שידור חי מרחבי הארץ.
16.15 "קבענו בארבע ו־1/4" – הצופים קובעים מה רואים.
16.45 "פינג פונג" – שידור חי מרחבי הארץ.
17.00 ערב חדש (הטלוויזיה החינוכית).
17.30 "פינג פונג" – שידור חי מרחבי הארץ.
17.40 "נורית'זהר". פרק אחרון בסדרה.
18.05 "פינג פונג" – שידור חי מרחבי הארץ.
18.15 חדשות באנגלית.
18.30 "בוק הבריאות" – מגזין לענייני רפואה ובריאות (תרגום לערבית).
19.00 חדשות.
19.30 "שבבר" – פרק אחרון.
20.00 "מבט" – מהדורת חדשות עם מוספים בענייני היום + "מבבטת".
20.55 ההגרלה השבועית של הלוטו בשידור חי.
21.00 "שיחת ועידה" – נשים בשעל עם האישיות הבריטית של השבוע.
21.35 "זוהאל" – סדרה קומית (תרגום עברי־ערבי).
22.00 "פיתוח על צוואתו" – סדרת דרמה (תרגום עברי־ערבי).
23.00 "עת לחצות" – חדשות הלילה.
23.10 "באילו אף פגה" – סרט תעודה, סרט על תלמידי "בית הספר "דנה קאמר" בירושלים.

ערוץ 2

11.00 "ג'יפ" – אנימציה מדובבת.
11.20 "מייק ואנג'לו".
12.00 "בסלון של יהוד" – יהוד לוקח בשרת ילדים בסלונו ובמשותף איתם על סרטי טלוויזיה וקולנוע.
12.30 "גלגל הגדול" – מבחר מתכניות ששודרו בשנה החולפת.
13.00 "אנשי המחר" – מדע בידורי.
13.30 "סוד כמוס" – גרסה עברית של העשעושון לילדים ולכל המשפחה שזכה להצלחה גדולה בארה"ב.
14.00 "פלטפוס".
14.05 "זהו זה" – בהפקת הטלוויזיה החינוכית.
15.00 "קפטן הפלאנטים".
15.25 ראפי דק.
15.35 "קרים קרוס" – "דברים כשורים". בפנימיית סטריינגפילד לנערים באנגליה מתרחשים אירועים רבי משמעות לגבי התלמידים.
16.00 "היפים והאביבים" – אופרת סבון דרמטית.
17.00 קר לחדשות – תכנית מיוחדת לקיץ ובה עדכוני חדשות ומוזאיין טרבד באולפן המשיב לשאלות הצופים.
17.30 "ספורטיגר" – סדרה חדשה בהפקה מקורית. יעל ארד והכדורסלן אפי ברגע מנחים תכנית העוסקת בענפי ספורט מגוונים של בני נוער.
18.00 "אלף".
18.30 "הוף פרדייס" – סדרה על חיי תיירים בחוף "פרדייס".
19.00 "תביעות קטנות" – מתכנית תביעות אמיתיות המועברות לאולפן מבית המשפט ברחבי הארץ באישור התובע, הנתבע ובית המשפט.
19.30 "כי הבוסי"
20.00 חדשות.
20.30 "גלגל המזל" – שעשועון.
21.00 "זהירך אכלת אותו" – יהודה ברקן מגיש מתיחות חדשות ויפנות ופספוסים מכל העולם.
22.00 "משטרת ניו־יורק".
23.00 "אחד למיליון" – קומדיה.
23.30 חדשות.
23.35 מגזין הספורט העולמי של ג'ילט – מגזין ספורט שבועי המוקד את אירועי הספורט הגדולים בכל רחבי העולם.

המזרח תיכונית

13.00 תוכניות מסחריות: 14.00 מועדון ה־700 (דתי); 14.30 סרט – סערה בכוס תה/קומדיה; 16.30 מייטי מאוס העכבר האדיר (סדרה מצויירת); 17.20 העכבר המסוכן (מצויירת); 17.45 סופר בוק (מצויירת); 18.10 סרט העולה מוסיקלי; 19.10 כוח הצלה 911 (סדרה); 20.20 חדשות העולם (ערבית); 20.30 סי.אן.אן. סרטה – כותרות החדשות; 21.00 פספוסים נוסח אמריקה; 21.30 מסע בין כוכבים – הדור הבא (סדרה); 22.20 ירח מעל למיאמי (סדרה בלשית חדשה); 23.10 מועדון ה־700 (דתי); 24.00 סרט חצות ש.ח. סערה בכוס תה/קומדיה.

כבלים

ערוץ 3

08:00 סידור בקומי.
09:00 להיות את החיים. אופרת סבון (ש.ח)
09:45 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון (ש.ח)
10:30 אורחים בסלון. תכנית אירוח.
11:00 לוסי אוהבת. קומדיה.
11:30 אבגבולה. טלנובלה (ש.ח)
12:15 בדיקי בראון. קומדיה.
12:45 פלקון קרסט. דרמה (ש.ח)
13:30 הבאגן. קומדיה.
14:00 הקפסה. קליפים ישראלים.
14:10 נשים בכוכבות. דרמה.
15:00 כומה. טלנובלה.
15:50 נוטס לנדינג. דרמה.
16:40 שלושה בדירה אחת. קומדיה.
17:05 בפינת האהבה. קומדיה.
17:50 הקפסה. קליפים ישראלים.
18:00 להיות את החיים. אופרת סבון.
18:45 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון.
19:30 סידור בקומי.
20:00 שעון קיץ.
20:05 אבגבולה. טלנובלה.
20:50 שעון קיץ.
21:00 פלקון קרסט. דרמה.
21:50 שעון קיץ. חדשות הבידור.
22:00 ספיר. דרמה מקורית בהמשכים.
22:10 סיינפלד. קומדיה.
22:55 שעון קיץ.
23:05 רודי אנגיל.
23:50 רדיו סינגמבי החרש. קומדיה.
24:15 דנוק לאנתמל. דרמה.
01:00 קוראק. פעולה.

ערוץ הסרטים

10:30 מבוקש בשאר או תלוי (1978, ארה"ב). מערבון קומי סביב השחקן ג'ק ניקולסון, בו הוא מגלם שודד שעומדים לתלות אותו. הוא ניצל על ידי נישואים לבעלת רכוש יפה וקשוחה, שמתכננת להעביד ולרמות אותו, אבל נכבעת לחיוורי הלהטים. עם: מרי סטינברגן, ג'ון בלושי וכריסטופר לויד.
12:15 ספיישל רוב ריינר (ש.ח)
12:30 כיצד להינשא למיליונר (1953, ארה"ב). מרילין מונרו, לורן באקול ובטי גרייבל שוכרות דירת פאר ומצידות בה מלכודת למליונרים. במאי: ג'ין נגולסקו.
14:05 הבלה מהולית (1992, ניו־זילנד). דרמת פעולה. סם ניל מככב בקודה משפחתית תוכנית עולם, בעקבות טיבוע של ספינת שיט עם כל צוותה ליד ניו־זילנד. עם: ג'ון הייס וקרי פוקס. במאי: מייקל טנבר.
15:40 סרט קצר. "אסטרונומיה".
16:05 אדום העבר (1992, ארה"ב). דרמה המבוססת על סיפור אמיתי. אשה נשואה ואם לשני בנים, נעצרת יום אחד בידי אנשי האף.בי.איי. המוסגים שהיא בעצם אסירה נמלטת. בעלה הנדהם מקשיב לראשונה לסיפור הדים המרהיבים של אשתו השכירית. עם פמלה ריד, הוויס שולץ. בימוי: מימי לדר.
17:35 אחדון הנכדיקים (1987, ארה"ב). עורך דין שהחליט לפרוש, מסכים לשוב אל בית המשפט כדי להגן על בעלה בנפרד של האהובה שלו, הנאשם ברצח שוטר. הוא מסתבך בפרשת שחיתות הנוגעת, עם אד האריס ודוקין הארט. במאי: רוג'ר ספוטיסווד.
19:30 מסע הזמנים של ביל וטד (1991, ארה"ב). קומדיית נהגמה במנגנון "עולמו של וויין" על מעלליהם המטופשים של שני תלמידי תיכון, שובבי ראש בבר. אנשי העתיד שולחים גנבים כפילים מהם לתם, והגמר נאבד בשמן על מנת להציל את העולם. במאי: פיט יואיט. עם: קיאנו ריבס, אלכס וינטר.
21:00 נקודת פריצה (1991, ארה"ב). קיאנו ריבס הוא סוכן אף.בי.איי צעיר שנכנס ללא הצלחה לעלות על עקבותיהם של שודדי בנקים מתוחכמים. הוא מתחבר למנהיג של חבורת גולשים ארבכטטים וספורט מוזיאה, ונתפש למאבק אלים. קתרין ביגלו בימוי.
23:05 מיסטר פרוסט (1990, ארה"ב). מותחן פסיכולוגי מגמד. מפקח משטרה (אלן בייטס) לוכד רוצח המונים מטורף (ג'ף גולדבלום). המרוצח מפאשרו וקושר קשר מיוחד ומסובך ביותר עם פסיכיאטרית צעירה. במאי: פיליפ סטבן.
24:45 הסיפור שלי עם ריצ'ל (1989, אנגליה) (ש.ח)
02:20 ילד הנגנות (1990, סרט) (ש.ח)

ערוץ הילדים

06:30 ארוחת בוקר. מצויירים על הבוקר.
08:30 המחסן של כאילו. אדום וכחול, עכברונים.
09:00 כדור פורח: הספירה לאחור.
09:05 ביל ושד.
09:30 החיים.
10:00 כדור פורח.
10:05 טאמוביה.
10:30 שושה.
11:00 שעת חדרה. לתי טונג.
11:30 תראו מי שמדבר.
12:00 להתגבר ולהתגבר.
12:30 שנות הקסם.
13:00 תיכון דגרסי.
13:20 הזגג. משחק טלוויזיה.
13:30 אחי הגדול ג'ייק.
14:00 המחסן של כאילו. אדום וכחול, עכברונים (ש.ח)
14:30 כדור פורח: הספירה לאחור (ש.ח)
14:30 ביל ושד (ש.ח)
15:00 החיים (ש.ח)
15:30 כדור פורח (ש.ח)
15:35 טאמוביה (ש.ח)
16:00 שושה (ש.ח)
16:30 שעת חדרה. לתי טונג (ש.ח)
17:00 תראו מי שמדבר (ש.ח)
17:30 להתגבר ולהתגבר (ש.ח)
18:00 שנות הקסם (ש.ח)
18:30 תיכון דגרסי (ש.ח)
19:00 אחי הגדול ג'ייק (ש.ח)

הצגה שניה

22:00 תחת שמש השטן (1987, צרפת). דרמה שזכתה בפרס "דקל הזהב" בפסטיבל קאן 1987. דראו הפרדייה ככומר צעיר וספק הפוגש בשטן שמציע לו אתגר: להציל את נפשה של נערה צעירה המוסתת בדרך הכשוה אל האבדון, נודדת מגבר לגבר ומאחריה שורה של פשעים ורציחות. במאי: מוריס פיאלה. עם: סנדרין בונר, מוריס פיאלה.
23:40 מרנקי ביזנס (1931, ארה"ב). האחים מארקס מגלמים בקומדיה פרועה זו נוסעים סמויים בספינה, שמסתבכים עם אנשי העולם התחתון בתקופת היובש בארה"ב. ביים נורמן ז. מקלוד.

תרבות, מדע וטבע

06:00 אוניברסיטה פתוחה. הסטוריה ומדעי המדינה (פירוט ב־18:00)
11:00 דיסקברי. עולם הספורט/סוניאן (ש.ח)
12:00 דיסקברי. הדרך לאלסקה (ש.ח)
13:00 דיסקברי. מסתורים בנתרים (ש.ח)
14:00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16:00 דיסקברי. עולם הספורט/סוניאן (ש.ח)
17:00 דיסקברי. הדרך לאלסקה (ש.ח)
18:00 אוניברסיטה פתוחה. מגבוי העבר. "סימנים וסמלים".
19:00 אוניברסיטה פתוחה. אסטרונומיה גרעינית. "מורה תיכון גרעיני".
19:30 אוניברסיטה פתוחה. מבון ומים. התפתחות הרגלי הבקין.
20:00 דיסקברי. תינוק בכל מחיר?
20:30 דיסקברי. במרחבי הפסיפיק.
21:00 דיסקברי. כרישי הפלדה.
22.00 דיסקברי. סוחרות.
23.00 דיסקברי. "לנבשים הלום" (ש.ח)
23.30 דיסקברי. על גג העולם (ש.ח)
24.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

ע. צופיה / היום בטלוויזיה

לראות	לנסות	לוותר

משפחת סימפסון, משפחת באנקר

היום אני רוצה להתייחס ל"לא חדשות". מה ישז לא צריך להיות על הבהונות כל הזמן. אם בכל זאת צריך לקשור אותן לאירועי אקטואליה (לא כל כך חדשה גם היא), אפשר לקשור אותן למה שהוכרז על ידי או"ם כ"שנת המשפחה". כן, השנה הזאת, שנת 1994 היא שנת המשפחה. ההורים נוגים על משפחות נודעות ברחבי העולם בלי שאו"ם יזיז אצבע לא יהיו כאן ממין העניין.

שתי התוכניות שאני ממליצה לכם לראות, צופים יקרים, הן "משפחה סימפסון" ו"הכול נשאר במשפחה".

משפחת סימפסון, למי שלא מכיר, היא המשפחה הבורגנית־פועלית האמריקאית האולטימטיבית. אבא, אמא, שלושה ילדים. אבא, הומר (הומרוס) עובד במתקן גרעיני, אמא מארג' עקרת בית, וביניהם יש הרמוניה מופלאה. הילדים שובבים, חצופים אוהבים. משפחה יפה, אבל מה, קורים בה דברים קצת חריגים. יצטרף הערב בארט לכתות החוק והסדר של ספרינגפילד ויציל את ליסה אחותו מקלון. הכנסתי אינפורמציה זאת לטובת הלא מכורים שביניכם. למכורים כמותי זה לא משנה. כי כל כך טוב שזה קורה אצל אחרים.

וכדי להמשיך לשכוח את צרות שנות התשעים, את המלחמות המיותרות, את הגזענות, את השוביניזם וצרות המוחין, ואת "יפי הנפש" למיניהם, תמשיכו מיד למשפחה הבאה, משפחת באנקר־סטיוויק המאוחרת, ותראו כמה טוב לצחוק על הצרות של שנות השבעים, שהיו, כמובן, שנות לחלוטין.

ו... – כן, היום ארצ'י טוען שהוא סובל מכאבי גב, אך מתברר שתורץ מהרופא אף אחד לא מאמין לו.

אגב, המלצה זו טובה לא רק להערב, אלא לכל ערב אחר במשך השבוע, ובשבועות שיבואו אחריו. אני מעדיפה את המשפחות

האלה על פני כל ה"טוק שואוס" למיניהן, כי אם אין חדש תחת השמש, למה, לפחות, שזה לא יצחיק?
ערוץ 6, 20:20 ו־20:45

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה.
07.55 פרטים על שידורי היום ב"קול המוסיקה".
08.05 לקום עם מוסיקה.
09.00 תכניות הבוקר של קול המוסיקה. פרסקובלדי: יצירות לצמבלו – טוקטות, קפריצ'ו, אריה ובאליארדים (מנגנת חליל: כ. קריטימה); אורטורית שיר השירים.
10.00 היידן: סימפוניה מס. 47; מוצרט: קונצ'רטונה בדו מג'ור, ק. 190; בטהובן: סונטה מס. 8 לפסנתר, פתטית, אופ. 13.
11.15 שומאן: רביעיית כלי־קשת בלה מינור, אופ. 41 מס. 1; וולף: תשעה שירים; רביסי: סונטה לחליל, ויולה ונבל; סקריאבין: סונטה לפסנתר מס. 1.
12.50 סטרווינסקי: פטרושקה.
13.57 בימת שיר – י. גלאטשטיין, בתרגום מאידיש של ב. הרשב / קורא – צבי סלטון.
14.05 שבוע בתמורות.
14.06 הדרך – צלילים וקולות בעקבות הזמן.
16.00 כבקשתך – באך: הפסנתר המושווה – ספר ראשון / חלק ב; היידן: שבע המלים האחרונות של ישו על הצלב. 18.00 מאולפן הקלטות – תגי שחם – כנור / ארנון ארז – פסנתר. באך: סונטה מס. 3 במי מג'ור, ריי"ב 1016; יוסף טל: סונטה לכנור ולפסנתר; בטהובן: סונטה מס. 5 בפה מג'ור, אופ. 24, האביב; בביצוע: מחול הגמדים.
19.05 "צלילים בין ערביים" – באך: סיצ'ליאנה, מתוך סונטה במי־במול מג'ור לחליל ולצ'מבלו; אלבינוני: ארג'ז, מתוך קונצ'רטו ברה מינור לאבוב ולתזמורת; צ'ימרוזה: חמש סונטות לפסנתר; פרדיננד קארולי: נוקטורן בלה מג'ור לחליל ולגיטרה, אופ. 190; רביסי: שלישייה מס. 1 במול מג'ור לפסנתר, כנור וצ'לו.
20.00 בימת שיר – פרנצ'סקו פטררקה, בתרגומה של לאה גולדברג.
20.03 פלסטרינה בראי תקופתו – מיסות שיר השירים.
21.00 "עניין של הטכמה" – בכורה אופראית ב"קול המוסיקה": "אמא" – אופרה ברבעי טונים מאת המלחין הצ'כי אלואיס האבה בהפקת התיאטרון הלאומי של פראג.
23.00 "צלילים לסיומו של יום" – "דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות" הכנר יוסף סיגטי / תכנית שניה – מוצרט: סונטה בסול מג'ור, ק. 301; אייבס: סונטה מס. 4 לכנור ולפסנתר; בלוך: בעל שם; ברטוק: רפסודיה מס. 1; הדרנים מאת ברהמס, קוראי ודבר.

רשת א'

06.06 שירים עבריים.
07.30 שירים עבריים.
08.05 שורשים – מלח הארץ.
08.55 קראתי ספר.
09.05 פתוח.
09.55 מתכון יומי.
10.05 טלרדיו – שירות מידע למאזינים.
11.05 "אצבע על הדופק" – מגזין לענייני בריאות ורפואה.
12.05 ארץ מולדת.
14.05 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער.
15.05 מספר הסיפורים.
16.05 "שירים עבריים".
17.05 קול האמנויות – "ספרותרבות" – פופוליסטיקה ספרותית עם סופרים ומבקרים.
18.05 מבעת ערב – אקטואליה ומורשת ישראל.
19.05 "בין הסגים".
19.45 שיעור במחשבת היהדות.
20.00 מבט לחדשות – העברה מהטלוויזיה הישראלית.
20.50 פרקי היום בתנ"ך.
22.05 "ברכי נפשי" – פרקי חזנות.
23.05 "שמירת הנבים" – תכנית אישית.

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה – חדשות + מוסיקה.
09.05 מה היה לנו פה.
10.05 הכל דיבורים.
12.05 בחצי היום – משדר צהריים + מוסיקה.
14.05 רגעי קסם.
15.05 יומן חוץ.
15.45 "עיתונות חוץ".
16.05 צבע הכסף.
16.57 רגע של עברית.
17.05 שירים עבריים.
18.05 היום הזה – חדשות + מוסיקה.
19.05 שעת חברה.
20.05 שירים עבריים.
20.57 רגע של עברית.
21.05 כותרות מבט והיום הזה.
21.15 בהגשה אישית.
23.05 אמצע הלילה.
00.05 יומן חצות.
00.30 אמצע הלילה.
01.05 מועדון הלילה השלישי.
05.05 אור ראשון.

רשת ג'

06.06 ברחובות שלנו.
07.05 אוקטן ג'.
09.05 עקוץ את התקליטיה.
10.05 קול סיאט וקול כלה.
11.05 עושים גלים.
13.05 להוה.
14.00 עגולה – חדשות הנפש של רשת גימל.
14.05 אהבה עצמית.
15.05 קופסת הלהיטים.
17.05 בדרך מן הים.
18.05 מצעד הפזמונים הלועזי.
21.05 "כותל המזרח", תחנה מרכזית – שעה עם אמן.
22.05 "שיר לאותות".
23.05 חולם בהקיץ – ארום עתיק.

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל – תכנית בוקר לחיילים.
05.56 באותן מילולי – פיתנו של אבשלום קור.
06.00 תאריך + מבזק ידיעות.
06.05 אוניברסיטה משודרת. "תורת המפץ הגדול" – "אתמגה שווה במעט אתר", מרצה: פרופ' צבי פירן.
06.30 בוקר טוב ישראל – מהדורה ראשונה.
07.15 בוקר חדש.
08.00 בוקר טוב ישראל – מהדורה שנייה.
09.05 עברית על הבוקר.
10.05 נבון לקיץ.
12.50 בילוי היום – מדריך יומי בנושאי תרבות ובידור.
13.00 בצהרי היום – יומן לסיכום חדשות הצהריים והבוקר.
13.15 היום בוטל – התכנית שתעשה לכם את הקיץ.
15.05 יש עם מי לדבר – גדעון רייכר בשיחות טלפוניות עם מאזינים בענייני היום.
15.55 באותן מילולי.
16.00 שעה לפני.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.30 סוף היום.
19.55 הודעות לחיילים.
20.00 מבט לחדשות.
20.30 פרקליטי F M – מגזין גלי־צה"ל לענייני משפט.
21.05 פארטיה.
22.05 ריטמינים – מוסיקה בריאה.
23.05 עשרים הארבע – היום שהיה.
00.00 יומן חצות – יומן לסיכום חדשות הערב.
00.10 ציפורי לילה – תכנית מוסיקלית.
02.00 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה.

גלגל"צ

07.05 "מרימה בדרך".
09.05 "גלגל הצלה" – שירים עבריים.
11.05 "שמש".
13.05 "בוגו אורי".
14.05 "דרעי קיץ".
15.05 "שבוע דוב".
16.05 "זהב בכבים".
18.05 "גלגלאה".
20.05 "דרייב אין".
22.05 "לילה טוב".

קולנוע

תל־אביב

בהודה: האבת שלא תיאמן 18.30, 22.00
אבון הדדי 20.00
כליק 17.00
גת: מלך האריות אנגלית 19.30, 21.50, (עברית) 17.00
דיזנגוף 1: הבריחה 11.00, 13.05 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2: היו זמנים בסין 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
יהיה טוב סלוניקו 10.00
דיזנגוף 3: ברכה – עולם מופלא 13.05, 17.15, 19.40
סביניות באוויר 11.00, 15.10
לבן 21.50
הקל: פילדלפיה 19.30, 21.50
הוד 1: אבצעונית 11.00, 13.00, 17.00, (אנ') 19.30, 21.45
הוד 2: לשחרר את ווילי 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 3: מוזיק 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 4: בשם האב 19.30, 22.00
פארק הירדה א' 11.00, 13.30, ב"ה' 11.00, 13.30, 17.00
חן 1: ספיד 19.25, 21.55
מלך האריות (עברית) 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 2: מלך האריות 19.30, 21.50 (אנ')
צבר בלתי מנוצח 11.00, 13.00, 17.00
ספיד 17.00
חן 3: צ'ק פתוח 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
חן 4: אייס ונטורה 11.00, 13.05, 15.10, 17.15
עדה באפלה 19.30, 21.55
חן 5: נינג'ה מכים שנית 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
אייס ונטורה 19.30, 21.50
מיילת 1: האקדח מת מצחוק 17.00, 19.30, 22.00
מיילת 2: ללא פחד 17.00, 19.30, 22.00
מיילת 3: העיתון 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: הורים בהזמנה 11.15, 13.15, 15.15, 17.20, 19.45, 22.00
לב 2: הקפיצה הגדולה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50
לב 3: עירום 13.00
קליפורניה 11.05, 15.20, 17.30, 19.40, 22.00
לב 4: נו פ"ס 11.10, 13.10, 15.00, 17.30, 19.50, 22.00
מוזיאון ת"א: האשה שיצרה שמן שומשום ב', ד', ה' 17.00, 19.45, 22.00
היומן של נני מורטי 17.00, 19.45, 22.00
מקסים החדש: שמיכה חשמלית ושמה משה 17.00, 19.30, 21.40
צפון: אדום 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 1: תמונות קצרות 14.00, 17.30, 21.00
רב אור 2: אמא סדרתית 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 3: תעצרו את העיר פעם שנייה 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 4: ארץ הצללים 16.45, 19.20, 21.50
רב אור 5: עידן התמימות 16.40, 19.15, 21.50
שחף 1: השוטר מבברלי הילס 17.00, 19.30, 22.00
שחף 2: רשימת שינדלר 17.00, 20.45
סינמטק 1: סיפור שמתחיל בלוויה של נחש 17.00, 19.45, 21.45
סינמטק 2: אורלנדו 17.30, 19.45, 21.45
תל־אביב 1: השוטר מבברלי הילס 3 11.00, 13.00, 17.00, 19.45, 22.00
תל־אביב 2: האקדח מת מצחוק 33 ושליש 11.00, 13.30 מוזיק 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 3: לבן 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00

חיפה

אורלי: הקפיצה הגדולה 19.00, 21.15
סינמה קפה מוריה: הורים בהזמנה 17.30, 19.30, 21.30
סינמה קפה עממי 1: רשימת שינדלר 18.15, 21.15
הורים בהזמנה 11.00
סינמה קפה עממי 2: קיקה 19.00, 21.30
עצמון 1: השוטר מבברלי הילס 3. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2: שמיכה חשמלית ושמה משה 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 3: היו זמנים בסין 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 4: מוזיק 16.20, 18.50, 21.20
עצמון 5: הבריחה 16.30, 19.00, 21.20
מנורמה 1: בשם האב 21.30
לשחרר את ווילי 11.00, 16.30, 19.00
מנורמה 2: קוראים לי בטהובן 11.00, 16.30, 19.00
האקדח מת מצחוק 21.30
מנורמה 3: אבצעונית 11.00, 16.30
אדום 19.00, 21.30
קריון 1: קוראים לי בטהובן 11.00, 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2: האקדח מת מצחוק 11.00, 16.45
בשם האב 19.00, 21.30 קריון 3: השוטר מבברלי הילס 11.00, 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4: שמיכה חשמלית ושמה משה 19.00, 21.30
תתולים בצמרת 11.00, 16.45
קריון 5: הבריחה 19.00, 21.30
שמיניות באוויר 11.00, 16.45
קריון 6: החברה שלי 2. 11.00, 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7: לשחרר את ווילי 11.00, 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8: הורים בהזמנה 11.00, 16.45, 19.00, 21.30
קריון 9: אדום 19.00, 21.30
אבצעונית 11.00, 16.45
רב אור 1: צ'ק פתוח 11.00, 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 2: אייס ונטורה 11.00, 16.45
אמא סדרתית 19.00, 21.20
רב אור 3: אייס ונטורה 19.00, 21.20
צמר בלתי מנוצח 11.00, 16.45
רב גת 1: ספיד 19.00, 21.20
מלך האריות 11.00, 17.00
רב גת 2: מלך האריות 19.00, 21.20
נינג'ה מכים שנית 11.00, 17.00
רב מור 1: צ'ק פתוח 11.00, 13.00, 16.45, 19.00, 21.30
רב מור 2: אייס ונטורה 11.00, 13.00, 16.45, 19.00, 21.30
רב מור 3: מאהב אחד יותר מדי 11.00, 19.00, 21.30
ספיד 16.40
רב מור 4: ספיד 19.00, 21.30
מלך האריות 11.00, 13.00, 17.00
רב מור 5: צמר בלתי מנוצח 11.00, 13.00, 17.00
מלך האריות 19.10, 21.30
רב מור 6: צמר בלתי מנוצח 19.00, 21.30
מלך האריות 16.00
רב מור 7: עדה באפלה 21.30
נינג'ה מכים שנית 11.00, 13.00, 16.45, 19.00

ירושלים

אור: האשה שיצרה שמן שומשום 19.30, 21.30
גיל 1: אבצעונית 11.00, 13.30, 16.30, 18.00
השוטר מבברלי הילס 3. 20.00, 22.10
גיל 2: הורים בהזמנה 11.00, 13.30, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00
גיל 3: סיפור שמתחיל בלוויה של נחש 11.00, 13.30, 17.00
בשם האב 19.10, 21.45
גיל 4: האקדח מת מצחוק 33 ושליש 11.00, 13.30, 17.00
הבריחה 19.30, 22.00
גיל 5: לשחרר את ווילי 11.00, 13.30, 16.30, 19.30
אדום 21.45
גיל 6: בטהובן 2. 11.30, 13.30, 17.00, 19.00
רשימת שינדלר 21.10
גיל 7: אבצעונית 20.00, 22.00
השוטר מבברלי הילס 3 11.00, 13.30, 17.00
גיל 8: מוזיק 11.30, 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
חן 1: צ'ק פתוח 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: ספיד 19.25, 21.55
מלך האריות (עברית) 11.00, 13.00, 17.00
חן 3: אמא סדרתית 19.30, 21.50
החברה שלי 2 11.00, 17.00
חן 4: מלך האריות (אנגלית) 19.30, 21.50
נינג'ה מכים שנית 11.00, 13.00, 17.00
חן 5: מלך האריות (אנגלית) 19.30, 21.50
ספיד 11.00, 17.00
חן 6: הקפיצה הגדולה 19.30, 21.50
צמר בלתי מנוצח 11.00, 13.00, 17.00
חן 7: אייס ונטורה 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
רון 1: ספיד 10.45, 17.00, 19.15, 21.30
רון 2: נינג'ה קיד 10.45, 17.00
תיאטרון ירושלים: יומנו של נני מורטי 19.00, 21.30, ד' 21.30, ה' 17.00, 21.30
אדום א', כ' 19.00, 21.30 ג' 21.30 ד', ה' 19.00
ברכה – עולם מופלא 17.00

רמת גן — גבעתיים

רב גן 1: מלך האריות (אנגלית) 19.30, 21.50 (עברית) 11.00, 13.05, 15.10, 17.15
רב גן 2: אייס ונטורה 15.00, 19.30, 21.50
קוראים לי בטהובן 2 11.00, 13.00, 17.00
רב גן 3: לשחרר את ווילי 11.00, 15.05, 17.15, 19.30
פילדלפיה 21.50
אייס ונטורה 13.10
רב גן 4: צ'ק פתוח 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50

אור־יהודה

גיל 1: תעצרו את העיר פעם שנייה 17.00, 19.00, 22.00
גיל 2: הבריחה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: קליפורניה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: החברה שלי 2 17.00, 19.30, 22.00

באר־שבע

רב נגב 1: ספיד 19.25, 21.50
מלך האריות (עברית) 11.00, 13.00, 17.00
רב נגב 2: אייס ונטורה 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 3: צ'ק פתוח 19.30, 21.50
לשחרר את ווילי 11.00, 13.10, 17.00
רב נגב 4: מלך האריות 19.30, 21.50
צ'ק פתוח 11.00, 13.10, 17.00

חולון

גל 1: מלך האריות (עברית) 11.30, 14.00, 16.00, 18.00
השוטר מבברלי הילס 3 19.45, 22.00
גל 2: צ'ק פתוח 11.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00
גל 3: השוטר מבברלי הילס 3 11.30, 13.45, 17.00
מלך האריות (אנגלית) 20.00, 22.00
גל 4: הורים בהזמנה 11.30, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00
גל 5: בטהובן 11.30, 14.00, 16.00, 18.00
אייס ונטורה בלש בצחוק 20.00, 22:00

כפר־סבא

עמל: אלופים על הקרח אדר 17.30, 19.30

נס־ציונה

גיל 1: השוטר מבברלי הילס 3 11.30, 13.45, 17.00, 19.45, 22.00
גיל 2: לשחרר את ווילי 11.30, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: אבצעונית 11.30, 13.30 (עברית)
מוזיק 19.30, 22.00
גיל 4: בטהובן 11.30, 13.30, 15.30, 17.30
שמיכה חשמלית ושמה משה 19.30, 22.00

נצרת עלית

גיל 1: לשחרר את ווילי 11.30, 16.45, 19.00
אדום 21.30
גיל 2: בטהובן 11.30, 16.45
מוזיק 19.00, 21.30
גיל 3: השוטר מבברלי הילס 3 11.30, 16.45, 19.00, 21.30
גיל 4: שמיניות באוויר 11.30
הבריחה 19.00, 21.30
גיל 5: מלך האריות (עברית) 11.30, 16.45, 19.30, 21.30
גיל 6: הורים בהזמנה 11.30, 16.45, 19.00, 21.30
גיל 7: ספיד 11.30, 16.45, 19.00

נתניה

גיל 1: השוטר מבברלי הילס 3 11.30, 13.45, 17.00, 19.45, 22.00
גיל 2: לשחרר את ווילי 11.30, 14.00, 17.00, 19.30
הבחירה 22.00
גיל 3: בטהובן 11.30, 13.30, 17.00
מוזיק 19.30, 22.00
גיל 4: הורים בהזמנה 11.30, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: אבצעונית 11.30, 13.30, 15.30 (עברית)
שמיכה חשמלית ושמה משה 19.30, 22.00

פתח־תקוה

היכל 1: לשחרר את ווילי ב"ה' 11.30, 14.00
השוטר מבברלי הילס 3 ב"ה' 17.00, 19.30, 22.00
היכל 2: אבצעונית 11.30, 14.00, 16.00, 18.00 (עברית)
ספיד ב"ה' 19.45, 22.00
היכל 3: מלך האריות (עברית) 11.30, 14.00, 16.00, 18.00 (אנגלית) 20.00
רם 1: בטהובן 17.00
שמיכה חשמלית ושמה משה 17.00, 19.30, 22.00
רם 2: מוזיק 17.00, 19.30, 22.00

קרית מלאכי

הקריה: לשחרר את ווילי 17.00, 19.30, 22.00

ראשון־לציון

הזהב 1: מוזיק 11.30, 14.00, 17.00, 19.45, 22.15
הזהב 2: אבצעונית 11.30, 13.30, 15.30, 17.30 (עברית)
שמיכה חשמלית ושמה משה 19.45, 22.00
הזהב 3: לשחרר את ווילי 11.30, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
בעמק: רשימת שינדלר 17.00, 20.45
ראשון: תעצרו את העיר פעם שנייה 19.30, 21.45
רון 1: בשם האב 19.30, 22.00
רון 2: הבריחה 19.30, 21.45

מועצת העתונות בישראל
למועצת העתונות דרוש
מזכיר כללי
למשרה חלקית (4 שעות ליום, 5 ימים בשבוע)
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית לפחות. ניסיון בעתונות. ניסיון מינהלי התמצאות בניהול חשבונות. רצויה ידיעת השפה האנגלית.
תולדות חיים, בצירוף מסמכים רלוונטיים, יש לשלוח למר יוסף קרני, מזכ"ל מועצת העתונות, לפי המען הבא:
בית סוקולוב, רח' קפלן 4, תל־אביב 64734, ת.ד. 7009
פקס: 03-6951145
תאריך אחרון להגשת מועמדות: 31 באוגוסט 1994.
חיים צדוק, נשיא מועצת העתונות

צ'אם מוצרי מזון (ישראל) בע"מ
("החברה")
הודעה למחזיקי כתבי אופציה (סדרה 1) של החברה
ניתנת בזאת הודעה כי המועד האחרון למימוש כתבי האופציה הינו 21.8.94
מחיר המימוש לכל כתב אופציה הינו 4 ש"ח צמוד למדד המחירים לצרכן בגין חודש יולי 1992.
כל כתב אופציה יקנה במועד המימוש מניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ערך נקוב.
לאחר המועד הנזכר לעיל, יהיו כתבי האופציה בטלים ומבוטלים.
צ'אם מוצרי מזון (ישראל) בע"מ

המועצה האזורית בקעת בית שאן
מכרז מס' 14/94
המועצה האזורית מזמינה בזאת הצעות מקבלנים לביצוע עבודות פתוח וסלילה בבית התנוך בנוה איתן.
1. את מסמכי המכרז ניתן לרכוש תמורת תשלום של 700 ש"ח, אשר לא יוחזר, במשרדי המועצה האזורית בשעות העבודה הרגילות.
2. סיור קבלנים יקויים ביום 4.8.94 בשעה 09.00. היציאה מהמועצה האזורית.
3. את ההצעות יש להגיש בבסירה אישית בלבד, ע"י הכנסת ההצעות לתיבת המכרזים במשרדי המועצה האזורית ביום 11.8.94, לא יאוחר משעה 12.00.
4. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה אחרת כל שהיא.
בברכה,
יגאל שחר ראש המועצה

מודעות בטלפון
השרות שלנו ללא תוספת מחיר
פרסום טל. 03-5600780 ,5605731 ,5605591
רם ובעבר 03-5032969 ,5010597 ,5043568
ביצוע עבודות סדר וגרפיקה ממוחשבת